

ZRC SAZU 2002

Poročilo o delu

© ZRC SAZU, 2003

Uredniški odbor

*Marjeka Golež Kaučič, Vojislav Likar, Drago Perko,
Tinka Selič, Peter Weiss, Milojka Žalik Huzjan*

Uredili

*Vojislav Likar
Tinka Selič
Milojka Žalik Huzjan*

Urednica za bibliografijo

Alenka Porenta

Za vsebino poročil odgovarjajo vodje institutov in enot ZRC SAZU.

Oblikovanje

Milojka Žalik Huzjan

Fotografije

*Igor Lapajne
Marko Zaplatil*

Založil

Znanstvenoraziskovalni center SAZU

Za založnika

Oto Luthar

Tisk

Tiskarna List d.o.o., Ljubljana

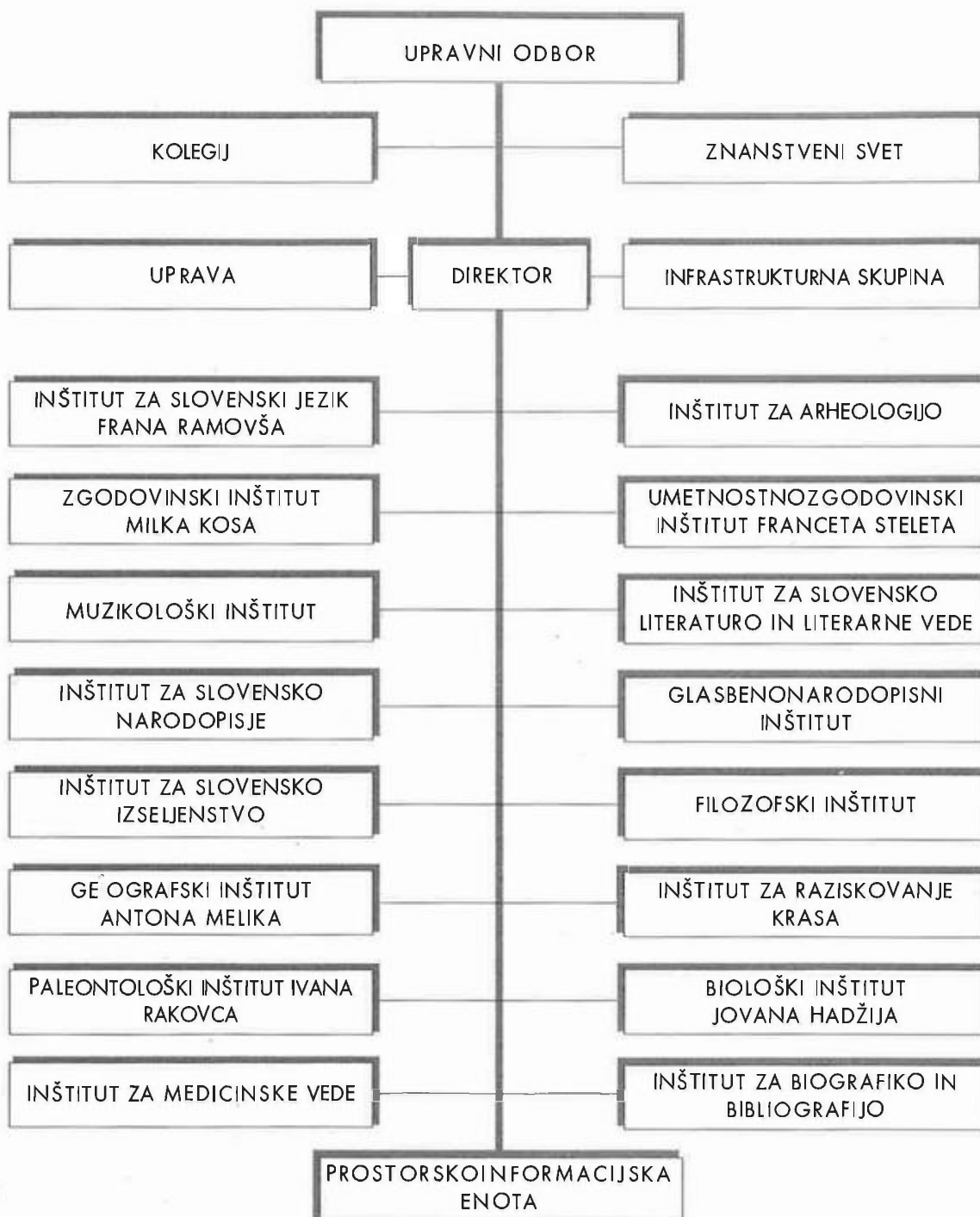
ISSN 1408-6360

ZNANSTVENORAZISKOVALNI CENTER SAZU

**POROČILO O DELU
2002**

LJUBLJANA 2003

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU

V preteklem letu smo bili nekoliko uspešnejši na razpisu za Ciljne raziskovalne projekte, kjer smo po pritožbi pridobili šest projektov. Pri prizadevanju za sredstva za Temeljne in aplikativne projekte nas je omejeval že razpis, saj je bilo razpisanih izredno malo sredstev, pa še tu smo končni znesek dosegli šele po pritožbi. Glede na vse skupaj smo z rezultatom lahko zadovoljni, vendar le če nam bo uspelo rešiti največji projekt kolegic in kolegov na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša. Projekt se namreč sredi leta 2003 izteka in prizadevali si bomo za pridobitev novega programa.

V preteklem letu nam je uspelo pridobiti tudi nekaj novih prostorov. Večino smo odkupili od zasebnih lastnikov, ostalo najeli od Mestne občine. Konec leta nam je uspelo obnoviti podstrešje stavbe med Novim trgom 2 in Gosposko 13 in v prvem delu leta 2003 pričakujemo, da se bo vanj preselil Zgodovinski inštitut Milka Kosa. Poleg tega smo v istem času adaptirali tudi več prostorov, ki smo jih pridobili že v letu 2001; dokončali smo garažo v Postojni na Titovem trgu 2, prenovili II. nadstropje na Novem trgu 2 in del I. nadstropja dvoriščnega dela te stavbe.

Pridružitve Inštituta za geografijo Geografskemu inštitutu Antona Melika ZRC SAZU je bila izpeljana brez težav. Vsi razen treh raziskovalk in razisko-

valcev ter sodelavk in sodelavcev Inštituta za geografijo so bili razporejeni v Geografski inštitut Antona Melika, Upravo in Založbo ZRC.

V koordinaciji dr. Darje Mihelič, dr. Mojce Ravnik, dr. Rada Rihe, dr. Slavka Ciglencekega, dr. Darka Dolinarja, dr. Janeza Dularja, dr. Ota Lutharja ter na podlagi izvrstnih prispevkov kolegic in kolegov ZRC SAZU in Filozofske fakultete smo pripravili odmevno konferenco o stanju v humanističnih vedah. Razprava, ki je tematizirala vprašanje vrednotenje rezultatov raziskovalnega dela v humanistiki, možnosti in potrebe za mednarodno sodelovanje, povezanost med raziskovanjem in izobraževanjem, bo objavljena v dveh publikacijah pred koncem leta 2003.

Posebej kaže pohvaliti Založbo ZRC, ki postopoma pridobiva status osrednje založbe znanstvene (predvsem humanistične) literature v Sloveniji. Obenem ne kaže spregledati tudi prestižnega priznanja francoske revije *Le Monde de la Musique*, ki je izdajo treh zgoščenk z Gallusovimi skladbami in spremno publikacijo v petih jezikih ocenila kot največji dosežek te vrste na svetu.

Zahvaljujem se vsem raziskovalkam in raziskovalcem za njihov trud in rastoči občutek pripadnosti naši hiši.

Sestava: akad. dr. Lidija Andolšek-Jeras, dr. Slavko Ciglenečki, dr. Metka Culiberg, dr. Darko Dolinar (podpredsednik), akad. dr. Andrej Kranjc (predsednik), dr. Monika Kropelj, dr. Darja Mihelič, dr. Stojan Sorčan, izr. članica SAZU dr. Alenka Šelih, Sinja Zemljčič Golob, akad. dr. Mitja Zupančič.

Upravni odbor ZRC SAZU sprejema oziroma daje soglasje k splošnim aktom ZRC SAZU, obravnava in sprejema letne programe dela, poročila o delu, finančni načrt in zaključni račun ter imenuje direktorja ZRC SAZU. Delovanje upravnega odbora ureja poslovnik o delu upravnega odbora. Upravni odbor sestavlja enajst članov, med katerimi so štirje predstavniki ustanoviteljice SAZU, predstavnik Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, predstavnik kolektiva zaposlenih v ZRC SAZU in pet odgovornih nosilcev raziskovalnega programa ZRC SAZU.

V letu 2002 je imel Upravni odbor šest sej, od tega dve pisni. Potrdil je finančno poročilo in poročilo inventurne komisije za leto 2001 in program poslovanja za leto 2002. S pridobitvijo novih prostorov na Novem trgu 2 je sprejel spremembo sedeža ZRC SAZU in manjše dopolnitve sprememb pri dejavnosti. Soglašal je s priključitvijo Instituta za geografijo h Geografskemu inštitutu Antona Melika ZRC SAZU. Med drugim je potrdil tudi spremembe in dopolnitve: Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ZRC SAZU ter Kataloga delovnih mest, Pravilnika o pogojih in postopku za napredovanje delavcev na ZRC SAZU, Pravilnika o priznanjih in nagradah ZRC SAZU, Pravilnika o odnosih z javnostmi ZRC SAZU. Za obdobje dveh let je imenoval komisijo za pritožbe. V manjši meri se je ukvarjal tudi s kadrovskimi zadevami.

KOLEGIJ

Člani kolegija ZRC SAZU, ki ga sestavljajo predstojnice in predstojniki inštitutov in vodje enot, so posvetovalno telo direktorja. Sestali so se na dese-

tih rednih in eni izredni seji. Obravnavali so tekočo problematiko raziskovalnega dela.

Sestava: dr. Marjan Dolgan, dr. Matej Gabrovec (predsednik), akad. prof. dr. Matija Gogala, izr. član SAZU prof. dr. Matjaž Kmecl, akad. prof. dr. Jože Krašovec, izr. član SAZU prof. dr. Ivan Kreft, dr. Anica Lavrič, dr. Majda Merše, dr. Tadej Slabe, dr. Marjeta Šašel Kos, dr. Marko Terseglav (podpredsednik), dr. Janja Žitnik.

Znanstveni svet oblikuje raziskovalni program in obravnava druge strokovne zadeve ZRC SAZU. Šteje 13 članov, od tega jih 8 izvolijo raziskovalci ZRC SAZU iz vrst odgovornih nosilcev raziskovalnih projektov, štiri imenuje predsedstvo SAZU, direktor ZRC SAZU pa je član po položaju. V letu 2002 je imel znanstveni svet 7 sej, od tega 3 korespondenčne. Na sejah je imenoval člane znanstvenih svetov institutov, dajal soglasja k izbiri predstojnikov institutov, sklepal o predlogih za nagrajence in štipendiste ter opravil izvolitve v raziskovalne nazive. Na proslavi ob 21. obletnici ustanovitve ZRC SAZU je predsednik Znanstvenega sveta izkazal priznanje raziskovalcem, ki so v letu 2002 magistrirali in doktorirali.

V LETU 2002 SO DOKTORIRALI

1. **Nadja Zupan Hajna**, Institut za raziskovanje krasa
1. 2. 2002 na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani
2. **Ernest Ženko**, Filozofski institut
27. 3. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani

3. **Andreja Legan Ravnikar**, Institut za slovenski jezik Frana Ramovša
26. 4. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
4. **Miklavž Komelj**, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
31. 5. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
5. **Matjaž Bizjak**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa
17. 10. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani

V LETU 2002 SO MAGISTRIRALI

1. **Mimi Urbane**, Geografski inštitut Antona Melika
1. 2. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
2. **Urša Šivic**, Glasbenonarodopisni inštitut
28. 5. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
3. **Nataša Jakop**, Institut za slovenski jezik Frana Ramovša
29. 5. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
4. **Janez Mulec**, Institut za raziskovanje krasa
29. 5. 2002 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
5. **Borut Toškan**, Institut za arheologijo
31. 5. 2002 na Biotehniški fakulteti v Ljubljani
6. **Damir Josipovič**, Geografski inštitut Antona Melika
14. 6. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
7. **Dean Ceglar**, Institut za slovensko izseljenstvo
26. 6. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani
8. **Jernej Mlekuž**, Institut za slovensko izseljenstvo
10. 9. 2002 na Filozofski fakulteti v Ljubljani

PERSONALNA SESTAVA

Višji znanstveni sodelavec:

izr. prof. dr. Oto Luthar, direktor.

Znanstvena sodelavca:

dr. Jeffry David Turk (od 1. 9.) in

dr. Irena Šumi v dopolnilnem delovnem razmerju.

Svetovalka direktorja za odnose z javnostmi:

Lela B. Njatin.

Višja referentka: Tanja Valte.

TAJNIŠTVO

Vodja tajništva: Alenka Koren.

Tajnica: Marija Maja Stipar.

RAČUNOVODSTVO

Vodja računovodstva: Ana Kejžar.

Samostojna referentka za finančno knjigovodstvo:

Marjeta Hegler.

Samostojna referentka za prodajo:

Majda Bogdanovič (od 18. 2.).

Samostojna tehnica: Tanja Pavčič.

Strokovna sodelavka: Ana Frankovič (do 30. 11.)

KADROVSKA SLUŽBA

Vodja kadrovske službe: Vislava Lovše.

Referentka: Darka Naglič (od 1. 9.).

TEHNIČNO VZDRŽEVANJE

Strokovna sodelavka za gradnjo in nadzor: Duša Bošnič (od 1. 4.).

Upravitelj: Marko Jevnikar.

Samostojni tehnik: Miha Vozelj (do 14. 8.)

Cistilke: Nasiha Brakič (od 14. 9.), Smilja Čukajne, Anica Luin, Mirjana Marinković, Sinka Mohorič, Štefka Perpar, Katica Softić, Amra Šabotić.

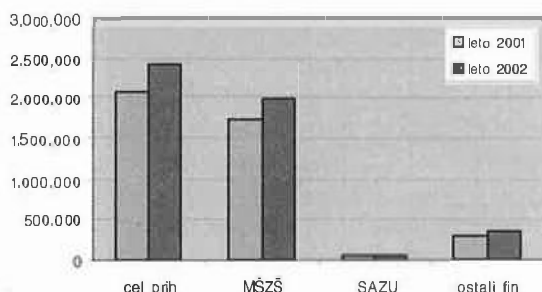
POSLOVNO POROČILO

Znanstvenoraziskovalni center SAZU se je v letu 2002 financiral s programi in projekti, ki jih je pridobil na razpisih Ministrstva za solstvo, znanost in šport. Za Raziskave Naravne in kulturne dediščine nam Ministrstvo za finance del sredstev posreduje preko proračuna SAZU. Del sredstev pa nam je uspelo pridobiti od ostalih ministrstev in na trgu.

Poslovni uspeh (v 000 sit)

Skupaj stroški	2.392.741
Skupaj prihodki	2.392.741
Neporabljena sredstva	0

Prihodki (v 000 sit)	Leto 2001	Leto 2002
Celotni prihodek	2.062.400	2.392.741
Delež MSZŠ	1.723.065	1.981.149
Delež SAZU	57.113	57.868

Struktura prihodkov**Primerjava med leti 2001 in 2002****Struktura stroškov****Opis**

stroški materiala in storitev	351.821
plače in nadomestila plač	1.277.157
prispevki za soc.varnost	201.718
drugi stroški dela	58.062
drugi stroški	385.468
amortizacija	118.515
skupaj	2.392.741

Struktura stroškov**KADROVSKA ANALIZA**

Na dan 31. 12. 2002 je bilo na ZRC SAZU zaposlenih 265 sodelavcev. Med letom je odšlo 16 sodelavcev, od tega sta se 2 upokojila, 34 pa se jih je zaposlilo na novo.

Na ZRC SAZU je bilo redno zaposlenih 33 mladih raziskovalcev. V letu 2002 je magistriralo pet in doktorirali so štirje mladi raziskovalci. Magistrirala sta tudi dva naša sodelavca in doktorirala ena sodelavka.

Natančnejši prikaz zaposlenih na dan 31. 12. 2002 je prikazan v preglednici na stani 10.

Člani Kluba prijateljev ZRC SAZU so v letu 2002 postali naslednji donatorji in sponzorji:

Ultra d.o.o., Zagorje
 Tehniška založba Slovenije d.d., Ljubljana
 Volvo Cars Hungary and Southeast Europe Trading Ltd., Podružnica Ljubljana, Ljubljana
 Mobitel d.d., Ljubljana
 Agencija 41, Ljubljana

**KOLENDAR PRIREDITEV ZA ZUNANJE
 JAVNOSTI V LETU 2002 -
 JUBILEJNEM LETU**
JANUAR

15. Novinarska konferenca: M. Dolgan (ur.), *Kri- za revije »Dom in svet« leta 1937. Zbornik doku- mentov*; D. Dolinar (ur.), *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu* (Korespondence pomembnih Slovencev, 12); Marija Kacin: *Žiga Zois in ita- lijanska kultura* (SAZU in ZRC SAZU, Inšti- tut za slovensko literaturo in literarne vede).
- 17.-28. »Domenico Cimarosa (1749-1801)«: prire- ditve ob dvestoletnici skladateljeve smrti (ZRC SAZU in Italijanski inštitut za kulturo v Slove- niji):
 - razstava: *Neapelj v 18. stoletju*
 - predavanje: Alenka Bagarič (Muzikološki in- štitut), *Domenico Cimarosa in njegova glasba* (17. 1.)
 - video: D. Cimarosa: *Il matrimonio segreto* (opera) (21. 1.)
 - predavanje: prof. Dinko Fabris (Bari in Univ. di Basilicata, Potenza), *Od Cavallija do Ci- marose: dve stoletji opere v Italiji* (24. 1.)
 - koncert: člani Centra za staro glasbo »Pietr dei Turchini« (Neapelj): *Cimarosa in njegov krog: neapeljska glasba 18. stoletja* (28. 1.).

Sodelavci ZRC SAZU na dan 31. 12. 2002

Inštitut	Število zaposl. skupaj	Znanst. svetnik	Višji znanst. sodelav	Znanst. sodelav	Asist. z dr.	Asist. z mag.	Asist. Razisk.-razvojni sodel.	Strokov. sodelavci v human.	Število str.del. s šifro razisk.	Število ostalih delavce v	Od tega štev. MR	
Biološki inštitut J. H.	21	2	3	1		6	2	1	3	3	7	
Filozofski inštitut	12	3	1	4	1		3				2	
Geografski inštitut A. M.	23	2	3	2		6	5	1	1	1	5	
Glasbenonarodopisni inštitut	10		2	1		1	2	1	3		1	
Inštitut za arheologijo	22	4	3	1	1	1	1	1	5	5	2	
Inštitut za biografiko in bibliografijo	3	1		1					1			
Inštitut za medicinske vede	5			2	1	1	1				2	
Inštitut za raziskovanje krasa	19	2	2	4		2	1	1			2	
Inštitut za slovensko izseljenstvo	10	3	1	2	1	2				1		
Inštitut za slovenski jezik F. R.	44	4	1	5	2	4	2	14	6	6	4	
Inštitut za slov. liter. in liter. vede	9	2	1		1		1	3		1	1	
Inštitut za slov. narodopisje	15	1	1	5	1		2	1	3	1	2	
Muzikološki inštitut	6	1	1	1			1	1	1		1	
Paleontološki inštitut I. R.	6			1		2	1			2	1	
Umetnostnoglobodovinski inštitut	7	2	1	1		1		1		1		
Zgodovinski inštitut M. K.	11	5		3		2				1	1	
Prostorskoinformacijska enota	9		3	2	1		2			1	2	
Infrastrukturna enota	10			1				1		8		
Uprava	23		1	2						20		
Skupaj	265	32	24	39	9	28	24	3	24	23	59	33

FEBRUAR

30. Novinarska konferenca: A. Klemenc (ur.), *Ho-dil po zemlji sem naši. Marijanu Zadnikarju ob osemdesetletnici; Acta historiae artis Slovenica* 6 (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta in Založba ZRC).
31. Predavanje: dr. Ivan Šprajc, *Nova arheološka odkritja: po sledih starih Majev v osrčju Yucatāna*, Štišova dvorana Cankarjevega doma, Ljubljana.

FEBRUAR

5. Predstavitel knjige: Janez Dular, Irena Šavel, Sneža Tecco Hvala, *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu / Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*, Pokrajinski muzej Murska Sobota (Pokrajinski muzej Murska Sobota in Inštitut za arheologijo).
13. Predstavitel knjige: S. Pettan, A. Reyes, M. Komavec (ur.): *Glasba in manjšine / Music and Minorities*, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana (Glasbenonarodopisni inštitut in Založba ZRC).
22. *Generacije znanosti VIII*, podelitev nagrad in priznanj za pomembne znanstvene dosežke, Linhartova dvorana Cankarjevega doma, Ljubljana (ZRC SAZU).
28. Novinarska konferenca: Andreja Žele, *Vezljivost v slovenskem jeziku; Slovenski jezik / Slovene linguistic studies* 3; *Jezikoslovni zapiski* 7/1-2, Prešernova dvorana SAZU (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša in Založba ZRC).

MAREC

28. Novinarska konferenca pred otvoritvijo razstave *Dinozavri Krasa in Istre*, Kazemate Ljubljanskega gradu (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).

APRIL

2. Predstavitel knjige: Jurij Dobravec, Andrej Seliskar, Staša Tome, Branko Vreš, *Biotopi Slovenije CORINE*, Triglavski narodni park, Bled (Triglavski narodni park in Založba ZRC).
2. 4.-30. 9. Razstava: *Dinozavri Krasa in Istre*, Kazemate Ljubljanskega gradu (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).
15. Predavanje: Alessandro Quinzi, *Nasledstvo ptuj-skogorske delavnice na Koroškem* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).
- 18.-19. Razstava: ZRC SAZU - *sprehod skozi čas in prostor*, preddverje velike dvorane Državnega zbora RS (ZRC SAZU).
19. Novinarska konferenca: Janez Dular, Irena Šavel, Sneža Tecco Hvala, *Bronastodobno na-*

selje Oloris pri Dolnjem Lakošu / Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš (Opera Instituti Archaeologici Sloveniae); *Arheološki vestnik* 52 (Inštitut za arheologijo in Založba ZRC).

- 22.-26. Prodajna razstava na knjižnem sejmu 7. slovenski dnevi knjige, Kongresni trg, Ljubljana (Založba ZRC).
23. Prodajna razstava na knjižnem sejmu ŠOFF, Filozofska fakulteta, Ljubljana (Založba ZRC).
23. Predavanje: prof. George Stournaras, *Hidrogeologija grškega krasa* (Inštitut za raziskovanje krasa).
25. Predavanje: Mirjana Repanić Braun, *Kasnobarokno stafelajno slikarstvo u sjevernoj Hrvatskoj - nova spoznanja* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).

MAJ

15. Novinarska konferenca: Andrej Rahten, *Slovenska ljudska stranka v beograjski skupščini* (Založba ZRC).
- 17.-18. 35. zasedanje Uredniškega odbora ALE (Atlasa evropskih jezikov), Ljubljana (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

JUNIJ

5. Novinarska konferenca ob izidu prvega letnika revije *Studia historica Slovenica* (ZRC SAZU).
14. Predavanje: Eric Buffetaut (Centre National de la Recherche Scientifique, Pariz), *Dinosaurius Extinction*, Kazemate Ljubljanskega gradu (Paleontološki inštitut Ivana Rakovca).
- 25.-28. 10. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras: Tipi krasa«, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa).
26. Predavanje: prof. dr. Norman Hammond (Boston University), *Nova spoznanja o Majih*, Prešernova dvorana SAZU (Prostorskoinformacijska enota).
27. Predavanje: prof. dr. Norman Hammond (Boston University), *La Milpa: klasično Majevsko mesto v Belizeju*, Prešernova dvorana SAZU (Prostorskoinformacijska enota).
28. Koncert iz cikla Zajuckaj in zapoj: *Mi vam vošmo dober večer ... koledniške pesmi skozi vse leto*, atrij na Novem trgu 5, Ljubljana (Glasbenonarodopisni inštitut).
28. Odkritje plošče UIS na pročelju stavbe Inštituta za raziskovanje krasa, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa).

SEPTEMBER

- 10.-14. Prodajna razstava na knjižnem sejmu *Jesen-*

ska prodaja knjig 2002, Kongresni trg, Ljubljana (Založba ZRC).

- 17.-21. Simpozij »Evolution of karst; from prekarst to cessation«, Postojna (Inštitut za raziskovanje krasa).
24. 6. bienalni simpozij »Geografski informacijski sistemi v Sloveniji«, Prešernova dvorana SAZU (Prostorskoinformacijska enota).

OKTOBER

9. Novinarska konferenca: Zvonka Zupanič Slavec, *Družinska povezanost grofov Celjskih* (Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture v Sloveniji in Založba ZRC).
- 14.-15. Mednarodna konferenca »Kako pisati literarno zgodovino danes« (Slovensko društvo za primerjalno književnost in Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede).
- 14.-18. Dnevi Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU: »Znana in neznana likovna ustvarjalnost slovenskih umetnikov v izseljenstvu«, knjigarna Kod & kam (Inštitut za slovensko izseljenstvo).
16. Novinarska konferenca: A. Brancelj (ur.), *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp / High-mountain Lakes in the Eastern Part of the Julian Alps*, Nacionalni inštitut za biologijo (Nacionalni inštitut za biologijo in Založba ZRC).
17. Predstavitev knjige: Zvonka Zupanič Slavec, *Družinska povezanost grofov Celjskih*, Pokrajinski muzej Celje (Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture v Sloveniji, Pokrajinski muzej Celje in Založba ZRC).
- 21.-27.4. mednarodni kongres ISCA: »Uporaba sodobnih tehnologij v turističnem razvoju jam« (Mednarodna zveza turističnih jam, Postojnska jama, turizem, d. d. in Inštitut za raziskovanje krasa).
- 21.-23. International Conference »Jews and Antisemitism in the Balkans« (»Judje in antisemitizem na Balkanu«, Bled, (organizatorji: ZRC SAZU, The Vidal Sasson International Centre for the Study of Antisemitism in the Hebrew University of Jerusalem, Centre for Slavic Languages and Literatures the Hebrew University of Jerusalem, Avstrijski inštitut za vzhodno Evropo, ipostava Ljubljana, Inštitut za narodnostna vprašanja).
- 22.-25. Mednarodno posvetovanje »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije«, Radenci (Inštitut za slovensko izseljenstvo).
28. Predavanje: dr. Stanley Sadie, *Sir George Grove*

and his Dictionary: Responding to Changing Needs over 125 Years (Oddelek za muzikologijo FF, Slovensko muzikološko društvo in Muzikološki inštitut).

28. Predavanje: dr. Julie Anne Sadie, *Musical Genius in Context: Revaluing the Fragile Legacy*, Filozofska fakulteta (Oddelek za muzikologijo FF, Slovensko muzikološko društvo in Muzikološki inštitut).
28. Predstavitev knjige: A. Brancelj (ur.), *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp / High-mountain Lakes in the Eastern Part of the Julian Alps*, Triglavski narodni park, Bled (Založba ZRC).
29. Predstavitev knjige: M. Kokole (ur.), *Tartini »maestro« narodov / Tartini »Maestro delle Nazioni«*, Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji (Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji in Založba ZRC).

NOVEMBER

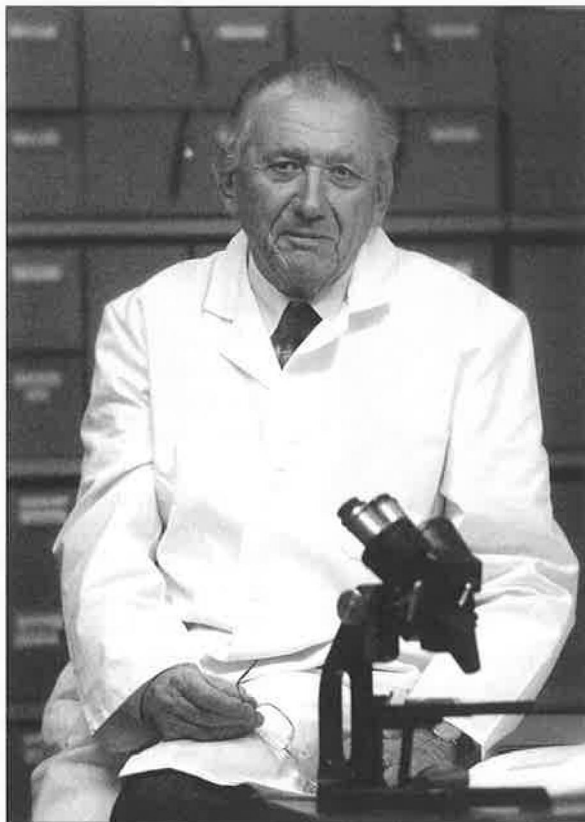
6. Predstavite publikacij: *Marinčkov zbornik; Haquetia* 1/1, 2; Lojze Marinček, Andraž Čarni, *Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000*, Prešernova dvorana SAZU (Biološki inštitut Jovana Hadžija in Založba ZRC).
12. Predavanje: dr. Damjan Prelovšek, *Problem slovenstva v likovni umetnosti okoli leta 1900* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta).
12. Predstavitev knjige: Igor Grdina, *Ipavci*, Muzej novejšje zgodovine Celje (Muzej novejšje zgodovine Celje in Založba ZRC).
- 14.-15. Konferenca »Za odgovorno znanost. Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja«, Velika dvorana SAZU (ZRC SAZU).
19. Slovesnost za nove doktorje in magistre (Znanstveni svet ZRC SAZU).
21. Predavanje: dr. Karel Vocelka, *Barocker Überschwang und rationale Nüchternheit: Frömmigkeitsformen im 18. Jahrhundert als Symptom des mentalen Wandels* (Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta in Zgodovinski inštitut Milka Kosa).
27. 11.-1. 12. Prodajna razstava publikacij Založbe ZRC na 18. knjižnem sejmu, Cankarjev dom (Založba ZRC).
29. Novinarska konferenca: novi knjigi iz zbirke Philosophica: Jelica Šumič-Riha, *Mutacije etike*; Miran Božovič, *Telo v novoveški filozofiji*, Cankarjev dom, dvorana EI (Založba ZRC).

Vse prireditve, pri katerih kraj dogajanja ni omenjen, so bile v mali dvorani ZRC SAZU.

GENERACIJE ZNANOSTI IX

NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU

AKADEMIK DR. MITJA ZUPANČIČ
ČASTNI ČLAN ZRC SAZU ZA LETO 2002

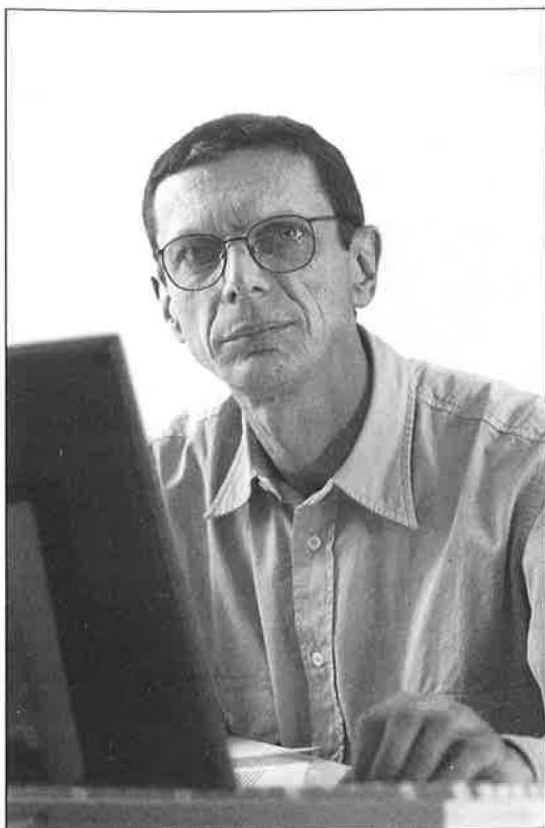
Dr. Mitja Zupančič je vrhunski strokovnjak za gozdno vegetacijo. V Biološkem inštitutu Jovana Hadžija je skoraj trideset let vodil geobotanično skupino. Bil je zaželen sodelavec ali vodja številnih drugih strokovnih, tudi mednarodnih forumov in je pogosto dajal pobude za interdisciplinarni študij izbranih problemov. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1993 izvolila za izrednega, leta 2001 pa za rednega člana.

Ob reorganizaciji akademjskih inštitutov je postal konec leta 1982 vršilec dolžnosti direktorja in bil zatem od 1984 do 1992 direktor Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. Kljub pritiskom, naj bi se akademjski inštituti razdelili na več manjših delovnih organizacij, je dosegel, da so ostali povezani v enotno raziskovalno institucijo in uspešno opravljali svojo osrednjo nalogo, namreč večdisciplinarno raziskovan-

je slovenske naravne in kulturne dediščine. Zupančič si je prizadeval za kadrovske okrepitve raziskovalnih skupin in za strokovno izpopolnjevanje raziskovalcev. Konkurenčnost inštitutskih programov se je zaradi tega že po nekaj letih bistveno povečala. Hkratna prednostna naloga je bilo reševanje prostorske stiske. Ob hudi konkurenci za pičel denar in skoraj nepremostljivih težavah z inflacijo se je posrečilo v dobrih desetih letih preurediti prostore za delo inštitutov in pri tem upoštevati specifično njihovih raznovrstnih potreb. Bistvenega pomena je bila tudi zgodnja preusmeritev k delu z računalniki, oskrba z opremo za terenske in laboratorijske raziskave ter modernizacija hranjenja unikatnih dokumentacijskih zbirk.

Zupančičevo znanstveno-raziskovalno in menedžersko delo v znanosti je bistveno prispevalo k razvoju in ugledu Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

DR. IVAN ŠPRAJC
DOBITNIK ZLATEGA ZNAKA ZRC ZA LETO 2002

Znanstveno delo dr. Ivana Šprajca je že vrsto let osredotočeno na kulturnogeografsko območje Mezoamerike. Po študiju arheologije in etnologije na Univerzi v Ljubljani je opravil magisterij iz zgodovine

in etnozgodovine na Nacionalni šoli za antropologijo in zgodovino v Méxicu in doktoriral iz antropologije na mehiški Nacionalni avtonomni univerzi. Šprajčev znanstveni opus, ki zajema pet monografskih publikacij, od katerih so tri bile objavljene v Mehiki, je v veliki meri posvečen arheoastronomiji Srednje Amerike. Mednarodno posebej odmevni so njegovi izsledki o izvoru in razvoju konceptualne zveze planeta Venere z dežjem, koruzo in rodovitnostjo v mezoameriški religiji, pa tudi ugotovitve o praktičnem in simboličnem pomenu astronomskih orientacij v predšpanski arhitekturi. Na osnovi metodološko in teoretsko utemeljene komparativne analize arheoloških, etnoloških in zgodovinskih podatkov Šprajc v svojih delih dokazuje, da je mogoče tako eksaktna spoznanja kot religiozna pojmovanja, povezana z opazovanjem nebesnih pojavov, ustrezno pojasniti le z upoštevanjem konkretnega naravnega okolja, gospodarske osnove, socialne strukture in mnogih drugih elementov kulturnega konteksta preučevane družbe.

Nič manj izvirni ni prispevek dr. Šprajca k arheologiji Majev. Od leta 1996 je vodil terenske preglede v težko prehodnih in arheološko neznanih osrednjih nizavjih polotoka Yucatana v štirih sezonah. Podatki, zbrani na vrsti dotlej neznanih arheoloških najdišč, ki vključujejo tudi večje urbane centre z ostanke monumentalne arhitekture, skulpture in hieroglifske napise, so izrednega pomena za razumevanje poselitve, teritorialne ureditve in politične zgodovine Majev pozne predklasične in klasične dobe.

DR. MIKLAVŽ KOMELJ
DOBITNIK ZLATEGA ZNAKA ZRC ZA LETO 2002

Miklavž Komelj je kot mladi raziskovalec na Umetnostnozgodovinskem inštitutu Franceta Steleta 31. maja 2002 pred komisijo, ki so jo sestavljali red. prof. dr. Nataša Golob, red. prof. dr. Lev Kreft in izr. prof. dr. Boris A. Novak, uspešno dosegel naslov doktorja znanosti z javno predstavitvijo svoje disertacije Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja.

Njegovo mnogoplastno in interdisciplinarno delo pomeni vidni prispevek k vsem trem področjem, na katera posega: k umetnostni in literarni zgodovini in estetiki. S subtilno analizo ključnih slikarskih in sočasnih literarnih stvaritev avtor kritično predstavi

porajajoči se novoveški koncept narave. V iskanju avtentičnega pomena in razumevanja podob in besed nas celovito in živo približa času in prostoru, v katerem se pogled na naravo spreminja, zasledujoč tako pot matematično-znanstvenega koncepta obvladovanja njene »pravilne« podobe kot tudi koncept mistično-poetološkega umevanja božjega stvarstva. Komeljeva disertacija, oprta na literarne, filozofske, teološke in zgodovinske vire, je odlično znanstveno delo, ki ga odlikujejo tako novi in izvirni pogledi na problematiko zavedanja, predstavitve in percepcije narave kot tudi metodološka kompleksnost, združujoča prijeme umetnostne, literarne in filo-

zofske vede, nenazadnje pa tudi izredna jezikovna zlahtnost, kakršna zaznamuje njegov literarni opus. Dr. Miklavž Komelj se pridružuje skupini dobrih poznavalcev italijanske književnosti na Slovenskem in je široko razgledan ter izjemno pronicljiv umetnostni zgodovinar, ki se posveča zlasti umetnostnozgodovinski teoriji, posebna kvaliteta njegovega raziskovalnega dela pa je izvirna interpretacija umetniških del.

SUMMARY

We were somewhat more successful this year with applications for grants for Targeted Research Projects, where after an appeal we were able to gain six projects. Our efforts to find funds for basic and applied projects were already limited by the call for tenders, since the amount of funding available was exceptionally small, and we were only able to reach the final amount after an appeal. All in all we can be satisfied with the result – although only if we succeed in resolving the issue of the main project of our colleagues at the Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language. This project expires in mid-2003 and we will try to acquire a new programme. We have managed to acquire a few new workspaces during the past year. We purchased the majority from private owners and leased the rest from the Municipality of Ljubljana. We succeeded in renovating the attic of the building between Novi trg 2 and Gosposka 13, and we expect the Milko Kos Institute of History to move there during the first part of 2003. During the same time we also remodelled the numerous spaces we acquired in 2001; we finished the garage at Titov trg 2 in Postojna and renovated the second floor at Novi trg 2 and part of the first floor of the courtyard portion of that building. The merger of the Institute of Geography into the Anton Melik Geographical Institute went without

problems. All but three researchers and co-workers have been settled into the Anton Melik Geographical Institute, and in the management and SRC Publishing.

Under the coordination of Dr Darja Mihelič, Dr Mojca Ravnik, Dr Rado Riha, Dr Slavko Ciglenečki, Dr Darko Dolinar, Dr Janez Dular, and Dr Oto Luthar, and on the basis of the extraordinary contributions of our colleagues from the SRC SASA and the Faculty of Arts, we organised an important conference on the situation in the humanities. The discussion, which covered issues of evaluating the results of research work in the humanities, possibilities and needs for international cooperation, and ties between research and education, will be published in two publications by the end of 2003.

Deserving of special thanks is SRC Publishing, which is gradually attaining the status of the central publisher of academic literature in Slovenia. At the same time we should also not overlook the prestigious recognition of the French review *Le Monde de la Musique*, which has rated the issue of the three compact disks with the works of Gallus and the accompanying publication in five languages as the greatest achievement of its class in the world.

We thank all of the researchers for their efforts and for the growing sense of belonging to our house.

HISTORIČNI SEMINAR

UREDNIŠKI ODBOR

Koordinatorica: Metoda Kokole.

Člani: dr. Maja Godina - Golija, dr. Marina Lukšič - Hacin, dr. Vojislav Likar, dr. Oto Luthar, dr. Peter Weiss.

V letu 2002 je bilo v okviru Historičnega seminarja izvedenih šestnajst predavanj, od tega je nastopilo devet vabljenih gostov iz tujine in devet domačih predavateljev, ter en diskusijski večer s šestimi predavatelji:

- **Milan Nosić**, *Josip Završnik - jezikoslovec slovenskega rodu* (8. 1.)
- **Miran Špelič**, *Vidiki uboštva med prvimi puščavniki v Egiptu* (12. 2.)
- **Marjan Drnovšek**, *Izseljevanje: rak rana slovenskega naroda* (26. 2.)
- **Boris Golec**, *Medetnična in medjezikovna razmerja v slovenskih mestih zgodnjega novega veka* (7. 3.)
- **Michael Malkiewicz**, *Claudio Monteverdi in pies: viri, vidiki in izvajalna praksa* (4. 4.)
- **Marija Kozar - Mukič**, *Etnološko raziskovanje Slovencev na Madžarskem* (8. 4.)
- **Neven Bndak**, *Liturgični spomin zgodnjega srednjega veka na Hrvaškem* (25. 4.)
- **Wolfgang Viereck**, *Evropski lingvistični atlas in vpogled v kulturno zgodovino Evrope* (16. 5.)

- **Ljubov V. Kurkina**, *Leksikalni arhaizmi slovenskih narečij na slovanskem jezikovnem ozadju* (23. 5.)
- **Josip Vrandečić**, *Islam v Dalmaciji: odnosi med beneško in osmansko Dalmacijo v 16. in 17. stoletju* (17. 6.)
- **Oto Luthar**, *Stara preteklost - nova zgodovina: reinterpretacija kolaboracionizma v času druge svetovne vojne* (25. 9.)
- **Vladimir Kos**, *Slovenska identiteta na Japonskem* (10. 10.)
- Diskusijski večer: **Walter Lukan**, **Andrej Rahten**, **Igor Grdina**, **Primož Kočar**, **Janez Arnež**, **Bojan Godeša**, *Zgodovina Slovenske ljudske stranke* (29. 10.)
- **Allison Jablonko** in **Naško Kržnar**, *Poletna šola vizualnega in vprašanje vizualnih raziskav* (11. 11.)
- **Iztok Simoniti**, *Slovenski jezik v združeni Evropi* (28. 11.)
- **Milena Bevc**, *Učinkovitost in pravičnost visokega šolstva v Sloveniji* (5. 12.)
- **W. J. T. Mitchell** in **Slavoj Žižek**, *Najpogostejše zastavljena vprašanja o tem, kako (o)slikati željo* (16. 12.)

Pripravljenih je bilo šestnajst avtorskih besedil za objavo v zborniku izbranih najuspešnejših in najzvirnejših tematik *Historični seminar 4*. Vsebina dela zaobjema več področij humanističnih in socioloških ved. Zadnji del je posvečen tematskemu sklopu z naslovom *Zgodovina Slovenske ljudske stranke*. Zbornik bo predvidoma izšel v prvi polovici leta 2003.

SUMMARY

In the year 2002 nine invited scholars and nine Slovenian lecturers performed sixteen lectures. Organised was also one discussion evening with six lecturers. The subjects ranged from a general to specific historical themes, subjects form the history of art,

musicology, literature, linguistics, as well as ethnological and sociological discussions. Prepared for print were sixteen texts on various subjects from humanities and social studies to come out early in 2003 in the volume *Historični seminar 4*.

PERSONALNA SESTAVA

ZALOŽBAZRC

Vodja in glavni urednik: dr. Vojslav Likar, znanstveni sodelavec.

Likovno-grafična urednica in oblikovalka: Milojka Žalik Huzjan, sam. strok. sodelavka, specialistka v humanistiki.

Samostojni strokovni sodelavec: Iztok Sajko (od 1. 9.).

Samostojni tehnični sodelavec: Branko Vidmar.

Referentka zaprodajo: Barbara Godnjavec (do 5. 4.).

Redaktorica in tajnica: Tinka Selič.

Tehnica: Milka Vrbec (od 1. 9.).

RAČUNALNIŠKICENTER

Vodja: Uroš Parazajda.

Informatik: Tomaž Herček.

AVDIOVIZUALNI IN FOTOGRAFSKI LABORATORIJ

Samostojni tehnični delavec: Sašo Kuharič.

Fotograf: Igor Lapažne, Marko Zaplatil.

ZALOŽBA ZRC

Založniški svet: dr. Janez Dular, dr. Peter Klepec, dr. Martin Knez, dr. Naško Kriznar, dr. Milan Orožen Adamič, dr. Jurij Snoj, dr. Petra Svoljšak, prof. Milojka Žalik Huzjan, dr. Andreja Žele, dr. Janja Žitnik.

V okviru založniškega programa ZRC SAZU je v letu 2002 izšlo 26 naslovov knjižnih publikacij, od tega v sozaložništvu 4 naslovi, in 10 letnikov znanstvenih periodičnih publikacij, od tega 2 v sozaložništvu, ter 30 enot drobnih tiskov (katalogi, vodniki, brošure, vabila, plakati, poročila ipd.). Izšla sta tudi 2 zvezka iz zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* (s starejšimi letnicami). Večina publikacij je izšla v Založbi ZRC, nekaj pa tudi kot izdaje posameznih inštitutov. Izhajati sta začeli dve novi zbirki: *Carso-logica* (izdajatelj: Inštitut za raziskovanje krasa) in *Thesaurus memoriae* (izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa), izšel je tudi prvi letnik revije *Hacquetia*, ki jo je začel izdajati Biološki inštitut Jovana Hadžija. Založniški program so finančno podprli Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS, Ministr-

stvo za kulturo RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Raziskovalni sklad ZRC SAZU ter drugi zunanji sofinancerji in sponzorji.

Letni program založbe je obravnaval in sprejel založniški svet, ki se je v letu 2002 sestel na eni redni seji. Založba je samostojno in v sodelovanju z izdajatelji, soizdajatelji in sozaložniki organizirala 17 novinarskih konferenc in javnih predstavitev v Ljubljani in drugih krajih po Sloveniji.

Svoje izdaje je predstavila tudi na štirih knjižnih sejmih oz. prodajnih razstavah.

Od 18. 2. do 31. 12. je založbi pri prodaji pomagala Majda Bogdanovič.

KNJIŽNE IZDAJE IN PERIODIKA

ZBIRKE

Slovarji

- Več avtorjev: *Planinski terminološki slovar*

Linguistica et philologica

- Primož Jakopin: *Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih*

Opera Instituti Archaeologici Sloveniae

- Janez Dular, Irena Šavel, Sneža Tecco Hvala: *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu / Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*

Thesaurus memoriae / Series Fontes

- France Baraga (na podlagi gradiva Boža Otorepca): *Gradivo za slovensko zgodovino v srednjem veku 6/1. Listine 1246-1255*
- Darja Mihelič: *Piranska notarska knjiga (1289-1292). Tretji zvezek / The Notary Book from Piran (1289-1292). Third Volume*

Philosophica / Series Moderna

- Miran Božovič: *Telo v novoveški filozofiji*
- Jelica Šumič-Riha: *Mutacije etike. Od utopije sreče do neozdravljive resnice*

Geografija Slovenije

- Miha Pavšek: *Snežni plazovi v Sloveniji*
- Mimi Urbane: *Kulturne pokrajine v Sloveniji*

Carsologica

- Franci Gabrovšek (ur.): *Evolution of Karst: From Prekarst to Cessation*
- Metka Petrič: *Characteristics of Recharge-Discharge Relations in Karst Aquifer*

Monumenta artis musicae Sloveniae

- Jakob Francišek Zupan: *Arije in dueti / Arias and Duets* (z letnico 1999)
- Venceslav Wratny: *Missa in G* (z letnico 2001).

SAMOSTOJNEIZDAJE

- Anton Brancelj (ur.): *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp / High-Mountain Lakes in the Eastern Part of the Julian Alps*
- Carlo M. Cippola: *Allegro ma non troppo*
- Pavla Jarc, Drago Kladnik, Daniel Rojšek: *Posočje A-Ž*
- Ivan Klemenčič, *Musica noster amor. Musical Art of Slovenia from its Beginnings to the Present* (spremna knjiga k antologiji glasbene umetnosti Slovenije na 16 zgoščenkah)
- Lojze Marinček, Andraž Čarni: *Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000*
- Andrej Rahten: *Slovenska ljudska stranka v beograjski skupščini. Jugoslovanski klub v parlamentarnem življenju Kraljevine SHS 1919-1929*
- Katja Škrubej: *»Ritus gentis« Slovanov v vzhodnih Alpah. Model rekonstrukcije pravnih razmerij na podlagi najstarejšega jezikovnega gradiva*
- Zvonka Zupanič Slavec: *Družinska povezanost grofov Celjskih. Identifikacijska in epigenetska raziskava njihovih lobanj*

ZBORNICI

- Jože Faganel, Darko Dolinar (ur.): *France Prešeren - kultura - Evropa*
- Metoda Kokole (ur.): *Tartini »maestro« narodov / Tartini »Maestro delle Nazioni«*
- Patricia Lysaght (ur.): *Food and Celebration. From Fasting to Feasting*
- Tomaž Podobnikar, Drago Perko, Marko Krevs, Zoran Stančič, David Hladnik (ur.): *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*

PERIODIKA

- *Acta historiae artis Slovenica* 7
- *Dve domovini / Two Homelands* 13, št. 15, 16
- *Filozofski vestnik* 24, št. 1, 2, 3
- *Geografski zbornik / Acta geographica* 42
- *Hacquetia* 1, št. 1, 2
- *Jezikoslovni zapiski* 8, št. 1, 2
- *Studia mythologica Slavica* 5
- *Acta carsologica / Krasoslovni zbornik* 31, št. 1, 2 (sozaložnik: SAZU)
- *Arheološki vestnik* 53 (sozaložnik: SAZU)
- *Keria. Studia Latina et Graeca* 4, št. 1, 2 (izdajatelj: Društvo za antične in humanistične študije Slovenije)

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

ZNANSTVENI SVET

Znanstvena svetnica prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica izr. prof. dr. Metka Furlan, akad. prof. dr. Franc Jakopin (umrl 18. 6.), akad. prof. dr. Tine Logar (umrl 24. 12.), znanstvena svetnica izr. prof. dr. Majda Merše, akad. prof. dr. Janez Orešnik (predsednik), znanstvena sodelavka izr. prof. dr. Vera Smole.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Varja Cvetko Orešnik, znanstvena svetnica (d. d. r.).
Samostojni strokovni sodelavec v humanistiki: Silvo Torkar (od 28. 3.).
Samostojna strokovna delavka: Alenka Porenta.
Tajnica: Alenka Lap.

Leksikološka sekcija

Vodja: doc. dr. Andreja Žele, znanstvena sodelavka (od 19. 12.).

Asistentka z magisterijem: mag. Nataša Jakop (od 20. 6.).

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Martin Ahlin, Ljudmila Bokal, mag. Alenka Gložančev, Janez Keber, Polona Kostanjevec, Branka Lazar, Zvonka Praznik, Jerica Snoj, Ivanka Šircelj - Žnidaršič, Nastja Vojnovič.

Samostojna strokovna sodelavka: mag. Aleksandra Bizjak.

Strokovna sodelavka: Nanika Holz.

Strokovni delavki: Nevenka Jerman, Rožamarija Lučka Uršič.

Etimološko-onomastična sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Metka Furlan, znanstvena svetnica.

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Marko Snoj.

Asistentka: Simona Klemenčič.

Strokovna sodelavka: Helena Jazbec.

Sekcija za zgodovino slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. France Novak, samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki.

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Majda Merše.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Francka Premk.
Asistentki z doktoratom: dr. Andreja Legan Ravnika
(od 20. 6.), dr. Jožica Narat.
Strokovna delavka: Marjeta Kambič (zunanja sodelavka).

Dialektološka sekcija

Vodja: izr. prof. dr. Vera Smole, znanstvena sodelavka (d. d. r.).

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Jožica Škofic, dr. Peter Weiss.

Asistentka z magisterijem: mag. Tjaša Jakop.

Asistentki: Karmen Kenda-Jež, Danila Zuljan Kumar (do 31. 1.).

Strokovna sodelavca s specializacijo: mag. Sonja Marija Horvat, doc. dr. Vladimir Nartnik.

Sekcija za terminološke slovarje

Vodja: Marjeta Humar, samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki.

Asistentka z magisterijem: mag. Apolonijsa Gantar.

Samostojni strokovni sodelavci specialisti v humanistiki: Borislava Košmrlj - Levčič, Jakob Müller (od 1. 9. zunanji sodelavec), Cvetana Tavzes.

Samostojna tehnica: Marija Djurovič.

Višja tehnica: Karmen Nemec.

Laboratorij za korpus slovenskega jezika

Vodja: doc. dr. Primož Jakopin, znanstveni sodelavec.

Asistentka z magisterijem: mag. Helena Majcenovič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Slovenska terminologija s sinhronega in diahronega stališča (3)

T6-1002

Vodja projekta: F. Novak.

Sodobna slovenska leksika

P6-0501

Vodja raziskovalnega programa: V. Cvetko Orešnik.

Etimološki slovar slovenskega jezika

P6-0503

Vodja raziskovalnega programa: M. Furlan.

Dialektologija slovenskega jezika

P6-0504

Vodja raziskovalnega programa: V. Smole.

Slovenska terminologija in zgodovinski slovarji slovenskega jezika

P6-0505

Vodja raziskovalnega programa: M. Merše.

Enojezični slovarji slovenskega jezika

J6-3547

Vodja projekta: A. Žele.

Raziskava slovenske terminologije in priprava terminoloških slovarjev

V5-0654

Vodja projekta: M. Humar.

Delo v okviru projektov je teklo v posameznih sekcijah.

LEKSIKOLOŠKA SEKCIJA

Enozvezkovnik slovenskega knjižnega jezika (delovni naslov: Priročni slovar slovenskega knjižnega jezika)

Vodja projekta: A. Žele. *Redaktorice:* L. Bokal, A. Gložančev, P. Kostanjevec, N. Vojnovič; *(pre)redigiranje frazeoloških gnezd:* J. Keber; *ažuriranje oznak in pojasnil:* A. Gložančev, N. Jakop (mlada raziskovalka); *tonemsko naglaševanje:* V. Nartnik; *oblikoslovna označitev gesel:* P. Jakopin, A. Bizjak; *etimološke razlage:* M. Snoj. *Strokovni delavki:* N. Jerman in L. Uršič. Od 1. 11. je v projekt vključena strokovna sodelavka N. Holz.

Izdelan je bil vsebinski koncept. Pripravljena so bila vzorčna gesla za črki B in T. Koncept za geslovník (pregled še neupoštevanega listkovnega gradiva, zbranega po letu 1990, in gradiva iz besedilnega korpusa *Nova beseda* ter izbor podčrtanih knjig za računalniški izpis) sta izdelali P. Kostanjevec in N. Vojnovič. Po paberkovalnih izpisih in razpoložljivem elektronskem korpusu sta nadaljevali z zbiranjem in izbiranjem besed ter na podlagi pogostnosti pojavljanja utemeljevali njihovo slovarsko relevantnost. Novo besed je iz izbranih podčrtanih knjig je v programsko masko izpisovala N. Jerman - narejenih je bilo 4.248 izpisov in za potrebe nadaljnjih elektronskih obdelav poskeniranih 8.182 strani. Merila izločanja besed iz SSKJ za enozvezkovnik je pripravila L. Bokal. Na podlagi meril sprejemanja novega besedja se je oblikoval geslovník novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika, ki še ni vključen v SSKJ. Predloge za posodobitev slovarskih oznak in pojasnil z vidika sodobnega jezikoslovja sta pripravili A. Gložančev in N. Jakop. V okviru tega je bila izdelana primerjava med SSKJ in SP 2001, hkrati se je dorekla problematika uvrščanja in razvrščanja slovnično-pomenskih

kvalifikatorjev tipa človeško, živo, števno/neštevno in posledično pripisovanje oznak pojmovno, skupno in snovno. Načela za redigiranje frazeoloških gnezd v enozvezkovniku je pripravil J. Keber, načela za redakcijo terminoloških pa L. Bokal. Kratke etimološke razlage za vzorčne slovarske sestavke je pripravil M. Snoj. Predlog za oblikoslovno označevanje slovarskih gesel sta izdelala P. Jakopin in A. Bizjak. Zaradi potrebe po zbiranju novega besedja je bilo delo pri projektu od 17. 6. omejeno na izdelavo slovarja novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika, ki naj bi obsegal do 6.000 slovarskih enot in bo predstavljal predfazo novega enozvezkovnega slovarja. Programsko masko za redakcijsko delo je po predlogi *Osnovne slovaropisne kategorije za izdelavo programske maske* A. Gložančev in N. Vojnovič v programu Eva izdelal P. Jakopin. Pripravljena so bila *Navodila za zaslonski vnos gesel pri enozvezkovniku*. Za slovar novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika je bil izdelan poskusni zvezek – teoretični uvod (40 strani), vzorčno pa je bilo zredigiranih štirideset, glede na SSKJ novih leksemov. Vzporedno z oblikovanjem geslovnika novejšega besedja se je nadaljevalo z redigiranjem na novo sprejetega besedja in vnašanjem redakcij v izdelano programsko masko. Oblikovan je bil seznam novih terminoloških svetovalcev za vsa relevantna področja. Ažurirani so bili sezname strokovne literature, potrebne za nadaljnje leksikografsko delo v sekciji (L. Bokal).

Slovar sinonimov slovenskega jezika

Redaktorji: M. Ahlin, B. Lazar, Z. Praznik, J. Snoj. Izdelanih je bilo približno 1.100 slovarskih sestavkov za slovar, ki bo predvidoma obsegal 15.000 geselskih dominant in 35.000 kazalk. Težišče dela so bila glagolska in pridevniška gesla, vzporedno pa so se pripravljali osnutki za redakcijo samostalniških gesel. Redaktorji so dopolnjevali redakcijska načela: izdelovali so osnutke redakcij dominant in obdelovali njihove sopomenske povezave. V poddominantnih nizih se je dodeloval prikaz podpomenskih razmerij. Izdelan je bil poskusni zvezek.

Frazeološki slovar slovenskega jezika

Redaktor: J. Keber.

Izdelanih je bilo približno 150 slovarskih sestavkov za slovar, ki bo predvidoma obsegal 12.000 samostojno razloženih frazemov, v celoti pa okrog 30.000 gesel in podgesel. Izdelan je bil poskusni zvezek.

Vezljivostni slovar slovenskih glagolov

Redaktorica: A. Žele.

Izdelanih je bilo približno 200 slovarskih sestavkov za slovar, ki bo predvidoma obsegal 2.345 glagol-

skih gesel, izbranih na podlagi predhodno oblikovanih glagolskih vezljivostnih pomenskih skupin. Potekalo je redigiranje po glagolskih vezljivostnih skupinah. Za nadaljnje redakcijsko delo je bila izdelana programska maska. Zredigirani primitivni in temeljni glagoli so hkrati tudi vezljivostna osnova za vse druge glagole, z leksikografskega vidika pa je to preizkus zmožnosti slovarskega prikaza vezljivosti. Izdelan je bil poskusni zvezek.

Lematizacijski slovar slovenskega jezika

Sodelavci: P. Jakopin, A. Bizjak, L. Uršič.

Nadaljevalo se je oblikoslovno označevanje dela besedilnega korpusa Nova beseda. Označenih in preverjenih je bilo 85.000 besed v prevodu dela G. Flauberta *Bouvard in Pécuchet*, 132.000 besed v delu T. Križnarja *O iskanju ljubezni* in 32.000 besed v delu M. Uršiča *Stirje letni časi, Pomlad*, skupaj 249.000 besed. Poleg tega je bilo zapisanih osemindeset govornih besedil (39.000 besed), oblikoslovno označenih in preverjenih pa deset besedil (8.500 besed). Izdelan je bil seznam zaimkovnih lem in ustreznih izpeljanih oblik. Potekale so tudi priprave v zvezi z izpopolnjevanjem oblikoslovnega označevalnika, ki bo pri odločitvah v zvezi z dvoumnostmi upošteval ob statističnih zbirkah tudi seznam skladenskih pravil.

Slovar stare knjižne prekmurščine

Redaktorica oz. vnašalka gesel: N. Holz.

Nadaljevalo se je vnašanje gesel za črke R (692), S (1.376), Š (290). 29. 10. je bilo dogovorjeno, da se predvsem zaradi financiranja prednostnih nalog vnos redakcij za določeno obdobje zamrzne.

Redno je potekalo tudi jeziko(slo)vno svetovanje – telefonsko in po e-pošti.

A. Gložančev je bila za obdobje enega leta (29. 1.–31. 12.) imenovana za zapisnikarico uredniškega odbora Komisije za sestavo slovarskega dela SP. Arhiv Leksikološke sekcije je vodila in urejala N. Jerman.

N. Holz je opravila en izpit magistrskega študija. J. Snoj je 26. 11. oddala magistrsko delo *Tipologija slovarske večpomenskosti*.

ETIMOLOŠKO-ONOMASTIČNA SEKCIJA

Etimološki slovar slovenskega jezika

Za 4. knjigo je bilo izdelanih 319 slovarskih sestavkov in vnesenih več dopolnil v že napisano besedilo. Zbirala so se dopolnila za etimološko obravnavo leksike z vzglasnim A–S (M. Snoj, M. Furlan).

France Bezlaž, Zbrani jezikoslovni spisi I-II

V januarju je bilo v skeniranje Založbi ZRC oddanih 172 bibliografskih enot Franceta Bezlaža. Zaradi slabe kvalitete tiska originalnih objav je bilo 35 enot (najprej 13, nato še 22) ponovno stavljenih. Izdelana je bila vsebinska razvrstitev Bezlaževih bibliografskih enot. Datoteke posameznih dodatnih enot (t.j. pomagal) so bile iz Eve konvertirane v Word. V drugi polovici junija smo v korekturo dobili osredniji skenirani del na 1.254 straneh. Zaradi slabe kvalitete skeniranega in tudi drugih slabosti, ki so zahtevale podrobnejše preverjanje po originalih, je bilo korigiranje zamudno in je tudi zaradi dodatnega vnosa 22 bibliografskih enot ter zaradi drugih obveznosti v sekciji trajalo do oktobra, ko sta bila korigirano besedilo in dodatni vnos vrnjena založbi. Delo je po tem obdobju zastalo, ker je bila Založba ZRC preveč obremenjena z dokončanjem drugih del. Nadaljevalo se bo v januarju 2003 (M. Furlan, H. Jazbec).

Slovar jezika Janeza Svetokriškega

Izdelanih je bilo 3.589 slovarskih sestavkov (M. Snoj).

Digitalizacija Pleteršnikovega slovarja

Opravljen je bil računalniški vnos črk Š, T, U, V in Ž-žlaht- in opravljena prva korektura vnosa (H. Jazbec).

H. Jazbec je opravila štiri izpite magistrskega študija.

SEKCIJA ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGAJ EZIKA

Osnovna naloga sekcije je bila priprava *Besedišča slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja* oz. popisa občnoimenskega besedja v delih slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Nadaljeval se je pregled gradiva in nanj vezano opremljanje iztočnic iz Dalmatinove Biblije iz leta 1584 (DB 1584) z dogovorjenimi slovničnimi označevalniki, ločevanje homonimov ter opremljanje posebnih tipov iztočnic še z dodatnimi pojasnili (glede na pravopisno problematiko, glede na pojavitveno vezanost na Register in glede na citatno prevzetost). Dodane so bile potrebne kazalke, ločeno pa so nastajali seznami vodilk. Pregled, ki je zaradi gradivsko zelo bogatih in problemsko zahtevnih gesel iz DB 1584 tekel počasi – gre za najboljše protestantsko delo; z njegovim (popolnim) izpisom je bila zbrana kar tretjina gradiva (pribl. 950.000 listkov) za slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja, ki šteje skupaj pribl. 3.160.000 listkov – so opravljali: M. Mer-

še, J. Narat, F. Novak in F. Premk. Skupno je bilo na osnovi pregledanega gradiva ustrezno slovnično označenih pribl. 4.700 iztočnic in po istih načelih urejen tudi pripadajoči del kartoteke.

Zaradi veliko manjše količine gradiva je na videz hitreje teklo podatkovno opremljanje iztočnic pri dveh manjših delih. A. Legan Ravnikar, ki je z rednim delom v sekciji pričela 15. maja, je z oznakami opremila pribl. 3.100 enot iz Dalmatinovega prevoda prvega dela Biblije (DB 1578). Njeno delo je bilo sprva predvsem uvajalnega značaja. Pri reševanju težjih problemov je sodelovala M. Merše, ki je na osnovi gradiva preverila pravilnost rešitev pri pribl. 1.700 iztočnicah in svetovala popravke. M. Merše je v delo uvajala tudi mladega raziskovalca Kozmo Ahačiča, ki je od 1. oktobra do konca leta v sekciji delal honorarno. Skupno sta z besednovrstnimi in drugimi podatki opremila pribl. 900 enot iz Dalmatinovega dela JESVS SIRAH, 1575 (DJ 1575) in ustrezno uredila kartoteko.

Ko je bila z jezikoslovnimi podatki opremljena pribl. polovica iztočnic iz DB 1584 (S.200), je bil opravljen medsebojni pregled opravljenega dela. Pri njem so sodelovali A. Legan Ravnikar, M. Merše, J. Narat in F. Novak. Pregled je bil opravljen predvsem z namenom, da bi bila dosežena čim večja poenotenost prakse podatkovnega opremljanja iztočnic. Z njegovo pomočjo naj bi bila nadalje preverjena individualna uzaveščenost doslej sprejetih teoretičnih in delovnih načel ter način njihove uporabe. Pripomogel naj bi tudi k hitrejšemu in zanesljivejšemu prepoznavanju besednih vrst na podlagi gradivsko izkazanih skladenjskih vlog iztočnic. Odkril naj bi napake, odpravil nedoslednosti in opozoril na morebitne pomanjkljivosti postopno izoblikovane teoretične zamisli prikaza protestantskega besedja. Na podlagi danih pripomb je teklo popravljanje, dopolnjevanje in usklajevanje podatkovno že opremljenih seznamov iztočnic ter potrebno spreminjanje kartoteke. Vzporedno je teklo dopolnjevanje in izpopolnjevanje teoretične osnove *Besedišča*. Problematika, povezana s pripravo *Besedišča*, je bila obravnavana na rednih tedenskih sestankih delavcev sekcije. Med drugim so bila npr. izdelana natančnejša pravila za ločevanje glagolskih kalkov (tipa *gori vzetih*) in zvez prislovov in glagolov, pravila za prikaz posebnega tipa konverznih samostalnikov (*en domač*), pravila za besednovrstno označevanje zloženek tipa *edinorojen, bogaboječ*, pravila za način predstavitve pravopisne variantnosti tipa *dobro dišeč/dobrodišeč* in pravila, ki se nanašajo na prikaz prislovnih in vezniških besednih zvez (npr. *na desan, dve gube, kdor si bodi*). Sprejeti so bili tudi natančnejši dogovori glede razmejevanja zaimkov in prislovov. Obravnavan je bil

način prikaza večdelnih veznikov, način opozarjanja na obstoj homonimnih imen in izimenskih pridevnikov ter način opozarjanja na rekonstruirano osnovno obliko na podlagi izpričanih sklonskih ali spregatvenih oblik pri manj navadnih paradigmah. M. Merše je ob problematiki, ki se je pokazala pri pregledu gesel iz DB 1584, pripravila pisni predlog prikaza primernih in presežniških oblik v Besedišču. Ob pregledu DJ 1575 in DB 1578 je teklo tudi iskanje najprimernejšega načina prikaza besednovrstno težje opredeljivih enot, zlasti besednih zvez in njihovih delov (npr. *hčemu* = *k*, *kaj* ali *kčemu*).

Obravnavana je bila problematika razmejevanja večpomenskosti in homonimnosti. Izdelana so bila natančnejša pravila za označevanje in razločevanje nekaterih tipov homonimov. Obravnavan je bil pisni predlog (nekoliko poenostavljenega) prikaza izvora citatno in polcitatno sprejetih tujih besed, predstavljen ob shemi, v katero so bili zajeti primeri osnovnih načinov reševanja (M. Merše). Seznam besednovrstnih in drugih oznak, namenjenih osnovnemu slovničnemu označevanju iztočnic, je bil dopolnjen z novimi, še neupoštevanimi enotami: npr. *črka*, *črkje*, *glas*, *zlog* itd. (pisni predlog dopolnil sta pripravila F. Novak in M. Merše). Popisana so bila tudi načela nastavljanja vodilk (M. Merše).

Podatke, pridobljene na opisani način, je za pribl. 2.600 iztočnic iz DB 1584 in pribl. 500 iztočnic iz DB 1578 vnesla v računalnik M. Kambič.

M. Kambič je nadaljevala in končala ločevanje slovničnih oblik glagola *biti*. Ločila je tudi osnovne in naslonske sklonske oblike osebnega zaimka *jaz*, ločevanje osnovnih in naslonskih sklonskih ter spolsko in številsko različnih oblik pogosto pojavljajočega se osebnega zaimka *on* pa se bo nadaljevalo tudi v naslednjem letu.

DIALEKTOLOŠKA SEKCIJA

Slovenski lingvistični atlas - SLA

- Z zapisom gramatičnega dela vprašalnice za SLA je dokončan zapis še nezapisane točke Juršinci, SLA 378 (J. Škofic).
- Vnos gradiva v računalnik (fonti Brane) a) za leksične karte: 414 A *makina* ter 126 a *žebelj* (splošno) (J. Škofic in študentka S. Poklač) in 126 b *razne vrste žebeljev* (podkovski žebelj), 243 *poroka*, 244 *ženin* in 245 *nevesta* (J. Škofic); b) za oblikoslovne karte: 846-850 in 853 (T. Jakop).
- Kartografirana in komentirana so bila a) leksična vprašanja 414 A *malina* in 414 B *robidnica* ter 126 a *žebelj* (splošno) in 126 b *razne vrste žebeljev* (podkovski žebelj) (J. Škofic); b) glasovna vprašanja

734 novoakutirani o v zadnjem zaprtem zlogu samostalnikov m. sp. *pod*, *škof*, *koš*, *konj*, *čok*, *strok*, *krop* - zbirna karta (V. Smole); c) oblikoslovna vprašanja 850-*ste* v 2. os. mn., 847 *atematski glagoli: biti, dati, vedeti, jesti* (2. os. mn.), 857 *tvorba iterativov: kupujem, letam*, 851 3. os. mn.: *trpe: trpijo*, 853 3. os. mn.: *gredo: grejo* ter 846, 849 in 853 1. os. dv. sed. *tematskih glagolov* (T. Jakop). Karte z obsežnejšimi komentarji (večinoma tudi z gradivom) so bile že objavljene ali pa so v tisku. Sekcija je še vedno bila brez orodja za kartografiranje, zato smo si pri tem delu pomagali z zunanji (osebni) sodelavci ali pa karte risali ročno.

- Opravljeno je bilo poskusno kartografiranje vpr. 658 *dvana jst* in 659 *petna jst* (S. Poklač, J. Škofic), narejenih 12 poskusnih kart (S. Poklač) in po njih zbirnih preglednih kart (V. Smole) za glasoslovna vprašanja: 761 *refleks za l pred zadnjimi samoglasniki*, 763 *refleks za l v izglasju in pred soglasniki*; 768 *refleks za palatalni l*, 772 *refleks za palatačni (medsamoglasniški) n*, 777 *refleks za v pred samoglasniki (sprednjimi in zadnjimi)*, *refleks za j pred samoglasniki* (po gradivu za 501 *ajjce* in 847 *jesti*), 784 *refleks za di v opisnem deležniku*, 790 A *refleks za g*, 790 B *refleks za k*, 792 *sekundarna palatalizacija velarov*, *refleks za palatačni č* (po gradivu za 78 *sveča*), 797 *refleks za skupino šć*.
- Podatki iz *Vodnika po zbirki narečnega gradiva za Slovenski lingvistični atlas* o kraju, letnici zapisa in zapisovalcu so bili dopolnjeni s podatki o letnici rojstva informatorja, njegovi starosti, spolu in poklicu ter preneseni v Excel, ki ga bo mogoče uporabiti kot del bodoče podatkovne zbirke za SLA (K. Kenda-Jež).
- Nadaljevalo se je pregledovanje in opisovanje gradiva za SLA v smislu vsebnosti dodatkov k vprašalnici za SLA, npr. opisa oblikoslovja in drugih ravnin, zapisa besedil, dodatnih besed z razlago ipd. (T. Jakop).
- Pripravljena je bila poskusna shema za podatkovno bazo za SLA (J. Škofic), ki jo je treba še dodelati in uskladiti s podobno obstoječo shemo za OLA (K. Kenda-Jež).

Slovanski lingvistični atlas - OLA

- Opravljene so bile korekture slovenskega gradiva za 5. («ukrajinski») leksični zvezek (V. Smole in K. Kenda-Jež), na zasedanju v Zadru tudi za 4. («slovaški») leksični zvezek (V. Smole) in 4. a («zagrebški») fonetični zvezek (K. Kenda-Jež) z dopolnitvami za točko 2, preverjeno je bilo vneseno gradivo za fonetični zvezek Refleksi *e (K. Kenda-Jež) in za leksični zvezek Človek (V. Smole).

- Izdelana je bila prva različica glasoslovnih tabel (refleksi in položajne različice) za preverjanje ustreznosti zapisa slovenskega gradiva za leksične zvezke OLA (K. Kenda-Jež).
- Udeležili smo se zasedanja MK OLA v Zadru od 20. do 26. oktobra (V. Smole, K. Kenda-Jež, P. Weiss).
- Pripravljena je bila predstavitev zgodovine projekta OLA in trenutnih obveznosti slovenske nacionalne komisije, za katero se je zanimal oddelek za kulturne stike pri Zunanjem ministrstvu Republike Slovenije (K. Kenda-Jež).
- Ker še vedno nismo imeli ustrezne računalniške in programske opreme ali sredstev za plačilo zunanjih sodelavcev, je delo na mednarodno zadolženih nalogah (priprava fontov in znakovnih naborov za računalniško kartografiranje in vnašanje podatkov) stalo.

Evropski lingvistični atlas - ALE

- Izvedeno je bilo zasedanje uredniškega odbora Evropskega lingvističnega atlasa, ki je uspešno potekalo 17. in 18. maja. Ocena organizacije zasedanja je bila s strani udeležencev izrazito pohvalna. Glavni organizator zasedanja je bil V. Nartnik, ki je nastopil tudi z referatom o geslu in karti *dvojčki* v evropskih jezikih, vse dogajanje pa je koordinirala in vodila soorganizatorka J. Škofic, ki je hkrati opravljala tudi vlogo prevajalke v angleščino. Pri tehnični izvedbi s(m)o pomagali še: A. Lap, I. Šircelj - Žnidaršič in drugi člani naše sekcije. Na željo predsednika UO ALE prof. dr. W. Vierecka, ki je bil v času od 8. do 11. aprila kot gost FF v Ljubljani in 9. 4. v okviru predpriprav na izvedbo zasedanja v Ljubljani obiskal tudi Inštitut ter našo sekcijo, smo na kratko predstavili slovenska narečja (V. Smole, sprotno prevajanje v nemščino P. Weiss), slovensko lingvistično geografijo s poudarkom na SLA v pripravi (ustno predstavitev v angleščini in razstavo tovrstnih del je pripravila J. Škofic) ter seznam narečnih monografij in druge literature z manjšo razstavo del iz zadnjega časa (P. Weiss). V spremnem programu so si gostje ogledali staro mestno jedro Ljubljane z Gradom in se udeležili popoldanske ekskurzije na Dolenjsko.

Monografije, slovarji, disertacije

- *Kosteški slovar*: I. Šircelj - Žnidaršič je ob občasnem sodelovanju P. Weissa dokončala redakcije prve polovice slovarja; druge polovice slovarja S. Horvat ni oddala.
- P. Weiss je naprej priložnostno zbiral gradivo za *Slovar govorov Zadrenke doline*; pripravil je tudi

osnutek posameznega zvezka za morebitno zbirko narečnih besedil.

- J. Škofic nadaljuje zbiranje besedilnega in besednega gradiva za monografijo o govoru Krope.
- K. Kenda-Jež je dokončala in julija tudi oddala svojo disertacijo z naslovom *Cerkljansko narečje: Teoretični model dialektološkega raziskovanja na zgledu besedišča in glasoslovja*.
- *Disertacija* - mlada raziskovalka T. Jakop je za svojo disertacijo izpisovala gradivo (kartoteka in zvezkoteka SLA, dialektološka literatura) za dvojsinske oblike glagolov (vpr. 849 in 850), zbirala in študirala literaturo o teh problemih in izdelovala oblikoslovne karte.

SEKCIJA ZA TERMINOLOŠKE SLOVARJE

Splošni tehniški slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes. *Zunanji sodelavci*: prof. dr. Andrej Paulin (vodja), prof. dr. Andrej Čadež, prof. dr. Peter Glavič, Franc Spiller - Muys, univ. dipl. inž., dr. Andrej Šmale, Jože Unk, univ. dipl. inž., prof. dr. Florjan Vodopivec, mag. Anton Stusek, prof. dr. Jože Spanring, prof. dr. Sonja Malej Kveder, Božo Iglič, univ. dipl. inž., Peter Černigoj, univ. dipl. inž.

Na 30 sejah je bilo za novo izdajo obravnavanih 2.250 iztočnic črk A in B in z njimi pomensko ali po nosilnih besedah razlag povezanih iztočnic. C. Tavzes je pripravljala zapisnike in novo gradivo ter odgovore na terminološka vprašanja ustanov ali posameznikov. Za potrebe članov tehniške komisije, ki sodelujejo pri pregledu prevodov standardov, je odgovarjala na pravopisna in leksikološka vprašanja. M. Djurovič je za to skupino obdelovala in odtiskovala gradivo.

Gledališki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci*: Viktor Molka, univ. dipl. inž., Janko Moder, prof., Slavka Lokar, prof., mag. Katja Podbevšek, dr. Barbara Pušič in Urška Zajec, prof. (od 8. 11.). *Tehnični sodelavki*: M. Djurovič in K. Nemec. V okviru raziskovalnega usposabljanja sodeluje A. Gantar.

Na 36 sejah je potekala redakcija po pomenskih sklopih (gledališki poklici, tipi, stroke, vrste predstav, govor, drama, igra ipd.). Dokončno je bilo izdelanih 313 slovarskih člankov, 150 pa je pripravljenih za komisijsko obdelavo (skupno je končanih 1.055). Večino gradiva je v Word vnesla M. Humar. K. Nemec je vnesla v slovarski program 262, v Word 42 slovarskih člankov in 154 tujih ustreznikov, M. Djurovič pa 56 slovarskih člankov s tujimi ustrezniki.

A. Gantar je dopolnjevala geslovník z izpisi iz strokovnih razprav, kritik, leksikografskih del in internetnih virov ter pripravila redakcije za dve tematski področji, in sicer gledališče v gledališču in gledališko osebje (okoli 200 poimenovanj).

Gorniški terminološki slovar

Vadja skupine: M. Humar. *Zunanji sodelavci:* Pavle Šegula, univ. dipl. inž., Franci Savenc, Albin Vengust, univ. dipl. um. zgod., Albin Mlač, univ. dipl. inž., prof. dr. Stanko Klinar, mag. Stanislav Bojan Zupet, občasno pri posamezni problematiki tudi: Matej Humar, univ. dipl. inž., mag. Miha Pavšek, Bojan Pollak, univ. dipl. inž., dr. Bojan Leskošek. *Tehnični sodelavci:* M. Djurovič in K. Nemec. V okviru raziskovalnega usposabljanja deloma sodeluje A. Gantar.

Slovar je v novembru izšel z naslovom *Planinski terminološki slovarin* podnaslovom *Slovensko-angleško-nemško-francosko-italijanski slovar planinskega, alpinističnega, plezalskega izrazja*. Vsebuje 3.615 slovarskih člankov. Prvo polletje in še septembra so se opravljale korekture, dopolnjevali tuji ustrezniki (S. Klinar, P. Šegula, Franco Slataper in L. Uršič), vnašale korekture in sistemsko obdelovalo slovarsko gradivo (ločeno in označeno je bilo nižje strok. pog. in strok. pog. izrazje). Pri teh delih so sodelovale M. Humar, ki je napisala uvod, K. Nemec, M. Djurovič, deloma tudi A. Gantar, ki je izdelala shemo slovarskih člankov za objavo.

Biološki terminološki slovar - botanika

Skupino vodi: B. Košmrlj - Levačič. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Franc Batič, dr. Aleksa Cimerman, prof. dr. Nada Gogala, prof. dr. Andrej Martinčič, mag. Andrej Seliskar, akad. dr. Alojz Šercelj in mag. Boris Turk.

Komisija je na 63 sejah nadaljevala delo na naslednjih področjih a) citologija in fiziologija celice: temeljna terminologija je bila obdelana po tematskih skupinah skupaj z ustreznimi shemami; sproti so se vnašali tujejezični ustrezniki, predvsem angleški - skupaj 815 slovarskih sestavkov; b) biogeografija in fitogeografija: dokončana je bila obdelava terminov tematskih skupin »fitogeografske enote« in »vegetacijski tipi«; sproti so se vnašali tudi tujejezični ustrezniki, predvsem nemški - skupaj 280 slovarskih sestavkov; c) palinologija: dokončana je bila redakcija terminov tematskih skupin »pelodi glede na strukturanost« in »geološke dobe«; sproti so se vnašali tudi tujejezični ustrezniki, predvsem angleški - skupaj 248 slovarskih sestavkov; č) fitocenologija in sinsistematika: končana je bila obdelava temeljnih fitogeografskih in sinsistematskih terminov - skupaj 166

slovarskih sestavkov; d) ekologija: začela se je redakcija ekoloških terminov, in sicer je bila pripravljena shema 187 terminov, ki so bili vneseni v bazo, doslej pa je bilo zredigirano skupaj 94 slovarskih sestavkov s tega področja; e) morfologija gliv: s tega področja je bilo obdelanih 32 slovarskih sestavkov. Tako je bilo za botanični slovar skupaj s 159 termini tematske skupine veda doslej v celoti pripravljenih 1.794 slovarskih sestavkov.

Pravnozgodovinski terminološki slovar

Notranji sodelavci: J. Müller, M. Djurovič in K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* prof. dr. Janez Kranjc, doc. dr. Vladimir Simič, mag. Marko Kambič, dr. Katja Škrubej.

Nadaljevalo se je zbiranje gradiva. J. Müller je izbral termine iz naslednjih del: F. Kos, *Gradivo za zgodovino Slovencev* 1-5 (2.490 str.) in M. Dolenc, *Pravna zgodovina za slovensko ozemlje* (549 str.), oboje v knjižni obliki; iz *Pravnega terminološkega slovarja*, *Enciklopedije Slovenije* 6, Legan Ravnikar, *Terminologija Valentina Vodnika*, S. Vilfan, *Pravna zgodovina Slovencev*, V. Simič, *Zadruga* (vse digitalni zapisi knjig); F. Goršič, *Birištvo*, J. Kelemina, *Pravde in Kazaz*, J. Koruza, *Uradovalna slovenščina*, S. Vilfan, *Lesene listine*, A. Hudovernik, *Običaji I, II* (vse digitalni zapisi člankov). Skupaj je bilo izbranih 12.000 zapisov in 3.000 terminov. M. Djurovič je iz *Gradiva za zgodovino Slovencev* F. Kosa izpisala ok. 90 iztočnic in tujejezičnih ustreznikov. K. Nemec je vnesla 2.250 iztočnic in 2.244 tujih ustreznikov v računalniški program za zbiranje gradiva in 70 slovarskih člankov, skenirala in kasneje popravila delo Metoda Dolenca *Pravna zgodovina Slovencev* (559 str.), vnesla v Word 247,5 KB gradiva in pretipkala 19 člankov.

Umetnostnozgodovinski terminološki slovar

Vadja skupine: Gregor Moder, prof. *Tehnična sodelavka:* K. Nemec. *Zunanji sodelavci:* mag. Maja Lozar Štamcar, prof. dr. Špelca Čopič, dr. Vesna Bučič, Hanka Štular, prof., Breda Ilich - Klančnik, prof., mag. Gojko Zupan.

Komisija je na 40 sejah reševala sistemska slovaropisna vprašanja (zgradba slovarskega članka, standardna razlaga, tipi razlag za posamezna področja ipd.), obdelovala iztočnice s področja človeške, živalske ali rastlinske anatomije, med seboj povezane na podlagi več kriterijev: a) umetnostno upodobljen del telesa, tudi kot zvrst (*akt, portret, profil*), b) del telesa, primeren za krašenje (*prst, zapestje* ⇒ *prstan, zapestnica*), c) telesnemu delu po obliki ali funkciji podoben del predmetov ali arhitekture (*čelo, kri- lo, noga, vrat*), č) po telesnem delu oblikovana vrsta

okrasa (*cvet, grozd*), d) del telesa kot ikonografski motiv (*oko*), e) del telesa kot material za oblikovanje umetnostnih stvaritev (*kost, perje*), (pod)področje geometrija (okrog 30, do črke E) in področje dragih kamnov. K. Nemec je opravila združevanje datotek in urejanje iztočnic (ok. 300 strani v Wordu).

Geografski slovar

Notranja sodelavka: M. Humar, B. Košmrlj - Levačič, K. Nemec in M. Djurovič. *Zunanji sodelavci:* dr. Milan Orožen Adamič, dr. Franc Lovrenčak, mag. Drago Kladnik in drugi.

Redakcija slovarja je potekala na gradivu, ki so ga pripravili geografi. M. Humar je skupaj z dr. Ivanom Gamsom obdelala 477 iztočnic s področja klime in 443 s področja krasoslovja ter vnesla avtorjeve korekture, z dr. Jurijem Kunaverjem 484 glacioloških poimenovanj ter 477 s področja kartografije M. Orožna Adamiča (M. Humar skupaj 1.404, v celoti pa 2.779). B. Košmrlj-Levačič je slovaropisno obdelala 112 poimenovanj iz pokrajinske ekologije (po predlogu dr. Metke Špes), vnesla v računalniški program poimenovanja politične geografije (predlog prof. dr. Milana Bufona), jih obdelala in vnesla avtorjeve popravke, skupaj 120 slovarskih sestavkov, in začela pregledovati poimenovanja agronomske geografije dr. Draga Kladnika (skupaj 416, v celoti pa 1.672). K. Nemec je sodelovala z M. Humar pri vnosu korektur, M. Djurovič je pregledala 342 slovarskih člankov, pripravila iztise gradiva po ključih *klima* in *led* in vnesla v računalniški program 787 novih, še ne leksikografsko obdelanih slovarskih člankov, K. Nemec pa 456.

Gemološki terminološki slovar

Vodja skupine: M. Humar. *Notranji sodelavki:* K. Nemec in M. Djurovič. *Zunanji sodelavci:* Borut Razinger, univ. dipl. inž., Marko Šturm, Edo Ferme, univ. dipl. inž., Drago Mlakar, dr. Meta Dobnikar in dr. Simona Jarc.

Komisija je sestavila geslovnike za posamezna področja gemologije in opravila prvo fazo terminografske obdelave 612 iztočnic. M. Djurovič je v računalniški program vnesla 180 slovarskih člankov, K. Nemec pa 306.

Medicinski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in zunanji sodelavci. Komisija je obravnavala popravke večkratnih vnosov popravkov pri slovarskih člankih posameznih črk in popravke razlag, ki so jih predlagali uredniki. Gradivo za slovar je postavljeno v stolpce in opravljajo se zadnje korekture. C. Tavzes je pregledala vnose popravkov v celotno gradivo in prebrala gra-

divo črk H-O. Sodelovala je na sejah in pripravljala leksikografske redakcijske pripombe.

Veterinarski terminološki slovar

Notranja sodelavka: C. Tavzes in zunanji sodelavci. Komisija je pripravila gradivo črk S in Š, ki ga je C. Tavzes pregledala in uskladila s prejšnjimi črkami. Popravke sta z glavno urednico dr. I. Brglezovo pregledali na šestih sejah in so bili vneseni v računalnik. Zvezek je v decembru že izšel.

Program za izpisovanje virov in redakcijo slovarjev

Notranje sodelavke: B. Košmrlj - Levačič, M. Djurovič in K. Nemec. *Zunanji sodelavec:* T. Seliškar.

B. Košmrlj - Levačič je sodelovala s T. Seliškarjem pri pripravi novega programa za obdelavo slovarskega gradiva SlovarRed.2.0. Pripravila je osnutek novih zahtev, ki jih je T. Seliškar nadgradil še s svojimi rešitvami. Izdelalaje seznam vseh potrebnih znakov (upoštevani črkovni znaki večine evropskih jezikov in klasične grščine) in načela za razvrščanje terminov v slovarju po črkovnih in nečrkovnih znakih, tudi za odzadnje razvrščanje. T. Seliškar je 25. 9. izročil preizkusno različico, v kateri je sproti odpravljajal pri preizkušanju ugotovljene pomanjkljivosti. S preglednico, narejeno po poljih v nadgrajeni različici, je B. Košmrlj - Levačič zajela in definirala možnosti slovarske obdelave, ki jih omogoča nadgrajena programska različica, in hkrati pripravila predloge za preimenovanje posameznih imen polj, izločitev nekaterih od teh. Skrbelaje tudi za nemoten potek preizkušanja programa, ki je bil dokončan 12. 12. M. Djurovič je sodelovala pri preizkušanju programa, pregledala seznam znakov zanj, pomagala sodelavcem pri delu z novim programom in uvažala K. Nemec v obdelavo celotnega gradiva baze podatkov.

Geološki slovar

M. Djurovič in zunanji sodelavci.

M. Djurovič je vnesla v računalnik 2.475 novih slovarskih člankov z večkratnimi korekturami in dodatne korekture gradiva, ki obsega 10.440 slovarskih člankov, računalniško obdelala gradivo za potrebe sej in odtisnila približno 2.100 strani.

Jezikovno in slovaropisno svetovanje

B. Košmrlj - Levačič je v marcu zunaj delovnega časa ponovno pregledala in zlektorirala novo različico besedila *Okoljski pojavi in pojmi*, ki ga je v sodelovanju s skupino strokovnjakov pripravil dr. Avgustin Lah. Delo je izšlo v juliju. Skupaj s T. Seliškarjem je 19. 9. predstavila prve različice računalniškega programa za obdelavo slovarskega gradiva sodelavcem Instituta.

V okviru Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva je bila 18. 3. v Narodni galeriji v Ljubljani okrogla miza o strokovnih in drugih vprašanjih pri pripravi terminološkega slovarja, ki se ga je udeležila M. Humar.

M. Humar je za mednarodni večjezični slovar, ki ga izdeluje International Specialized Terminology Organization v Varšavi, prevedla izraz je hermenevtike in sociale, C. Tavzes pa astronavske medicine.

C. Tavzes je sodelovala pri pripravi *Slovenskega terminološkega standarda* – štirijezičnega letalskega slovarja, ki ga pripravlja Franc Spiller - Muys, sodelovala je pri pripravi člankov za *Enciklopedijo Slovenije*, pri pripravi nove izdaje *Slovarja tujk*, jezikovno je pregledovala medicinsko revijo *Jama* in glasilo Zbornice za zdravstveno nego Slovenije *Utrip* ter druge publikacije te zbornice; glasilo Livarskega društva *Livarski vestnik* in glasilo Prirodoslovnega muzeja *Scopolia*.

J. Müller je opravil jezikovno in leksikografsko sordakcijo *Štirijezičnega razlagalnega hidrološkega slovarja* (angleško-slovensko-nemško-francoski), ki obsega 1.418 slovarskih iztočnic in ga bo izdala Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Oddelek za hidrotehniko.

LABORATORIJ ZA KORPUS SLOVENSKEGA JEZIKA

Besedilni korpus Nova beseda

Sodelavci: P. Jakopin, H. Majcenovič, A. Bizjak (Leksikološka sekcija). *Zunanje sodelavke:* Cvetka Bajec, Andreja Musar, Birte Lönneker (mednarodna izmenjava iz Hamburga).

Najpomembnejša dosežka sta bila dvig kakovosti besedil v korpusu: odstranjenih je bilo še približno 28.000 napak iz časopisa DELO 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 od januarja do novembra (C. Bajec, A. Musar, H. Majcenovič), revije Monitor 1999, 2000, 2001 (H. Majcenovič) in iz 18 monografij, ter količinska razširitev korpusa. Septembra je bil slovenski del Nove besede na spletu razširjen s 45 milijonov besed na 76 milijonov besed, z dodatkom besedil časopisa DELO (september 2000–avgust 2002). Za vključitev v korpus so bila pripravljena besedila računalniške revije Monitor – letniki 1999, 2000 in 2001 (skupaj 3 milijoni besed, H. Majcenovič). Poleg tega je bilo za vključitev v korpus pripravljenih še 18 esejističnih in strokovnih del (1.100.000 besed, H. Majcenovič), večinoma pridobljenih preko Založbe ZRC. Pridobljeno je bilo soglasje akad. Draga Jančarja za prenos njegovih del v elektronsko obliko in vključitev v korpus (P. Jakopin). Do konca leta je bilo v elektronsko obliko prenesenih

19 del, v vseh so bile popravljene napake (vse C. Bajec). Zbrana dela I. Cankarja so bila še enkrat pregledana in opremljena z oglavji (podatki o zvrsti, dolžini, bibliografski podatki, A. Bizjak in H. Majcenovič). Novembra in decembra je potekala prenova spletnih strani korpusa in leksikografskih virov Inštituta, pri kateri je sodelovala predvsem B. Lönneker. Lönnekerjeva je v tem času pregledala in popravila tudi nemški del elektronske različice Zbranih del I. Cankarja.

Slovenski pravopis 2001

Sodelavca: P. Jakopin, H. Majcenovič.

H. Majcenovič je skrbela za elektronski poštni predal Slovenskega pravopisa ter ustrezno posredovala tja prispela vprašanja. Posodobljena je bila spletna stran SP 2001 (v sodelovanju z U. Parazajdo): pripravljena in tehnično urejena so bila vsa besedila za nove rubrike (*Odgovori na odzive*, *S tiskovnih konferenc*, *Gradivo z besedilom J. Toporišiča Novi, šesti slovenski pravopis*). V sklopu priprav na broširano izdajo Slovenskega pravopisa 2001 in izdaje pravopisa na CD-ju je bila zadolžena za ponovni pregled pravil tega pravopisa ter ugotovitev tehničnih napak in drugih pomanjkljivosti, ki so izhajale iz neusklajenosti pravil s slovarskimi rešitvami. V poletnih mesecih je bilo gradivo ponovno večkrat pregledano in usklajeno s popravki M. Hajšek - Holz, kasneje so bile vse nove rešitve pregledane in avtorizirane s predsednikom pravopisne komisije J. Toporišičem. Korektore je v juliju in avgustu vnesla N. Holz. Septembra je H. Majcenovič sodelovala pri vnosu korekturnih popravkov v elektronsko različico SP 2001 (z M. Žalik Huzjan). P. Jakopin in H. Majcenovič sta od oktobra vključena v skupino za izdajo Slovenskega pravopisa 2001 na CD-ju (drugi člani: V. Cvetko Orešnik, V. Likar, O. Luthar, U. Parazajda, P. Weiss), ki se je sestala trikrat. Pripravljene so bile opredelitve zahtev za izbor izvajalca Slovenskega pravopisa 2001 na CD-ju (H. Majcenovič in U. Parazajda); izdelana je bila razpisna dokumentacija za javni razpis Slovenski pravopis 2001 na CD-ju (H. Majcenovič, V. Likar in U. Parazajda) in izdelan je bil tudi gradivski dodatek k razpisni dokumentaciji (P. Jakopin in H. Majcenovič). Laboratorij za korpus slovenskega jezika je zadolžen za tehnično ureditev in pripravo slovarske baze SP 2001 v elektronski obliki: baza je bila v novembru in decembru pretvorjena iz formata programa Page Maker v format programa Eva; odpravljene so bile napake, do katerih je prišlo ob pretvorbi, urejeni so bili tiski in preostale tehnične nepravilnosti. V decembru je bilo gradivo pripravljeno za nadaljnjo obdelavo in predajo izvajalcu naročila SP 2001 na CD-ju.

Sodelovanje z drugimi sekcijami

V okviru sodelovanja pri projektu *Enozvezkovnega slovarja slovenskega knjižnega jezika* (delovni naslov: *Priročni slovar slovenskega knjižnega jezika*) je bila najprej pripravljena in odtisnjena zbirka iztočnic iz SP 2001, ki jih ni v SSKJ (316 strani, P. Jakopin in H. Majcenovič). H. Majcenovič je sodelovala tudi pri prenovi oznak na vzorčnih straneh in tehnični ureditvi vzorčnega gradiva. Januarja je bil pripravljen *Predlog za oblikoslovno označevanje slovarskih gesel* (P. Jakopin in A. Bizjak), novembra pa prispevek *Oblikoslovno označevanje slovarskih gesel*, ki je bil uvrščen v predlog poskusnega snopiča slovarja (P. Jakopin in A. Bizjak). Do konca junija so bila pripravljena orodja za zaslonski vnos podatkov gesel slovarja (osnutek slovarske maske) s predstavitvijo in pisnimi navodili za uporabo (P. Jakopin). V drugi polovici leta je potekalo izpopolnjevanje orodij za zaslonski vnos podatkov gesel slovarja z več predstavitvami in pomoč redaktorice slovarja pri uvajanju tega načina dela.

Laboratorij je bil vse leto na razpolago sekcijam Inštituta za nasvete, povezane z jezikovnimi tehnologijami, včasih pa tudi za reševanje vsakdanjih računalniških problemov. V tem okviru je bil po posvetovanjih na vseh sekcijah pripravljen predlog za posodobitev računalniške opreme na ISJ (P. Jakopin). Predlog, po katerem so bili med drugim vsi monitorji na katodne cevi zamenjani z monitorji na tekoče kristale, je bil uspešno in v celoti realiziran. Na podoben način je bilo pripravljeno tudi letno poročilo o podatkovnih zbirkah na Inštitutu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- V. Cvetko Orešnik je članica senata FF, mednarodnih društev Indogermanische Gesellschaft in Wiener Sprachgesellschaft, članica Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, članica Znanstveno-raziskovalnega sveta Humanistika pri MŠZŠ Republike Slovenije ter nacionalni koordinator za področje Jezikoslovje.
- M. Furlan in A. Gložančev sta članici Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.
- M. Humar je uredila *Kamniški zbornik*, ki ga je izdala Občina Kamnik, in ga 8. 4. predstavila v Kulturnem domu. Uredila je *Planinski terminološki slovar* ter je članica uredniškega odbora revije *Neoterm World Specialized Terminology*, ki izhaja v Varšavi.
- J. Keber je glavni urednik *Jezikoslovnih zapiskov*, člani uredniškega odbora pa so še M. Furlan, F.

Novak, V. Smole. 28. 2. je na tiskovni konferenci predstavil Jezikoslovne zapiske 7 in pripravil podatke za predstavitev na spletni strani.

- M. Merše je članica ZS ZRC SAZU ter predstavnica Inštituta v Odboru za ohranjanje spomina in dela Maksa Pleteršnika; napisala je oceno in bila članica komisije za zagovor disertacije *Obredna terminologija v razvoju slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do ustalitve enotne knjižne norme sredi 19. stoletja)*, ki jo je na Filozofski fakulteti v Ljubljani predložila A. Legan Ravnikar.
- J. Müller je član sveta pri Uradu za slovenski jezik Vlade Republike Slovenije.
- V. Nartnik je član uredniškega odbora zbornika *Studia mythologica Slavica* in član uredniškega odbora *Evropskega lingvističnega atlasa* (ALE) ter predsednik Nacionalnega komiteja za Slovenijo.
- F. Novak je član Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike pri Odboru za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport Državnega zbora Republike Slovenije.
- F. Premk je članica uredniškega odbora revije *Riječ* (časopis za filologijo), ki izhaja na Reki. 16. 12. 2001 jo je fakultetni svet Filozofske fakultete v Zagrebu imenoval v komisijo za oceno in zagovor disertacije *Poredbena sintaksa ličnih zamenjica u južnoslavenskim jezicima*, ki jo je predložila Anita Peti - Stantič.
- V. Smole in K. Kenda-Jež sta članici *Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA) pri Mednarodnem komiteju slavistov.
- J. Snoj je predsednica *Disciplinske komisije ZRC SAZU*.
- M. Snoj je član Mednarodnega združenja belorusistov s sedežem v Minsku ter glavni urednik revije *Slovenski jezik - Slovene Linguistic Studies*; 3. številko je predstavil na tiskovni konferenci 28. 2.; člani uredniškega odbora so še M. Furlan, M. Humar, M. Merše, P. Weiss.
- J. Škofic je članica pripravljalnega odbora za simpozij *Prekmurska narečna slovstvena ustvarjalnost* v Murski Soboti in članica uredniškega odbora novoustanovljene revije *Slovstvena folkloristika*. 27. 9. je bila članica ocenjevalne skupine na državnem tekmovanju Znanost mladini.
- S. Torkar je strokovni tajnik pri organizaciji 13. mednarodnega slavističnega kongresa.
- P. Weiss je področni urednik za jezikoslovje pri *Enciklopediji Slovenije*; sodeluje v uredniškem odboru *Historičnega seminarja ZRC SAZU* in je mentor pri raziskovalni nalogi *Od narečja h knjižnemu jeziku*, ki jo ima pri MŠZŠ RS prijavljeno mag. Lučka Abram iz Trsta.

Raziskovalci Inštituta so pisno in ustno odgovarjali na jezikovna vprašanja pravnih in fizičnih oseb.

ZNANSTVENI SESTANEK

Evropski lingvistični atlas (ALE), 35. redno letno delovno zasedanje Uredniškega odbora, Ljubljana, 17.–18. 5. Zasedanje je bilo organizirano s strani Vladimirja Nartnika in Jožice Škofic ter Dialektološke sekcije. Potekalo je v dvorani SAZU, udeležilo se ga je 30 dialektologov in geolingvistov iz 30 evropskih držav in ZDA.

KNJIŽNICA

Vodja: A. Porenta.

Pridobili smo 317 novih knjig (227 kot dar ali za zamenjavo), 213 zvezkov revij in 4 zgoščenke. 157 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 871-krat in si izposodilo 1.046 knjižnih enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Planinski terminološki slovar. Slovensko-angleško-nemško-francosko-italijanski slovar planinskega, alpinističnega, plezalskega izrazja.* Zbirka Slovarji. Ljubljana. Založba ZRC, 455 str.
- *Jezikoslovni zapiski* 8/2002 (št. 1–2). Urednik Janez Keber. Ljubljana. Založba ZRC, 400 str.
- Primož Jakopin. *Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih.* Zbirka *Linguistica et philologica*. Ljubljana. Založba ZRC, 208 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Inštitut sodeluje v mednarodnih projektih: *Slovenski lingvistični atlas – OLA*, *Evropski lingvistični atlas – ALE*, *Vseevropski projekt jezikovnih virov – Copernicus Concerted Action TELRI II*, *The International Federation of Terminological Centers and Banks in International Organization for Unification of terminological Neologisms (IFTB)*, *Enciklopedija slovanske onomastike (EOS)*.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Wolfgang Viereck, Univerza Otta Friedricha v Bambergu, Nemčija, 9. 4.

- Prof. dr. Ljubov V. Kurkina iz Ruske akademije znanosti, 14.–28. 5.
- Izr. prof. dr. Stephen Dickey z Oddelka za slovanske jezike in književnosti na univerzi v Charlottesville v Virginiji, ZDA, je v času študijskega bivanja v Sloveniji (16. 4.–29. 5.) in v zvezi s primerjalno in razvojno zasnovano raziskavo glagolskega vida v slovanskih jezikih obiskoval Sekcijo za zgodovino slovenskega jezika.
- Prof. dr. Georg Holzer, Universität Wien.
- Prof. dr. Alenka Šivic - Dular je 19. 8. izpisala gradivo Dialektološke sekcije na prošnjo prof. H. Schuster - Šewca iz Leipziga.
- Akad. prof. dr. Jože Toporišič je v Dialektološki sekciji izpisal gradivo SLA za vprašanja 658 (dva-najst) in 659 (petnajst).

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Nataša Jakop

Pragmatični frazemi: opredelitev in razvrstitev; Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 29. 5. – magistrsko delo.

Andreja Legan Ravnikar

Obredna terminologija v razvoju slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do ustalitve enotne knjižne norme sredi 19. stoletja); Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 26. 4. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Ljudmila Bokal

- *Zgornjepustovrška listina – slovensko pravno besedilo iz Polhograjskega hribovja.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 6. 2.
- *Neslovenski izvori novega besedja pri Stanislavu Škrabcu.* – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 11. 10.

Metka Furlan

- *Hethitisch huhha- und lykisch xuga-.* – 5. mednarodni hetitološki kongres, Çorum, Turčija, 6. 9.
- *Korenska etimologija danes.* – Simpozij 5. Skokovi etimološko-onomastički susreti, Vukovar, Hrvaška, 4. 10.

Alenka Gložančev

- *Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje.* –

Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 7. 1.

Marjeta Humar

- *Internacionalizem in nacionalizem s stališča slovenske terminologije*. – Ustanovna konferenca International Specialized Terminology Organization (ISTO), Varšava, Poljska, 27. 9.
- *Gorenjec, Gorenjska, gorenjščina v Škrabčevem delu*. – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 11. 10.

Tjaša Jakop

- *Nekaj glagolskih končnic v slovenskih narečjih (po gradivu za SLA)*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 6. 2.
- *Raznoterost dvojsinske sprege v slovenskih narečjih*. – 12. kolokvij mladih jezikoslovcev do 35 let, Modra, Slovaška, 5. 12.

Primož Jakopin

- *The feasibility of a total language corpus*. – 3. vseevropska konferenca o jezikovnih virih LREC 2002, Las Palmas, Španija, 31. 5.
- *On word frequencies in Slovenian*. – Mednarodni simpozij o kvantitativni analizi besedil, Gradec, Avstrija, 22. 6.
- *Extraction of lemmas from a web index wordlist*. – 7. znanstveni seminar TELRI, Information in Corpora, Dubrovnik, Hrvaška, 28. 9.
- *Jezikovni model z najmanjšo entropijo, uporabljen na besedilih Cirila Kosmača in Ivana Cankarja*. – 21. mednarodni simpozij Obdobja – Slovenski roman, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Janez Keber

- *O rojstnih imenih s stališča numerologije*. – Televizija Slovenija, 1. program, oddaja Polnočni klub, Ljubljana, 2. 8.

Karmen Kenda-Jež

- *Model idealnega govorca v slovenskih dialektoloških raziskavah*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Glasovna podoba slovenskih narečij v raziskavah Jana Baudouina de Courtenayja*. – Simpozij 200 let ruske in slovanske filologije, Univerza v Tartuju, Estonija, 11. 10.
- *Narečjeslovno delo Jana Baudouina de Courtenayja*. – Predavanje za 4. letnik slovenistov Zgodovinska slovnica in dialektologija II, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 25. 11.

Andreja Legan Ravnikar

- *Diferencialni razvoj obredne terminologije v pokrajinskih knjižnih različicah 18. in začetka 19. stoletja*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.

Majda Merše

- *Raba pogojnika v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Škrabec o razmerju med nemščino in slovenščino*. – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 10. 10.
- *Pomen in vrednotenje slovarjev kot temeljnih slovenističnih del v sodobni družbi*. – Konferenca Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja (Za odgovorno znanost), ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 11.

Jakob Müller

- *Raba poimenovanj Slovenci in Sloveni v 16. stoletju*. – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 10. 10.

Jožica Narat

- *Lisica, lisjak, sta pila tobak*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *(Dis)kontinuiteta prekmurske jezikoslovne terminologije in vzroki zanjo*. – 7. mednarodni slavistični dnevi, Szombathely, Madžarska, 25. 5.
- *Kranjci in kranjščina v Škrabčevih jezikoslovnih delih*. – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 11. 10.

Vladimir Nartnik

- *Prislovna raba brezpredložnega tožilnika v Poezijah Franceta Prešerna*. – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Dvojčki*. – 35. zasedanje UO ALE, ZRC SAZU, Ljubljana, 17. 5.
- *K osnovnim načelom sprege, sklanje in kazanja v nemščini in slovenščini*. – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 8, Opatija, Hrvaška, 24. 6.
- *Tonetov delež pri protistavljanju slovenščine s poljščino*. – Simpozij dr. Toneta Pretnarja, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 23. 11.
- *Od lika desetega brata do lika vaškega pohačaja*. – 21. mednarodni simpozij Obdobja – Slovenski roman, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Francka Premk

- *Besedice saj, sa, vsaj v besedišču slovenskih protestantskih piscev ob soočanju z izvirnikom in prevodi.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Germanizem ofar in hebraizem korban v slovenskih protestantskih spisih 16. stoletja.* – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 8, Opatija, Hrvaška, 24. 6.
- *Škrabčevo soočanje s staro hebrejščino in slovenskim zgodovinskim besedjem.* – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 10. 10.
- *Srce, ključna beseda Tavčarjevih Mrtvih src. Besedna in besedilna analiza, soočana z monografijo o Ivanu Tavčarju (Ob dvajsetletnici smrti literarne zgodovinarke Marje Boršnik).* – 21. mednarodni simpozij Obdobja – Slovenski roman, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 6. 12.

Vera Smole

- *Kolikostna nasprotja v slovenskih narečjih.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Vpliv medijev (knjižnega jezika) na rabo narečij v Sloveniji.* – Inštitut za slavistiko Univerze na Dunaju, Avstrija, 22. 5.
- *Slovenska narečja med drugimi slovanskimi narečji.* – Inštitut za slavistiko Univerze na Dunaju, Avstrija, 23. 5.
- *Sodelovanje med izobraževalnimi ter med izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami (lastne izkušnje).* – Konferenca Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja (Za odgovorno znanost), ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 11.

Jerica Snoj

- *Kaj je novega v slovenskem knjižnem jeziku?* – Ob izidu Slovenskega pravopisa. – 38. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ustvarjalnost Slovencev po svetu, okrogla miza, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 9. 7.

Jožica Škofic

- *Besedne karte po gradivu za SLA.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Gorenjsko narečje v lastnih imenih.* – Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 20. 2.
- *Slovenska lingvistična geografija in SLA.* – 35. zasedanja UO ALE, ZRC SAZU, Ljubljana, 17. 5.
- *Pravilna slovenščina v uradovnih besedilih.* – Seminar na Ljudski univerzi, Radovljica, 31. 5.
- *Žebelj v slovenskih narečjih.* – Mednarodni slavistični simpozij Hrvatski filološki skup 8, Opatija, Hrvaška, 25. 6.

tični simpozij Hrvatski filološki skup 8, Opatija, Hrvaška, 25. 6.

- *Predstavitev knjige Govorica jih izdaja (Skica govora kovaške Kroke).* – Slovenski slavistični kongres, Maribor, 4. 10.
- *Gorenjščina v delih p. Stanislava Škrabca.* – 4. simpozij o delu p. Stanislava Škrabca, Nova Gorica, 11. 10.
- *Pregled razvoja (prednika) slovenskega jezika od naselitve od srede 19. stol. (obdobja) in Lingvistična geografija.* – Predavanja za 3. in 4. letnik slovenistov Zgodovinska slovnica in dialektologija I in II, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 21.–23. 10.
- *Notranja razčlenjenost gorenjskega narečja.* – Nastopno predavanje za pridobitev docentskega naziva, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 16. 12.

Silvo Torkar

- *Dediščina predkrščanskih slovenskih osebnih imen v slovenskih priimkih in zemljepisnih imenih s posebnim ozirom na slovenski zahod.* – Ciklus predavanj ob 1.000-letnici prve omembe Gorice, Goriški muzej, Grad Kromberk, 20. 11. 2001.
- *Dediščina predkrščanskih slovenskih osebnih imen v slovenskih priimkih in zemljepisnih imenih.* – Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 21. 11. 2001.

Peter Weiss

- *Pregled ločil v slovenskih besedilih protestantskih piscev 16. stoletja.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 5. 2.
- *Križkrač po Slovenskem pravopisu 2001.* – Lingvistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 8. 4.
- *Ob Slovenskem pravopisu 2001 kot lektorjevem spremljevalcu.* – Predavanje za člane Lektorskega društva Slovenije, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 8. 5.
- *Razvoj računalniškega izražja po izidu Leksikona računalništva in informatike.* – Sodelovanje na okrogli mizi, Mladinska knjiga, knjigarna Konzorcij Ljubljana, 22. 5.

Andreja Žele

- *Vezljivost med narečjem in knjižno slovenščino.* – 3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, 6. 2.
- *Vezljivostna tipologija slovenskih glagolov.* – Ling-

vistični krožek Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 18. 2.

- *Murkova leksikologija kot sinteza jezikoslovja in etnologije.* – Mednarodni simpozij o Mätiji Murku, Slovanski inštitut, Praga, Češka, 26. 3.
- *Kaj je novega v slovenskem knjižnem jeziku?* – Ob izidu Slovenskega pravopisa. – 38. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ustvarjalnost Slovencev po svetu, okrogla miza, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 9. 7.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Aleksandra Bizjak in Primož Jakopin

Udeležba na 7. evropskem seminarju o jezikovnih virih TELRI. Dubrovnik, Hrvaška, 26.–29. 9.

Marjeta Humar

Udeležba na ustanovni konferenci International Specialized Terminology Organization (ISTO), Varšava, Poljska, 26.–27. 9. Po sklepu te konference je na Inštitutu sedež sekretariata te organizacije za Evropo.

Karmen Kenda-Jež, Vera Smole in Peter Weiss

Udeležba na rednem letnem delovnem zasedanju Mednarodne komisije za sestavo Slovenskega lingvističnega atlasa OLA v Zadru, Hrvaška, 20.–26. 10.

PEDAGOŠKO DELO

Varja Cvetko Orešnik

Stara indijščina I, II; Historična fonetika indoevropskih jezikov; Historična morfologija indoevropskih jezikov; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Metka Furlan

Hetiščina; Laringalna teorija; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Primož Jakopin

Računalništvo za filologe; Besedilo in računalnik; Oddelek za slovenski jezik in književnost, Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Majda Merše

Interpretacija starejših slovenskih jezikovnih spomenikov; Izbirne vsebine iz jezikoslovja – Slovensko slovaropisje; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vladimir Nartnik

Uvod v slovansko jezikoslovje; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

France Novak

Poslovno in uradnovalno komuniciranje; Visoka upravna šola Univerze v Ljubljani.

Slovenski knjižni jezik I; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Vera Smole

Zgodovinska slovnica in dialektologija I (Glasoslovje in naglas) in II (Dialektologija); Izbirni diplomski seminar iz dialektologije in lingvistične geografije; Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Marko Snoj

Uvod v etimološko metodo in študij virov; Indoevropska primerjalna slovnica: akcent in prevoj; Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Varja Cvetko Orešnik je bila mentorica mladi raziskovalki doktorandki mag. Nataši Jakop.

Metka Furlan je bila mentorica magistrandki Heleni Jazbec.

Vladimir Nartnik je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki mag. Tjaši Jakop.

Vera Smole je bila mentorica mladi raziskovalki magistrandki Danili Zuljan Kumar (do 31. 1.).

Marko Snoj je bil mentor mladi raziskovalki magistrandki Simoni Klemenčič.

Peter Weiss je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki mag. Apoloniji Gantar.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BOKAL, Ljudmila. Posebnosti otroškega dojemanja jezika. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 109-120.

FURLAN, Metka. Predslovanska substratna imena v slovenščini. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2, str. 29-35.

GANTAR, Polona. Temeljne prvine zasnove frazeološkega slovarja. *Slav. rev.*, jan.-mar. 2002, letn. 50, št. 1, str. [29]-49.

GLOŽANČEV, Alenka. Hrematonimi. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2, str. 109-131.

KEBER, Janez. Rojstna imena, hišna imena, vzdevki, psevdonimi v Sloveniji. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2, str. 47-69.

KENDA-JEŽ, Karmen, WEISS, Peter. Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 47-61.

KOŠMRLJ-LEVAČIČ, Borislava. O razvrščanju iztočic v terminološkem slovarju. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 29-46.

LEGAN RAVNIKAR, Andreja. Liturgična terminologija v protireformaciji in baroku (1595-1768). *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 13-27.

MAJCENOVIC, Helena. Slovenski pravopisni priročnik z vidika norme in predpisa. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 63-94.

MÜLLER, Jakob, MIKOŠ, Matjaž, KRANJC, Andrej, MATIČIČ, Branivoj, RAKOVEC, Jože, ROŠ, Miljenko, BRILLY, Mitja. Hidrološko izrazje = Terminology in hydrology. *Acta hydrotech.*, 2002, vol. 20, št. 32, str. 3-324.

PREMK, Francka. Besedišče Bohoričeve slovnice v gradivu slovenskih protestantskih piscev. *Riječ*, 2002, god. 8, sv. 1, str. 78-102.

SNOJ, Marko. O etimologiji osebnih in zemljepisnih imen na Slovenskem. Str. 37-40. Adstratni in superstratni vplivi na slovensko imensko leksiko. Str. 41-45. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2.

ŠKOFIC, Jožica. Malina in robidnica v Slovenskem lingvističnem atlasu. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 121-138], karti.

TORKAR, Silvo. Mikrotoponimia górnej doliny Baczy w zachodniej Słowenii. V: CZOPEK-KOPCIUCH, Barbara (ur.), CIEŚLIKOWA, Aleksandra (ur.). *Toponimia i*

oronimia. Kraków: Wydawnictwo Naukowe DWN, 2001, str. [87]-96.

TORKAR, Silvo. Priimki na Slovenskem. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2, str. 71-79.

WEISS, Peter. Majda Merše, France Novak, Francka Premk, Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja, Poskusni snopič (Ljubljana 2001). *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 157-191.

WEISS, Peter, ZEMLJAK, Melita, KAČIČ, Zdravko, DOBRIŠEK, Simon, GROS, Jerneja. Računalniški simbolni fonetični zapis slovenskega govora. *Slav. rev.*, apr.-jun. 2002, letn. 50, št. 2, str. [159]-169.

ŽELE, Andreja. Prostomorfemski glagoli kot slovarska gesla. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 95-108.

Pregledni znanstveni članek

NARTNIK, Vladimir. Žlahtni sanskrit in estetska slovenščina. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [138]-142.

WEISS, Peter. Dosežki in naloge slovenskega slovaropisja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [209]-215.

ŽELE, Andreja. Murkova leksikologija kot sinteza jezikoslovja in etnologije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [143]-156.

Kratki znanstveni prispevek

KEBER, Janez. Slovarček imenoslovnih in drugih jezikoslovnih izrazov. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 2, str. 141-148.

Strokovni članek

BOKAL, Ljudmila. O pisavi besednih zvez "idrijska čipka" in "dežela idrijske čipke". *Cipkar. bilt.*, 2002, letn. 9, št. 3, str. 15-16.

HAJNŠEK-HOLZ, Milena. Ivanka Černelič - ob 70-letnici rojstva. *Jezikosl. zap.*, 2002, 8, št. 1, str. 7-9.

KEBER, Janez. Kisel kot vrisk : zakaj tako. Št. 47, str. 50. Piši me v uho, v rit, nekam : zakaj tako. Št. 48, str. 50. Delati se Francoza : zakaj tako. Št. 49, str. 50. Metati

komu pesek v oči : zakaj tako. Št. 50, str. 50. Volčji mraz, volčje noči : zakaj tako. Št. 51/52, str. 74. 7D (Marib.), 2002, letn. 51.

KEBER, Janez. Kovačič. September, str. 22-23. Krajnc. Avgust, str. 24-25. Horvat. Julij, str. 24-25. Novak. Junij, str. 24-25. Zupánčič. Oktober, str. 30-31. Albert (Ljublj.), 2002, letn. 2.

KEBER, Janez. Ime mi je —. *Moj malček*, 2002, let. 6, št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-8, 9, 10, 12, str. 66.

KEBER, Janez. The origin of Slovene names[!]. *Slovenija (Ljublj.)*, 2002, let. 16, št. 2, str. 50-52.

KEBER, Janez. Tudi tako se lahko reče : Orati ledino; Spati kot top. *Družin. pratika*, 2002, str. 145-149, ilustr.

MÜLLER, Jakob. Prešeren in njegovi na Kopanju. *Zb. občin Grosuplje Ivančna Gorica Dobropole*, 2002, št. 22, str. 95-108.

NARAT, Jožica. Jezik Jakličevih narodopisnih povesti danes. *Zb. občin Grosuplje Ivančna Gorica Dobropole*, 2002, št. 22, str. 155-173.

SMOLE, Vera. Razkrivalje bogastvo narečij : Tine Logar 1916-2002. *Delo (Ljublj.)*, 4. jan. 2003, leto 45, št. 2, str. 7, portret.

TORKAR, Silvo. Poglej jo, grapo! : poimenovanje in preimenovanje Baške doline. *Epicenter (Kobarid)*, april 2002, letn. 3, št. 3, str. 10-12.

ŽELE, Andreja. Nekaj spoznanj ob srečanju z znakovnim jezikom. Št. 6, str. 10-11, fotogr. Med znakovnim jezikom in pisnim sporočanjem. Št. 7, str. 8-10. *Iz sveta tiš.*, 2002, letn. 22.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

MERŠE, Majda. Upoštevanje glagolskega oblikoslovja 16. stoletja v jezikoslovnih delih 19. in prve polovice 20. stoletja. V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 165-179.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

JAKOP, Tjaša. Nekaj glagolskih končajev v slovenskih narečjih (po gradivu za Slovenski lingvistični atlas). V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr.*

Martine Orožen, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 82-97, [5] zvd.

KENDA-JEŽ, Karmen. Model idealnega govorca v slovenskih dialektoloških raziskavah. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 150-165, graf. prikazi.

NARTNIK, Vlado. Simbolika števil v Kerstu per Savici. V: JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 251-257.

NOVAK, France. Pomen raziskovanja besedja knjižnega jezika 16. stoletja za jezikoslovje. V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 181-199.

SMOLE, Vera. Kolikostna nasprotja v slovenskih narečjih. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 52-61, [1] zvd.

ŠKOFIC, Jožica. Besedne karte po gradivu za Slovenski lingvistični atlas. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 124-139, [2] zvd.

ŽELE, Andreja, GORJANC, Vojko. Compound dictionary entries (the case of Slovene noun phrases). V: BRAASCH, Anna (ur.), POVLSEN, Povlsen (ur.). *EURALEX 2002: proceedings of the Tenth EURALEX international congress, Copenhagen, Denmark, August 13-17, 2002*. [Copenhagen]: Center for Sprogteknologi, 2002, str. 607-614.

ŽELE, Andreja. Miklošičev prispevek k slovenski skladnji (s poudarkom na vezljivosti). V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 447-464.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

BOKAL, Ljudmila. Tipologija besed v Slovarju slovenskega knjižnega jezika kot podlaga za specialne izdaje

slovarje. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [223]-229.

HUMAR, Marjeta. Vprašanja in perspektive slovenskega terminološkega slovaropisja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002.

KEBER, Janez. Zasnova slovenskega frazeološkega slovarja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [237]-241.

MAJCENOVIC, Helena. Perspektivni pogled na pravopisno slovaropisje. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [230]-236.

MERŠE, Majda. Vprašanja sodobnega slovenskega zgodovinskega slovaropisja. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. 253-256.

SNOJ, Jerica. Nekatere značilnosti slovarskega sestavka novega Slovenskega pravopisa. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 219-223.

ŠKOFIC, Jožica. Narečni terminološki slovarji. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [258]-263.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

BOKAL, Ljudmila. Zgornjepustovrška listina - Slovensko pravno besedilo iz Polhograjskega hribovja z letnico 1622. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 306-318.

LEGAN RAVNIKAR, Andreja. Diferencialni razvoj obredne terminologije v pokrajinskih knjižnih različah 18. stoletja in začetka 19. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 354-366.

MERŠE, Majda. Raba pogojnika v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 285-305.

NARAT, Jožica. Lisica, lisjak sta pila tobak. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 319-335.

NARTNIK, Vlado. Prislovna raba brezpredložnega tožilnika v Poezijah Franceta Prešerna. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 381-389.

PREMK, Francka. Besedice saj, sa, vsaj v besedišču slovenskih protestantskih piscev ob soočanju z izvirnikom in prevodi. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 271-284.

TORKAR, Silvo. Ukrajinsko-slovenski odnosi, Kulturni odnosi. Književnost. V: JAVORNIK, Marjan (ur.), VOGLAR, Dušan (ur.), DERMASTIA, Alenka (ur.). *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-2002, 2000, zv. 14: U-We, str. 22-25, ilustr.

WEISS, Peter. Pregled ločil v slovenskih besedilih protestantskih piscev 16. stoletja. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 250-270, ilustr.

ŽELE, Andreja. Vezljivost med narečjem in knjižno slovenščino. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 140-149.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

BOKAL, Ljudmila. Ubogo revše : ževale bogu, Iz splošnega na krajevno žirovsko jezikovno bogastvo. V: BOKAL, Ljudmila, NAGLIČ, Miha, MIKLA VČIČ, Milena, MLINAR, Anton, MLAKAR, Andrej, ZORJAN, Helena. *Ciciban postane Abraham : avtorski prispevki žirovskega letnika 1952*, (Knjižnica Žirovskega občasnika, zv. 6). Žiri [i. e.] Ljubljana: Pegaz International, 2002, str. 109-122.

ŠKOFIC, Jožica. O stražiskem govoru. V: DOLŽAN ERŽEN, Tatjana (ur.), OMAN, Matevž (ur.). *Stražiše pa Strašan : zbornik ob 1000. obletnici prve pisne omembe naselja Stražišče pri Kranju*, (Gorenjski kraji in ljudje, 20). V Kranju: Gorenjski muzej, 2002, str. [217]-223.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

JAKOPIN, Primož. *Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih*, (Zbirka *Linguistica et philologica*). Ljubljana:

ZRC SAZU, Založba ZRC, 2002. V, 208 str., graf. prikazi, tabele.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

HUMAR, Marjeta, MLAČ, Bine, KLINAR, Stanko, LESKOŠEK, Bojan, POLLAK, Bojan, SAVENC, Franci, ŠEGULA, Pavle, VENGUST, Albin, ZUPET, Stanislav Bojan. *Planinski terminološki slovar : slovensko-angleško-nemško-francosko-italijanski slovar planinskega, alpinističnega, plezalskega izrazja*, (Zbirka *Slovarji*). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 455 str., ilustr.

SUMMARY

The research activities for the preparation and publication of the basic works regarding the Slovenian language have continued.

The Lexicological Section has continued its work on the following projects: the Dictionary of Slovenian Synonyms, the Phraseological Dictionary of the Slovenian Language, the Dictionary of Slovenian Verbal Valency; the activities related to the Desk Dictionary of the Slovenian Language were focused on the compilation of the Dictionary of Newer Slovenian Words. Work has also continued on the Lematisation Dictionary and on the Dictionary of the Old Standard Prekmurje Language.

In the Etymological Section the fourth volume of the Etymological Dictionary and the Dictionary of Janez Svetokriški's Language are being compiled; the digitalization of Pleteršnik's dictionary has continued. The Collected Papers on Linguistics by F. Bezljaj have been prepared for print.

The Section for Historical Dictionaries continued the compilation of the alphabetical listing of all words used by Slovenian Protestant writers with morphological data. Advanced annotation criteria were developed for further analysis of the collected materials.

The members of the Dialectological Section pro-

ceeded with the analysis of the SLA, OLA and ALE corpus materials, participated in OLA and ALE international projects, organized the ALE editorial board meeting and continued the compilation of two dialectological dictionaries.

The Terminological Section has been preparing the following dictionaries: the General Technical Dictionary, the Dictionary of Theatre Terms, the Dictionary of Botany Terms, the Historical Dictionary of Law Terms, the Terminological Dictionary of History of Arts, the Dictionary of Geographical Terms, the Dictionary of Gemology, the Dictionary of Veterinary Terms and the Dictionary of Geological Terms. The Dictionary of Mountaineering was published and the Dictionary of Medical Terms is in print. The dictionary compilation software *Slov-Red* has been updated and upgraded.

The Slovenian Corpus Laboratory has made several improvements regarding the size and quality of the *Nova beseda* text corpus. A revised electronic version of the Slovenian Orthographic Code was prepared and *Eva* software tools for compilation of the Desk Dictionary of the Slovenian Language have been developed. The SCL has also provided technical support for other sections of the Institute.

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Stane Gabrovec (predsednik), akademik dr. Rajko Bratož, znanstvena svetnika dr. Slavko Ciglenečki in dr. Janez Dular, višja znanstvena sodelavka dr. Jana Horvat.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Jana Horvat, višja znanstvena sodelavka (od 11. 10. do 24. 11.); v. d. predstojnika: dr. Slavko Ciglenečki, znanstveni svetnik (od 1. 1. do 10. 10. in od 25. 11. do 31. 12.).

Znanstveni svetniki: dr. Janez Dular, dr. Slavko Ciglenečki, dr. Andrej Pleterski, dr. Marjeta Šašel Kos. *Višja znanstvena sodelavca:* dr. Dragan Božič, dr. Ivan Turk.

Znanstveni sodelavec: dr. Anton Velušček.

Asistentka z doktoratom: dr. Maja Andrič (od 1. 10.).

Asistenti z magisterijem: mag. Borut Toškan (od 1. 6.).

Strokovni sodelavec v humanistiki: mag. Primož Pavlin (od 1. 7.).

Asistent (mladi raziskovalec): Gregor Pobežin.

Samostojni strokovni sodelavec: Janez Dirjec.

Višji strokovni sodelavki: Mateja Belak, Andreja Dolenc Vičič.

Strokovni sodelavki: Zvezdana Modrijan, Sneža Tecco Hvala.

Višja strokovna delavka: Dragica Knific Lunder.

Samostojna strokovna delavka: Lucija Lavrenčič.

Tajnica: Breda Pavčič Justin.

Tehnika: Tamara Korošec Lavrič, Drago Valoh.

TEMELJNE RAZISKAVE

Arheološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: S. Ciglenečki.

Sodelavci: M. Belak, D. Božič, J. Dirjec, A. Dolenc Vičič, J. Dular, J. Horvat, Z. Modrijan, P. Pavlin, A. Pleterski, M. Šašel Kos, S. Tecco Hvala, I. Turk.

Paleolitske raziskave

Projekt datiranja paleolitskega najdišča Divje babe I v sodelovanju z Williams College (ZDA) se je nadaljeval. Meritve vzorcev so zelo zahtevne in lahko trajajo pri enem vzorcu več let. Dejansko se izvajajo bolj ali manj neprekinjeno že od leta 1998 in so že dale uporabne rezultate, ki smo jih delno objavili v slovenskih strokovnih revijah skupaj z raziskavami sedimentov.

V povezavi z Divjimi babami I smo odprli dva nova projekta, in sicer geokemijsko analizo sedimentov – v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije –, ter določanje vlage v paleookolju s pomočjo izotopske sestave kisika v sklenini zob jamskega medveda iz Divjih bab I – v sodelovanju z Los Alamos National Laboratory, New Mexico (ZDA).

Izdelali smo obsežen elaborat o sedimentih Divjih bab I, ki podrobno analizira vse podatke, zbrane med izkopavanji 1989–1999, in uvaja novo metodologijo ter prinaša nove izsledke, ki bodo po potrebi tudi objavljeni.

Začeli smo z akcijo zasipanja nezasutih arheoloških izkopov v kraških jamah širom Slovenije, ki so rezultat 70-letne aktivnosti treh generacij jamskih arheologov. Sanirali smo izkop v Acijevelem spodmolu in jami Trhlovc. Drugim terenskim akcijam smo se dolgoročno zavestno odpovedali zaradi kopice neobdelanega gradiva in nepopolnega izkoristka podatkov lastnih izkopavanj. Pri obdelavi različnega gradiva izkopavanj v Divjih babah I so uspešno sodelovali posamezni udeleženci podiplomskega študija na različnih univerzah.

Utrjena prazgodovinska naselja na Dolenjskem

Dokončali smo publikacijo *Halštatske nekropole Dolenjske*, ki jo sestavljajo trije deli: v prvem je podana zgodovina raziskav, v drugem kronologija dolenjske halštatske skupine, v tretjem pa so predstavljeni rezultati topografskih raziskav in katalog gradiva iz štiriinpetdesetih nekropol Dolenjske, ki ga hrani Naravoslovni muzej na Dunaju. Napisali smo študijo o prazgodovinskem in poznoantičnem naselju Šumenje pri Podturnu in jo oddali vtisk.

V zvezi s pripravo monografije o železnodobnem najdišču Magdalenska gora pri Šmarju je bilo dokončano izvrednotenje virov in izdelan katalog gradiva iz gomile 2 in gomile 13. Opravljena je bila tudi dodatna revizija najdb v Naravoslovnem muzeju na Dunaju.

Poznatlenska kultura osrednje in vzhodne Slovenije

Z namenom čim ožje absolutne datacije vojaškega groba 37 iz Verduna smo zbirali primerjalno gradi-

vo za nožnice z ostrogastim zaključkom, nožnice s predrtim okrasom, okrogle ščitne grbe, fibule vrste Almgren 237a in obročaste pasne spone s krilci.

Napisali smo študijo o poznorepublikanskih bronastih kotlih na treh nožicah in bronastih zajemalkah s cedilcem. Nožice kotlov, najdene v Romuniji in v Beogradu, so doslej opredeljevali kot zlatarska nakovalca. Zajemalke s cedilcem, ki se pri nas pojavljajo med drugim na grobiščih nad Belo Cerkvijo in pri Verdunu ter v Ljubljani, se delijo na tri vrste, ki so jih po vsej verjetnosti izdelovali zaporedno od sredine 1. stol. pr. n. št. do Tiberija. Zajemalke vrste Radnóti 40 so ključne za absolutno datacijo grobov iz Verduna z mečem in čelado vrste Weisenau.

V zvezi s poznolatskimi meči smo preučevali tudi sočasne rimske meče s čolničastim ščitnikom nožnice. Razen tega smo ugotovili, da so bili bronasti gumbi z ušesci, najdeni v avgustejskih delavnicah orožja v Ljubljani in na Štalenski gori in doslej neopredeljeni, pritrjeni na vrh trna ročajev zgodnjih gladijev vrste Mainz. Ugotovitev omogoča natančno datiranje takih mečev, odkritih praviloma v re-
kah.

Rimska doba

Nadaljevalo se je delo na Temeljni podatkovni zbirki arheoloških najdišč Ptuja. Zbirka je bila dopolnjena z novimi podatki in podatki iz Zgodovinskega arhiva na Ptuj. Izdelani sta hili priročni karti najdišč za območji Rabelčje vasi in Zgornjega Brega. V zvezi z analizo gradiva iz lončarske četrti v Rabelčji vasi na Ptuj so bile izrisane v celoti ohranjene posode iz izkopišč »Kompleks peči«, »Blok B 1«, »Blok B 3« in »Zdravstveni dom«. Tipološko je bila obdelana vsa keramika, izkopana v letu 1974 (»Kompleks peči«), kar je priprava za končno statistično analizo.

Za tisk je bil pripravljen članek o metalografskih analizah železa (gladius, dva piluma, katapultna konica in preprosta ost) iz poznorepublikanskega zaklada iz Šmihela pod Nanosom (avtorji: D. Kmetič, J. Horvat, F. Vodopivec).

Rimski napisi Slovenije

Iz računalniške datoteke napisov Celeje, ki se vsakoletno dopolnjuje (kot vsa slovenska epigrafska podatkovna zbirka), smo izločili rimske napise slovenske Koroške, da bi jih posebej študijsko obdelali z arheologinjo v Pokrajinskem muzeju v Slovenj Gradcu, Sašo Djuro Jelenko. Delo na izgrajevanju fototeke rimskih napisov Slovenije se je nadaljevalo.

Zunanji sodelavec M. Lovenjak je delal na votivnih napisih Petovione (Ptuja), na novo odkritih napisih iz Celja, predvsem z območja spodnjega gradu, ter

nadaljeval s študijem kurzivnih napisov na kovinskih tablicah iz Siska. Oddal je vsakoletno poročilo o novoobjavljenih rimskih napisih Slovenije in Hrvaške za mednarodno epigrafsko revijo *L'Année épigraphique*.

Apijan in Ilirik

Končali smo komentar k dvema začetnima poglavjema Apijanove *Ilirske zgodovine*: k prvemu, v katerem obravnava geografski oris Ilirije, in k drugemu, v katerem navaja mitološke začetke. Napisali smo tudi komentar k predzadnjemu poglavju, v katerem je Apijan orisal osvojitve Recije in Norika.

Poznoantične raziskave

Študij poselitve poznoantičnega obdobja v širšem območju mediteranskega bazena daje vedno bolj kompleksno in izpopolnjeno podobo. V preteklem letu je bil poseben poudarek na študiju najdišč iz vzhodnega dela imperija, ki bistveno dopolnjujejo izsledke raziskav v vzhodnoalpskem prostoru. Nadaljevali smo tudi z obdelavo drobnega gradiva s poznoantične postojanke Tonovcov grad, posebej s podrobnejšo kronološko analizo poznoantične grobe keramike, ki predstavlja osnovo za datiranje in funkcionalno opredeljevanje posameznih zaključenih sklopov na naselbini. Pri terenskih raziskavah smo na Tonovcovem gradu raziskali večji del zgradbe severno od kompleksa zgodnjekršćanskih cerkva. Izkazalo se je, da objekt najverjetneje predstavlja krstilnico iz pozne faze obstoja cerkva. Krstni bazen je močno poškodovan, na zahodni strani pa smo našli nastavke zidov neke starejše zgradbe, ki jo bo še potrebno raziskati. Na najvišji terasi postojanke smo pri čišćenju rovov in zaklonov iz 2. svetovne vojne odkrili velik vodni zbiralnik z dvojnimi zidom. Notranjost smo uspeli očistiti le do globine 2,5 m. Gre za največji doslej raziskan poznoantični vodni zbiralnik v vzhodnoalpskem območju.

Strukturne raziskave izbranih zgodnj srednjeveških najdišč Vzhodnih Alp in obrobja

V objavo smo oddali besedilo objave grobišća na Pušcavi nad Slovenj Gradcem. Hkrati se nam je posrečilo pridobiti ohranjeno okostno gradivo s tega najdišća za moderno antropološko analizo. Pri tem velja omeniti požrtvovalno pomoč dr. Diethra Kramerja iz Štajerskega deželnege muzeja v Gradcu. Analiza arheološkega gradiva in struktur je pokazala veliko verjetnost stika staroselskega, vlaskega in novonaseljenega slovanskega prebivalstva, zato bodo izsledki analize okostij se toliko bolj zanimivi. Za objavo smo pripravili monografijo o najdišču Altenerding. Zgradili smo banko podatkov za najdišća

Lauterhofen in Linz-Zizlau ter začeli z njuno kronološko analizo v povezavi z najdiščem Altenerding. Banko podatkov za Vzhodne Alpe in obrobje smo sprotno dopolnjevali. Podatke zanjo smo zbirali tudi na Dunaju in v Gradcu. Aplikacijo za vnos podatkov, ki smo jo pripravili v prejšnjem letu, smo v skladu s praktičnimi izkušnjami predelali in dopolnili (http://www.zrc-sazu.si/iza/navodila_n.htm). Za potrebe slovensko-českega mednarodnega projekta, ki to aplikacijo prav tako uporablja, smo predelano in dopolnjeno različico prevedli tudi v češčino (http://www.zrc-sazu.si/iza/navod_n.html).

Arheološke in dendrokronološke raziskave na Ljubljanskem barju

Vodja projekta: A. Velušček.

Sodelavca: J. Dirjec, A. Dolenc Vičič.

Nadaljevali smo z nadzorom nad čišćenjem jarkov in odvodnikov na Ljubljanskem barju, ki ga izvaja podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane. Nadzor je bil izveden v okolici Lip na Kozlerjevem morostu in v zgornjem toku Išice pri Igu.

Izvedli smo načrtovani terenski akciji: Stare gmajne, Resnikov prekop.

V marcu in aprilu smo dokumentirali in vzorčili arheološki les na najdišču Stare gmajne pri Verdu. Pridobili smo preko 550 vzorcev kolov in veliko arheoloških najdb. Najprej je potrebno izpostaviti dva drevaka. Najdbi sta izjemni, saj se je po Dežmanu prvič zgodilo, da je v naselbinskem arealu dokumentiran drevak, ki nedvomno spada h kolisćarjem – kasneje so to potrdile tudi dendrokronološke raziskave. Še več zanimanja je pritegnila najdba lesenega kolesa z osjo. Presenetljivi sta starost in izredna ohranjenost. Kaže, da je to del najstarejšega lesenega voza na svetu. Analogije zanj najdemo v Švici in jugozahodni Nemćiji. Med letom so dendrokronologi opravili potrebne raziskave na lesu in ugotovili, da kolisćarska naselbina Stare gmajne okvirno sodi v drugo polovico 4. tisoćletja pr. Kr. Datacija sovpa da s tipološko analizo keramike.

V juniju in juliju smo sondirali na Resnikovem prekopu, najdišču, kjer je pred 40 leti izkopaval prof. J. Korosec. Zastavili smo tri sonde. Odkrili smo del tlorisa kolisćarskega objekta in veliko arheoloških in arheozooloških najdb. Vzeli so bili vzorci za dendrokronološke, paleobotanične, palinološke in sedimentološke raziskave. Obdelava je v teku.

V drugi polovici leta smo pregledovali in sortirali vzorce sedimenta iz Starih gmajn in Resnikovega prekopa. Nadaljevali in končali smo z risanjem arheoloških najdb iz Založnice (raziskovanje 1999 in

2002). Rezultati so v pripravi za objavo. Narisali smo najdbe iz Starih gmajn, še posebej natančno pa smo pripravili elaborat o kolesu in osi.

Nastanek kultarne pokrajine v Beli krajini in na Ljubljanskem barju (2002-2004)

Vodja projekta: S. Ciglencečki.

Sodelavka: M. Andrič.

Cilj raziskovalnega projekta je študij delovanja mehanizmov, ki so vodili v nastanek kulturne krajine v Beli krajini in na Ljubljanskem barju. Še zlasti nas zanima, kakšno vlogo so pri nastajanju holocenske pokrajine in mozaičnih ekosistemov na nivoju mezo-regije imele klimatske spremembe, notranja dinamika vegetacije in človekov vpliv na okolje. V drugi polovici leta 2002 so bile vzpostavljene razmere za palinološko raziskovalno dejavnost (nakup laboratorijske in vrtnalne opreme ter montaža hladilnice za shranjevanje vzorcev). Opravljen je bil pregled terena na Ljubljanskem barju in v Beli krajini, ob izkopavanjih A. Veluščka na Resniku pa je bilo julija 2002 opravljeno tudi palinološko vzorčenje ter kasneje tudi laboratorijska priprava vzorcev za preliminarno pedolno analizo.

Standardizacija podatkov za nepremično arheološko dediščino

Vodja projekta: J. Dular.

Sodelavka: S. Tecco Hvala.

Projekt smo zaključili skladno z zastavljanim programom. Elaborat, ki smo ga dostavili obema finančerja (Ministrstvo za solstvo, znanost in šport RS ter Ministrstvo za kulturo RS), vsebuje naslednja poglavja: Uvod; Izhodišča; Historiat; Prikaz trenutnega stanja; Splošne ugotovitve; Primerjalna analiza; Tuje izkušnje; Predlog standardizacije; Sklepno razmišljanje; Viri in literatura.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- D. Božič je član uredniških odborov revije *Arheološki vestnik* in zbirke *Situla* ter *Katalogi in monografije*. Uredil je članka Polone Bitenc in Milana Sagadina, objavljena v 15. številki biltena *Instrumentum*. Opredelil je številne detektorske najdbe, ki jih hrani Arheološki oddelek Narodnega muzeja Slovenije. Pomagal je pri pripravi strokovne ekskurzije profesorjev in študentov arheologije Univerze v Bernu po Sloveniji. S kolegi iz Na-

rodnega muzeja Slovenije in iz Prostorsko-informacijske enote ZRC SAZU je sodeloval pri kartiranju arheoloških najdišč v okolici Polic in Reke v dolini Idrije.

- S. Ciglencečki je bil glavni urednik revije *Arheološki vestnik* in član uredniškega odbora revije *Vrstvo s pomenikov*.
- A. Pleterski je član uredništva mednarodnega zbornika *Studia Mythologica Slavica* in član uredništva monografske serije *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae*.
- J. Horvat je bila članica komisije za zagovor doktorske naloge Irene Lazar, Rimsko steklo Slovenije.
- M. Andrič je vzpostavila stik z raziskovalci, ki bodo predvidoma sodelovali pri izgradnji palinološke referenčne zbirke: dr. Jože Bavcon, Botanični vrt v Ljubljani; dr. Metka Culiberg, Biološki inštitut ZRC SAZU; prof. Tone Wraber, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani. – Pobralla je vzorce za paleokološke raziskave na sledečih arheoloških terenih: 22. 8. in 27. 8. ter 4. 9. Bič (prof. Božidar Slapšak), 9. 9. in 19. 9. Razdrto (Šušec, Drago Svoljšak in Tomaž Fabec), 20. 11. Bela cerkev (Dolge njive, dr. Phil Mason). – Pokljuka (Šport hotel), 22.–26. 11.: »M1 PINE milestone meeting«, sestanek partnerjev v projektu PINE.
- B. Toškan je z uspešnim zagovorom magistrskega dela (*Dinamika v združbi malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in vrstni obrati južno od alpske poledenitve v mlajšem pleistocenu in starejšem holocenu*) dosegel poglobilni cilj leta 2002. V okviru naloge je preučeval fosilne ostanke malih sesalcev iz paleolitske postaje Divje babe I ter iz holocenskih sedimentov spodmola Podjamca pri Famljah. Delo je obsegalo taksonomsko analizo, opis združb malih sesalcev, analizo časovne dinamike eventualnih sprememb, testiranje statistične značilnosti korelacije med vrstno sestavo vzorca in relevantnimi okoljskimi spremembami, pridobljenimi na neodvisnih nizih podatkov, ter ovrednotenje dinamike v širšem kontekstu. – V okviru proučevanja poselitve Ljubljanskega barja je opravil obširno arheozoološko študijo ostankov velikih sesalcev iz kolišča ob Hočevarci pri Verdu in izsledke pripravil za objavo. Determiniral je tudi subfosilne ostanke makrofavne iz mezolitskega najdišča Podjamca (=Viktorjev spodmol) pri Famljah ter eneolitskih najdišč na območju Založnice in Starih gmajn z Ljubljanskega barja. Vzoredno z raziskovalnim delom je potekalo izpopolnjevanje inštitutske komparativne osteološke zbirke.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Arheološki kataster Slovenije (ARKAS)

Potekala je priprava podatkov za vpis v osnovno podatkovno bazo arheoloških najdišč Slovenije ARKAS za topografsko področje Ljubljana. Vnešenih je bilo 386 enot. Sprotno se je dopolnjevala baza s topografsko literaturo in kartografska zbirka Temeljnih topografskih načrtov v merilu 1:5000 in 1:10.000, fototeka in arhivsko gradivo. Potekalo je tudi skeniranje in digitaliziranje risb in načrtov. V pripravi je nova strategija digitalnega zajema in obdelave podatkov ter arhiviranja digitalne dokumentacije, prav tako pa tudi prezentacija ARKASa na internetu. V zvezi s tem je bila opravljena analiza obstoječih zbirk glede na pričakovanja, uporabo in možnosti vzdrževanja ter postavljena nova izhodišča in cilji.

Libera. Računalniška zbirka literature o zgodnjem srednjem veku

Redno smo obdelovali novo literaturo. Sprotno smo gradili povezovalno tabelo z ZBIVO, ki ji Libera pomeni bibliografsko bazo. Liberi smo retrospektivno dodali vse starejše objave iz Arheoloških vestnikov in Studia Mythologica Slavica.

ZBIVA. Zbirka zgodnesrednjeveških arheoloških podatkov za vzhodne Alpe in okolje

Zbirali smo novo literaturo ter vnašali podatke o grobovih in predmetih. Prve izkušnje s spletnim vmesnikom za iskanje najdišč in pripadajoče literature odpirajo nove možnosti informacijske transversale med Libero, ZBIVO in ARKASom.

Knjižnica

Vodja: P. Pavlin.

S šestimi internimi akcijami se je knjižni fond povečal za 1161 enot. 146 obiskovalcev je knjižnico obiskalo 428-krat. Na dom smo izposodili 652 zvezkov, v čitalnico 53. Vzpostavili smo 7 novih rednih zamenjav.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Arheološki vestnik* 53, 2002

MEDNARODNO SODELOVANJE

- C.N.R.S., Unité Mixte de Recherche 154, Montagnac, Francija: sodelovanje pri glasilu *Instrumentum. Bulletin du Groupe de travail européen*

sur l'artisanat et les productions manufacturées dans l'Antiquité.

- Univerza v Bambergu, Stolica za srednjeveško in novoveško arheologijo: *Das frühe bis hohe Mittelalter in der Kontaktzone zwischen Germanen und Slawen von Nordostbayern bis zu den Ostalpen; Strukturanalyse des Gräberfeldes von Altenerding.*
- Masarykova univerza, Brno, Katedra za arheologijo Filozofske fakultete: mednarodni slovensko-češki znanstveni projekt *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske.*
- Univerza na Dunaju, Inštitut za prazgodovino in zgodnjo zgodovino: mednarodni slovensko-avstrijski znanstveni projekt *Banka arheoloških podatkov za Vzhodne Alpe.*
- Forschungsinstitut Senckenberg, Frankfurt, Nemčija, dr. Gerhard Storch: sodelovanje pri determinaciji in interpretaciji fosilnih ostankov malih sesalcev.
- Arbeitskreise für Unterwasserarchäologie, Avstrija, Nemčija, Švica: aktivno sodelovanje v mednarodnem združenju raziskovalcev za podvodno arheologijo in arheologijo mokrih tal.
- Initiative Krems 2001, Avstrija, Češka, Italija, Madžarska, Nemčija, Poljska, Slovaška in Švica: aktivno sodelovanje v mednarodnem združenju prazgodovinarjev, ki raziskujejo 3. tisočletje pr. Kr.
- Zavod za paleontologijo i geologijo kvartara HAZU, Zagreb: ornitofavna v JV Alpah.
- PINE (Predicting Impacts on Natural Ecotones), 2002–2005, projekt Evropske unije (Finska, Švedska, Vel. Britanija, Nemčija, Švica in Slovenija): proučevanje paleookolja in posledice izbranih režimov upravljanja s prostorom na področju gozdne meje v Alpah in severni Evropi glede na različne scenarije pričakovanih klimatskih sprememb v prihodnosti.
- University of Bern, Geobotanical Institute: študij razvoja paleookolja v Blejskem kotu v poznem glacialu in holocenu.
- Sodelovanje pri noriskem delu projekta *Corpus inscriptionum Latinarum*, torej pri ponovni objavi vseh rimskih napisov province Norik, ki ga za berlinsko akademijo znanosti koordinira prof. dr. Géza Alföldy z univerze v Heidelbergu, izvaja pa prof. dr. E. Weber z dunajske univerze. M. Šašel Kos je zadolžena za revizijo celejanskih napisov.
- Sodelovanje pri projektu Avstrijske akademije znanosti: FERCAN (*Fontes epigraphici religionis Celticae antiquae*: objava vse epigrafske evidence o keltski religiji in kultih), ki ga vodi prof. dr. H. Friesinger, koordinira pa prof. dr. M. Hainzmann

z univerze v Gradcu. M. Šašel Kos je pri projektu udeležena kot eden koordinatorev.

- M. Šašel Kos je bila izvoljena za drugega tajnika mednarodnega odbora Združenja za grško in rimsko epigrafiko (*Association internationale d'épigraphie grecque et latine*).

OBISKI V INŠTITUTU

- Hon. prof. dr. Diether Kramer, Štajerski deželni muzej Gradec, Avstrija, 18. 7.: delovni obisk v okviru obdelave najdišča Puščava nad Starim trgom pri Slovenj Gradcu.
- Prof. dr. Erik Szameit in mag. Wolfgang Breibert, Univerza na Dunaju, Avstrija, 4.–10. 11.: delovni obisk v okviru projekta *Banka arheoloških podatkov za Vzhodne Alpe*.
- Mag. Šimon Ungerman, Univerza v Brnu, Češka, 23. 11.–4. 12.: delovni obisk v okviru projekta *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske*.
- Dr. Helmut Schlichtherle, Landesdenkmalamt Baden-Württemberg, Arbeitsstelle Hemmenhofen, Nemčija, 22.–24. 10.: študijski obisk.
- Jean-Loup in Anne Flouest, Bibracte, Musée de la civilisation celtique, Francija, 2. 4.: priložnostni obisk.
- Annick de Čapitani, Universität Bern, Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie der Römischen Provinzen, Švica, 12. in 15. 4.: delovni obisk v zvezi s pripravo ekskurzije po Sloveniji.
- Annick de Čapitani, prof. dr. Stefanie Martin-Kilcher in prof. dr. Werner Stöckli, Universität Bern, Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie der Römischen Provinzen, Švica, 4. 6.: priložnostni obisk v okviru ekskurzije po Sloveniji.
- Margareta Arsenescu, Univerza v Bukarešti, Fakulteta za zgodovino, Oddelek za antično zgodovino in arheologijo, Romunija, 19. 6.: delovni obisk v zvezi s pripravo disertacije.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Borut Toškan

Dinamika v združbi malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in vrstni obrati južno od alpske poleidenitve v mlajšem pleistocenu in starejšem holocenu. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 31. 5. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Slavko Ciglenečki

- *Arheološki spomeniki v območju Kozjanskega parka: stanje in priložnost.* Okrogla miza »Odmaknjena bližina – naravna in kulturna dediščina Kozjanskega parka«, Ljubljana, Kulturnoinformacijski center, 28. 3.
- *Mediterranski Norik: osrednji del.* Nastopno predavanje studentom arheologije zgodnjega srednjega veka, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za arheologijo, 9. 5.
- *Frühchristliche Kirchen in Slowenien und die Elemente ihrer Innenausstattung.* Mednarodni simpozij »Kulturna gradovina od kasne antike do karolinškega doba«, Poreč, Hrvaška, 17. 5.
- *Insedimento tardoantico sull Tonovcov grad presso Kobarid, Ovaro, 20. 7.*
- *Osnovne karakteristike kasnoantične naseobinske slike u istočnoalpskom području i Dalmaciji.* Mednarodno arheološko savjetovanje »Naselja i naseljavanje od prapovijesti do srednjeg vijeka«, Pula, Hrvaška, 28. 11.

Janez Dular

- *Mlajša bronasta doba v medrečju Mure, Drave in Save; Kronologija železne dobe v jugovzhodnih Alpah; Poselitvene strukture v osrednji Sloveniji; Jugovzhodne Alpe v 1. tisočletju pr. Kr.* Filozofski fakultet, Zagreb, Hrvaška, 17.–18. 6.

Andrej Pleterski

- *Spuren slawischer Fürstentümer im Ostalpenraum.* Urania, Gradec, Avstrija, 30. 1.
- *Mitsko-pravniot sistem na Slovenite.* Univerza Kiril i Metodij Skopje, Makedonija, 20. 2.
- *Novi metodi na analiza na nekropolite po primerot na lokalitetot Altnerding.* Univerza Kiril i Metodij Skopje, Makedonija, 20. 2.
- *Etnogeneza na Slovenite.* Univerza Kiril i Metodij Skopje, Makedonija, 21. 2.
- *Mitologija Slovanov.* Inštitut za slavistiko, Univerza na Dunaju, Avstrija, 20. 6.
- *Dejaki novi metodologični vidkrittja pri analizi kladovišča Altnerding.* Novi tehnologii v arheologii, Lviv, Šklo, Ukrajina, 26.–28. 9.

Marjeta Šašel Kos

- *Augustinus Tyfervus.* 12. mednarodni kongres grške in latinske epigrafike, Barcelona, Španija, 3.–8. 9.
- *Mythological stories concerning Illyria and its name.*

4. mednarodni kolokvij »Južna Ilirija in Epir v antiki«, Grenoble, Francija, 10.–12. 10.

Borut Toškan

- *Dinamika v združbi malih sesalcev (Insectivora, Chiroptera, Rodentia) in vrstni obrati južno od alpske poledenitve v mlajšem pleistocenu in starejšem holocenu*. Zagovor magistrskega dela, Ljubljana, 31. 5.

Anton Velušček

- *Kolišča na Ljubljanskem barju*. Kulturni večer. Katoliško društvo dr. A. Murko, Hoče, 20. 4.
- *Eneolithic wheel and axle from Ljubljansko barje, Slovenia*. Mednarodna okrogla miza »From the ard to the chariot«. The first instances of animal traction in western Europe, Le Frasnois (Jura), Francija, 13. 6.
- *A surprising discovery on the Ljubljansko barje, Slovenia*. 9. Jahrestagung des Arbeitskreises für Unterwasserarchäologie, Mondsee, Avstrija, 19. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Maja Andrič

- Cambridge, Velika Britanija, 28.–31. 8.: udeležba na četrtem mednarodnem srečanju raziskovalcev, ki se ukvarjajo z analizo fitolitov.

Dragan Božič

- Zagreb, Hrvaška, 12. 6.: študij in risanje gradiva v Arheološkem muzeju.
- Štalenska gora (Magdalensberg), Avstrija, 17.–18. 6.: študij in risanje gradiva.
- Glux-en-Glenne, Autun, Chalon-sur-Saône, Francija, 16.–18. 10.: udeležba na okrogli mizi »Militaria césariens en contexte gaulois« in ogled muzejev.

Slavko Ciglenečki

- Split, Makarska, Podgora, Klis, Hrvaška, 16.–19. 3.: ogled najdišč in gradiva.
- Purgstall an der Erlau, Avstrija, 27. 4.: ogled razstave in najdišč v okolici kraja.
- Poreč, Hrvaška, 17.–22. 5.: udeležbana mednarodnem simpoziju.
- Ovaro, Italija, 20. 7.: predavanje, ogled najdišča in razstave.
- Keszthely Fenekpuszta, Blatograd, Madžarska, 29.–30. 7.: ogled izkopavanja in gradiva.

- Turčija in Grčija, 21. 9.–7. 10.: študijsko potovanje.
- Pula – simpozij, Hrvaška, 27.–30. 11.: udeležba na mednarodnem simpoziju.

Janez Dular

- Sopron, Madžarska, 10.–12. 10.: simpozij *Kulturni stiki v prazgodovini*.
- Hochdorf, Stuttgart, Mainz, Frankfurt, Nemčija, 22.–27. 10.: obisk muzejev in najdišč ter udeležba na 100-letnici ustanovitve Rimsko-germanske komisije v Frankfurtu.
- Dunaj, Avstrija, 16.–19. 12.: revizija gradiva z Magdalenske gore, ki ga hrani Naravoslovni muzej.

Andrej Pleterski

- Gradec, Avstrija, 30.–31. 1.: študijski obisk Štajerskega deželnege muzeja.
- Skopje, Titov Veles, Makedonija, 16.–23. 2.: članstvo v komisiji za obrambo doktorata, študijski obisk Univerze Kiril i Metodij, Muzeja Makedonije, Muzeja mesta Skopja, ogled arheoloških najdišč.
- Dunaj, Avstrija, 1. 3.–30. 6.: gostujoči profesor na Inštitutu za prazgodovino in zgodnjo zgodovino Univerze na Dunaju, zbiranje gradiva v Državnem arhivu ter različnih knjižnicah, ogled več spodnje- in zgornjeavstrijskih najdišč.
- Sulzbach, Bamberg, Nemčija, 13.–16. 6.: mednarodni kolokvij, ogled najdišč.
- Pohansko, Brno, Praga, Češka, 27. 7.–7. 8.: delovni obisk v okviru projekta *Analiza informacijskega potenciala arheoloških najdišč vzhodnih Alp in Moravske*.
- Lviv, Šklo, Ukrajina, 25.–29. 9.: mednarodna konferenca »Novi tehnologije v arheologiji«, ogled najdišč.
- Dunaj, Gradec, Avstrija, 6.–19. 10.: delovni obisk v okviru projekta *Banka arheoloških podatkov za Vzhodne Alpe*.
- Bamberg, Gießen, München, Nemčija, 13.–17. 12.: delovni obisk v okviru projekta *Das frühe bis hohe Mittelalter in der Kontaktzone zwischen Germanen und Slawen von Nordostbayern bis zu den Ostalpen; Strukturanalyse des Gräberfeldes von Altenberding*.

Marjeta Šašel Kos

- München, Nemčija, 8.–12. 4.: študijski obisk na Inštitutu za antično zgodovino in epigrafiko.
- Dalmacija, Hrvaška, 25.–27. 8.: študijsko potovanje.

Sneža Tecco Hvala

- Heraklion, Kreta, Grčija, 2.-6. 4.: udeležba na konferenci »The Digital Heritage of Archaeology CAA 2002, Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology«.

PEDAGOŠKO DELO

Slavko Ciglencečki

Arheologija zgodnjega srednjega veka; predavanja na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Andrej Pleterski

Arheologija zgodnjega srednjega veka; Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Izbrane zgodnesrednjeveške arheološke strukture med

Donavo in Jadranom; gostujoči profesor na Inštitutu za prazgodovino in zgodnjo zgodovino Univerze na Dunaju.

MENTORSTVO

Slavko Ciglencečki je bil mentor magistrandki Saši Čaval, magistrandki Maji Bausovac in somentor magistrandu Maksimilijanu Sagadinu.

Janez Dular je bil mentor magistrandu Borutu Toškamu.

Andrej Pleterski je bil mentor doktorandu Nikosu Čausidisu in magistrandu Benjaminu Štularju.

Marjeta Šašel Kos je bila mentorica doktorandki Alenki Cedilnik in magistrandu Gregorju Pobežinu.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BREŠČAK, Danilo, DULAR, Janez. Prazgodovinsko in poznoantično naselje Šumenje pri Podturnu. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 101-115, fotogr., zvd, risbe.

DESCHLER-ERB, Eckhard, BOŽIČ, Dragan. A Late Republican bone pendant from the Münsterhügel in Basel (CH). *Instrumentum*, jun 2002, no. 15, str. 39-41, risbe, fotogr.

HORVAT, Jana. Hoard of Roman Republican weapons from Grad near Smihel under Nanos. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 117-192, zvd., fotogr., graf. prikazi, ilustr. pril.

HORVAT, Jana. Arheološki sledovi v slovenskem visokogorju. *Kamniški zb.*, 2002, letn. 16, str. 193-200, zvd., risbe, fotogr.

PAUNOVIČ, Maja, CULIBERG, Metka, TURK, Ivan. Analysis of the content of hearths from the Mousterian site Divje Babe I (Slovenia). Scales and dermal plates of lower vertebrates, charcoal and fossilized wood = Analiza vsebine ognjišč musterskega najdišča Divje Babe I (Slovenija). *Luske in kožne ploščice nižjih vretenčarjev, oglje in fosiliziran les. Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2, str. 203-218, ilustr.

PLETERSKI, Andrej, BELAK, Mateja. Grobovi s Puščave nad Starim trgom pri Slovenj Gradcu. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 233-300, risbe, ilustr. pril.

PLETERSKI, Andrej. Pravno-kulne strukture v prostoru Altenerdinga na Bavarskem. *Stud. mythol. Slav.*, 2002, letn. 5, str. 19-41, risbe.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Mejniki med Akvilejo in Emono. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 373-382, zvd, fotogr.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Secular authority as reflected in funerary monuments - some Norican and Pannonian examples. *Histria antiqua*, 2002, sv. 8, str. 131-138.

TURK, Ivan. Morfometrična analiza zgodnjih koščenih konic v povezavi z najdbami koščenih konic iz Divjih bab I. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 9-29, skice, graf. prikazi.

TURK, Ivan, SKABERNE, Dragomir, BLACKWELL, Bonnie A.B., DIRJEC, Janez. Ocena vlage v mlajšepleistocenskem kraškem okolju: paleoklima in paleomikrookolje v jami Divje babe I, Slovenija = Assessing humidity in an upper Pleistocene karst environment: palaeoclimates and palaeomicroenvironments at the cave Divje babe I, Slovenia. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 139-175, fotogr., graf. prikazi.

VELUŠČEK, Anton. Ostanki eneolitkega voza z Ljubljanskega barja. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 51-57, fotogr., ilustr. pril.

VELUŠČEK, Anton. Ein Rad mit Achse aus dem Laibacher Moor. V: KÖNIGEN, Joachim (ur.). *Schleife, Schlitten, Rad und Wagen: zur Fragefrüher Transportmittel nördlich der Alpen*, (Hemmenhofener Skripte, 3). Freiburg i. Br.: Janus-Verlag, 2002, str. 38-42, fotogr.

VELUŠČEK, Anton, ČUFAR, Katarina. Dendrokronološke raziskave kolišč na Ljubljanskem barju-stanje 2001. *Arheol. vestn.*, 2002, letn. 53, str. 59-67, zvd, tabele.

Pregledni znanstveni članek

BOŽIČ, Dragan. A Roman grave with writing implements from Ljubljana (SI). *Instrumentum*, dec. 2002, no. 16, str. 33-36, risbe.

Strokovni članek

GABROVEC, Matej, HORVAT, Jana, PERŠOLJA, Borut. Znanje jim lahko zagotovi prihodnost. *Delo (Ljubl.)*, 3. jun. 2002, leto 44, št. 125, str. 9.

TOŠKAN, Borut. Prazgodovinska pasja lobanja z Ljubljanskega barja. *Proteus*, mar. 2002, letn. 64, št. 7, str. 311-315, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanj)

HORVAT, Jana. Archäologische Zeugnisse im slowenischen Alpengebiet. V: BUSSET, Thomas (ur.), LORENZETTI, Luigi (ur.), MATHIEU, Jon (ur.). *La culture matérielle - sources et problèmes*, (Histoire des Alpes, 7). Zürich: Chronos, 2002, str. 117-133, zvd., risbe.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

BOŽIČ, Dragan. Il vasellame bronzeo romano: grandi bacili e piccoli mestoli-colini. V: GIUMLIA-MAIR, Alessandra (ur.). *I bronzi antichi : produzione e tecnologia : atti del XV Congresso Internazionale sui Bronzi Antichi, organizzato dall'Università di Udine, sede di Gorizia, Grado-Aquileia, 22-26 maggio 2001*, (Monographies Instrumentum, 21). Montagnac: M. Mergo, 2002, str. 419-428, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

CIGLENEČKI, Slavko, STRMČNIK-GULIČ, Mira. Sledovi zgodnje slovanske poselitve južno od Maribora = Spuren frühslawischer Besiedlung südlich von Maribor. V: BELAK, Mateja, GUŠTIN, Mitja. *Zgodnji Slovani : zgodnj srednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp : frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2002, str. 67-75, risbe, fotogr.

PLETERSKEI, Andrej. Dejaki novi metodologični vidikritja pri analizi kladoviša Al'tenerding. V: KOZAK, Denis Nikodimovič (ur.). *Novi tehnologiji v arheologiji : [zbirnik naukovih prac ']*. Naukove vyd. Kyiv; L'viv:

Nacional'na akademija nauk Ukrainy, 2002, str. 10-22, graf. prikazi, tabele.

PLETERSKEI, Andrej, BELAK, Mateja. Lončenina z Gradu na Gorenjem Mokronogu in vprašanje prevzema lončarskih znanj = Keramik vom Grad am Gorenji Mokronog und die Frage der Übernahme von Töpfereiwissen. V: BELAK, Mateja, GUŠTIN, Mitja. *Zgodnji Slovani : zgodnj srednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp : frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen*. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2002, str. 98-103, risbe, fotogr.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. From Agron to Gentius: large scale piracy in the Adriatic. V: BRACCESI, Lorenzo (ur.), LUNI, Mario (ur.). *I Greci in Adriatico*, (Hesperia, 15). Roma: "L'Erma" di Bretschneider, 2002-, 2002, zv. 1, str. [137]-155.

ŠAŠEL KOS, Marjeta. Pyrrhus and Illyrian Kingdom(s). V: ČAMBI, Nenad (ur.), ČAČE, Slobodan (ur.), KIRIGIN, Branko (ur.). *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana : zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog 24. do 26. rujna 1998. godine u Splitu = proceedings of the International Conference held in Split from September 24th to 26th 1998*, (Biblioteka Knjiga mediterana, 26). Split: Književni krug, 2002, str. 101-120, zvd.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

DULAR, Janez, ŠAŠEL, Irena, TECCO HVALA, Sneža. *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu = Bronzezeitliche Siedlung Oloris bei Dolnji Lakoš*, (Opera Instituti archaeologici Sloveniae, 5). Ljubljana: Založba ZRC, 2002. 228 str., [3] zganj. pril., ilustr. ISBN 961-6358-42-1.

PLETERSKEI, Andrej. *Grobišče kot nosilec arheoloških informacij - primer Al'tenerding*. Ljubljana: Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, 2002. <http://www.zrc-sazu.si/lza/AE/besedilo.html>.

Strokovna monografija

PLETERSKEI, Andrej, BELAK, Mateja. *Puščava nad Starim trgov pri Slovenj Gradcu: digitalni katalog*. Ljubljana: ZRC SAZU, Institut za arheologijo, 2002. <http://www.zrc-sazu.si/lza/puscava/>.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

PLETERSKEI, Andrej. *Priročnik za vnos podatkov o grobovih, pokojnikih, predmetih : nadgradnja. Návod na vkládání dat o hrobech, kostrách a předmětech : vylepsená verze*. Ljubljana: ZRC SAZU, Institut za arheologijo, 2002. http://www.zrc-sazu.si/lza/navod_n.html.

SUMMARY

The research work of the Institute was conducted within the scope of a basic program, which combines the following investigations: paleolithic research, an investigation of fortified prehistoric settlements in the Dolenjska region, an investigation of the Late La Tène culture in central and eastern Slovenia, researches in Roman provincial archaeology in the southeastern Alpine region, an investigation of settlement throughout the eastern Alpine region during the Late Roman period, a study of Roman inscriptions in Slovenia, an historical-archaeological commentary of *Applan's Illyrian History* and structural investigations of selected Early Medieval sites in the Eastern Alpine Region and its outskirts.

Research project addressed the problem of standardisation of Slovenian archaeological cultural heritage database. The Slovenian methodology was com-

pared with selected foreign systems and a new standardisation methodology was proposed.

Archaeological and dendrocronological research on Ljubljana Moore continued. On Resnik open air site, dated in the 5th millennium BC, three small trenches were investigated. On Stare gmajne (settlement is dated in the second half of the 3rd millennium BC) the sampling fossil wood continued. Remains of wooden cart were also discovered there.

A new, multidisciplinary research project, which aims to investigate the Slovenian landscape, vegetation and human impact on the environment also started. Research equipment for palynological analysis was purchased and first sediment samples were collected at Ljubljana Moore, Šijec peat bog (Pokljuka) and Bled lake.

ZNANSTVENI SVET

Prof. dr. Rajko Bratož, redni član SAZU, izr. prof. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, izr. prof. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič (predsednik), prof. dr. Darja Mihelič, prof. dr. Jože Mlinarič, redni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: prof. dr. Darja Mihelič, znanstvena svetnica.

Znanstveni svetniki: izr. prof. dr. Stane Granda, doc. dr. Eva Holz, izr. prof. dr. Dušan Kos, dr. Branko Marušič.

Znanstveni sodelavci: doc. dr. Boris Golec, dr. Miha Kosi, doc. dr. Petra Svoljšak.

Asistenta z magisterijem (mlada raziskovalca): mag./dr. Matjaž Bizjak, mag. Miha Preinfalk.

Strokovna sodelavka: Barbara Šterbenc Svetina.

TEMELJNE RAZISKAVE

Zgodovinski inštitut Milka Kosa preučuje slovensko zgodovino do konca prve svetovne vojne. Inštitutsko delo zajema štiri tematske sklope: objava virov za slovensko zgodovino; topografija in kolonizacija slovenskega ozemlja; gospodarska in družbena zgodovina Slovencev; problemi slovenske zgodovine 19. in 20. stoletja. Te raziskave so raziskovalci do konca leta 2002 uresničevali v programsko-projektni obliki.

Slovenska zgodovina od antike do 16. stoletja

Vodja programske skupine: D. Mihelič.

Sodelavec: D. Kos.

Mlada raziskovalca: M. Bizjak, M. Preinfalk.

V sklopu tega programa poteka tudi projekt:

Vzpon in propad srednjeveškega viteštva na Slovenskem

Vodja projekta: D. Kos.

Sodelavca: M. Bizjak, M. Preinfalk.

M. Bizjak se je prvenstveno ukvarjal z doktorsko raziskavo *Gospodarska struktura uradov in gospostev v osrednjih slovenskih deželah v poznem srednjem veku* in jo tudi uspešno zaključil. Pripravljala jo je za objavo v monografski obliki.

D. Kos je raziskoval socialno sliko visoko- in poznosrednjeveškega ter novoveškega prebivalstva na slovenskem ozemlju. Ob tem je preučeval arhivsko gradivo v arhivih Italije in Slovenije. Do konca leta 2002 je pripravil za tisk monografijo *Blesk zlate krone. Gospodje Svibenski – kratka zgodovina plemenitih nasilnikov*. V Nemčiji je objavil *Das Turnierbuch des Caspar von Lamberg*. Zunanjemu sodelavcu F. Baragi je svetoval in pomagal pri pripravi *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI/1* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo, ki jih je zbral, prepisal in komentiral B. Otorepec.

D. Mihelič je pripravila znanstvenokritično objavo vira *Piranska notarska knjiga 1289–1292* notarja Sklavona Bilona iz 1289 do 1292. Raziskovala je mikrotopografijo piranskega območja pred sredo 14. stoletja. Preučevala je zgodovino mest na Slovenskem v srednjem in zgodnjem novem veku: gospodarstvo, kulturo, udeležbo žena v obrteh v mestih, podoba mest in trgov na pečatih, piranske kazenske procese. Analizirala je interpretacije karantanske zgodovine v historiografiji od 15. do 18. stoletja, predvsem pri južnoslovanskih avtorjih. Iz sodobne zgodovinske problematike je po objavah in arhivu raziskovala sodelovanje zgodovinarjev v drugi Jugoslaviji s poudarkom na zadnjih dveh desetletjih njenega obstoja. Pripravila je štiri gesla za *Enciklopedijo Slovenije*. Z zunanjim sodelavcem F. Barago je sodelovala pri pripravi *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI/1* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo, ki jih je zbral, prepisal in komentiral B. Otorepec, pripravljala je zbirko besedišča srednjeveških notarskih knjig iz Pirana ter opravila podroben kritični pregled strokovnega nemškega slovarčka za zgodovino, ki ga pripravlja N. Hudelja.

M. Preinfalk se je ukvarjal z raziskavo doktorske teme *Genealoška in socialna podoba rodbine Auersperg v srednjem in novem veku*.

Slovenska zgodovina od 16. do 20. stoletja

Vodja programske skupine: B. Marušič.

Sodelavci: B. Golec, S. Granda, E. Holz, P. Svoljšak.

V ta program so bili v celoti ali delno vključeni projekti:

Objava monografije Zgodovina prometa I

Vodja projekta: E. Holz.

Sodelavci: D. Kos, M. Kosi, P. Svoljšak.

Mesta in meščanstvo na Slovenskem v srednjem in zgodnjem novem veku

Vodja projekta: B. Golec.

Sodelavca: M. Kosi, B. Šterbenc Svetina.

Odnos med mesti in zaledjem na Slovenskem (1500–1918) s posebnim ozirom na Primorsko

Vodja projekta: B. Marušič.

Sodelavki: P. Svoljšak, M. Kacin Wohinz (zunanja sodelavka).

Viri o slovenski samobitnosti in državnosti

Vodja projekta: S. Granda.

Slovenci v primežu avstrijske cenzure med prvo svetovno vojno

Vodja projekta: P. Svoljšak.

B. Golec se je posvečal evidentiranju literature in arhivskih virov (večinoma v Arhivu Republike Slovenije, Nadškofijskem arhivu Ljubljana in Zgodovinskem arhivu Ljubljana). Objavil je tri izvirne znanstvene članke o etnično-jezikovni podobi slovenskih mest ter pregledni znanstveni članek v petih nadaljevanjih o zgodovini dolenjskih mest in trgov v srednjem veku. Za tisk je pripravil dve razpravi s področja zgodovine mest in razpravo o Mokronogu. V zvezi s svojimi raziskavami poznosrednjeveške etnično-jezikovne strukture slovenskih mest je pripravljala referat za simpozij na Srednjeevropski univerzi v Budimpešti.

S. Granda je v zvezi z delom na virih za zgodovino Slovencev pregledoval prezidialne spise tržaškega gubernija. Zlasti se je posvečal ugotavljanju prisotnosti Slovencev v javnem življenju v Trstu, Istri in na Goriškem. Za tisk je pripravil razpravi o narodno-političnih razmerah v Brežicah in Kostanjevici. Medtem ko je v Brežicah precej meščanov podpisalo petico za Združeno Slovenijo, je ta Kostanjevico obsla. Opravil je analizo odmeva Združene Slovenije v Gorici. Raziskoval je rabo besed slovenski, slavonski, slovanski v naši starejši in novejši zgodovini. Tovrstno delo ima za zdaj bolj značaj evidentiranja uporabljenih variant. Pripravil je trinajst gesel za *Enciklopedijo Slovenije*.

E. Holz je nadaljevala z redakcijskim delom za objavo zvezka *Zgodovina prometa I*. Posamezne prispevke je popravila ali predelala in v precejšnji meri preporazporedila; preverila ter dopolnila je bibliografijo za zgodovino kopenskega prometa v času od 16. do 18. stoletja. Podatke v posameznih študijah je poe-

notila in uskladila ter prilagodila geslovníku za zgodovino prometa, ki ga je sestavil akademik Ferdo Gestrin. Hkrati se je ukvarjala z lokalnimi študijami o prometu. Objavila je članek o potovanju cesarja Leopolda II. in neapeljskega dvora skozi Kranjsko v letih 1790 in 1791.

M. Kosi je pripravljala tekst o srednjeveškem prometu za objavo v monografiji *Zgodovina prometa I*. Objavil je obsežen pregleden članek o prometu na Slovenskem v srednjem veku. V okviru projekta *Mesta in meščanstvo na Slovenskem v srednjem in zgodnjem novem veku* je zbiral gradivo in preštudiral obsežno literaturo o predzgodovini ter začetkih meščanskih naselbin. Objavil je razpravo o nastanku in razvoju srednjeveške državne meje na Dolenjskem.

B. Marušič je z dr. Francem Rozmanom pripravljala objavo Tumovega Stockholmskega memoranduma. Za objavo je pripravil del gradiva za drugo knjigo Tumove korespondence. Potek objave je odvisen od razpoložljivih sredstev iz posebne dotacije Mestne občine Nova Gorica. Pripravil je eno geslo za *Enciklopedijo Slovenije*.

P. Svoljšak je v okviru projekta *Odnos med mesti in zaledjem na Slovenskem (1500–1918) s posebnim oziranjem na Primorsko* pripravila in oddala v tisk knjigo o italijanski zasedbi Posočja med prvo svetovno vojno. Nadaljevala je z evidentiranjem arhivskega gradiva o avstrijski cenzuri med prvo svetovno vojno, ki ga v fondu Gemeinsameszentralnachweisbüro hrani Vojni arhiv na Dunaju. Lotila se je analize doslej zbranega gradiva, ki govori o odnosu bojujočih in nebojujočih se Slovencev do vojne. V okviru mednarodnega projekta AQUADAPT je pripravila oris temeljne literature za zgodovinski del, ki nosi naslov *Zgodovinski prerez Krasa s posebnim oziranjem na vplive njegovih naravnih danosti na življenje na Krasu*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU ima izpostavo oz. raziskovalno enoto v Novi Gorici. Vodi jo sodelavec inštituta B. Marušič. Tudi v letu 2002 je nudila številnim uporabnikom različne informacije, ki zadevajo predvsem raziskovanja krajevne preteklosti.

Študentka bibliotekarstva je začela inventarizirati knjižnico Henrika Tume, diplomirani zgodovinar J. Marušič je konec leta pričel sestavljati bibliografijo domoznanskih izdaj za območje Primorske, kar poteka s finančno podporo Mestne občine Nova Gorica.

Knjižnica raziskovalne enote v Novi Gorici steje

1970 enot, ki so vodene v posebni inventarni knjigi. Knjižnica se je obogatila z okrog 1000 krajevnimi publikacijami, pridobljenimi iz gradiva Goriške knjižnice.

F. Baraga je s pomočjo sodelavcev inštituta pripravil objavo *Gradiva za zgodovino Slovencev v srednjem veku VI/1* po kartoteki srednjeveških listin za Slovenijo B. Otorepca, po starejših objavah in po izvirnikih, ki pa ji še manjkata imenski in stvarni seznam. Njen cilj je nadaljevanje *Gradiva za zgodovino Slovencev* v srednjem veku I–V F. in M. Kosa.

V okviru inštituta je potekalo spremljanje slovenske zgodovinske literature. Nadaljevala oz. oblikovala se je bibliografija slovenske zgodovine za obdobja, ki jih obravnavajo raziskovalci v inštitutu, torej od pozne antike in zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne ter deloma za obdobje med obema svetovnima vojnama. Bibliografija, ki je nastajala sproti v delovni obliki, zavzema raznovrstno problematiko: politično, gospodarsko, socialno, cerkveno zgodovino, prispevke, ki nastajajo na področju lokalne zgodovine, teorijo zgodovine. Prostorsko posega na celoten slovenski etnični prostor ter se ne omejuje s sedanjimi mejami Republike Slovenije. V prihodnje se bo raziskava razširjala tudi na dosežke evropskih zgodovinopisij, da bo podoba bibliografije slovenske zgodovine čim širša ter zato tudi bolj podrobna. Delo je potekalo tako s pomočjo zapisov v COBISS kot z rednim spremljanjem izhajajočih prispevkov v znanstvenem, strokovnem in poljudnem tisku. S sodelovanjem z oddelkom za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter na Pedagoški fakulteti v Mariboru bo pregled vseboval tudi neobjavljena dela, to je diplomske, magistrske in doktorske naloge. Zbrana bibliografija bo v pomoč ter informacijo raziskovalcem slovenske zgodovine. Sodelavci inštituta opravljajo strokovne naloge tudi zunaj inštituta:

- B. Golec je raziskoval v Zgodovinskem arhivu Ptuj, 21. 8., v Zgodovinskem arhivu Celje, 14. 8., 30. 9., ter v Pokrajinskem arhivu Maribor in Škofjskem arhivu Maribor, 25. 1., 22. 7., 3. 10.
- S. Granda je predsednik Znanstvene sekcije Zveze zgodovinskih društev Slovenije, član uredniškega odbora *Kronike, Veterana*, bil je sourednik za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, je podpredsednik Zgodovinskega društva za Slovenijo in član sveta Narodnega muzeja. Sodeloval je pri pripravi 31. zborovanja slovenskih zgodovinarjev v Mariboru.
- E. Holz je članica uredniškega odbora *Kronike*.
- D. Kos je redni član na Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Univerza na Dunaju. Od jeseni 2002 je urednik zbirke *Thesaurus me-*

morae, ki jo izdaja Zgodovinski inštitut Milka Kosa. V tej zbirki je uredil tri monografije.

- B. Marušič je predsednik Zgodovinskega društva za severno Primorsko, bil je urednik zbornika *Goriški letnik*, je član sveta revije *Primorska srečanja*. V svetu Inštituta za novejšo zgodovino zastopa Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS. Je član Istituto di storia sociale e religiosa iz Gorice in član Istituto di Incontri Culturali Mitteleuropei iz Gorice.
- D. Mihelič je bila sourednica za zgodovino pri *Enciklopediji Slovenije*, je članica uredniškega odbora revije *Annales*, zastopa Slovenijo v odboru mednarodne komisije za zgodovino mest in v odboru mednarodnega združenja za zgodovino Alp. Je članica Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega sveta Ministrstva za šolstvo, znanost in šport RS, upravnega odbora ZRC SAZU, upravnega odbora Društva visokošolskih profesorjev in odbora Zgodovinskega društva za Južno Primorsko. Pripravila je obisk predstavnikov ustanove Alexandra von Humboldta 21. in 22. 10. v Ljubljani: v dveh nastopih so nagovarjali raziskovalce, naj izkoristijo raziskovalne možnosti, ki jih nudi Nemčija. Prisostvovala je konferenci IZUM v Mariboru 13. 11. in vodila sklop o vrednotenju v humanistiki, za katerega je pripravila tudi uvodni prispevek, na konferenci o humanistiki, ki je bila na SAZU v Ljubljani 14. in 15. 11. – Raziskovala je tudi v arhivu v Piranu, 18. 10. – Udeležila se je seje pripravljalnega odbora za pripravo mednarodnega simpozija Zločin brez žrtve, Koper, 16. 11.
- M. Preinfalk je bil urednik zbornika občine Ig 2002 z naslovom *Krim odmev bo dal*.
- P. Svoljšak je podpredsednica Zveze zgodovinskih društev Slovenije. Z ustanovo »Fundacije poti miru v Posočju« (Kobarid) sodeluje pri pripravi programskih smernic za delovanje Študijskega centra. – Redno je obiskovala Pokrajinski arhiv v Novi Gorici.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V inštitutu v Ljubljani in v izpostavi v Novi Gorici je obsežna tematska knjižnica za vprašanja slovenske zgodovine. V Ljubljani se hrani tudi znanstveni del rokopisne in knjižne zapuščine Milka Kosa, v Novi Gorici pa Henrika Tume. V letu 2002 je knjižnica pridobila ali kupila okrog 250 knjižnih enot. Obiskalo jo je okrog 230 obiskovalcev, ki si je izposodilo okrog 175 knjig.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Darja Mihelič, *Piranska notarska knjiga*, zv. 3 (1289–1292), (Thesaurus memoriae, Fontes, 1), Ljubljana 2002.
- France Baraga, *Gradivo za slovensko zgodovino v srednjem veku VI/1 (Listine 1246–1255)*, (Thesaurus memoriae, Fontes, 2), Ljubljana 2002.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Akademie Friesach, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje.
- Forschungsinstitut für Historische Grundwissenschaften, Karl-Franzens-Universität, Gradec, Avstrija: raziskovalno sodelovanje.
- Institut für Österreichische Geschichtsforschung, Universität Wien, Dunaj, Avstrija: raziskovalno in publicistično sodelovanje D. Kosa.
- Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Avstrija: raziskovalno in organizacijsko sodelovanje.
- Slovenska teološka akademija v Rimu, Italija: sodelovanje S. Grande na vsakoletnih simpozijih.
- Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švica: sodelovanje D. Mihelič v okviru Mednarodnega združenja za zgodovino Alp.
- Česká akademie věd, Historický ústav, Praga-Brno, Češka: sodelovanje E. Holz v okviru bilateralnega projekta Slovenci in Čehi – trajno prijateljstvo?
- Česká akademie věd, Historický ústav, Praga, Češka: sodelovanje Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU z drugimi zgodovinskimi inštituti srednjeevropskih držav.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Matjaž Bizjak

Gospodarska struktura uradov in gospostev v osrednjih slovenskih deželah v poznem srednjem veku, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za zgodovino, 17. 10. – doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Boris Golec

- *Etnična in jezikovna podoba mestnega prebivalstva na Slovenskem v zgodnjem novem veku*, Zgodovinsko društvo Ljubljana, 31. 1.

- *Medetnična in med jezikovna razmerja v slovenskih mestih zgodnjega novega veka*, Historični seminar ZRC SAZU, Ljubljana, 7. 3.
- *Regionalne razlike v jezikovni podobi prebivalstva kranjskih in spodnještajerskih mest med 16. in 18. stoletjem*, 31. zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Maribor, 10. 9.

Stane Granda

- *Ehrlich in slovensko zgodovino* je, Radio Slovenija, III. program, 6. 1.
- Predstavitev knjige *Kronika XIX. stoletja*, Knjižnica Šentjur, 15. 1.
- Govor ob odkritju plošče ob 50-letnici zažiga škofa Antona Vovka, Novo mesto, 20. 1.
- Predstavitev knjige: Igor Grdina, *Šentjur v času, čas v Šentjurju*, Šentjur, 9. 2.
- Vodenje dopoldanskega dela zasedanja Mednarodnega simpozija ob 300-letnici prihoda uršulin v Ljubljano, Ljubljana, 9. 4.
- *Problemi slovenstva v 19. stoletju*, predavanje, Trebnje, 23. 4.
- Predstavitev knjige: Andrej Rahten, *Slovenska ljudska stranka v beograjski skupščini*, Ljubljana, 15. 5.
- Predstavitev knjige: Egon Pelikan, *Tajno delovanje primorske duhovščine pod fašizmom : primorski krščanski socialci med Vatikanom, fašistično Italijo in slovensko katoliško desnico - zgodovinsko ozadje romana Kaplan Martin Čedermac*, Nova Gorica, 15. 5.
- *Glavne značilnosti Nabergojevega časa*, referat na posvetu ob 100-letnici smrti poslanca in narodnega buditelja Ivana Nabergoja, Trst, 7. 9.
- Sodelovanje na okrogli mizi o dr. Ivanu Zelku, Črenšovci, 11. 9.
- Predstavitev knjige *Goriški spomini. Sodobniki o Gorici in Goriški v letih 1830-1918*, Gorica, 20. 9.
- *O volitvah v samostojni Sloveniji*, Radio Ognjišče, 9. 10.
- *Zgodovinski pomen Matija Majarja Ziljskega*, referat na znanstvenem posvetu in blagoslovitvi nagrobnika Matiju Majarju Ziljskemu, Filozofska fakulteta Karlove univerze v Pragi, Češka, 11. 10.
- Predstavitev knjige: Anja Dular, *Živeti od knjig. Zgodovina knjigotrštva na Kranjskem do začetka 19. stoletja*, Narodni muzej, Ljubljana, 17. 10.
- *Gospodarske in socialne stiske v novejši slovenski zgodovini*, referat na »Brezjanskih pogovorih«, Brezje, 28. 11.

Dusan Kos

- *Wie entwickelt sich das Urkundenwesen in der Provinz? Krain 1150-1300*, referat na mednarodnem

simpoziju »Vom Wort zur Schrift«, Breže/Friesach, Avstrija, 14. 9.

Branko Marušič

- Predstavitev knjige: Bogo Gorjan, *Mojih petdeset let v politiki*, Goriška knjižnica, Nova Gorica, 24. 1.
- Predstavitev knjige: Drago Sedmak, *Življenje v Kobaridu med prvo svetovno vojno*, Kobaridski muzej, Kobarid, 7. 2.
- Predstavitev koledarske zbirke Goriške Mohorjeve družbe, Ajdovščina, 11. 3.
- Predstavitev *Enciklopedije Slovenije*, Goriška knjižnica, Nova Gorica, 14. 3.
- »Kaj je Primorska?«, sodelovanje na okrogli mizi, Osnovna šola Solkan, 26. 3.
- Predstavitev knjige *Gorizia operaia*, Goriški muzej, Nova Gorica, 2. 4.
- *Primorsko izseljevanje*, predavanje na 13. primorskih slovenističnih dnevih, Vipavski križ, 5. 4.
- »Poročilo italijansko-slovenske kulturnozgodovinske komisije«, sodelovanje na okrogli mizi, Gradisca d'Isonzo/Gradišče ob Soči, Italija, 12. 4.
- Predstavitev knjige *Jako stara vas na Goriškem je Solkan*, dvorana Pastor vangelicus, Gorica, Italija, 12. 4.
- Predavanje o slovensko-italijanskih odnosih 1880-1956, Mestna občina, Nova Gorica, 4. 5.
- Predavanje o šolanju gradbenika Mihaela Strukla (Štruklja) na mednarodnem simpoziju v Bovcu, 17. 5.
- Predavanje o slovensko-italijanskih odnosih 1880-1956, Branik, 13. 6.
- Predstavitev knjige *Goriški spomini: sodobniki o Gorici in Goriški v letih 1830-1918*, Gorica, Italija, 20. 9., Nova Gorica, 28. 10., Solkan, 6. 11., knjižni sejem, Ljubljana, 17. 11.
- Referat o odnosih med slovenskimi in italijanskimi zgodovinarji v okviru sestanka, posvečenega poročilu slovenskih in italijanskih zgodovinarjev, Koper, 23. 9.
- *Zahodna Slovenija. Regionalizacija skozi čas*, referat na 31. zborovanju Zveze zgodovinskih društev Slovenije, Maribor, 10. 10.
- Predstavitev zbornika *L'Arcidiocesi di Gorizia 1751-1918*, Gorica, Italija, 5. 11.
- *Pravni položaj beneških Slovencev ob priključitvi k Italiji leta 1866*, referat v okviru simpozija »Pravni položaj Slovencev pod Italijo 1866-2002«, Koper, 8. 11.
- *Storia politica e storiografia nell'Europa centrale dopo il 1989*, sodelovanje na okrogli mizi ob zaključku 36. srečanja »Incontri culturali mitteleuropei«, Gorica, Italija, 15. 11.

- Predstavitev knjige: Branko Marušič, *Sto slovenskih politikov*, Grand hotel Union, Ljubljana, 11. 12.

Darja Mihelič

- *Méné, méné, tekél, uparsin* (Daniel 5, 24–28), uvodni prispevek v četrti sklop konference o humanistiki, Ljubljana, 15. 11.

Petra Svoljšak

- *Nekateri vidiki italijanske zasedbe slovenskih ozemelj med prvo svetovno vojno*, predavanje v Goriškem muzeju, Nova Gorica, 21. 5.
- *Begunstvo in življenje v zaledju soške fronte*, predavanje na tečaju za lokalne turistične vodnike, Kobarid, 26. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Boris Golec

- Delo v Archivio di stato di Gorizia, Gorica, Italija, 12. 2., 21. 2., 28. 2.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 1. 8.
- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Kammerarchiv), Dunaj, Avstrija, 25.–31. 8.

Stane Granda

- Delo v Archivio di Stato di Trieste, Trst, Italija, 15. 2., 16. 2., 20. 2., 22. 2., 1. 3., 8. 3., 20. 12.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 1. 8.

Eva Holz

- Delo v nacionalni biblioteki v Pragi, Češka, 22.–26. 4.

Dušan Kos

- Delo v arhivih v Vidmu, Italija, 10.–14. 6., 24.–25. 7., 24. 10., 11. 12.

Miha Kosi

- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Hofkammerarchiv) in knjižnicah na Dunaju, Avstrija, 25. 2.–1. 3.

Branko Marušič

- Redno je obiskoval ustanove Istituto di storia sociale e religiosa, Incontri culturali mitteleuropei in enoto tržaškega SLORI-ja v Gorici ter arhive, muzeje in knjižnice v Gorici, Trstu, Vidmu ter Čedadu, vse Italija.

Darja Mihelič

- Sodelovanje pri okrogli mizi mednarodnega združenja za zgodovino Alp, Triesen, Liechtenstein, 15.–17. 3.
- Posvetovanje o možnem sodelovanju humanistov in družboslovcev jugovzhodne Evrope, ki ga je pod okriljem ustanove Alexandra von Humboldta pripravilo romunsko združenje Humboldtovih štipendistov, Bukarešta, Romunija, 12.–14. 4.
- Informativno srečanje o možnostih raziskovanja v Nemčiji v organizaciji ustanove Alexandra von Humboldta, Bonn, Nemčija, 9.–12. 5.
- Posvetovanje in glavna skupščina mednarodne komisije za zgodovino mest, Torun, Poljska, 11.–15. 9.
- Posvetovanje o perspektivah germanistike v sodobnem svetu, ki ga je pripravilo avstrijsko združenje Humboldtovih štipendistov, Gradec, Avstrija, 21.–23. 11.

Miha Preinfalk

- Delo v Archivio della Curia Arcivescovile, Videm, Italija, 24.–25. 7., 24. 10., 11. 12.
- Delo v arhivu v Gorici, Italija, 11. 9.
- Delo v Steiermärkisches Landesarchiv, Gradec, Avstrija, 16.–20. 9.

Petra Svoljšak

- Delo v Österreichisches Staatsarchiv (Kriegsarchiv), Dunaj, Avstrija, 22.–26. 4., 10.–17. 7.
- Redno je obiskovala Biblioteca civica Vincenzo Joppi, Videm, Italija, Musei provinciali di Gorizia, Gorica, Italija.

PEDAGOŠKO DELO

Boris Golec

Arhivistika I in II; predavanja za 3. in 4. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov in enega doktoranda na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Stane Granda

Kulturna zgodovina; predavanja na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Etnologija in zgodovina; predavanja za 1. letnik na Oddelku za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju Oddelka za zgodovino, Oddelka za slovenistiko in Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Eva Holz

Sodelovanje pri podiplomskem študiju magistrandke na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Dušan Kos

Pomožne zgodovinske vede; predavanja za 3. letnik na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Latinska paleografija; predavanja za 3. letnik na Oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju petih magistrandov na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Branko Marušič

Sodelovanje pri podiplomskem študiju treh magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Darja Mihelič

Zgodovina srednjega veka; predavanja za 4. letnik na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vzpon in propad kulturnih in gospodarskih središč Sredozemlja; sodelovanje s predavanji in seminarji za 1. letnik na Fakulteti za humanistične študije v Kopru.

Sodelovanje pri podiplomskem študiju šestih magistrandov na Oddelku za zgodovino in Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Petra Svoljšak

Sodelovanje pri podiplomskem študiju magistranda na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Boris Golec

Mentor diplomantki na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Dušan Kos

Mentor doktorandoma Matjažu Bizjaku (oktobra 2002 doktoriral) in Mihi Preinfalku. Mentor diplomantki na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BIZJAK, Matjaž. Poznosrednjevska finančna dokumentacija in knjigovodstvo zemljskih gospodstev in uradov v osrednjeslovenskih deželah. *Zgodovinski časopis*, 2001 (izšlo 2002), letn. 55, št. 2, str. 177-222.

GOLEC, Boris. Nastanek in razvoj slovenskih meščanskih naselij - naslednikov protiturskega tabora. *Zgodovinski časopis*, 2000 (izšlo 2002), letn. 54, št. 3, str. 523-562 [2. del].

GOLEC, Boris. Starejša arhivska slovenica mesta Kranja. *Arhivi*, 2002, letn. 25, št. 1, str. 67-76.

GRANDA, Stane. SLS med izročilom in sodobnostjo, med načeli in dnevno politiko. *Čas. zgod. narodop.*, 2001 (izšlo 2002), 72 (37), št. 3/4, str. 353-365.

GRANDA, Stane. Župnijska oznanilna knjiga kot zgodovinski vir. *Arhivi*, 2002, letn. 25, št. 1, str. 97-102.

HOLZ, Eva. Popotovanje cesarja Leopolda II. in

neapeljskega dvora skozi Kranjsko v letih 1790 in 1791. *Kronika*, 2002, letn. 50, št. 3, str. 301-312, ilustr.

KOS, Dušan. Das Turnierbuch des Caspar von Lamberg: (Karriere eines Turnierhelden von Krain). *Waffen-Kostümkd.*, 2001 (izšlo 2002), 2, str. 103-132, ilustr.

KOSI, Miha. ___ quae terram nostram et Regnum Hungariae dividit ___ : razvoj meje cesarstva na Dolenjskem v srednjem veku. *Zgodovinski časopis*, 2002, letn. 56, št. 1/2, str. 43-93.

MIHELIČ, Darja. Crafts and trades practised by women in urban settlements in the territory of Slovenia during the Middle and Early Modern Ages. *Ann. Ser. hist. sociol.*, 2002, leto 12, št. 2, str. 307-320, ilustr.

PREINFALK, Miha. Iz arhivskih fondov in zbirk : Turjaski arhiv in njegove listine. *Arhivi*, 2001 (izšlo 2002), letn. 24, št. 2, str. 83-104, faks.

PREINFALK, Miha. Rodbina v luči srednjeveških listin. *Zgodovinski časopis*, 2001 (izšlo 2002), letn. 55, št. 3/4, str. 341-374.

ZRC
SAZU

Pregledni znanstveni članek

GOLEC, Boris. Dolenjska mesta in trgi v srednjem veku. 6 7, 8, 9, 10, 11. *Rast*, 2002, let.13. Št.1 (79), str. 91-97, načrt. Št.2 (80), str.231-235, ilustr. Št.3-4 (81-82), str. 355-362, ilustr. Št.5 (83), str. [499]-506, zvd. Št.6 (84), str. 633-640, ilustr.

KOSI, Miha. Promet na Slovenskem v srednjem veku. *Zgod. šoli*, 2002, letn. 11, št. 2, str. 31-43.

MARUŠIČ, Branko. Narodnostne in jezikovne razmere. Str. 67-68. Družbena in kulturna podoba slovenskega podeželja. Str. 81-85. Upor tolminskih kmetov. Str. 99-102. Slovenci v 19. stoletju. Str. 125-128. Štefan Kociančič. Str. 130-131. V: TAVANO, Sergio (ur.), MARUŠIČ, Branko (ur.). *Gorica in njena grofija*. Gorica = [Gorizia]: Ufficio di presidenza della provincia di Gorizia: = Urad predsedstva Goriške pokrajine, 2002.

MARUŠIČ, Branko. Slovensko-italijanski odnosi v 19. stoletju vse do konca prve svetovne vojne. *Goriš. letn.*, izšlo 2002, št. 27: 2000, str. 143-168, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Še neobjavljeno pismo Ivana Trinka. *Trinkov koledar*, 2002, 2003, str. 71-75.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

MARUŠIČ, Branko. Pomen vaško-mestne razmejitve. V: MEDARIČ, Zorana (ur.), SEDMAK, Mateja (ur.), VILHAR, Nada (ur.), PIRJEVEC, Jože (ur.). *Narodne manjšine. 5. Živeti z mejo, Slovenski kulturni prostor danes : zbornik referatov s sestankov: Znanstveni posvet o pomenu preučevanja narodnih manjšin*, (Ljubljana, 4. 4. 2001), *Znanstveni posvet Slovenski kulturni prostor danes*, (Nova Gorica, 19. 10. 2001). Ljubljana: Odbor SAZU za preučevanje narodnih manjšin: Inštitut za narodnostna vprašanja; Koper: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije, 2002, str. 138.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

GRANDA, Stane. Lambert Ehrlich in slovensko zgodovinske. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Ehrlichov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 19). Celje: Mohorjeva družba, 2002, str. 321-330.

GRANDA, Stane. Rečepcija prve svobode tiska pri Slovencih. V: SPLIČHAL, Slavko (ur.). *Vatovčev zbornik*, (Javnost, Vol. 8, suplement). Ljubljana: Evropski inštitut za komuniciranje in kulturo: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2001, str. 11-16.

HOLZ, Eva. Nekaj drobcev o Slovanih v avstrijskem delu Istre in v avstrijskem primorju: (od 16. do konca 19. stoletja). *Acta Histriae*, 2001 (izšlo 2002), letn. 9, št. 2, str. 505-518.

KOS, Dušan. Ministeriali grofov Andeških na Kranjskem = Die Ministerialen der Grafen von Andechs in Krain. V: ERŽEN, Andreja (ur.), AIGNER, Toni (ur.). *Groffe Andeško-Meranski : prispevki k zgodovini Evrope v visokem srednjem veku : zbornik razprav z mednarodnega znanstvenega simpozija*, Kamnik, 22.-23. september 2000: *Beiträge zur Geschichte Europas im Hochmittelalter : Ergebnisse des internationalen Symposiums*, Kamnik, 22.-23. September 2000. Kamnik: Zveza kulturnih organizacij, 2001, str. 185-255.

MARUŠIČ, Branko. Dr. Henrik Tuma, sodelavec slovenskih časopisov. V: SPLIČHAL, Slavko (ur.). *Vatovčev zbornik*, (Javnost, Vol. 8, suplement). Ljubljana: Evropski inštitut za komuniciranje in kulturo: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2001, str. 25-31.

MIHELIČ, Darja. Gospodarstvo in kultura primorskih mest od 16. do 18. stoletja. V: KOKOLE, Metoda (ur.). *Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje v obalnih mestih današnje Slovenije med 16. in 18. stoletjem: zbornik referatov z mednarodnega simpozija 7. in 8. aprila 2001 v Piranu : atti del convegno internazionale del 7 e 8 aprile 2001 in Pirano*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC: = Centro di ricerca scientifica SAZU, 2002, str. [11]-24.

MIHELIČ, Darja. Piransko olje in koprška škofija : (začetek 13. stoletja). *Acta Histriae*, 2001 (izšlo 2002), letn. 9, št. 2, str. 311-320.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GOLEC, Boris. Was bedeutet "slowenisch" und "deutsch" in den krainischen und untersteirischen Städten der Frühen Neuzeit?. V: HEPPNER, Harald (ur.). *Slowenen und Deutsche im gemeinsamen Raum : neue Forschungen zu einem komplexen Thema*, (Buchreihe der Südostdeutschen Historischen Kommission, Bd. 38). München: R. Oldenbourg, 2002, str. 37-64.

GRANDA, Stane. Cerkev in gospodarstvo. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 327-348.

GRANDA, Stane. "Udriga, udriga, dons more use hin bit". V: PREINFALK, Miha (ur.). *Krim odmev bo dal : zbornik občine Ig 2002*. Ig: Občina, 2002, str. 31-52, ilustr.

MARUŠIČ, Branko. Domoznanska literatura o Bovcu in o Bovškem. V: KUNAVER, Jurij (ur.). *Soški razgovori I: zbornik za domoznanstvo = proceedings for the regional studies*. Bovec: Zgodovinska sekcija Kulturnega društva Golobar, 2002, str. 179-188.

PREINFALK, Miha. Ig in njegova okolica v srednjem veku. V: PREINFALK, Miha (ur.). *Krim odmev bo dal : zbornik občine Ig 2002*. Ig: Občina, 2002, str. 17-30, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

MARUŠIČ, Branko. Il Goriziano, terra di frontiera. V: MICHELLI, Lorenzo (ur.), FORCESSINI, Laura. *Go: Gorizia_Gorica: documenti d'arte nell'Isonzo dal secondo dopoguerra : [mostra, Gorizia, Musei Provinciali, Kulturni dom]*. Gorizia: Musei Provinciali: Kulturni dom, [2002], str. 184-199.

MARUŠIČ, Branko. Nekaj o začetkih goriske slovenske arhivistike. V: TRPIN, Drago (ur.). *Zbornik Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici: ob 30. letnici ustanovitve*. Nova Gorica: Pokrajinski arhiv, 2002, str. 11-17.

MARUŠIČ, Branko. Das Österreichische Küstenland von der Mitte des 18. Jahrhunderts bis zum Jahr 1848. V: KRAHWINKLER, Harald (ur.). *Staat-Land-Nation-Region : gesellschaftliches Bewusstsein in den österreichischen Ländern Kärnten, Krain, Steiermark und Küstenland 1740 bis 1918*, (Unbegrenzte Geschichte, Bd. 9). Klagenfurt = Celovec; Laibach = Ljubljana; Wien = Dunaj; Hermagoras = Mohorjeva založba, 2002, str. 195-211.

MARUŠIČ, Branko. Tisoč let od prve omembe Gorice in od prve ozemeljske zasnove Goriske dežele = Mille anni dalla prima menzione di Gorizia e dalla prima demarcazione territoriale della regione. V: MARUŠIČ, Branko, JARC, Daniel, BRATUŽ, Lojzka, WALTRITSCH, Marko, RUPEL, Aldo, KRALJ, Franc, TAVANO, Luigi. *Goriza 1001 - 2001: Slovenci v Gorici = gli Sloveni di Gorizia*. Gorica: SLORI - Slovenski raziskovalni inštitut = Istituto sloveno di ricerche, 2002, str. 20-75, ilustr.

ŠTERBENC SVETINA, Barbara, GRAFENAUER BRATOŽ, Boža, LEDINEK LOZEJ, Špela. Aktualnost Alamuta ali zgodba za vse čase. V: JEZERNIK, Božidar (ur.). *Besede terorja : medijska podoba terorja in nasilja*, (Zbirka Županičeva knjižnica, št. 8). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2002, str. 23-33.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

MIHELIČ, Darja. *Piranska notarska knjiga*. Zv. 3, (1289-1292) = *The notary book from Piran. Vol. 3, (1289-1292)*, (Thesaurus memoriae, Fontes, 1). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 258 str.

Strokovna monografija

MARUŠIČ, Branko, JARC, Daniel, BRATUŽ, Lojzka, WALTRITSCH, Marko, RUPEL, Aldo, KRALJ, Franc, TAVANO, Luigi. *Goriza 1001 - 2001: Slovenci v Gorici = gli Sloveni di Gorizia*. Gorica: SLORI - Slovenski raziskovalni inštitut = Istituto sloveno di ricerche, 2002. 335 str., fotogr.

MARUŠIČ, Branko. *Sto slovenskih politikov*, (Koledarska zbirka). Ljubljana: Prešernova družba, 2002. 226 str., ilustr.

MARUŠIČ, Branko. *Sto slovenskih politikov*, (Sto slovenskih, knj. 24). Ljubljana: Prešernova družba, 2002.

SVOLJŠAK, Petra. *Soška fronta*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2002. 104 str., barvne ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. *Die Isonzofront*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2002. 103 str., barvne ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. *The front on Soča*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2002. 104 str., barvne ilustr.

SVOLJŠAK, Petra. *Die Isonzo front*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2002. 103 str., barvne ilustr.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

JARC, Pavla, KLADNIK, Drago, ROJŠEK, Daniel, MARUŠIČ, Branko. *Posočje : A-Ž: enciklopedični priročnik za popotnika*, (Zbirka Slovenija total). Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU, 2002. 244 str., ilustr.

SUMMARY

Milko Kos Historical Institute researches Slovene history from the Early Middle Ages until the end of the First World War. Its work is divided into four activities: publishing the sources for Slovene history; topography and civilization of Slovene territory; economic and social history; the problems dealing with Slovene history of the 19th and of the first half of the 20th century.

In the year 2002 researchers worked on two programmes (The History of Slovene Territory and its Population Especially the Research of Structures and

Phenomena of the Middle Ages - from Antiquity until the 16th Century; The Historical View of the Slovene Area, Centred on Processes and Phenomena of Modern and Actual Period) and six projects (Economic and Slovene Social History - The History of Transport and Communication of the Slovene Territory; The Rise and Decline of the Medieval Chivalry in Slovenia; Towns and Townspeople in Slovenia in the Middle Ages and Early Modern Times; The Relationship Between the Town and Surroundings from 1500 to 1918; The Sources of The

Slovene State; The Slovenes and The Austrian Censorship During The First World War). The institute began to publish a series *Thesaurus Memoriae*, which is divided in two parts. There were published two books in *Fontes*, Darja Mihelič's scientific-critical publication *The Notary book from Piran (1289–1292)* and France Baraga's, *Gradivo za slovensko zgodovino v srednjem veku* based on charter card index made by Božo Otorespec. Branko Marušič published a specialistic monograph *Sto slovenskih politikov*.

The Institute is acquainted with the historical literature relevant for its work. The bibliography of the year 2002 is written by the help of the COBISS computer program.

The Institute has a large library containing books

substantial for Slovene history, also including the scientific part of Milko Kos's and Henrik Tuma's private libraries. The latter is placed in the Institute's unit in Nova Gorica.

The Institute cooperates closely with several important scientific institutions in other European countries (Austria, Italy, Germany, Switzerland, Czech Republic).

The Institute researchers take an active part in various scientific tasks outside the Institute. Many collaborators of the Institute take part in the process of study and postgraduate study at the University of Ljubljana and Koper. In the year of 2002 the workers of the Institute gave several lectures on different subjects in Slovenia and abroad.

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), akademik prof. dr. Stane Gabrovec, dr. Marijan Zadnikar, izredni član SAZU (do 11. 4.), dr. Ana Lavrič, dr. Barbara Murovec, dr. Blaž Resman.

PERSONALNA SESTAVA

V. d. predstojnika: dr. Oto Luthar, višji znanstveni sodelavec (do 30. 6.).

Predstojnik: dr. Damjan Prelovšek, znanstveni svetnik (od 1. 7.).

Znanstvena svetnica: dr. Ana Lavrič.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Blaž Resman.

Znanstvena sodelavka: dr. Barbara Murovec (od 19. 12.).

Samostojna strokovna sodelavka specialista v humanistiki: Alenka Klemenc.

Asistenta z magistrirjem: Miklavž Komelj (do 31. 5.), Helena Seražin.

Višja strokovna sodelavka: Romana Zajc (polovico delovnega časa).

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskave slovenske umetnostne preteklosti

Vodja projekta: A. Lavrič.

Sodelavci: A. Klemenc, M. Komelj, B. Murovec, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc.

Projekt združuje raziskave temeljnih poglavij iz slovenske umetnostne preteklosti od srednjega veka do moderne. Obsega vse umetnostne zvrsti, glede na specializacijo raziskovalcev pa je razdeljen na več sklopov. V okviru raziskovanja virov za slovensko umetnostno zgodovino (A. Lavrič) je bil pregledan fond škofovskih vizitacij ljubljanskega uršulinskega arhiva, preučevanje Glavarjeve zapuščine pa se je osredotočilo na korespondenco, ki se nanaša na Giovannija Mario Bibieno. Za tisk je bila dokončno pripravljena Dolničarjeva *Historia Cathedralis Ecclesiae Labacensis*. Raziskovanje baročnega kiparstva

(B. Resman) se je osredotočilo na oltarno opremo cistercijske cerkve v Kostanjevici na Krki in je zajelo tudi širše območje Posavja, zlasti Krško. V zvezi s pripravami na razstavo H. G. Geigerfelda v Narodni galeriji je stekla specialna študija dolenskih oltarjev in plastike druge polovice 17. stoletja. Raziskava opreme in zgodovine ljubljanske uršulinske cerkve se je razširila še na nekatera druga vprašanja o ljubljanski arhitekturi prve polovice 18. stoletja. V okviru načrtovane preureditve zbirke slik v uršulinskem samostanu v Ljubljani se je začelo raziskovanje del uršulinskih slikark – Langusovih učenek (A. Klemenc). Dokončana in obranjena je bila disertacija *Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja* (M. Komelj). V okviru raziskav baročnega slikarstva (B. Murovec) so bile preučevane predvsem slike in freske na Primorskem in Štajerskem ter slikarska zbirka ljubljanskega uršulinskega samostana. Nadaljevalo se je raziskovanje povezav slovenskih spomenikov z drugimi evropskimi deli in pričelo se je intenzivnejše raziskovanje na področju ikonografije. Nadaljeval se je študij primorske, furlanske in beneške baročne arhitekture (H. Seražin), potekalo je obsežno terensko delo, zbiranje virov in arhivskega gradiva v Sloveniji in Italiji o beneškem baročnem arhitektu Giorgiu Massariju ter pisanje disertacije. D. Prelovšek je nadaljeval z raziskavami Plečnikovega dela v Pragi in drugih povezav med slovensko in češko umetnostjo. Za natis je pripravil komentirano izdajo Plečnikovih pisem češkemu arhitektu Janu Kotěri. Poleg tega je v Arhitekturnem muzeju dokumentiral velik del Plečnikovih risb in načrtov.

Slovensko baročno slikarstvo in njegov položaj v evropskem prostoru

Vodja projekta: B. Murovec.

Sodelavka: A. Klemenc.

Baročni slikarski spomeniki Slovenije in umetniki, ki so ustvarjali pri nas, se posebej tesno povezujejo z južnonemškim, avstrijskim, beneškim in hrvaškim prostorom, zato je posebna pozornost posvečena raziskavam teh zvez. Delo na projektu se je skoncentriralo na nekaj umetnikov, ki so prišli od drugod in na Slovenskem ključno prispevali k podobi slikarstva 18. stoletja.

Skupne teme in umetniki v slovenskem in hrvaškem kiparstvu, slikarstvu in grafiki

Vodji projekta: A. Lavrič, M. Pelc.

Sodelavci: B. Resman, B. Murovec, I. Reberski, M. Repanič-Braun.

V okviru bilateralnega raziskovalnega programa (nosilec projekta na hrvaški strani je Institut za povijest umjetnosti, Zagreb), ki ga je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport sofinanciralo dve leti in pol (1. 7. 2000–31. 12. 2002) je potekal študij specialnih vprašanj o jezuitih (A. Lavrič), baročnem kiparstvu (B. Resman), grafiki in slikarstvu (B. Murovec). V okviru izmenjav je bilo realiziranih več študijskih obiskov Zagreba.

Grafika in slikarstvo baroka na Štajerskem

Vodji projekta: B. Murovec, K. Leitner.

V okviru bilateralnega raziskovalnega projekta (nosilec na avstrijski strani je Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Alte Galerie, Gradec), ki ga je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport RS odobrilo za dve leti (2002–2003), je v prvi fazi potekalo predvsem terensko delo: študij spomenikov na avstrijskem Štajerskem.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Zbiranje dokumentarnega gradiva za umetnostno zgodovino slovenskega ozemlja (A. Klemenc, M. Komelj, A. Lavrič, B. Murovec, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin, R. Zajc).

Redno poteka dopolnjevanje in urejanje kartotek in fototeke: *topografska kartoteka spomenikov, kartoteka umetnikov, fototeka, stvarni katalog umetnostnozgodovinske literature, specialne kartoteke*. Podatki se zbirajo po literaturi in arhivih ter s terenskim delom. Poleg dopolnjevanja kartotečnih evidenc se vzpostavlja tudi računalniško vodena dokumentacija, ki se je v letu 2002 dopolnjevala. Delno je bila digitalno preslikana Plečnikova zbirka, ki jo hrani Arhitekturni muzej. Dopolnjena je bila ureditev korespondence iz Steletove zapuščine po dopisnikih. Gradivo o umetnikih od A do Ž je sortirano po abecedi in arhivsko vloženo v kartotečne skatle.

Uredniško delo: Izšel je 7. letnik inštitutske revije *Acta historiae artis Slovenica* (urednica: B. Murovec; pomočnica urednice: A. Klemenc; uredniški odbor: A. Lavrič, D. Prelovšek, B. Resman, H. Seražin). B. Resman je bil zunanji urednik za področje umetnostne zgodovine pri *Enciklopediji Slovenije*.

Predavanja: B. Murovec organizira v okviru inštituta strokovna predavanja domačih in tujih raziskovalcev:

- Alessandro Quinzi (Gorica): *Nasledstvo ptujsko-gorske delavnice na Koroškem*, 15. 4.
- Mirjana Repanić-Braun (Zagreb): *Kasnobarokno štafelajno slikarstvo u sjevernoj Hrvatskoj - nova saznanja*, 25. 4.
- Damjan Prelovšek: *Problem slovenstva v likovni umetnosti okoli leta 1900*, 12. 11.
- Karl Vocelka (Dunaj): *Barocker Überschwang und rationale Nüchternheit: Frömmigkeitsformen im 18. Jahrhundert als Symptom des mentalen Wandels*, 21. 11.

Svetovanje: Inštitutski raziskovalci svetujejo strokovnjakom z drugih področij humanistike in družboslovja ter študentom umetnostne zgodovine, ki pogosto iščejo pomoč na inštitutu.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Klemenc.

Bibliotekarsko obdelani knjižni fond se je povečal za 291 enot, pridobljenih je bilo še 69 publikacij (15 nakupov, 35 zamenjav, 19 daril), ki še niso bile oddane v obdelavo. Knjižnico je obiskalo 73 zunanjih uporabnikov, ki so v čitalnici uporabili 198 enot, na dom pa so si (vključno z inštitutskimi delavci) izposodili 163 knjižnih enot.

V okviru dela v knjižnici je nastal tudi prevod osnutka za geslovnik Cobissa v programu SEARS.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Acta historiae artis Slovenica* 7, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, Založba ZRC, Ljubljana, 2002, 210 str.

MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2002 so imeli raziskovalci inštituta stike z naslednjimi tujimi institucijami:

- Österreichische Akademie der Wissenschaften, Kommission für Kunstgeschichte, Dunaj, Avstrija.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Dunaj, Avstrija.
- Alte Galerie, Steiermärkisches Landesmuseum Joanneum, Gradec, Avstrija.
- Institut für Kunstgeschichte der Universität, Salzburg, Avstrija.

- Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praga, Češka.
- Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, Hrvatska.
- Valvasorova zbirka Nadbiskupije zagrebačke, Zagreb, Hrvatska.
- Università Ca' Foscari di Venezia, Dipartimento di Storia e Critica delle Arti »Giuseppe Mazzarolo«, Benetke, Italija.
- Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Storia e Tutela dei Beni Culturali, Videm, Italija.
- Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio, Vicenza, Italija.
- Istituto per le Ricerche di Storia Sociale e Religiosa, Vicenza, Italija.
- Universität München, Institut für Kunstgeschichte, München, Nemčija.
- Zentralinstitut für Kunstgeschichte, München, Nemčija.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Miklavž Komelj

Pomeni narave v toskanskem slikarstvu prve polovice 14. stoletja. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za umetnostno zgodovino, 31. 5. – doktorska disertacija.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Ana Lavrič

- *Škofjske vizitacije uršulinskega samostana v Ljubljani v 18. stoletju.* Mednarodni simpozij ob 300-letnici prihoda uršulink v Ljubljano, Uršulinski samostan, Ljubljana, 8. 4.

Alenka Klemenc

- *Uršulinke v slikarski umetnosti.* Mednarodni simpozij ob 300-letnici prihoda uršulink v Ljubljano, Uršulinski samostan, Ljubljana, 9. 4.

Barbara Murovec

- *Baročno slikarstvo na Stajerskem.* Društvo povijesničara umjetnosti Hrvatske, Zagreb, Hrvatska, 4. 12.

Damjan Prelovšek

- *Kotěra in Dunaj.* Simpozij ob razstavi arhitekta Jana Kotěre, Goethejev inštitut, Praga, Češka, 22. 3.
- *Plečník in beuronska umetnost.* Simpozij o beuronski umetnostni šoli, cerkev sv. Gabrijela, Praga, Češka, 15. 6.

- *Zgodnja dela Josefa Hoffmana*. Simpozij o arhitektu Josefu Hoffmannu, Brtnice pri Jihlavi, Češka, 29. 6.
- *Une nouvelle architecture pour la jeune démocratie*. Conférence Cultures tcheques, Louvre, Pariz, Francija, 30. 9.

Blaž Resman

- *Uršulinski samostan in cerkev v Ljubljani*. Mednarodni simpozij ob 300-letnici prihoda uršulink v Ljubljano, Uršulinski samostan, Ljubljana, 8. 4.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Miklavž Komelj

Firenze, Rim (krajši študijski obiski).

Barbara Murovec

München, Gradec, Zagreb, Benetke (krajši študijski obiski).

Helena Seražin

Udine (delo v arhivih in knjižnicah), l. 1.–28. 2. Benetke, Trst, Čedad, Udine (krajši študijski obiski).

MENTORSTVO

Ana Lavrič je bila mentorica mlademu raziskovalcu doktorandu Miklavžu Komelju.

Blaž Resman je bil mentor mladi raziskovalki doktorandki Heleni Seražin.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

KLEMENC, Alenka. Steletovi pogovori z Matejem Sternenon in Antejem Gabrom. *Acta hist. artis Slov.*, 2002, 7, str. 189-202.

LAVRIČ, Ana. Giovanni Maria Bibiena ml. in njegovi dolgovi na Kranjskem. *Acta hist. artis Slov.*, 2002, 7, str. 149-154, ilustr.

MUROVEC, Barbara. Slike Francesca Pittonija iz dvorca Haasberg. *Acta hist. artis Slov.*, 2002, 7, str. 59-69, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Semper and Viennese architecture ca. 1900. *Centropa (New York, N.Y.)*, 2002, vol. 2, n. 2, str. 89-99, ilustr.

RESMAN, Blaž. Bibiena in drugi arhitekti nesojenega črnuskega mostu = Quidquid fundamentum non bene posito superstruxeris corrueat. *Acta hist. artis Slov.*, 2002, 7, str. 71-92, ilustr.

SERAŽIN, Helena, KLEMENČIČ, Matej. I contratti di garzonato degli scultori, lapidisti e intagliatori veneziani (1). *Acta hist. artis Slov.*, 2002, 7, str. 167-187.

Strokovni članek

KLEMENC, Alenka. Dodatek k Steletovim portretom. Str. 131-132, ilustr. K osemdesetletnici akademika Emilijana Cevca. Str. 245-250, portret. *Kamniški zb.*, 2002, 16.

PRELOVŠEK, Damjan. Slovenci in Praga = The Slovenes

and Prague. *Piranesi*, 2002, vol. 9, no. 13/14, str. 38-45, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

RESMAN, Blaž. Dva Sveta Martina. V: JENKO, Mojca (ur.). *Pogovori o baročni umetnosti 2001 : prispevki strokovnega srečanja v organizaciji Slovenskega umetnostno-zgodovinskega društva in Narodne galerije, Ljubljana, Narodna galerija, 21. marca 2001*, (Knjižnica Narodne galerije, študijski zvezki, 9). Ljubljana: Narodna galerija, 2002, str. 43-46.

SERAŽIN, Helena. Arhitekturna prenova koprskeske stolnice v prvi polovici 18. stoletja. *Acta Histriae*, 2001 (izšlo 2002), letn. 9, št. 2, str. 489-504.

SERAŽIN, Helena. Umetnostni spomeniki Tartinijevega časa v primorskih mestih. V: KOKOLE, Metoda (ur.). *Tartini "maestro" narodov in kulturno življenje v obalnih mestih današnje Slovenije med 16. in 18. stoletjem: zbornik referatov z mednarodnega simpozija 7. in 8. aprila 2001 v Piranu : atti del convegno internazionale del 7 e 8 aprile 2001 in Pirano*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Založba ZRC = Centro di ricerca scientifica SAZU, 2002, str. 25-33, ilustr.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

PRELOVŠEK, Damjan. Arhitekt Vancas in stavba škofovih zavodov. V: JERNEJČIČ, Robert A. (ur.). *Zbornik simpozija ob stoletnici začetka gradnje prve slovenske gimnazije, [8. novembra 2001]*. Ljubljana: Zavod sv. Stanislava, 2002, str. 23-28.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

KLEMENC, Alenka. Slikarska dejavnost ljubljanskih uršulink. V: KOGOJ, Marija Jasna (ur.). *Tristo let ljubljanskih uršulink : zgodovina samostana, njegovih šol in kulturnih dejavnosti*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 243-266, ilustr.

LAVRIČ, Ana. Škofovske vizitacije uršulinskega samostana v Ljubljani v 18. stoletju. V: KOGOJ, Marija Jasna (ur.). *Tristo let ljubljanskih uršulink : zgodovina samostana, njegovih šol in kulturnih dejavnosti*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 55-74, ilustr.

MUROVEC, Barbara. Galerija slik v ljubljanskem uršulinskem samostanu. V: KOGOJ, Marija Jasna (ur.). *Tristo let ljubljanskih uršulink : zgodovina samostana, njegovih šol in kulturnih dejavnosti*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 267-276, ilustr.

PRELOVŠEK, Damjan. Stavba kranjskega deželnega gledališča v Ljubljani. V: AŽMAN, Tatjana (ur.), ZAVRL, Mateja (ur.). *110 let ljubljanske Opere*. Ljubljana: SNG Opera in balet, 2002, str. 91-96, ilustr.

RESMAN, Blaž. Uršulinski samostan in cerkev v Ljubljani. V: KOGOJ, Marija Jasna (ur.). *Tristo let ljubljanskih uršulink : zgodovina samostana, njegovih šol in kulturnih dejavnosti*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 41-54, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

PRELOVŠEK, Damjan. *Josip Plečnik : život a dílo*. 1. vyd. Šlapanice: ERA, 2002. VIII, 376 str., ilustr.

SUMMARY

In 2002 the institute celebrated its thirtieth anniversary, which aptly coincides with the publication of a commented critical edition of Dolničar's *History of Ljubljana Cathedral*. It was prepared by Dr. Ana Lavrič, who also heads the project of basic researches into the history of Slovene art. Within this framework she studied 18th century bishops' visitations of the Ljubljana Ursuline convent. Dr. Blaž Resman continued his investigations into Slovene Baroque sculpture, mainly in the regions of Dolenjsko and Posavje, and thoroughly researched the architectural history of the Ursuline church in Ljubljana. Alenka Klemenc studied the works of the Ljubljana Ursuline painters and determined their place within Slovene painting. Dr. Barbara Murovec continued her research into Slovene Baroque painting (also in the collection of the Ljubljana Ursuline convent) and defined several of its segments in the light of European context, with special emphasis on iconographic questions. For her doctoral thesis Mag. Helena Seražin researched the work of the Venetian architect Giorgio Massari and determined his share in Slovenia and Friuli. Her results are also important for the overall history of north-

Italian Baroque architecture. Dr. Miklavž Komelj concluded his work at the institute with a philosophically tuned doctoral thesis *The Meanings of Nature in Tuscan Painting of the First Half of the 14th Century*. After his return from Prague Dr. Damjan Prelovšek took over the lead of the institute and carried on his studies of Plečnik. He prepared a commented publication of the architect's letters to his Czech colleague Jan Kotěra.

Within international projects preliminary works for the publication of Valvasor's Zagreb graphic collection were done. The joint project with the Croatian institute of art history, Zagreb, focused on the study of inter-relations between Slovene and Croatian art. Within a similar Slovene-Austrian project researches were done into painting in Slovene and Austrian parts of Styria, concentrating mainly on field work. Several art lectures were given by local and foreign scholars and our researchers also lectured abroad. Contacts with related scientific institutions in Croatia, Austria, Italy and the Czech Republic were continued.

The seventh volume of the scientific journal *Acta historiae artis Slovenica* was published in December.

ZNANSTVENI SVET

Akademik dr. Emilijan Cevc (predsednik), dr. Ivan Klemenčič, dr. Metoda Kokole, akademik Lojze Lebič, dr. Jurij Snoj.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Ivan Klemenčič, znanstveni svetnik.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Jurij Snoj.

Znanstvena sodelavka: dr. Metoda Kokole.

Samostojni strokovni sodelavec, specialist v humanistiki: mag. Tomaž Faganel (od 20. 6.).

Asistentka: Alenka Bagarič.

Bibliotekarka: Darja Frelih, višja strokovna sodelavka.

Tajnica: Romana Zajc, višja strokovna sodelavka (polovico delovnega časa).

TEMELJNE RAZISKAVE

Temeljne raziskave slovenske glasbene preteklosti
Vodja raziskovalnega programa: I. Klemenčič.

Raziskave srednjeveške glasbe (J. Snoj)

Nadaljevalo se je preučevanje pesniških oficijev v vzhodnem delu oglejskega patriarhata. Vse doslej zbrano gradivo je bilo transkribirano v računalniški obliki, opravljena je bila znanstvenokritična redakcija besedila in glasbe oficijev. Na tej podlagi je nastala daljša študija o dveh oficijih. Izdelana je bila tudi razprava o vseh pesniških oficijih z vzhodnega območja oglejskega patriarhata in o možnostih povezave znotraj tega patriarhata, ki je bila predstavljena na 17. kongresu Mednarodnega muzikološkega društva v Leuvnu.

Renesansa (zunanjí sodelavec mag. Ivan Florjanc (Rim-Ljubljana), A. Bagarič, T. Faganel, M. Kokole)

Pripravljeno je bilo gradivo za načrtovani ponatis izdaje vseh 100 Gallusovih posvetnih skladb na 3

zgoščenkah s knjižno publikacijo (na ok. 500 straneh) pri Založbi ZRC in Freiburger Musik Forumu – Ars musici. Ta publikacija je decembra v Parizu prejela priznanje *Choc de l'année* 2002 revije *Le Monde de la Musique* za najboljšo izdajo s področja stare glasbe. Po predhodnem študiju je bilo večidel pripravljeno besedilo magistrske naloge *Zbirki skladb za lutnjo Giacomina Gorzanisa, posvečeni kranjskemu plemstvu*. Za objavo v *Oesterreichisches Musiklexikon* sta bila oddana članka o družini Khisl in o Danielu Lagkhnerju. Nadaljevalo se je analitično preučevanje kompozicijskega stavka v Gallusovih mašah in primerjava z modeli parodnega tipa maš.

Barok (zunanja sodelavca dr. Bojan Bujić (Oxford) in dr. Ennio Stipčević (Zagreb); T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole).

Za izdajo zbranih del Gabriella Pulitija v *Monumenta artis musicae Sloveniae* so bile opravljene korekture notnega dela prvega zvezka in napisano spremno besedilo (zv. 40, *Sacri concentus (1614)* in *Purgenti spirituali (1618)*) in opravljene transkripcija in korekture drugega zvezka (zv. 42, *Lilia convallium (1620)* in *Sacri accenti (1620)*). Oddano je bilo gradivo za naslednji zvezek (44, *Baci ardenti (1609)* in *Armonici accenti (1621)*), ki je bilo poenoteno in ga bo treba notografirati in prevesti (za to mednarodno izdajo je bil opravljen prevod iz hrvaščine v slovenščino, potreben je prevod v angleščino in prve zbirke iz angleščine v slovenščino). Izsledki študija o Pulitiju in njegovih posvetnih skladbah so bili predstavljeni na mednarodnem simpoziju v okviru Festivala Ladoviciano v Viadani (Italija). Urejena in dopolnjena je bila rokopisna zapuščina Antonia Tarsie, ki bo v izboru pripravljena za izdajo v zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae*. V *Oesterreichisches Musiklexikon* je bil objavljen članek o Janezu Krstniku Dolarju. Pripravljena in oddana je bila razprava o *Academii Philharmonicorum Labacensium* v evropskem kontekstu. V pripravi je zbornik referatov s simpozija ob 300-letnici *Academie Philharmonicorum Labacensium*. Pri Založbi ZRC je izšel zbornik prispevkov z mednarodnega simpozija o Giuseppu Tartini in njegovem času, ki je bil 2001 v Piranu.

Klasicizem (zunanji sodelavci mag. Zoran Krstulović, dr. Aleš Nagode in mag. Radovan Škrjanc; A. Bagarič, T. Faganel, I. Klemenčič, M. Kokole)
Opravljene so bile korekture in prevodi za zvezka, ki sta izšla v zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae*: prvi od dveh zvezkov zbranih del J. F. Zupana (arije in dueti) in zadnji od treh zvezkov z izbranimi mašami Venceslava Wratnyja (maša v G). Za natis

večidel pripravljen je bil v tej zbirki prvi zvezek izbranih del L. F. Schwerdta (Missa St. Florian in D). Objavljeno je bilo primerjalno besedilo o avtorstvu skladbe L. F. Schwerdta, ki je veljalo za Riharjevo. Za objavo v *Oesterreichisches Musiklexikon* je bil pripravljen članek o A. T. Linhartu. Ob 200-letnici smrti Domenica Cimarose je bilo s sodelovanjem ZRC SAZU na Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji pripravljeno uvodno predavanje o Cimarosovi operi *Il matrimonio segreto*. Na tem inštitutu je bilo tudi predavanje o D. Cimarosi in njegovi glasbi. Na 3. programu Radia Slovenija je bila v Glasbenem eseju predstavljena problematika Beethovnovih zvez z Ljubljano in še posebej njegove 6. simfonije.

Romantika (T. Faganel, D. Frelih, I. Klemenčič, M. Kokole)

V Maskovem zborniku je bilo objavljeno predavanje o cerkveni glasbi družine Mašek v slovenskih arhivih. V Prago so bili poslani primerjalni viri o skladbah te družine za tematski katalog. Objavljeno je bilo predavanje o izvajalskih vprašanih glasbe Gregorja Riharja. V prvem zvezku *Oesterreichisches Musiklexikon* so bili objavljeni članki o Danilu Fajglju, Juriju Fleišmanu in Antonu Foersterju. Za naslednja dva zvezka so bila pripravljena gesla Anton Hajdrih, Matej Hubad, družina Ipavec (Alojz, Gustav, Benjamin, Josip), gesla Fran Gerbič, Davorin Jenko, Josip Kocijancič, Gregor Gojmir Krek, Jožef Levičnik. Za nemško enciklopedijo *Die Musik in Geschichte und Gegenwart* je bilo pripravljeno obnovljeno geslo o Emilu Hochreiterju.

Dva jseto stolletje (T. Faganel, B. Frelih, I. Klemenčič, J. Snoj)

Za *Oesterreichisches Musiklexikon* sta bila pripravljena članka Avgust Ipavec in daljše geslo Jugoslawien. V dodatnem 16. zvezku *Enciklopedije Slovenije* je bilo objavljenih deset gesel predvsem o slovenskih skladateljih in glasbenikih (F. Ačko, A. Ajdič, M. Bekavac, O. Danon, I. Florjanc, M. Horvat, Klavirski duo Dekleva, A. Kolar, S. Kuret, L. Matačič, Slovenski komorni zbor, J. Snoj). Za kolokvij ob štirideseti obletnici Oddelka za muzikologijo je bil posredovan referat o nekaterih splošnih vprašanih muzikološke vede. Na 3. programu Radia Slovenija je bil v oddaji Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti predstavljen Slavko Osterc kot neoklasicist in ekspresionist.

Celotno obdobje slovenske glasbene zgodovine (I. Klemenčič, J. Snoj)

Pri Založbi Obzorja s Helidonom, Založbi ZRC in SAZU je po dveh letih izšla še angleška izdaja anto-

logije slovenske glasbe *Musica noster amor*, ki ohranja zasnovno slovenske izdaje na 16 zgoščenkah s spremno knjižno publikacijo. Slovenska izdaja te antologije je bila aprila potrjena kot učni pripomoček za osnovne in srednje šole. Na simpoziju v Göttingenu, ki ga je priredila tamkajšnja nemška Akademija znanosti z naslovom *Die Grundlagen der slowenischen Kultur* in na katerega je vabila Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, je bila tematizirana slovenska glasba med evropskim in izvirnim (*Slovenian music between the European and the Original*), stem pa načela sprejemanja od evropske glasbe v dobrem tisočletju in dajanja skladno z možnostmi; v posebni predavateljski uri so bili predstavljeni slovenska glasba na zvočnih posnetkih in novejša inštitutske izdaje. Objavljena je bila razprava o vprašanih glasbenega interpretiranja, temelječa na nekaterih sodobnih glasbeno-estetskih in glasbeno-filozofskih vidikih. Začele so se priprave na strnjen kronološki pregled glasbene notacije na Slovenskem. Za *Oesterreichisches Musiklexikon* je bil pripravljen daljši članek o Kranjski (Krain).

Ob 300-letnici *Academie Philharmonicorum Labacensium* je potekal na 3. programu Radia Slovenija cikel treh oddaj *Od Academie Philharmonicorum do Slovenske filharmonije*. Na istem radijskem programu je bila v Glasbenem eseju obravnavana *Academia Philharmonicorum Labacensium* z vidika glasbene poudarjanja na Slovenskem.

Repertoarna analiza starejšega glasbenega rokopisja Vodja projekta: J. Snoj.

Posebna pozornost je bila posvečena dvema oficijema: Helarjevi skupini in skupini Kancijev. Osem prepisov Helarjevega oficija in edini znani zapis Kancijevega so bili računalniško transkribirani; izdelan je bil seznam vseh besedilnih in glasbenih variant, na osnovi tega je bila pripravljena znanstvenokritična redakcija besedila in glasbe. Ta obsega dve varianti Helarjevega oficija (eno iz Ogleja, drugo iz kranjskega antifonala), Kancijev oficij, seznam vseh besedilnih in glasbenih variant, redakcijo obeh pesniških besedil, abecedni seznam vseh spevov obeh oficijev in recenzijsko poročilo z obrazložitvijo transkripcijskih načel. Obenem z redakcijskim delom je nastajala daljša študija o obeh oficijih, njunih značilnostih ter območju njune širitve in poznavanja. Ob slednjem sklopu vprašanj je bilo raziskano razmerje med vsemi znanimi prepisi Helarjevega oficija in postavljena je hipoteza o njegovem izvoru in širitvi. Delo na znanstvenokritični izdaji obeh imenovanih oficijev je večinoma končano.

Mobilnost glasbenikov in glasbeno-idejnih tokov na Slovenskem od 16. do 19. stoletja

Vodja projekta: M. Kokole.

Sodelavci: T. Faganel, D. Frelih, A. Bagarič.

V okviru tega projekta je bila v celoti potrjena osnovna raziskovalna hipoteza o globalnem pomenu slovenskega prostora med 16. in 19. stoletjem za pretok glasbenikov in glasbeno-idejnih tokov v srednjeevropskem prostoru, v starejših obdobjih predvsem z juga proti severu. Do zaključne faze je bila pripravljena študija o inštrumentalni glasbi, ki so jo v 16. stoletju gojili v krogu kranjskih plemičev. Temelji na podrobni analitični obravnavi in primerjalni analizi glasbene vsebine treh ohranjenih tiskanih knjig tabulatur za lutnjo slepega italijanskega skladatelja in tržaškega meščana Giacoma Gorzanisa, ki jih je posvetil uglednim plemičem v službi kranjske dežele in graškega dvora. Omenjena posvetila kažejo na bogat pretok italijanskih slogovnih vplivov ter recepcijo teh glasbenih oblik v 16. stoletju na Kranjskem. V okviru študijske sekcije »Vodič po rokopisih s prenesenim repertoarjem« petega simpozija o glasbenih migracijah je bila na kongresu Mednarodnega muzikološkega društva v Leuvnu predstavljena študija o repertoarju malih latinskih cerkvenih koncertov zgodnjega 17. stoletja v Löbauski rokopisni antologiji (Mus. Löb. 56, Dresden – Sächsischen Landesbibliothek); na primeru pritoka italijanskih in avstrijskih motetov v sasko zbirko, ki prinaša zaključna spoznanja o mobilnosti glasbenih del iz Italije preko slovenskih dežel na sever do Saske. Pripravljena je bila tudi študija o malih cerkvenih koncertih Viadanovega tipa, njihovi širitvi iz Italije proti severu in dokončni asimilaciji tega sloga v nemških deželah. V okviru raziskav o institucionalni pojavnosti sta bili za objavo pripravljene razpravi *Academia Philharmonicorum Labacensium v evropskem okviru* in *Glasbeni repertoar na Slovenskem v 18. in prvi polovici 19. stoletja*.

Glasbeni viri 16. do 18. stoletja s posebnim ozirom na slovenske primorske arhive

Vodja projekta: M. Kokole.

Sodelavci: T. Faganel, D. Frelih, A. Bagarič.

Sistematično so bila evidentirana vsa slovenska hranišča. Podatki o starejšem notnem gradivu, ki ga hrani Minoritski samostan v Piranu, so bili preneseni v elektronsko podatkovno zbirko. Urejeni in evidentirani so bili najstarejši glasbeni tiski in rokopisi (od 17. do 19. stoletja) v Škofijskem arhivu v Kopru. Izdelana je bila elektronska podatkovna zbirka v

obliki kataloga, katere iskalna polja prinašajo osnovne podatke o katalogiziranih skladbah: hranišče, signatura, avtorstvo, prepisovalec, prirejevalec, naslov in diplomatski naslov, zvrst, opombe, stavki, kraj, leto, število strani, parti, vodni znak in njegov opis. Tak popis gradiva je že predpriprava za vnos v mednarodno računalniško bazo podatkov RISM, ki bo potekal naknadno. Popisano je bilo tudi notno gradivo v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru, kjer hranijo rokopisno glasbeno gradivo, ki pride v poštev za vnos v mednarodno računalniško bazo pri RISM v Seriji A/II. Opravljena je bila tudi delna identifikacija avtorjev. Okvirno je bilo razvrščeno tudi obsežno rokopisno gradivo glasbenega arhiva koprške stolnice in začelo se je vpisovanje podatkov v računalniško podatkovno zbirko. Potekalo je tudi delo v zvezi s publiciranjem vseh v celoti ohranjenih skladb v Kopru delujočega skladatelja Gabriella Pulitija v seriji *Monumenta artis musicae Sloveniae*. Vsebinsko je bila zasnovana razstava z delovnim naslovom *Glasbena dediščina slovenskih obalnih mest do 19. stoletja*, ki bo postavljena v sodelovanju s Koprsko škofijo in pod okriljem Svetovnih glasbenih dnevo 2003 v Piranu med 25. septembrom in 10. oktobrom 2003. Za razstavo je predvidenih 12 tematskih panojev.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Evidentiranje in katalogiziranje virov (T. Faganel, D. Frelih, I. Klemenčič, M. Kokole)

Dva sodelavca Muzikološkega inštituta sta se udeležila mednarodnega simpozija *Wissenschaftliche und technische Herausforderung der musikhistorischen Quellenforschung im internationalen Rahmen*, ki je bil prirejen ob 50-letnici RISM-a v Frankfurtu. V svojih referatih sta predstavila dosedanje sodelovanje z RISM-om v Sloveniji in vprašanje katalogizacije za RISM v Sloveniji; oba prispevka sta bila zatem objavljena v slovenski muzikološki reviji. Sicer se je za RISM nadaljeval računalniški popis rokopisnega gradiva iz Frančiškanskega samostana Novo mesto, ki je obsegal 32 vnosov. Skupno število računalniško popisanih in na CD-romu objavljenih enot glasbenih rokopisov iz Slovenije je 1003 (izdaja december 2002). Skeniranih je bilo 749 strani glasbenih rokopisov iz stolnice v Ljubljani. Nadaljevalo se je evidentiranje rokopisnega gradiva po Sloveniji za popis za RISM in za slovenske potrebe (katalog v Muzikološkem inštitutu, knjižna in digitalna izdaja) za obdobje 1600–1850. Obravnavanih je bilo 33 hranišč (z rokopisi 17). Glede na prej navedeno število katalogiziranih enot (1003) jih je na novo evidenti-

ranih 6.108, kar še ni končni podatek. V načrtu je evidentiranje glasbenih tiskov za isto obdobje.

Delo za RILM v New Yorku se ni nadaljevalo zaradi selitve centralne redakcije leta 2002.

ZRC SAZU - Področni informacijski center za humanistiko (A. Bagarič, D. Frelih, M. Kokole)

Revidiranje bil prevod glasbenih predmetnih oznak Sears za pripravo enotnega splošnega geslovnika za sistem COBISS, v podatkovno zbirko so bile vnesene korekture, gradivo je bilo v elektronski obliki posredovano IZUM-u v Maribor.

T. Faganel je član izvršilnega odbora Slovenskega Cecilijinega društva, član glavnega in izvršilnega odbora ter blagajnik Evropskega združenja mladih zborov Europa Cantat. Bil je dirigent Chorus Nomen. Je sourednik strokovnega glasila Slovenskega muzikološkega društva *Bilten* in revije *Cerkveni glasbenik*. Je član Sveta za glasbeno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport (od decembra) in član komisije za izjemne pokojnine na področju kulture pri Ministrstvu za kulturo (od junija).

D. Frelih je podpredsednica Slovenskega muzikološkega društva.

I. Klemenčič je urednik zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae*.

M. Kokole je koordinatorica mednarodne predavateljske dejavnosti *Historični seminar ZRC SAZU* in sourednica zbornika predavanj s tega seminarja.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Pridobljenih je bilo (z nakupom, zamenjavo in darili) 209 enot bibliotečnega gradiva, od tega 135 knjig, 67 zvezkov periodike, 7 zgoščenk.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Jakob Francišek Zupan, Arije in dueti / Aries and Duets*. Transkribiral in revidiral Radovan Škrjanc. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 1999 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 36) [izšlo 2002].
- *Venceslav Wratny, Missa in G*. Transkribiral in revidiral Aleš Nagode. Ljubljana, SAZU, ZRC SAZU, Muzikološki inštitut 2001 (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, uredil Ivan Klemenčič; 41) [izšlo 2002].
- Ivan Klemenčič, *Musica noster amor: musical art of Slovenia from its beginnings to the present: an anthology on 16 CDs with an accompanying book*.

Maribor, Obzorja, Helidon, ZRC SAZU, SAZU, 2002.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- *RISM (Répertoire international der sources musicales)*, Frankfurt, Nemčija: računalniški popis starejših glasbenih virov na Slovenskem za svetovno podatkovno zbirko.
- *RILM (Répertoire international de littérature musicale)*, New York, ZDA: popis tekoče literature (z abstrakti) za področje Slovenije.
- *Založba Bärenreiter*, Kassel, Nemčija: zastopanje zbirke *Monumenta artis musicae Sloveniae* v tujini.
- *Centre de Musique Baroque*, Versailles, Francija: strokovno sodelovanje za obdobje glasbenega baroka.
- *Založba Freiburger Musik Forum*, Freiburg, Nemčija: zastopanje izdaje *Jacobus Gallus, Moralia - Harmoniae morales* v tujini.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Dinko Fabris (Bari, Italija), 21. 1.
- Prof. dr. Ivano Cavallini (Trst/Palermo, Italija) in prof. dr. Ennio Stipčević (Zagreb, Hrvaška), 25. 2.
- Dr. Michael Malkiewicz (Salzburg, Avstrija), 4. 4.
- Prof. dr. Ennio Stipčević (Zagreb, Hrvaška), 25. 10.
- Dr. Stanley Sadie in dr. Julie Anne Sadie (London, Velika Britanija), 28. 10.; dr. Stanley Sadie je imel v organizaciji Muzikološkega inštituta predavanje z naslovom *Sir George Grove and his Dictionary: Responding to Changing Needs over 125 Years*.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI STROKOVNI NASTOPI

Alenka Bagarič

- *Domenico Cimerosa in njegova glasba*. Predavanje v Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji, Ljubljana, 17. 1.

Tomaž Faganel

- *Posvetni zbori Vasilija Mirka v slovenskih glasbenih revijah*. Referat na Mirkovem simpoziju, Trst, Italija, 19. 10.

- *Glasbena matica - čas in glasba*. Radijska okrogla miza ob jubileju Glasbene matice, 3. program Radia Slovenija, Ljubljana, 16. 12.

Darja Frelj

- *Cataloguing for RISM in Slovenia*. Referat na mednarodnem simpoziju Wissenschaftliche und technische Herausforderung der musikhistorischen Quellenforschung im internationalen Rahmen, Frankfurt am Main, Nemčija, 7. 3.

Ivan Klemenčič

- *RISM in Slovenia*. Referat na mednarodnem simpoziju Wissenschaftliche und technische Herausforderung der musikhistorischen Quellenforschung im internationalen Rahmen, Frankfurt am Main, Nemčija, 8. 3.
- *Od Academie Philharmonicorum do Slovenske filharmonije*. Ciklus 3 oddaj v Izobraževalnem programu na 3. programu Radia Slovenija, Ljubljana, 22. 6., 29. 6., 6. 7.
- *Slovenian music between the European and the Original*. Referat in zvočni glasbeni primeri na mednarodnem znanstvenem simpoziju Die Grundlagen der slowenischen Kultur, Göttingen, Nemčija, 6. 9.

Metoda Kokole

- *Domenico Cimarosa: Il matrimonio segreto*. Uvod k predavanju opere na Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji, Ljubljana, 24. 1.
- *The Early 17th-Century Repertoire of Small Latin Motets in the Löbau Manuscript Anthology: A Case Study on Circulation of Italian Music Through Austria to Saxony*. Referat na 17th International Congress, International Musicological Society, Leuven, Belgija, 6. 8.
- *Dedicatari e mecenati nelle stampe di Gabriello Puliti (1600-1635)*. Referat na mednarodnem simpoziju Dedicatari e dedicatari v okviru Festival Lodoviciano, Viadana, Italija, 11. 10.
- *«Concerti ecclesiastici»: med rojstno Italijo in asimilacijo v deželah severno od Alp (1602-1639)*. Habilitacijsko predavanje na Oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 24. 11.

Jurij Snoj

- *The poetic offices of the Aquileian sanctorale*. Predavanje na 17th International Congress, International Musicological Society, Leuven, Belgija, 7. 8.
- *Tradicija humanističnih misli in glasba*. Predavanje na simpoziju Muzikologija kot nacionalna veda

v evropskih in globalnih integracijskih procesih, Ljubljana, 5. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

- Med 12. in 17. marcem je bilo v Firencah (v muzikološki knjižnici Centra za renesančne študije Harvardske univerze) pregledano tam hranjeno gradivo in literatura v zvezi s skladateljskim opusom Gabriella Pulitija za pripravo besedil v *Monumenta artis musicae Sloveniae*, zv. 40 (M. Kokole).
- Študijsko jezikovno izpopolnjevanje iz italijanskega jezika v Huminu, Italija, 22. 7.–20. 8. (M. Kokole).
- Na Glasbenem konservatoriju N. Piccinni Univerze v Bariju je bil z izpitom dokončan prvi letnik dvoletnega strokovnega izpopolnjevanja iz zgodovine notacije *Storia della Notazione* (A. Bagarič).
- Z dr. D. Fabrisom je bilo opravljenih več delovnih srečanj (Ljubljana, 20. 1., Bari, Italija, tedenko v februarju in marcu, Benetke, Italija, 14. 12.) (A. Bagarič).
- Za izdelavo podrobnejše biografije Giacoma Gorzanisa predvsem v zvezi z njegovim glasbenim šolanjem ter zgodnejšim glasbenim delovanjem v italijanski pokrajini Apulija je bilo s pomočjo štipendije italijanske vlade opravljeno dvomesečno raziskovalno delo v Bariju (*Centro ricer-*

che Musicali Casa Piccinni, Biblioteca Nazionale in Archivio di Stato) (A. Bagarič).

- Aktivna udeležba na desetdnevni tečajih renesančnega plesa iz 16. stoletja, modalne notacije (Veronique Daniels, Schola Cantorum Basiliensis, Švica) ter plesne glasbe za instrumentalni ansambel (John Tyson, ZDA) v sklopu 33. Mednarodnega tečaja stare glasbe v Urbinu, ki ga organizira italijanska fundacija za staro glasbo FIMA (A. Bagarič).
- Z dr. Francom Pavanom (Milano, Italija) so bili praktično primerjalno analizirani tabulturni zapisi in transkripcije Gorzanisove glasbe ter glasba njegovih sodobnikov (A. Bagarič).

PEDAGOŠKO DELO

Tomaz Faganel

Igranje partitur za I. in II. letnik, Generalni bas za I. in II. letnik. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Jurij Snoj

Zgodovina starejše svetovne glasbe. Oddelek za muzikologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Metoda Kokole je bila mentorica mladi raziskovalki magistrandki Alenki Bagarič.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

FRELIH, Darja. Katalogiziranje glasbenih virov za RISM v Sloveniji = Cataloguing for RISM in Slovenia. *Muzik. zb.*, 2002, zv. 38, str. 113-118.

KLEMENČIČ, Ivan. RISM v Sloveniji = RISM in Slovenia. *Muzik. zb.*, 2002, zv. 38, str. 105-112.

SNOJ, Jurij. Glasbeno delo in njegove interpretacije = A musical work and its performances. *Muzik. zb.*, 2002, zv. 38, str. 5-17.

Strokovni članek

FAGANEL, Tomaž. Je znani "V zakramentu" v A-duru

res Riharjev. *Cerkveni glasb.*, 2002, letn. 95, št. 1/2, str. 18-19.

FAGANEL, Tomaž. Mezzosopranistka Bernarda Fink. *Prešernov sklad*, 2002, [3]str., portret.

KLEMENČIČ, Ivan. Jubilej Slovenske filharmonije. *Demokracija (Ljubl., 1996)*, 27.jun.2002, str. 45.

KOKOLE, Metoda. Il compositore Isaac Posch e la sua raccolta di mottetti Harmonia concertans (1623). *Choralia*, 2002, št. 27, str. 6-8, [4] str.not.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

FAGANEL, Tomaž. Cerkvena glasba družine Mašek v slovenskih arhivih. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Maškov zbornik*,

(Knjižnica Cerkvenega glasbenika, Zbirka 5, Knjižna zbirka, zv. 16). Ljubljana: Družina, 2002, str. 69-83, note.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

FAGANEL, Tomaž. Nekaj vprašanj ob izvajanju Riharjevih skladb. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Festivalslovenske cerkvene glasbe : zbornik kolokvijev*, (Knjižnica Cerkvenega glasbenika, Zbirka 5, Knjižna zbirka, zv. 17). Ljubljana: Slovensko Cecilijino društvo: Družina, 2002, str. 13-22, note.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

ZUPAN, Jakob Frančišek, ŠKRJANC, Radovan (ur.), KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *Arije in dueti = Arias and duets*,

(*Monumenta artis musicae Sloveniae*, 36). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Muzikološki inštitut, 1999[i.e.2002].

WRATNY, Venceslav, NAGODE, Aleš (ur.), KLEMENČIČ, Ivan (ur.). *Missa in G*, (*Monumenta artis musicae Sloveniae*, 41). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Muzikološki inštitut, 2001[i.e.2002].

Strokovna monografija

KLEMENČIČ, Ivan. *Musica noster amor : musical art of Slovenia from its beginnings to the present: an anthology on 16 CDs with an accompanying book*. Maribor: Obzorja: Helidon; Ljubljana: Scientific Research Centre of SASA: Slovenian Academy of Sciences and Arts, 2002. 272 str., ilustr.

SUMMARY

Researches into Slovenian music from the Middle Ages, Renaissance, Baroque, Classicism, Romanticism, all to the 20th century were continued. They were mostly performed as part of the basic research project on the musical past of Slovenia as well as within the framework of other projects, analysing older sources, studying musicians' mobility from the 16th to 19th centuries on the Slovenian territory, and investigating the archives from the 16th to 18th centuries in Primorsko (Littoral Slovenia).

As the best recording in the field of old music the publication of Jacobus Gallus's secular compositions (Založba ZRC, Ljubljana; Ars Musici, Freiburg; 2000) was awarded the *Choc de l'année* 2002 prize by *Le Monde de la Musique* magazine in Paris last December. Its reprint is being prepared. To be published in the series of the *Monumenta artis musicae Sloveniae*, two volumes of the planned complete works of the early-Baroque composer Gabriello Puliti (vols. 40 and 42) were finalized, whereas two volumes of Classical composers, the arias and duets of Jakob Zupan and the last of the masses of Venceslav Wratny (vols. 36 and 41), were actually published. The ZRC Publishing issued the proceedings of the international symposium on Giuseppe Tartini and his time. The English version of the anthology of Slovenian music, *Musica noster amor*, which follows completely the concept of the Slovenian edition, published two years earlier on 16 CDs with an accompanying book, encompassing the entire Slovenian music from the Middle Ages until today, was a joint publication of the Založba Obzorja, Heli-

don, Založba ZRC and SAZU. The Slovenian edition of this anthology was verified as educational resource for primary and secondary schools in April 2002. Participation in lexicographical works *Enciklopedija Slovenije*, *Die Musik in Geschichte und Gegenwart* and particularly *Oesterreichisches Musiklexikon* was continued. At the symposium *Die Grundlagen der slowenischen Kultur* in Göttingen, organized by the German Academy of Sciences there, Slovenian music was presented in its over-a-millennium-long period of taking from and contributing to European music (*Slovenian music between the European and the Original*); examples of Slovenian music were separately presented also in recordings. Two researchers from the institute actively participated at the international symposium in Frankfurt on the 50th anniversary of the RISM; in their papers they presented Slovenian collaboration with the RISM and the questions rising in cataloguing for the RISM in Slovenia. Two researchers read their papers at the 17th congress of the International Musicological Society in Leuven (Belgium). Several researchers also participated in the events in Viadana (Italy) and Ljubljana; some paid shorter study visits to foreign centres (Florence; Gemona del Friuli; Bari – with a two-month grant of the Italian government; Urbino). Dr. Stanley Sadie and Dr. Julie Anne Sadie visited the institute; they were collecting information about memorial rooms etc. dedicated to composers in Slovenia. Stanley Sadie also gave a lecture on G. Grove and his Dictionary and the response to the change of needs after 125 years.

ZNANSTVENI SVET

Akademik prof. dr. France Bernik, akademik prof. dr. Janko Kos, dr. Marjan Dolgan (predsednik), dr. Darko Dolinar, dr. Marko Juvan.

Samostojna strokovna sodelavka specialistka v humanistiki: mag. Jola Škulj.

Samostojna strokovna sodelavka v humanistiki: Alenka Koron.

Asistent - mladi raziskovalec: Marijan Dovič.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Darko Dolinar.

Bibliotekarka: Alenka Koron.

Tajnica: Alenka Maček.

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

Znanstveni svetnik: dr. Marjan Dolgan.

Samostojni strokovni sodelavec specialist v humanistiki: Jože Faganel.

Asistent z doktoratom: dr. Matija Ogrin.

Sekcija za literarno teorijo

Znanstveni svetnik: izr. prof. dr. Darko Dolinar.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Marko Juvan.

TEMELJNE RAZISKAVE

Literarnozgodovinske, teoretične in metodološke raziskave (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: D. Dolinar.

Literarna teorija in primerjalna književnost - Problemi in rešitve v češki in slovenski tradiciji ter kontekstu (slovensko-češki projekt, 2001-2003)

Vodja slovenskega dela projekta: M. Juvan.

Znanstvenokritične izdaje v elektronskem mediju (aplikativni projekt, 2001-2004)

Vodja projekta: M. Ogrin.

Delo je v glavnem potekalo ločeno po inštitutskih

sekcijah, pri nekaterih raziskavah pa so sodelovali člani obeh sekcij.

Področje novejšje slovenske književnosti

Raziskava o spominski in avtobiografski prozi (M. Dolgan) se je nadaljevala z analizo kulturnopolitičnega konteksta, ki je za desetletje preprečil izid najpomembnejšega slovenskega avtobiografskega dela z motiviko vojnega koncentracijskega taborišča, novelistične zbirke Vladimirja Kralja *Maž, ki je strigel z ušesi*. Nova dognanja o tem, v literarni zgodovini doslej še nepojasnjenem kontekstu so bila objavljena v revialnem tisku. Študij teoretske literature se je iz interdisciplinarnih razlogov usmeril na problematiko sodobne historiografije, ki sicer temelji na dokumentih, vendar upošteva tudi spominsko in avtobiografsko prozo, torej dela, ki dokumentarnost kombinirajo s fiktivnostjo.

Raziskava o literarnem vrednotenju (M. Ogrin) je dopolnjevala dognanja iz let 1996–98 o slovenskih katoliških kritikih in estetihi od A. Mahniča do Iz. Cankarja in se nadaljevala z obravnavo estetskih in kritičnih nazorov svobodomiselnih avtorjev od F. Levstika do I. Prijatelja. S tem je bil sklenjen pregled glavnih literarnokritičnih usmeritev in njihovih estetskih ter duhovnih podlag pri nas za obdobje od srede 19. stoletja do časa ob koncu 1. svetovne vojne. Raziskava je izšla v monografiji *Literarno vrednotenje na Slovenskem. Od Frana Levstika do Izidorja Cankarja*.

Posamezna vprašanja novejšje slovenske književnosti so bila obravnavana tudi v člankih in referatih na konferencah (M. Dovič, M. Juvan, A. Koron, J. Škulj).

Področje starejšje slovenske književnosti

Delo je bilo usmerjeno v pripravo znanstvenokritičnih izdaj literarnih, lingvistično-literarnovednih del, virov za literarnovedne raziskave in podatkovnih zbirk ter v objavljanje rezultatov sintetičnih, multidisciplinarnih tematskih raziskav (J. Faganel in znanji sodelavci).

Potekale so tekstnokritične priprave za izdajo del o. Marka Pohlina *Kraynska grammatika* in *Bibliotheca Carnioliae*, zlasti prevajanje nemškega oz. latinskega besedila v sodobno slovenščino, izdelava bibliografije s popisom rokopisnih in natisnjenih Pohlinskih del, reprintov besedil in objavljenih spisov o Pohlinu. – Popisana, delno tudi prepisana, je bila korespondenca Zige Zoisa, ki jo hrani Koroški muzej v Ravnah (135 enot) in doslej še ni bila evidentirana. Potekalo je tudi popisovanje Zoisove korespondence v Arhivu R Slovenije (doslej popisanih 180 korespondenčnih enot).

Izšel je monografski zbornik *France Prešeren – kultura – Evropa* z razpravami 7 tujih in 15 slovenskih avtorjev (med njimi 4 članov inštituta), ki obravnavajo prešernoslovske probleme s področij primerjalne književnosti, tematologije, verzologije, jezikoslovja, kulturologije, recepcije v književnosti in literarni znanosti, traduktologije in tekstologije. Osnova za to sintetično delo so bila predavanja na mednarodni znanstveni konferenci ob 200-letnici Prešernovega rojstva (SAZU in ZRC SAZU, 2000).

Področje primerjalne književnosti, literarne teorije in metodologije literarne vede

Nadaljevale so se raziskave o temeljnih teoretičnih pojmi in osrednjih literarnih pojavi v primerjalni perspektivi in z upoštevanjem relevantnega slovenskega gradiva ter specifične slovenske problematike.

Ob študiju evropske romantične pripovedne poezije je nastala sintetična razprava o romantični pesnitvi (M. Juvan). Pregledan je bil Kosovelov opus z vidika periodiziranja in evolucije poetike v kontekstu srednje- in vzhodnoevropske pozne moderne (M. Juvan). Na temelju Husserlovih pogledov na krizo evropske zavesti je bil izpeljan premislek o skupni logiki modernistične umetnosti (J. Škulj). Obravnavan je bil problem modernističnega romana na Slovenskem (J. Škulj) in osvetljena žanrska specifičnost dveh sodobnih slovenskih avtobiografskih romanov (A. Koron). Poleg tega smo raziskovali vprašanja genologije v luči medbesedilnosti (M. Juvan), sodobne teorije fikcije (M. Juvan), modernistično multilingvalnost in dialogizem (J. Škulj), naratološke teorije (A. Koron), vlogo hermenevtike v humanističnih vedah in posebej v literarni vedi (D. Dolinar, M. Dovič), teoretične in metodološke temelje empirične literarne vede (M. Dovič).

V središču teoretično-metodoloških prizadevanj je bila v tem letu problematika sodobne literarne zgodovine. Na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?« (koncept M. Juvan, organizacija M. Juvan in D. Dolinar; ZRC SAZU, 14.–15. 10.) je 11 udeležencev iz tujine in 9 iz Slovenije razgrnilo temeljna vprašanja te literarnovedne discipline, za katero velja večinsko mnenje, da je danes v krizi. Člani inštituta so v tem sklopu obdelali vidike literarne zgodovine kot »velikega žanra« (M. Juvan), njeno razmerje do bralcev (D. Dolinar), spremembe njene paradigme spričo sodobnih teorij pripovedi (A. Koron), novih teorij zgodovinopisja in koncepta radikalne historičnosti (J. Škulj) ter razmerje empiričnih literarnovednih usmeritev do literarne zgodovine (M. Dovič). Prvi odzivi na simpozij v slovenski in tuji strokovni javnosti so bili pozitivni.

Pri raziskavi o zgodovini slovenske literarne vede (D. Dolinar) je bila pozornost namenjena osrednjemu razvojnemu procesu v 1. polovici 20. st., diferenciaciji obče slavistike na nacionalne stroke in filologije širokega profila na specializirane discipline – lingvistiko, literarno vedo, etnologijo. Vidiki tega procesa, ki se je na literarnovednem področju iztekel v prevladovanje nacionalne literarne zgodovine, so bili podrobneje obravnavani ob Matiji Murku, ob znanstvenih glasilih in ob prešernoslovju tega časa. V sklopu raziskave o metodologiji znanstvenokritičnih izdaj v elektronskem mediju (M. Ogrin, J. Faganel, M. Dović in zunanji sodelavci) je bil opravljen pregled spletnih strani elektronskih knjižnic in tekstnih arhivov doma in po svetu ter monografskih e-izdaj na zgoščenkah. Pokazal je, da tudi najbolj razvejane e-izdaje izpolnjujejo le nekatere od prvin, ki jih načrtujemo za koncept takšne inštitutske izdaje. Zanj je bil zasnovan pristop k pesniškemu gradivu 20. st. na primeru Gradnikovih in Podbevškovih tekstov. Na področju orodij za elektronsko prezentacijo zbirke rokopisnega gradiva je bil pripravljen podatkovni model in slovar podatkov, zgrajena baza podatkov za strežnik, izdelan prototip aplikacije in modula za vnašanje podatkov ter za pregledovanje in zunanjo obdelavo skenogramov z vnašanjem posameznih vrst pisepisov, prevodov itd.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- D. Dolinar je bil član uredništva revije *Primerjalna književnost*.
- M. Dović je bil urednik Glasbene zbirke *Goga Musica*, član uredništva revije *Park* in predsednik uredniškega sveta založbe Goga; od junija je tajnik izvršnega odbora Slovenskega društva za primerjalno književnost; zasnoval je spletno stran društva.
- J. Faganel je bil tajnik Fundacije dr. Bruno Breschi, ki podpira izdajanje virov za raziskavo starejše slovenske književnosti; bil je član sveta za preskrbo s krvjo pri Ministrstvu za zdravje in član sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.
- M. Juvan je bil urednik mednarodnega zbornika *Romantična pesnitev* iz serije *Obdobja*, član uredništva *Slavistične revije*, *Primerjalne književnosti* in mednarodne komparativistične elektronske revije *CLCWeb*; sodeloval je v ekspertni skupini za oceno programov in projektov na področju literarnih ved; bil je podpredsednik in od junija predsednik Slovenskega društva za primerjalno književnost.

- J. Škulj je bila do junija predsednica Slovenskega društva za primerjalno književnost; je članica uredništva revije *Primerjalna književnost*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: A. Koron

Knjižni fond se je povečal za 455 novih knjig in 200 zvezkov revij ter 1 enoto CD-ROM. V primerjavi s prejšnjim letom sta se povečala tudi obisk in izposoja knjig. Evidentiranih je bilo 1214 obiskovalcev, ki so si za čitalniško rabo izposodili 860 enot knjižničnega gradiva, na dom pa je bilo izposojenih 357 enot. 9 obiskovalcev je za potrebe raziskovalnega dela in za izdelavo diplomskih ter magistrskih nalog uporabljalo kartoteki Slovenski literarnoteoretični termini in Tuji literarni avtorji v slovenskem periodičnem tisku.

Tajništvo (A. Maček)

Poleg rednih administrativno-tehničnih opravil, tudi za potrebe Inštituta za biografiko in bibliografijo, sta bili računalniško pripravljene za tisk obe inštitutski knjižni publikaciji.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Marko Juvan, Darko Dolinar (urednika): *Kako pisati literarno zgodovino danes?, mednarodni simpozij, Ljubljana, 14.-15. oktober 2002: povzetki referatov = How to write literary history today?, international conference, Ljubljana, 14-15 October 2002: summaries*. ZRC SAZU, Ljubljana, 60 str., ISBN 961-6358-72-3.
- Jože Faganel, Darko Dolinar (urednika): *France Prešeren - kultura - Evropa*. Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana, 392 str., ISBN 961-6358-73-1.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- V okviru slovensko-češkega projekta *Literarna teorija in primerjalna književnost - Problemi in rešitve v češki in slovenski tradiciji ter kontekstu* je potekala obojestranska izmenjava raziskovalcev, publikacij in objav. Naši raziskovalci so delali v čeških knjižnicah in arhivih ter se seznanjali s strukturo in organizacijo znanstvenega dela na Slovanskem inštitutu Češke akademije znanosti ter v slavističnih seminarjih Karlove univerze v Pragi in Masarykove univerze v Brnu, češki partnerji pa z našim inštitutom ter z Oddelkom za slovanske

jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani; v okviru projekta so sodelovali tudi na naši konferenci o problematiki sodobne literarne zgodovine in pri pripravah na mednarodni slavistični kongres, ki bo 2003 v Ljubljani.

- Sodelovanje s Slavističnim inštitutom Ruske akademije znanosti, ki je doslej potekalo v okviru medakademijske individualne izmenjave raziskovalcev, se je razširilo, tako da smo sklenili sporazum o sodelovanju med inštitutoma. V delovnem programu je predvideno skupno pripravljane zgodovine slovenske književnosti za ruske strokovne bralce.
- J. Škulj je bila objavljena k sodelovanju v projektu *European experience in European literature: confronting European national identities*, ki ga vodi Réseau Européen de littérature comparée s sedežem v Parizu.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Peter Zajac, univerza v Bratislavi in Humboldtova univerza v Berlinu, 21. 3.; informativni pogovori, dogovor o sodelovanju.
- Doc. dr. Miloš Zelenka, slovanski inštitut češke akademije znanosti, urednik za literarno vedo pri časopisu *Slavia*, 30. 5.–5. 6., 5.–7. 10., 13.–17. 10., 28.–31. 10.; delo pri slovensko-češkem projektu *Literarna teorija in primerjalna književnost*.
- Prof. dr. Ivo Pospíšil, Masarykova univerza v Brnu in slovanski inštitut češke akademije znanosti, 20.–27. 7.; delo pri slovensko-češkem projektu *Literarna teorija in primerjalna književnost*.
- Prof. dr. Jaroslav Toman, Južnočeška univerza Budějovice, 30. 5.–5. 6.; delo pri slovensko-češkem projektu *Literarna teorija in primerjalna književnost*.
- Dr. Julija A. Sozina, slavistični inštitut ruske akademije znanosti, 17.–30. 6.; študij sodobne slovenske literature.
- Prof. dr. Nadežda N. Starikova, slavistični inštitut ruske akademije znanosti in filološka fakulteta moskovske univerze, 8.–18. 12.; študij sodobne slovenske literature, dogovori o medinštitutskem sodelovanju.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Dolgan

- Pogovor o antologiji *Pisma slovenskih književnikov o književnosti* (pogovor vodil Alen Jelen), Radio

Slovenija, 1. program, oddaja Nočni program, Ljubljana, 28. 1.

- Pogovor o zborniku dokumentov *Kriza revije Dom in svet leta 1937* (M. Dolgan, M. Ogrin, A. Koblar Horetzky), Slovanska knjižnica, Ljubljana, 13. 6.

Darjko Dolinar

- *Matija Murko in slovenska literarna veda*. Vabljen predavanje na mednarodnem simpoziju »Matija Murko – osebnost a dilo«, Slovanski inštitut Češke akademije znanosti, Praga, 26. 3.
- *Gadamerjeva misel o umetnosti, hermenevtika in literarna veda*. Prispevek na okrogli mizi »Hans-Georg Gadamer in njegovo delo«, Slovensko društvo za primerjalno književnost, Ljubljana, 3. 4.
- *Literarna zgodovina in njeni bralci*. Predavanje na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?«, ZRC SAZU, Ljubljana, 14. 10.
- *O vrednotenju v humanistiki*. Diskusijski prispevek na konferenci »Za odgovorno znanost: humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja«, ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 11.

Marijan Dović

- *Hans-Georg Gadamer in slovenska recepcija hermenevtike*. Radio Slovenija, 3. program, oddaja Večerni logot, 7. in 14. 5.
- *Pierre Bourdieu in literarno polje, »champ littéraire«*. Radio Slovenija, 3. program, oddaja Večerni logot, 4. in 11. 6.
- *Podbevšek and Cvelbar: an attempt to test the disputable authorship empirically*. Predavanje na mednarodnem kongresu IGEL 2002, Univerza Pécs, Madžarska, 22. 8.
- *Pisanje literarnih zgodovin in empirična literarna veda*. Predavanje na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?«, ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 10.

Jože Faganel

- *Retorika danes*. Televizija Slovenija, I. program, oddaja Polnočni klub (z D. Jovanovičem, J. Kacinom in I. Hvalico, voditeljica R. Pesek), 28. 6.
- *Slomškova pridiga z dne 26. septembra 1852 pri sv. Jožefu nad Celjem*. Priredba, dramaturgija in režija igralske izvedbe (J. Albreht), Celje, 26. 9.
- *Interpretacija bibličnih besedil v liturgiji*. Predavanje, Celje, 15. 10.
- *Dobra zvezda, ki je pokazala pot slavistiki za naprej*. Spominski večer v poklon Jozetu Pogačniku (z B. Pahorjem, vodila L. Bratuz), Slavistično društvo, Trst, Italija, 15. 11.

- *Ali ima danes smisel truditi se za lepo knjižno slovenščino?* Okrogla miza (z dr. M. Kavčič Baša in N. Sosič Fabjan, voditeljica M. Maver), Zadruga Radijski oder, Trst, Italija, 15. 11.
- *Govorniške sposobnosti predsedniških kandidatov.* Televizija Slovenija, II. program, oddaja Studio City (pogovor z M. Stefančičem), 20. 11.
- *Praktična retorika.* Predavanje, Celje, 26. 11.

Marko Juvan

- *Stil in identiteta literarnega besedila.* Predavanje na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, Ljubljana, 5. 6.
- *Srečko Kosovel zwischen Moderne, Avantgarde und Modernismus.* Predavanje na konferenci »Lyrik der Spätmoderne in Ost-Mittel-Europa«, Humboldt-Universität, Institut für Slawistik, Berlin, Nemčija, 21. 9.
- *Kako pisati literarno zgodovino danes? (O usodi 'velikega' žanra).* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?«, ZRC SAZU, Ljubljana, 14. 10.
- *Fikcija in zakoni.* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Slovenski roman« (Obdobja – metode in vrsti), Filozofska fakulteta, Ljubljana, 7. 12.

Alenka Koron

- *Spet najdeni čas? K vprašanju pripovedi v literarnem zgodovino pisju.* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?«, ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 10.
- *Roman kot avtobiografija.* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Slovenski roman« (Obdobja – metode in vrsti), Filozofska fakulteta, Ljubljana, 5. 12.

Matija Ogrin

- Pogovor o zborniku dokumentov *Kriza revije Dom in svet leta 1937* (M. Dolgan, M. Ogrin, A. Koblar Horetzky), Slovanska knjižnica, Ljubljana, 13. 6.

Jola Škulj

- *Modernistična literatura in spreminjanje paradigme literarne zgodovine.* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Kako pisati literarno zgodovino danes?«, ZRC SAZU, Ljubljana, 14. 10.
- *Modernism and crisis of consciousness.* Vabljen predavanje na mednarodni konferenci »Modernism – Avant-gard – Postmodernism«, Masarykova univerza, Brno, Češka, 22. 10.
- *Forma romana in slovenski modernizem.* Predavanje na mednarodnem simpoziju »Slovenski ro-

man« (Obdobja – metode in vrsti), Filozofska fakulteta, Ljubljana, 5. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Marko Juvan, Marijan Dović, Alenka Koron
V okviru češko-slovenskega projekta *Literarna teorija in primerjalna književnost* so bivali v Pragi (A. Koron 6.–16. 5., M. Dović in M. Juvan 17.–27. 5.), delali v knjižnicah, obiskali Slovanski inštitut Češke akademije znanosti, M. Dović in M. Juvan tudi slavistična seminarja Karlove univerze v Pragi in Masarykove univerze v Brnu.

Glej tudi rubriko *Predavanja, referati in drugi javni nastopi*.

PEDAGOŠKO DELO

Darko Dolinar

Izpitni za zamudnike iz predmeta *Uvod v hermenevtiko* na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Sodelovanje pri dveh individualnih podiplomskih programih, prav tam.

Jože Faganel

Zgodovina knjižnega jezika. Literarna teorija (verzoslovje). Retorika. Predavanja in vaje na AGRFT Univerze v Ljubljani.

Retorika. Proseminar na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

Marko Juvan

Literarna teorija. Predavanja na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Sodelovanje pri 20 individualnih magistrskih programih, prav tam.

MENTORSTVO

Marko Juvan je bil na Filozofski fakulteti študijski mentor dvema podiplomskima studentoma in diplomantki I. Plajšek-Sagadin, ki je za nalogo dobila fakultetno Prešernovo nagrado. Na ZRC SAZU je bil raziskovalni mentor mlademu raziskovalcu M. Doviću.

ZRC
SAZU

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

DOLGAN, Marjan. Novelistična zbirka Mož, ki je strigel z ušesi Vladimirja Kralja. *Dialogi (Maribor)*, 2002, let. 38, št. 7/8, str. 27-34.

DOVIČ, Marijan. Podbevšek and Cvelbar: an attempt to test the disputable authorship empirically. V: *IGEL 2002 Proceedings*. 2002, [4] str. <http://www.arts.ualberta.ca/igel/IGEL2002/Dovic.pdf>.

DOVIČ, Marijan. Podbevšek in Cvelbar : poskus pragmatične preverbe namigov o plagiatstvu. *Slav. rev.*, apr.-jun. 2002, letn. 50, št. 2, str. [233]-249, graf. prikazi.

DOVIČ, Marijan. Radikalni konstruktivizem in sistemska teorija kot teoretična temelja empirične literarne znanosti. *Primer. književ.*, 2002, let. 25, št. 2, str. 59-76.

JUVAN, Marko. Literariness as a culturally based feature. *Stylistyka (Opole)*, letn. 11, str. 9-29.

JUVAN, Marko. Poezija Puškina i Prešerna o poezii. *Slavânovedenie (Mosk.)*, 2002, 5, str. 36-49.

JUVAN, Marko. Žanrska identiteta in medbesedilnost. *Primer. književ.*, junij 2002, letn. 25, št. 1, str. 9-26.

OGRIN, Matija. Literarno vrednotenje na Slovenskem od 1918 do 1945. *Primer. književ.*, junij 2002, letn. 25, št. 1, str. 27-37.

Pregledni znanstveni članek

KORON, Alenka. Miran Štuhec, Naratologija: med teorijo in prakso, Študentska založba, Ljubljana 2000, 165 str. (Knjižna zbirka Skripta). *Primer. književ.*, junij 2002, letn. 25, št. 1, str. 49-57.

KORON, Alenka. Prostor za refleksijo historične pripovedi: The history and narrative reader. Ur. Geoffrey Roberts. Routledge, London - New York 2001. *Primer. književ.*, 2002, let. 25, št. 2, str. 89-96.

Kratki znanstveni prispevek

DOLINAR, Darko. Gadamerjeva misel o umetnosti, hermenevtika in literarna veda. *Primer. književ.*, junij 2002, letn. 25, št. 1, str. 113-117.

DOVIČ, Marijan. Hans-Georg Gadamer, Resnica in metoda. Prevod Tomo Virk, spremna študija Darko Dolinar, Literarno-umetniško društvo Literatura,

Ljubljana 2001, 580 s. *Slavia (Praha)*, 2002, r. 71, seš. 3, str. 347-349.

Strokovni članek

DOLINAR, Darko. Tekstologija. V: *Enciklopedija Slovenije*. 1. natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987-2002, 2002, zv. 16: Dodatek A-Ž; Kazalo, str. 198.

DOVIČ, Marijan. Gadamerjeva Resnica in metoda in slovenska recepcija hermenevtike. *Sodobnost*, nov.-dec. 2002, letn. 66, št. 11-12, str. 1568-1576, fotogr.

DOVIČ, Marijan. Poletje dogodkov: avgustovska vročica v Novem mestu. *Park (Novo mesto)*, oktober 2002, letn. 6, št. 1, str. 8.

DOVIČ, Marijan. VIII. mednarodni kongres IGEL, Pécs, Madžarska, 21.-24. avgusta 2002. *Primer. književ.*, 2002, let. 25, št. 2, str. 97-99.

FAGANEL, Jože. Beseda in množičnost. *Delo (Ljubl.)*, 4. mar. 2002, leto 44, št. 51.

KORON, Alenka. Tuje novosti v knjižnici Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. *Primer. književ.*, junij 2002, letn. 25, št. 1, str. 65-72.

OGRIN, Matija. Vsako razumno bitje hrepeni po blaženosti : sveti Tomaž Akvinski o človekovi sreči in blaženosti. *Družina*, 3.II.2002, 51, št. 5, str. 7, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

DOLINAR, Darko. France Kidrič in ljubljanska univerza 1918-1920. V: LIPNIK, Jože (ur.). *Kidričev zbornik : gradivo s simpozija v Rogaški Slatini*, (Zora, 16). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 44-53.

JUVAN, Marko. Nekaj idej o historičnosti in medbesedilnosti literarnega dela. V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 587-598.

ŠKULJ, Jola. Modernost in koncepcija historičnosti. V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 665-674.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

DOLINAR, Darko. Matija Murko in slovenska literarna veda. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [98]-107.

JUVAN, Marko. Modernost Krsta pri Savici?. V: JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 347-360.

JUVAN, Marko. Uvod: panorama "romantične pesnitve". V: JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. XV-XXXVII.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji
DOLGAN, Marjan. Prešeren v leposlovju. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.). *France Prešeren - kultura - Evropa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002, str. 271-302.

DOLINAR, Darko. Med biografiko in arhitektoniko : podoba pesnika v starejšem prešernoslovju. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.). *France Prešeren - kultura - Evropa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002, str. 305-322.

FAGANEL, Jože. Posegi v Prešerna : razvoj izdajateljske prakse na primeru Gazel. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.). *France Prešeren - kultura - Evropa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002, str. 323-338, XVI str. pril.

OGRIN, Matija. Prešeren in Slomšek. V: FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.). *France Prešeren - kultura - Evropa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002, str. 241-252.

ŠKULJ, Jola. Comparative literature and cultural identity. V: TÖTÖSY DE ZEPETNEK, Steven (ur.). *Comparative literature and comparative cultural studies*, (Comparative cultural studies). West Lafayette, Ind.: Purdue University Press, 2002, str. 142-151.

ŠKULJ, Jola. Multilingualism as strategy of modernist dialogism. V: SCHMELING, Manfred (ur.), SCHMITZ-EMANS, Monika (ur.). *Multilinguale Literatur im 20. Jahrhundert*, (Saarbrücker Beiträge zur vergleichenden Literatur- und Kulturwissenschaft, Bd. 18). Würzburg: Königshausen & Neumann, 2002, str. [105]-117.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

DOLGAN, Marjan. Literarne revije. Ljubljanski zvon. Str. 146-147, ilustr. Dom in svet. Str. 148-149, ilustr. Sodobnost(i). Str. 150-151, ilustr. Naši razgledi. Str. 152-153, ilustr. Meddobje. Str. 154-155, ilustr. Perspektive. Str. 156-157, ilustr. Problemi. Str. 158-159, ilustr. Prostor in čas. Str. 160-161, ilustr. Nova revija. Str. 162-163, ilustr. Literatura. Str. 164-165, ilustr. V: LEILER, Ženja (ur.), BERGER, Aleš (ur.), BARBO, Matjaž. *Slovenska kultura v XX. stoletju*. Ljubljana: Mladinska knjiga: Delo, 2002.

FAGANEL, Jože. Lektorske vaje. V: DROŽG, Janez. *Ustvarjalni prostor TV in TV drama : učbenik za režijo igranih TV oddaj*. Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija, 2002, str. 47-49.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

OGRIN, Matija. *Literarno vrednotenje na Slovenskem, Od Frana Levstika do Izidorja Cankarja*, (Knjižna zbirka Claritas, št. 27). Ljubljana: Študentska založba, 2002. 343 str.

SEKUNDARNO AVTORSTVO

Urednik

DOLINAR, Darko (ur.), JUVAN, Marko (ur.). *Kako pisati literarno zgodovino danes? : mednarodni simpozij, Ljubljana, 14-15. oktober 2002 : povzetki referatov = How to write literary history today? : international conference, Ljubljana, 14-15 October 2002 : summaries*. Ljubljana: Znanstveno-raziskovalni center SAZU: = Scientific Research Centre of the SAZU, 2002. 60 str.

FAGANEL, Jože (ur.), DOLINAR, Darko (ur.). *France Prešeren - kultura - Evropa*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 391 str., XVI str. pril., ilustr.

JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002. XXXVII,

JUVAN, Marko (ur.). *Slavistična revija*. Iz slovanskih literatur na koncu 20. stoletja. Tematska št., 2002, let. 50, št. 4. <http://www.ff.uni-lj.si/sr/okvir.html>.

SUMMARY

In the field of Slovenian literature, research into memoirs and autobiographies from the period after World War II continued. Editorial work on 18th century texts and materials (M. Pohlin's grammar, S. Zois's correspondence) went on as planned. Further research was done on some aspects of history of literary scholarship and on problems of evaluation in Slovenian literary criticism.

In the field of comparative literature, literary theory and methodology, research was carried out into Romantic poetry, modernism, and some new methodological trends such as multiculturalism, multilinguism, and new historicism.

An international conference on problems of writing literary history today was held.

Methodological pilot project on electronic text editions went on.

Major publications:

France Prešeren - kultura - Evropa (Collected papers on Slovenian poet F. Prešeren). Edited by J. Faganel and D. Dolinar. Published by Scientific Research Centre of the SAZU.

Kako pisati literarno zgodovino danes? = How to write literary history today?, international conference (...): summaries. Edited by M. Juvan and D. Dolinar. Published by Scientific Research Centre of the SAZU.

Matija Ogrin: *Literarno vrednotenje na Slovenskem, Od Frana Levstika do Izidorja Cankarja* (Monograph on evaluation in Slovenian literary criticism). Published by Študentska založba.

In addition, 26 papers were published, 13 papers presented at congresses and meetings, and 7 public lectures delivered.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina - Golija, dr. Naško Križnar, dr. Monika Kropelj (od 1. 11.), akad. dr. Milko Matičetov (predsednik), akad. dr. Jože Pogačnik (do 18. 8.), dr. Mojca Ravnik (do 31. 10.), dr. Marija Stanonik, akad. dr. Franc Zdravec (od 19. 8.).

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnici: doc. dr. Mojca Ravnik, znanstvena sodelavka (do 31. 10.), dr. Monika Kropelj, znanstvena sodelavka (od 1. 11.).

Znanstvena svetnica: izr. prof. dr. Marija Stanonik.

Višja znanstvena sodelavka: doc. dr. Mojca Ravnik (od 1. 11.).

Znanstveni sodelavci: dr. Jurij Fikfak, dr. Maja Godina - Golija, doc. dr. Naško Križnar, doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik.

Asistentka z doktoratom: doc. dr. Mojca Ramsak.

Raziskovalno razvojna sodelavka: mag. Helena Ložar - Podlogar.

Mladi raziskovalki: Barbara Ivančič Kutin, Špela Ledinek Lozej.

Višja strokovna sodelavka: Sinja Zemljič - Golob.

Strokovna sodelavca: Stanka Drnovšek, Miha Peče.

Samostojna strokovna delavka: Božena Gabrijelčič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Etnološke raziskave kulture v Sloveniji in zamejstvu

Vodja raziskovalnega programa: M. Ravnik.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, B. Gabrijelčič, M. Godina - Golija, B. Ivančič Kutin, N. Križnar, M. Kropelj, Š. Ledinek Lozej, H. Ložar - Podlogar, M. Peče, M. Ramsak, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, M. Stanonik, S. Zemljič - Golob; zunanji sodelavec Roberto Dapit.

Leksikon etnologije Slovencev

Vodja projekta: M. Ramsak.

Glavni urednik: prof. dr. Angelos Baš, znanstveni svetnik, upokojeni zunanji sodelavec.

Sodelavke projekta: B. Gabrijelčič, M. Komavec (GNI ZRC SAZU), S. Zemljčič - Golob.

Drugi sodelavci: R. Dapit, S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina - Golija, N. Križnar, M. Kropelj, H. Ložar - Podlogar, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, M. Stanonik.

Nadaljevalo se je pisanje, lektoriranje in redakcija gesel za 52 tematskih sklopov iz slovenske etnologije. Do konca leta je 111 avtorjev iz 55 ustanov iz Slovenije in zamejstva napisalo ok. 6000 gesel, (od tega ok. 1000 kazalk) in prispevalo ok. 800 ilustracij (fotografij, risb, zemljevidov, grafikonov, diagramov, preglednic s podnapisi). Gesla so bila razvrščena abecedno, pripravljen je bil geselnik vseh iztočnic in kazalk, natančna redakcijska navodila (oblikovanje iztočnic, kazalk, usklajevanje vodilk, poenotenje zaglavij in geselskih definicij, pravila za navajanje literature v geselskem besedilu in v seznamu literature, uporaba kazalk in vodilk, usklajevanje vodilk, krajšave in raba krajšav in ločila). Ob tem so bili pripravljeni sezname posebnih znakov, avtorskih značk, že združenih gesel in tistih, ki so pripravljena za združevanje (dvojnice oz. trojnice), in seznam manjkajočih gesel. Vsa gesla so bila okrajšana, poenotene so bile navedbe literature, združenih je bilo ok. 400 dvojnic oz. trojnic, ta gesla so bila še enkrat lektorsko pregledana.

R. Dapit je pripravil gesla za območje Rezijske in Beneške Slovenije in pripravil zanje slikovno gradivo. S. Drnovšek je sodelovala pri pripravi slikovnega gradiva in opravila korekture krajevnih imen pri biografskih geslih.

J. Fikfak je napisal manjkajoča gesla o gledališču, teoriji in zgodovini etnologije.

M. Godina - Golija je pisala in redigirala gesla o prehranjevalni, delavski in meščanski kulturi in pripravila zanje slikovno gradivo.

M. Kropelj je pisala in redigirala gesla o magiji, mitologiji in zgodovini etnologije.

H. Ložar - Podlogar, članica uredniškega odbora in urednica gesel o šegah, je sodelovala pri združevanju in redakciji gesel o šegah (390), dopolnila jih je 190, 103 pa na novo napisala. K tem geslom je prispevala 120 ilustracij s komentarji.

M. Ramšak je kot vodja projekta, članica uredniškega in ožjega redakcijskega odbora usklajevala delo vseh sodelavcev, dopolnjevala in združevala gesla, posebej je pregledala nekaj tematskih sklopov (spolnost, znanje o rastlinstvu, znanje o živalskem svetu).

M. Ravnik, članica uredniškega in ožjega redakcijskega odbora, je pisala in redigirala gesla o medkrajevnih in interetničnih odnosih v solinarstvu, pomorstvu idr. poglavij družbene kulture.

I. Slavec Gradišnik, članica uredniškega in ožjega redakcijskega odbora, urednica za gesla o teoriji in zgodovini vede, je pripravila komentiran pregled celotnega geselnika, sodelovala pri oblikovanju redakcijskih navodil za končno podobo geselskih član- kov, pri združevanju in redakciji gesel, dokončala je ok. 200 gesel za področje splošne etnologije, lektorirala vsa redigirana, združena in na novo napisana gesla.

S. Zemljčič - Golob je kot članica posebne skupine za ilustrativno gradivo pripravila slikovno gradivo, ga dopolnjevala s podnapisi in manjkajočimi podatki in pripravila seznam ilustracij.

Šege in prazniki na Slovenskem v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja

Vodja projekta: I. Slavec Gradišnik.

Sodelavke: S. Drnovšek, B. Gabrijelčič, H. Ložar - Podlogar.

Raziskovanje je bilo osredotočeno predvsem na dokumentacijo, tako interno, inštitutsko, kakor terensko.

I. Slavec Gradišnik je za fototeko in zbirko terenskih zapiskov dokumentirala Prešernov dan, valentinovo, pust, gregorjevo, cvetni teden (vse v Ljubljani). Pripravila je razvid inštitutske dokumentacije o šegah in evidentirala druge pomembne vire, ki bodo pomagali zaokrožiti podobo prazničnega in vsakdanjega življenja na Slovenskem v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja (dozdajšnja temeljna dela, topografski elaborati, krajevne in druge etnološke monografije, fond seminarskih in diplomskih nalog na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo FF Univerze v Ljubljani, spletne strani, časopisje idr. množična občila).

S. Drnovšek je kot dokumentalistka razvrščala gradivo v inštitutsko podatkovno zbirko.

Šege življenjskega kroga

H. Ložar - Podlogar je končala raziskavo ženitovanjskih šeg pri Slovencih v Ziljski dolini, ki se je razširila na šege celotnega življenjskega kroga (šege ob rojstvu in krstu, ob smrti in pogrebu). Študija temelji na vseh dostopnih pisnih virih kakor tudi na terenskih raziskavah.

Letne šege in prazniki na Slovenskem

H. Ložar - Podlogar je začela raziskovati doslej še nedokumentirane vrbiške šjeme - maske in pustno dogajanje v Vrbici pri Ilirski Bistrici. Ugotovljeno je bilo, da je bila šega dokumentirana že v tridesetih letih 20. stol. Registriranih je bilo 59 različnih likov

povezanih v posamezne tradicionalne skupine. V fototeko je prispevala ok. 140 barvnih slik in 70 dia-
pozitivov o vrbiških šjemah.

Dokumentirala je spuščanje barčic sv. Gregorja v Tržiču (70 barvnih slik), cvetni teden v Ljubljani in blagoslov cvetnonedeljskih butar v Šiški (skupaj 30 slik), miklavževanje v okolici Škofje Loke in Ljubljane in cerkvene jaslice v ljubljanskih cerkvah.

Praznik in ritual na Primorskem

J. Fikfak

Za knjigo *Opustu, maskah in maskiranju* je na osnovi zbrane dokumentacije o škoromatih pripravil prispevek »Pripovedi o škoromatih«, v katerem razčlenjuje zapise o škoromatih od petdesetih let do danes, vlogo domačih raziskovalcev pri oblikovanju izročila, njihovo povezanost s folkloristiko in različno vlogo škoromato v življenju vasi. Na primeru pustnega dogajanja na Slovenskem, še posebej na Primorskem (v Brkinih in na Tržaškem), je v prispevku »Od tradicije do produkcije lokalnosti« analiziral obdobje zadnjih dvajsetih let, v katerih so se pogledi na izročilo temeljito spremenili: namesto nekdanje zavezanosti tradiciji je danes prizadevanje poustvarjalcev izročila osredotočeno na poudarjanje in predstavitev lastne, lokalne identitete.

V razpravi »Zadrede z dojemanjem časa (in prostora) ljudske kulture« je na primeru škoromato načel vprašanja spremenjene percepcije raziskovalcev in poustvarjalcev izročila, ki se odraža v drugačnem dojemanju teh dveh dimenzij in drugačni samopredstavitvi.

Družinsko-sorodstveni odnosi v vaških okoljih Slovenije

M. Ravnik

Nadaljevalo se je preučevanje in zbiranje terenskega gradiva v Beneški Sloveniji, Posočju, Reziji, Prekmurju in Istri. Posnetki so bili prepisani in arhivirani, foto- in diadokumentacija je bila vnešena v osrednjo dokumentacijsko zbirko Inštituta za slovensko narodopisje.

Inovacije v prehrani na Slovenskem ob prehodu 19. v 20. stoletje

M. Godina - Golija

Raziskovalno delo je bilo usmerjeno v izpisovanje literature, rokopisnih kuharskih knjig in zbranega terenskega gradiva o praznični hrani na Slovenskem. O prazničnih jedeh na Slovenskem je M. Godina - Golija napisala razpravo z naslovom »The Role of Meat Dishes in Slovenian Festive Meals« in pripravila predavanje in televizijski prispevek »Božične jedi na Slovenskem«. Obiskala je razstavo Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj in dokumentirala razstavlje-

ne kmečke jedi. V računalnik je vnesla in uredila del gradiva narodopisne ankete o prazničnih jedeh na Slovenskem, ki ga je leta 1950 zbral dr. Niko Kuret. Poleg raziskovanja prehrane se je posvetila tudi preučevanju mask in pustovanj na Štajerskem.

Položaj slovstvene folklorne v 20. stoletju

M. Stanonik

Obdelano je bilo razmerje slovstvene folklorne in svetovne književnosti (starogrška literatura, Boccaccio, Dostojevski), nato vprašanje o slovenski slovstveni folklori na vseh stopnjah šolstva. Analizirana je bila folklorna motivika v jezikoslovnem delu Stanislava Škrabca, v pesništvu porabskega pesnika Avgusta Pavla in v slovenskem romanu iz druge polovice 20. stoletja.

Slovenski pregovori in rekla

M. Stanonik

Končuje se izpisovanje gradiva iz arhiva ISN, in sicer iz Štrekljeve zapuščine pod vodstvom M. Kropelj in iz arhiva M. Stanonik. Doslej zbrano gradivo je bilo prvič že pregledano, posebej so razmejeni pregovori in rekla ter izpiski druge vrste, ki bodo uporabljeni za kak drug namen. Vsi izpiski pregovorov so že oštevilčeni in jih je čez 26.000, vendar so se ta čas nabrali že novi. Za rekla številčne vrednosti še ni. Zbiramo tudi strokovno literaturo za komentar k zbirki slovenskih pregovorov in rekel.

B. Ivančič Kutin je na katalogne lističe iz različnih virov registrirala pregovore in pomagala pri korekturah.

Slogovna analiza in kontekst folklorne pripovedi na Bovškem

B. Ivančič Kutin

Iz tonskih posnetkov so bile transkribirane folklorne pripovedi, kijih je posnela na Bovškem. Na osnovi tega gradiva so se nadaljevale analize za magistrsko delo »Slogovna analiza in kontekst folklorne pripovedi na Bovškem«.

Tipno kazalo slovenskih ljudskih pravljic

M. Kropelj, zunanji sodelavec Roberto Dapit

Nadaljevalo se je dopolnjevanje dokumentacije gradiva za Tipno kazalo slovenskih ljudskih pravljic. Delo je bilo usmerjeno predvsem v arhive in dokumentiranje gradiva. Nadaljevalo se je presnemavanje in transkribiranje gradiva, ki ga je zbral M. Matičetov v Reziji. Tako je bilo iz njegovega arhiva indeksiranih in z osnovnimi podatki dokumentiranih 25 od predvidenih 70 ur posnetkov na DAT-kasetah. Izvirni posnetki so namenjeni arhivu ISN, kopije (70 ur) pa so bile pripravljene za Centro interna-

zionale sul plurilinguismo pri Univerzi v Vidmu, ki jih je tudi odkupil. Gradivo je bilo oddano 11. 4. med sejo bilateralne komisije.

Nadaljevalo se je tudi popisovanje in delno transkribiranje gradiva, ki ga je zbral M. Matičetov, še preden je začel z delom v Reziiji, ko je med letoma 1950 in 1956 zapisoval in snemal pripovedi po različnih slovenskih pokrajinah.

Videoposnetki: R. Dapit je dokumentiral in snemal: koledovanje (v Reziiji), pustovanje (v Reziiji, Beneški Sloveniji, Drežnici in na Vrhu sv. Mihaela pri Sovodnji na Krasu), miklavževanje (Kanalna dolina in Rateče), bohinjske oteповce (Češnjica in Jereka), druge šege (Vizita v Ilirski Bistrici; Marijo nosijo, pobiranje hlebcev v Benečiji), prehrano (Korito v Reziiji), pripovedništvo (Reziija in Benečija). Na osnovi posnetega gradiva je izdelal videofilm »Iz tišine. Moje potovanje skozi čas« v trehjezikovnih verzijah (slov., ital., angl.) in ga predstavil na več projekcijah (Topolovo v Benečiji - 7. 7., Čedad - 22. 11., Beograd - 14. 12.).

Med izročilom in sedanostjo

M. Krojej

Opravljen so bile raziskave o slovenskem in srednjeevropskem bajeslovju in mitologiji. Zbrano je bilo gradivo o bajnih bitjih, demonih in duhovih v slovenskem ljudskem izročilu. M. Krojej je nadaljevala s terenskimi raziskavami ljudskega zdravilstva in pripovedništva v Slovenjem Plajberku/Windish Bleiberg v Rožu na Koroškem. Raziskovala je tudi ljudske lokalne pripovedi, otroške igre in ljudske verske predstave. Na osnovi zbranega gradiva in primerjalnega študija je pripravila članek »Charms in the Context of Magic Practices. A case study from Slovenia«.

Ljudsko pripovedništvo kot umetnost. Revitalizacija gradiva in performativne študije

M. Krojej, zunanja sodelavka Anja Štefan

V okviru tega projekta je mag. Anja Štefan prepisala in transkribirala celoten ohranjeni pripovedni repertoar slovenskega pripovedovalca Antona Dremlja - Resnika iz Petrušne vasi pri Stični. To je pripovedovalec, ki ga je M. Matičetov odkril leta 1950 in ga ocenil za najboljšega pripovedovalca iz svojega »predrezijskega« obdobja. Do leta 1959 je zapisal in posnel 63 njegovih pripovedi, nekatere v več variantah. Pripovedi so deloma ohranjene v rokopisih, ki jih hrani dr. Matičetov, deloma na trakovih, ki jih hrani arhiv ISN (pod oznako ISN 8 in ISN 10). Gradivo se pripravlja za objavo.

Etnološka kulturna dediščina - zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije

S. Drnovšek

Nadaljuje se urejanje podatkovnih zbirk diateke in fototeke na računalniku. Vnesenih je bilo novih 3146 vpisov fotografij in 364 vpisov diapozitivov s področja šeg, iger, ljudskega pripovedništva, materialne kulture, družine in sorodstvenih odnosov. Urejenih je bilo 230 kartonov fototeke. Podatkovna zbirka ISN hrani 8216 fotografij in 5453 diapozitivov.

Zbirka v digitalni obliki omogoča iskanje na različne načine (po etnološki klasifikaciji, geslih, avtorjih, času ali kraju). Digitalna zbirka slikovnega materiala šteje v celoti 13.669 enot.

Vizualne raziskave kulture

Vodja: N. Kriznar.

Sodelavec: M. Peče.

N. Kriznar je za raziskavo vizualne proizvodnje na Koroškem pregledal filmska arhiva dveh duhovnikov, Pavla Zablatnika in Cirila Turka, in še nekaj zasebnih videoarhivov. Opravljeni so bili razgovori z domačimi snemalci in pridobljeno je bilo novo vizualno gradivo. Napisana in objavljena sta bila dva znanstvena članka, v pripravi je tudi knjiga. Izvedena so bila naslednja videosnemanja: Čedad, Italija (31. 1.), Drežnica (9. 2.), Špeter, Italija (8. 3.), Sorško polje (3. 4.), Rut (16. 6.), Černetiči (26. 6.), Stražišče (5. in 6. 7.), Praga, Češka (10.-13. 10.), Lukovica (1. 11.), Stražišče (26. 12.). Pri devetih urejenih enotah je sodeloval kot snemalec in režiser, pri štirih tudi s strokovnim vodstvom.

M. Peče je sodeloval pri nekaterih snemanjih na terenu kot snemalec ali asistent. Snemal je na naslednjih lokacijah: Drežnica (26. 1.), Ljubljana (5. 2., 6. 7. in 1. 11.), Zg. Draga pri Stični (15. 6.), Predanovci (10. 2.), Ravne (12. 2.), Ter v Benečiji, Italija (16. 3.), Porabje, Madžarska (23.-24. 5.), Javorje (3. 5.), Kostanje (21. 9.), Brežice (24.-25. 10.). Kot montažer je sodeloval pri izdelavi 16 videoenot. V Camporah pri Ankaranu je sistematično posnel postopke gojenja oljk, od obrezovanja do stiskanja olja.

VIDEOGRAFIJA urejenih videofilmov:

- *Borovo gostiivanje*. Predanovci, 10. 2. 2002. Strokovno vodstvo M. Ravnik, kamera in montaža M. Peče. Beta, 60 min. AVL 537.
- *Ploharji v Libuцах in Vogrцах*. Libuče in Vogrče, Avstrija, 9. in 10. 2. 2002. Strokovno vodstvo M. Piko (Narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec), kamera in režija N. Kriznar, montaža M. Peče. Beta, 73 min. AVL 539.

- *Ploharji*. Ravne, 12. 2. 2002. Strokovno vodstvo N. Križnar, M. Piko, kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 47 min. 46 sek. AVL 541.
- *Intracavernous ICA injury*. Ljubljana, Klinika za nevrokirurgijo. Strokovno vodstvo Vinko V. Dolenc, montaža M. Peče. VHS. AVL 550.
- *Intracavernous ICA aneurysm*. Ljubljana, Klinika za nevrokirurgijo. Strokovno vodstvo Vinko V. Dolenc, montaža M. Peče. VHS. AVL 551.
- *Šelma v Kostanjevici*. Kostanjevica na Krki. Strokovno vodstvo N. Križnar, kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 5 enot: Pustna povorka in oklic kurenta (32 min. 42 sek.), Pustni torek (89 min. 2 sek.), Občni zbor »perforcenthaus« (38 min. 56 sek.), Pepelnična sredo (62 min 50 sek.), Pogovori (73 min. 39 sek.). AVL 553.
- *Iz tišine. Moje potovanje skozi čas*. Kamera in režija R. Dapit, montaža M. Peče. Beta, 41 min. 50 sek.
- *Prenos kozolca*. Zg. Draga pri Stični, 15. 6. 2002. Kamera in montaža M. Peče. Beta, 30 min. 24 sek. AVL 558.
- *Količenje na Sorškem polju*. Stražišče, 3. 4. 2002. Kamera N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 25 min. 29 sek. AVL 600.
- *Iz kontrasta v mehkobo*. Poletna šola vizualnega, Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Avtorici: Urška Fleirin, Nadja Sever. VHS, 13 min. 31 sek. AVL 603.
- *Jožko*. Poletna šola vizualnega, Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Avtorja: Albina Bobnar, Sveto Trajkovski. VHS, 11 min. 35 sek. AVL 604.
- *Alza la mano, Marizia*. Poletna šola vizualnega, Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Avtorja: Nataša Gregorič, Boštjan Mohor. VHS, 10 min. 5 sek. AVL 605.
- *Press bar*. Poletna šola vizualnega, Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Avtorja: Tanja Stankovič, Andraž Ravnik. VHS, 5 min. 50 sek. AVL 606.
- *Izza blagajniškega okenca*. Poletna šola vizualnega, Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Avtorji: Nataša Kuzmič, Simon Skočir, Urh Vrenjak. VHS, 11 min. AVL 607.
- *Stiskalnica Zwick Roell: arheološki eksperiment*. Ljubljana, maj 2002. Strokovno vodstvo Ivan Turk, kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 29 min. AVL 610.
- *Pepelnica v Benečiji*. Srednje in vasi v dolini Idrije, 8. 3. 2000. Strokovno vodstvo M. Ravnik, N. Križnar, kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 67 min. AVL 617.
- *Adriano Qualizza pripoveduje o pustovanju*. Črnetiči, 26. 6. 2002. Strokovno vodstvo M. Ravnik, kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 43 min. 10 sek. AVL 615.

- *Potovanje v Prago: ob 110 letnici smrti M. M. Ziljskega*. Praga, 10.–13. 10. 2002. Kamera in režija N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 62 min. 40 sek. AVL 622.
- *Images to think with*. Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Kamera Allison Jablonko, Metje Postma, režija A. Jablonko, montaža M. Peče, N. Križnar. Beta, 51 min. 37 sek. AVL 627.
- *Moments from the summer school of the visual*. Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Kamera A. Jablonko, M. Postma, režija A. Jablonko, montaža M. Peče. Beta 17 min. 57 sek. AVL 629.
- *An editing event*. Nova Gorica, 21.–29. 8. 2002. Kamera in režija A. Jablonko, montaža M. Peče. Beta, 45 min. 15 sek. AVL 631.
- *Miklavževanje*. Sveče, Avstrija, 5. 12. 2002. Strokovno vodstvo in kamera N. Križnar, montaža M. Peče. Beta, 84 min. 23 sek. AVL 635.

Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo (Göthova topografija)

Iz rokopisnega arhiva topografskih podatkov po odgovorih na vprašalnice nadvojvode Janeza (1811) in Georga Götha (1842) je zunanja sodelavka Katarina Podlogar transkribirala gradivo za 18 krajev (tj. 140 strani, abecedno od Jurkloštra do Laškega).

AQUADAPT, mednarodni projekt

Vodja za ISN: M. Stanonik.

Sodelavci: S. Drnovšek, J. Fikfak, M. Godina - Golija, H. Ložar - Podlogar, M. Ravnik, I. Slavec Gradišnik, S. Zemljčič - Golob; zunanja sodelavka J. Kožina.

Evidentirane so bile doslej objavljene tematske etnološke razprave, ki obravnavajo vsakdanje in praznično življenje v zvezi z vodo na slovenskih tleh in še posebej na Krasu (S. Drnovšek, M. Godina - Golija, I. Slavec Gradišnik, S. Zemljčič - Golob). S. Drnovšek je iz foto- in diadokumentacije pregledala gradivo s Krasa, Brkinov in Slovenske Istre. Izbrane so bile enote, ki se nanašajo na vodo in so uvrščene v gesla o stavbarstvu in notranji opremlitvi. M. Ravnik je pregledala terensko gradivo (posnetki in prepisi pogovorov s prebivalci) iz vasi pod Kraškim robom in nad njim in na meji s Krasom in Istro (Bezovica, Črnotiče, Dekani, Dol pri Hrastovljah, Hrastovlje, Podpeč, Zanimgrad, Zazid), ki je bilo dokumentirano za etnološko raziskavo v slovenski Istri med letoma 1988 in 1996. V njem so tudi podatki o pomeni vode v življenju družin in vasi. Ti bodo ovrednoteni in bodo podlaga nadaljnjemu terenskemu delu.

M. Godina - Goliša je pregledala in izpisala temeljno etnološko literaturo o preskrbi z vodo, hranjenju in načinih uživanja vode kot pijače. Pripravila je vprašalnik za terensko delo.

Jasmina Kozina je opravila mikro raziskavo na podlagi terenskih virov z naslovom »Pomen vodnih virov za življenje v vasi Hrastovlje«.

Rožana Koštič, zunanja sodelavka, je opravila podobno raziskavo v Novi vasi in okolici v Slovenski Istri.

Marija Štrancar, zunanja sodelavka, je s sodelavci opravila mikro raziskavo na podlagi terenskih virov z naslovom »Ko še ni bilo vodovoda in ne pip« v šolskem okolju Podgrad v Brkinih.

J. Fikfak je raziskoval pridobivanje pitne vode iz »štirn« in kapnice, kale za napajanje živine in ledenice v Matarskem podolju in Brkinih.

H. Ložar - Podlogar je za raziskavo o vlogi vode v ljudskem življenju zbrala podatke o tistih šegah (življenjskih, letnih in delovnih) in verovanju, pri katerih ima voda (naravna ali blagoslovljena) poseben pomen. V pripravi je članek z naslovom »Darovanje vodi kot obramba proti morebitnim (osebnim in skupnim) nesrečam v slovenskih šegah«.

M. Stanonik je iz terenskih virov in slovenske literature zbrala gradivo za poglavje o vodi kot estetskem fenomenu v slovenski slovstveni folklori in literaturi. I. Slavec Gradišnik je za obravnavo vode v vsakdanjem in prazničnem življenju na Krasu pregledala inštitutsko leksikalno bazo in iz nje izločila enote, v katerih je omenjena voda.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Člani inštituta so sodelovali s številnimi ustanovami in posamezniki doma in v tujini pri različnih projektih.

- Organizirana je bila strokovna ekskurzija članov ISN po Kočevskem z obiskom Pokrajinskega muzeja Kočevje in ogledom razstave o Kočevskih in razstave o vaških tolmunih oz. kalščih - 5. 3.
- I. Slavec Gradišnik, M. Ravnik in H. Ložar - Podlogar so se udeležile posvetovanja »Etnološko delo med porabskimi Slovenci« (Monošter, Madžarska, 23.-24. 5.), ki je bilo združeno s strokovno ekskurzijo po Porabju.
- Sodelavci ISN so 10. 12. v Zagrebu obiskali Inštitut za etnologijo i folkloristiko in Odsjek za etnologijo, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Na konferenci o humanistiki, ki jo je ZRC SAZU priredil 14. in 15. 11., je bila M. Ravnik koordinatorka sklopa o izobraževanju.
- M. Godina - Goliša je bila članica uredništva His-

toričnega seminarja. Skrbela je za izvedbo etnoloških predavanj. Od februarja je glavna urednica zbornika *Traditiones*.

- M. Kropelj je z Nikolaiem Mikhailovim iz Univerze v Vidnu uredila 5. številko mednarodne revije *Studia mythologica Slavica*.
- J. Fikfak je s sodelovanjem Aleša Gačnika, N. Križnarja in H. Ložar - Podlogar pripravil in uredil monografijo *O pustu, maskah in maskiranju* (izid 2003).
- Šeste Poletne šole vizualnega (Nova Gorica, 21.-29. 8.) se je udeležilo 11 slušateljev iz Slovenije, večinoma podiplomskih študentov antropologije Fakultete za družbene vede. Delavnice so vodili: Allison Jablonko (Proizvodnja in analiza vizualnih zapisov), Tone Rački (Vaje iz snemanja z malo kamero in izhodišča filmske slike), N. Križnar (Razmerje med etnografskim in dokumentarnim filmom), Metje Postma (Metodološke osnove raziskovalnega videofilma), M. Peče (Osnove digitalne montaže in asistenca pri proizvodnji videofilmov), R. Dapit (Snemanje kot srečanje z ljudmi). Vsi slušatelji so sodelovali v vseh delavnicah. Vsak predavatelj je imel 5 srečanj s slušatelji, to je približno 15 ur. V šoli je nastalo 5 videofilmov.
- Na Festivalu neodvisnega filma Slovenije v Ljubljani (25.-26. 10.) je Poletna šola prejela posebno priznanje za opazne dokumentarne filme, eden od njih pa je bil predvajan v programu nagrajencev.
- Odbor za Štekljevo nagrado, katerega članici sta tudi M. Kropelj in M. Ravnik, je imel seji 13. 3. in 30. 5. v Komnu na Krasu. Nagrada je bila podeljena akademiku dr. Milku Matičetovemu 29. 9. v Gorjanskem pri Komnu na Krasu.
- M. Stanonik je za zbirko *Glasovi* zbrala gradivo in uredila 25. knjigo z naslovom *Mrak eno jutrnja*. Uredila je tudi 26. knjigo *Lesene cokle*. Je tudi urednica nove publikacije *Slovstvena folkloristika*, glasila sekcije za zbiranje in raziskovanje slovenske slovstvene folklore pri slovenski konferenci Svetovnega slovenskega kongresa, 1, Ljubljana 2002, št. 1.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Vodja: S. Zemljčič - Golob

V letu 2002 je inštitut pridobil (z nakupom, zamenjavo in z darili) 550 knjižnih enot; knjižnica zdaj šteje preko 15.000 enot knjižnega fonda.

S. Zemljčič - Golob je za zbornik *Traditiones* 31/I,

2002 sestavila bibliografijo dr. Toneta Cevca od leta 1993 do 2002.

Dokumentacija

Vodja: S. Drnovšek

Nadaljevalo se je delo za dokumentacijo v okviru naloge *Etnološka kulturna dediščina - zbiranje, vrednotenje in varovanje gradiva, arhivov in dokumentacije*. Raziskovalci so na terenu posneli 791 fotografij, 71 diapozitivov in 97 enot gradiva na videokasetah. V okviru Sekcije za šege, igre in družbeno kulturo je bilo posneto gradivo v Vrbici pri Ilirski Bistrici, Trziču, Ljubljani, Prekmurju, Komnu na Krasu, Drežnici, Posočju, Brkinih, Istri, Beneški Sloveniji, Reziiji, na Dolenjskem, Dobropolju, Kambreškem in Tržaškem. Tematika posnetkov sega na področje letnih šeg (barčice sv. Gregorja, pustovanje, velika noč, mlaj, majnica, Miklavžev obhod), žegnanj, ljudske in stavbarske umetnosti, naselij in pokopališč, čebelarstva, spravila sena, planšarstva, zgodovine etnologije in inštituta.

Na digitalnih videokasetah, nastalih v slovenskem zamejstvu v Italiji in v zahodni Sloveniji, je dokumentirano pustovanje v Marsinu/Mersino, Roncu/Rodda, Drežnici in na Vrhu/San Michele del Carso (Sovodnja pri Gorici), pogreb pusta v Bili/San Giorgio (Reziija), pobiranje hlebcev v Garmaku, Sevcu in Liesah (Nadiška dolina), miklavževanje v Kanal-ski dolini (Tablja/Pontebba) in v Ratečah, Marijo nosijo v Marsinu/Mersino in otepovci v Češnjici ter Jereki v Bohinju.

Zbirka Avdiovizualnega laboratorija se je povečala za 61 enot (gradivo 30, urejeni videofilmi 22 in tuja produkcija 9 enot) in šteje 763 enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 31/1, 2, 2002. Glavna urednica M. Godina - Golija. Ljubljana, SAZU, Razred za filološke in literarne vede, 2002.
- *Studia mythologica Slavica* 5, 2002. Odgovorna urednica M. Kropelj in Nikolai Mikhailov. ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje, Ljubljana; Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Udine 2002.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Za projekt *Uporaba, obnova, zaščita in uveljavljanje etnografskega in jezikovnega zvočnega gradiva M. Matičetovega, zbranega na področju Videmske*

pokrajine v deželi Furlaniji in Juljski krajini - Reziiji in Beneški Sloveniji med letoma 1962-1977 je bilateralna komisija (M. Ravnik, R. Dapit, M. Kropelj - Inštitut za slovensko narodopisje, in prof. dr. Gian Paolo Gri, prof. dr. Vincenzo Orioles - Centro internazionale sul plurilinguismo, Università degli studi di Udine, Italija) izpolnila prvo fazo dogovorjenega dela in pripravila načrt za nadaljnje delo.

- R. Dapit - znanstveni svetovalec za jezikoslovno in etnološko področje pri Centro internazionale sul plurilinguismo Univerze v Vidmu, Italija - nadzoruje in znanstveno odgovarja za projekte za razvoj lokalnega jezika v Reziiji.
- Pri projektu v okviru dvostranskega sodelovanja z Republiko Avstrijo (2002-2003) *Šege kot identitetni dejavniki v procesu nastajanja novih evropskih regij* sodelujeta kot nosilca projekta mag. Martina Piko - Rustia (Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, Celovec, Avstrija) in N. Križnar; sodelavec pri projektu je M. Peče. Opravljeni so bili naslednji terenski obiski, vsakič zapisani in vizualno dokumentirani: vlačenje ploha, Libuče, Vogrče (10. 2.), vlačenje ploha na Ravnah (12. 2.), jajčarija na Javorju (4. in 25. 5.), miklavževanje v Svečah (5. 12.), intervjuvanje o božičnih šegah, Vidra vas (22. 12.). Razen aktivnega dogajanja so bili posneti tudi intervjuji z udeleženci sedanjih in minulih šeg. Predhodne ugotovitve potrjujejo hipotezo, da gre v obmejnih pasovih Slovenije in Avstrije za nekdanje skupne šege, ki so se zaradi političnih in zgodovinskih okoliščin močno diferencirale tako po namenu kot po obliki. Ta diferenciacija poleg splošne modernizacije odraža tudi različne etnične podlage šeg. Razen klasičnega terenskega dela so bili opravljeni tudi pregledi arhivov Muzeja na Ravnah, Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik v Celovcu in ISN ZRC SAZU v Ljubljani ter dveh zasebnih arhivov vizualnih dokumentov na Koroškem.
- M. Kropelj sodeluje z Università degli studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell' Europa Centro-Orientale, Italija, pri urejanju in izdajanju revije *Studia mythologica Slavica*.
- M. Stanonik sodeluje z Ústav etnológie SAV, Ústav pro etnografii a folkloristiki, Bratislava, Slovaška, pri izdajanju informativnega biltena *Slavistická folkloristika*.
- M. Stanonik je sodelovala na Inštitutu za občo in primerjalno književnost Univerze v Celovcu, Avstrija (prof. dr. Janez Strutz, Erwin Köstler, slavist in prevajalec na Dunaju, dr. Andrej Leben) pri raziskovalnem projektu *Literatura in odpor*.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dace Terzena v spremstvu novinarjev in fotografa iz Latvije: zbiranje informacij za promocijski članek o Sloveniji v latvijskem časopisu, 19. 3.
- Dr. Allison Jablonko, ZDA, se je udeležila Poletne šole vizualnega v Novi Gorici kot voditeljica delavnice, 21.-29. 8., in sopredavateljica v Histroičnem seminarju ZRC SAZU, 8.-13. 11.
- Metje Postma iz Univerze v Leidnu, Nizozemska, se je udeležila Poletne šole vizualnega kot voditeljica delavnice, 21.-29. 8.
- Študenti Videmske univerze iz Dipartimento di lingue e civiltà dell' Europa centro-orientale, Italija, 31. 5.
- Študenti iz Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo FF Univerze v Ljubljani, 21. 11.
- Prof. Dr. Nikolai Mikhailov, Università degli studi di Udine, Italija, Dipartimento di lingue e civiltà dell' Europa centro-orientale je obiskal inštitut zaradi dela pri urejanju in izdajanju revije *Studia mythologica Slavica* 21. 2, 8. 4., 22. 8. in 20. 11.
- Prof. dr. Vincenzo Orioles in prof. dr. Gian Paolo Gri iz Centro internazionale sul plurilinguismo, Università degli studi di Udine, Italija, sta obiskala ISN zaradi sodelovanja pri projektu *Uporabe, obnove, zaščite in uveljavljanja etnografskega in jezikovnega zvočnega gradiva M. Matičetovega, zbranega na področju Videmske pokrajine v deželi Furlaniji in Julijski krajini - Reziji in Beneški Sloveniji med letoma 1962-1977*, 11. 4.
- Dr. Ljupčo Risteski iz Inštituta za geografijo - zavoda za etnologijo, Prirodno-Matematični fakultet Univerze v Skopju, Makedonija, je obiskal inštitut zaradi študija gradiva iz zapuščine Nika Županiča, 14. 11. in 25. 11.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Roberto Dapit

- *L'evoluzione della lingua scritta presso le comunità slovene del Friuli*. - Predavanje na posvetovanju »Carnia plurilingue«, Tolmezzo, Italija, 18. 1.
- *Hišna imena v Zgornji Tersi dolini*. - Predavanje na 3. Mednarodnem dialektološkem simpoziju, Univerza v Mariboru, 5. 2.
- *La place du slovene et l'influence de la culture slovene sur son aire géographique italienne, en particulier dans la zone alpine*. - Predavanje na »Colloque international. Les langues et cultures régionales de l'arc alpin«, Gap, Francija, 13. 7.

- *Il carnevale nelle Prealpi Giulie*. - Predavanje z videoprojekcijo na srečanju »Maschere rituali alpine all' incrocio di tre culture«, Špeter, Italija, 25. 1.

Jurij Fikfak

- *Javni in vsakdanji diskurz o nekdanjih in novih simbolih*. - Predavanje na taboru Srednješolskega centra Rudolfa Maistra Kamnik, Kamniška Bistrica, 19. 6.
- *Analiza napisne akcije*. - Seminar »Interpretation und Verstehen IV«, Inter University Centre, Dubrovnik, Hrvaška, 26. 9.
- *Narodopisni pogledi Matija Majarja / Narodopisni pohledy Matija Majara*. - Predavanje na Karlovi univerzi ob 110- obletnici Majarjeve smrti, Praga, Češka, 11. 10.
- *Humanistika v mednarodnem okviru*. - Diskusija na posvetovanju »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, ZRC SAZU, Ljubljana, 14. 11.

Maja Godina - Golija

- *Etnologija in poklic etnologa*. - Predavanje na festivalu »Dnevi Radovednosti«, Maribor, 23. 1.
- *Slovenske praznične jedi*. - Predavanje, Višja strokovna šola za gostinstvo, Maribor, 27. 2.
- *Etnologija kot vir za literaturo, literatura kot vir za etnologijo*. - Prispevek pri okrogli mizi ob dnevu knjige, Univerzitetna knjižnica, Maribor, 25. 4.
- *Etnologija Maribora z okolico*. - Predavanje za turistične vodiče, Maribor, 8. 5.
- *Kulinarična dediščina Slovenije, še posebej Pohorja, in možnosti za njeno vključevanje v gostinsko ponudbo*. - Predavanje na 6. srečanju Pohorcev, Mariborsko Pohorje, 24. 9.
- *The Influence of Cookbooks on Food Culture in Slovenia in the 19th and the Beginning of the 20th Century*. - Referat na mednarodni konferenci »14th Ethnological Food Conference Changing Tastes - Food Culture and the Process of Industrialization«, Basel, Švica, 2. 10.

Naško Križnar

- *Pustovanja v Beneški Sloveniji*. - Predavanje s predvajanjem video filmov, Opčine, Italija, 6. 1.
- *Uvodno predavanje*. - Okrogla miza o pustovanju v Drežnici, Drežnica, 26. 1.
- *Po sledovih Murkovih fotografij*. - Referat na mednarodnem simpoziju o Matiji Murku, ČAV, Praga, Češka, 25.-27. 3.
- *Vizualna antropologija in Poletna šola vizualnega*. - Predstavitev za študente sociologije, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, 13.-14. 5.

- *AVL za Humboldtove štipendiste*. – Predstavitev, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 21. 5.
- *Vizualni krogi/Visual Rings*. – Predstavitev na srečanju »La didattica del territorio e le nuove tecnologie multimediali«, Gemona, Italija, 30.–31. 5.
- *Pustovanje kot kulturna vrednota*. – Predavanje ob razstavi Zrcaljenja, Kostanjevica na Krki, 27. 9.
- *Nomadi proti poljedelcem*. – Referat na strokovnem posvetu SED »Brežice po Brežicah: etnologija in regionalni razvoj«, Brežice, 24.–25. 10.
- *Poletna šola vizualnega in vprašanje vizualnih raziskav* (skupaj z dr. Allison Jablonko). – Predavanje, Historični seminar ZRC SAZU, Ljubljana, 11. 11.
- *Vrednotenje raziskovalnega dela v humanistiki*. – Predavanje na posvetovanju »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, ZRC SAZU, Ljubljana, 14.–15. 11.

Monika Kropelj

- *Oral and Intangible Traditional Culture in Slovenia. Its Forms and Recognitions*. – Predavanje na »International Conference on the UNESCO Proclamation of Masterpieces of the Oral and Intangible Heritage of Humanity«, Szekszard, Madžarska, 16.–21. 7.
- *Karel Štrekelj - Življenje in delo*. – Predavanje, Slavistični simpozij, Institut für Slawistik, Karl-Franzens Universität, Gradec, Avstrija, 24. 10.

Mojca Ramšak

- *Raziskovalna etika in etnološki poklicni kodeks*. – Referat na etnološkem večeru Slovenskega etnološkega društva, Ljubljana, 10. 4.
- *Koroške Slovenke v prvi polovici 20. stoletja*. – Predavanje na posvetovanju ISI ZRC SAZU »Ženske v manjšinskih skupnostih: pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila«, Ljubljana, 19. 6.
- *On illegitimate children and their parents in Carinthia in the 19th century and the first half of the 20th century*. – Predavanje na mednarodni konferenci »American Folklore Society: Image, object, and processes of documentation«, Rochester-New York, ZDA, 17. 10.
- *Primerjalni vidiki pri uporabi življenjskih zgodb: uporaba biografske metode, geografska pokritost in preučevnost življenjskih pism v slovenski etnologiji*. – Referat na strokovnem posvetu SED »Brežice po Brežicah: etnologija in regionalni razvoj«, Brežice, 24. 10.
- *Letno srečanje Ameriškega folklorističnega društva v Rochesteru*. – Poročilo o konferenci na prvem

letnem srečanju Slovenske etnomuzikološke študijske skupine, ZRC SAZU, Ljubljana, 9. 11.

Mojca Ravnik

- *Family and Identity in Slovenian Istria*. – Referat na mednarodnem znanstvenem srečanju »(Hidden) Minorities: Language and Ethnic Identities in the Alpine – Adriatic Region«, Radenci, 22. 3.
- *Beteraj*. – Referat in predvajanje video filmov Naska Križnarja na posvetovanju »Buzetski dani«, Buzet, Hrvaška, 6. 9.
- *Slovenska etnološka regionalizacija v Leksikonu etnologije Slovencev*. – Referat na strokovnem posvetu SED »Brežice po Brežicah: etnologija in regionalni razvoj«, Brežice, 24. 10.
- *Izobraževanje*. Diskusija na posvetovanju »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 11.

Ingrid Slavec Gradišnik

- *Murkov, Martinov in etnološki praznik*. Slavnostni govor ob podelitvi Murkovega priznanja, Slovensko etnološko društvo, Ptuj, 12. 11.

Marija Stanonik

- *Slovensko odporniško pesništvo pod italijanskim fašizmom (pred drugo svetovno vojno, 1920–1941)*. – Predavanje, Goriški muzej – Grad Kromberk, Nova Gorica, 19. 3.
- *Novosti Matije Murka pri raziskovanju slovstvene folklore*. – Predavanje na mednarodnem simpoziju »Matija Murko (Osobnost a dílo)«, Praga, Češka, 26. 3.
- *August Pavel in slovstvena folklor v njegovi pesniški zbirki »Tako pojem psalme v naročju slepe doline«*. – Predavanje na mednarodnem simpoziju »Dr. Avgust Pavel (1886–1946)«, Maribor, 4. 4.
- *Prispevek uršulink v slovenskem leposlovju*. – Predavanje na mednarodnem simpoziju ob 300-letnici prihoda uršulink v Ljubljano, Slovenska provinca uršulink Rimske unije in Zgodovinski inštitut Teološke fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 9. 4.
- *Stanislav Škrabec in slovenska slovstvena folklor*. – Predavanje na četrtem simpoziju o delu p. Stanislava Škrabca na temo: Države, pokrajine, narodi, ljudstva in njih kulture ter znanosti v Škrabčevih delih, Nova Gorica, 11. 10.
- *Vizija humanistike – na primeru slovenske slovstvene folkloristike*. – Referat na posvetovanju »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, ZRC SAZU, Ljubljana, 15. 11.
- *Oda Tržiču*. – Predavanje na simpoziju dr. Toneta

Pretnarja (Oddelek za slavistiko in Oddelek za slovenistiko FF Univerze v Ljubljani), Ljubljana, 23. 11.

- *Funkcija slovstvene folklorne v sodobnem slovenskem romanu*. – Predavanje na mednarodnem simpoziju »Slovenski roman, Obdobja 21 (Metode in zvrsti)«, Ljubljana, 5.–7. 12.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Stanka Drnovšek

Udeležba na 6. International Symposium of Cultural Heritage in Geosciences, Meaning and Metallurgy, Idrija, 17.–21. 6.

Jurij Fikfak

Ko-direktor seminarja Interpretation und Verstehen IV (narrativni intervju – prof. dr. Gerhard Riemann; hermenevtična analiza gradiva – prof. dr. Ulrich Oevermann), Inter University Center, Dubrovnik, Hrvaška, 16.–27. 9.

PEDAGOŠKO DELO

Roberto Dapit

- *Prevajanje iz slovenščine v italijanščino*. Redni predmet za vse štiri letnike na Scuola superiore di lingue moderne per interpreti e traduttori na Univerzi v Trstu, Italija, za vse štiri letnike.
- Mentor treh diplomskih nalog: Prevajanje pripovednega izročila v večjezičnem področju okoli Tržiča; Prevajanje pripovednega izročila iz Terške doline Milka Matičetovega; Oštregeca: prevajanje Tomšičevega dela v italijanščino.

Jurij Fikfak

- *Historische und gegenwärtige Skizzen zur slowenischen Ethnographie*. Izbirni izpitni predmet v zimskem semestru 2001–2002, Institut für Volkskunde und Kulturanthropologie, Karl-Franzens Universität, Gradec, Avstrija.

Naško Križnar

- *Vizualna antropologija*. Izbirni izpitni predmet, medfakultetni podiplomski magistrski študij Antropologija, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.
- *Vizualne raziskave*. Izbirni predmet (predavanje in vaje) za drugi letnik, Oddelek za kulturne studije in antropologijo, Fakulteta za humanistične studije v Kopru.

Monika Kropelj

- *Interpretacije pravljič*. Predavanje na Tretji univerzi, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 25. 1.
- Strokovno je vodila diplomski nalogi Irene Cerar, Slovenska gorska pravljič in pripovedka (Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo, FF Univerze v Ljubljani) in Maje Založnik, Filozofska analiza pravljič (Oddelek za filozofijo, FF Univerze v Ljubljani).

Mojca Ramsak

- *Biografija v mikrozgodovinski perspektivi*. Predavanje, Fakulteta za podiplomski humanistični študij v Ljubljani (ISH).
- Članica komisije za zagovor magistrske naloge Mateje Habine, »Spominjam se te 20. stoletje«. *Etnološka analiza ohranjanja osebnih spominov na Slovenskem*. Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 7. 5.

Mojca Ravnik

- *Družina in sorodstvo ob zahodni meji*. Predavanje na Tretji univerzi, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 6. 12.

Ingrid Slavec Gradišnik

- *Zgodovina etnoloških in antropoloških teorij*. Redna predavanja za 2. letnik Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- *Disciplinarna zgodovina*. Podiplomski kurz na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- *Razvoj etnologije in njeno mesto v šoli*. Predavanje za učitelje v devetletni osnovni šoli, Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 12. 4.
- Članica komisije za zagovor magistrskega dela Jerneja Mlekuža *Proučevanje učinkov migracij na vrednotenje prostora med izseljenci iz Nadiške Beneške Slovenije*, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 10. 9.
- Članica komisije in avtorica habilitacijske ocene za izvolitev dr. Maje Godina - Golija v naziv docentke, Pedagoška fakulteta Maribor, 22. 11.

Marija Stanonik

- *Ustno slovstvo*. Redna predavanja na Oddelku za slovenistiko, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- *Izbrane vsebine iz slovenske književnosti – slovstvena folkloristika*. Redna predavanja na Oddelku za slovanske jezike in književnosti, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru.

- *Slovstvena folklor* za dijake. Edukativni program, Gimnazija Črnomelj, 14. 2.
- *Slovstvena folklor* za dijake. Edukativni program, Gimnazija Vič, Ljubljana, 24. 9.
- *Zbirka Glasovi*. Tretja univerza, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 8. 3.
- *Zbirka Glasovi*. Teoretski seminar, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 18. 3.
- *Slovstvena folklor* in izbirni predmet Šolsko novinarstvo. Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Območna enota Novo mesto, Ljubljana, 5. 4.
- *Prizadevanja, da bi v zbirki Glasovi tudi slovenski izseljenci dobili svojo knjigo*. Predavanja, 28. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 8.–12. 7.
- Mentorica in predsednica komisije pri predstavitvi naloge: Mateja Bajuk, Tina Pezdirc, Mojca Kure, Folklorna pripoved v Podzemlju in okolici. XXXVI. srečanje mladih raziskovalcev Slovenije, Ljubljana, 27. 9.
- Sodelovanje pri projektu Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Vodnik po »obarvani slovenščini« – Model raziskovanja jezikovne in kulturne dediščine v domačem okolju (svetovalka Marija Sivec).
- Sodelovanje pri predlogu univerzitetnega diplomskega študijskega programa za slovenistiko v Novi Gorici.

- Mentorica osmih diplomskih nalog na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru in na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Maja Godina -Golija je bila mentorica mladi raziskovalki in magistrandki Š. Ledinek.

Mojca Ramšak je bila mentorica magistrandki Bernardi Fugger Germadnik.

Marija Stanonik je bila mentorica mladi raziskovalki in magistrandki B. Ivančič Kutin.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Nasko Križnar

Nagrada za najboljši arheološki kratki film Piščalka. Mednarodni festival arheološkega filma CINAR-CHEA, Kiel, Nemčija, 24.–28. 4.

Milko Matičetov

Štrekljeva nagrada za življenjsko delo. Gorjansko pri Komnu na Krasu, 29. 9.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GODINA-GOLIJA, Maja. Izbrana poglavja iz življenja Mariborčanov od leta 1860 do 1941. *Stud. Hist. Slov.*, 2002, letn. 2, št. 1, str. 229-251.

GODINA-GOLIJA, Maja. Stavbarstvo slovenskega etničnega prostora v delu Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 1, str. 91-98.

KRIŽNAR, Nasko. Etnologija in vizualna antropologija. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 2, str. 85-92.

KRIŽNAR, Nasko. Vizualni rokopisi. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 1, str. 159-190.

LEDINEK LOZEJ, Špela. Pričevanja o nekdanji ureditvi in življenju v planini Krstenica. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 1, str. 69-90.

LOŽAR-PODLOGAR, Helena. Slovenska ljudska kultura v delu "Die österreichisch-ungarische Monarchie in

Wort und Bild. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 1, str. 99-124.

RAMŠAK, Mojca. Berači in odnos do njih na avstrijskem Koroškem v prvi polovici 20. stoletja. *Etnolog, N. vrsta (Ljublj.)*, 2002, letn. 12=(63), str. 81-89.

RAMŠAK, Mojca. Znanost med objektivnostjo in grožnjo subjektivnosti : vloga terenskih dnevnikov in empatije pri zapisovanju življenjskih zgodb. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 2, str. 93-114.

STANONIK, Marija. Življenjska zgodba - resničnost ali utvara. *Tradit. - Inšt. slov. narodop.* Ljublj., 2002, 31, 1, str. 191-210.

Strokovni članek

RAMŠAK, Mojca. "O majhni stvari, ki se imenuje plagiat". *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2002, letn. 42, št. 4, str. 4-5.

RAMŠAK, Mojca. The Slovene Ethnological Society : research, professions and publications. *Anthropology newsletter*, October 2002, vol. 43, no. 7, str. 12.

RAVNIK, Mojca. Novost v raziskovanju slovenske Istre. *Tradit. -Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2002, 31, 2, str. 115-121.

STANONIK, Marija. Analiza vprašalnika. Str. 10-11. Slovsstvena folkloristika: koncept za revijo. Str. 3-5. *Slovs. folklor.*, 2002, letn. 1, št. 1.

STANONIK, Marija. Dorca Kraljeva, tržiška legenda. V: KODER, Jožica (ur.), KRALJ, Dorca. *Tržiška pesnica Dorca Kraljeva: fotografije likovnih prilog Foto Čebrovič*. Tržič: Občina: Zveza kulturnih organizacij, 2002, str. 105-106.

STANONIK, Marija. Epilog in memoriam Matija Murko: (Drstelja pri Ptuj, 10. 2. 1861 - Praga, 11. 2. 1952). *Slav. rev.*, jul.-sep. 2002, letn. 50, št. 3, str. 405-408.

STANONIK, Marija. Razmišljanje ob podelitvi Murkove nagrade in priznanja za leto 2000: (Ingrid Slavec - Gradišnik, Lidija Repinc). *Glas. Slov. etnol. druš.*, 2002, letn. 42, št. 3, str. 73-74.

STANONIK, Marija. Slovsstvena folkloristika : koncept za revijo. *Slovs.folklor.*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 3-5.

ZEMLJIČ-GOLOB, Sinja. Bibliografija Toneta Cevca (1993-2002). *Tradit. -Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2002, 31, 1, str. 13-16.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

GODINA-GOLJA, Maja. The role of meat dishes in Slovenian festive meals. V: LYSAGHT, Patricia (ur.). *Food and celebration : from fasting to feasting : proceedings of the 13th Conference of the International Commission for Ethnological Food Research, Ljubljana, Predvor, and Piran, Slovenia, June 5-11, 2000*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Dublin: Department of Irish Folklore, University College, 2002, str. 159-168, ilustr.

KRIŽNAR, Naško. Murkov zgled etnografske fotografije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. 185-189.

KROPEJ, Monika, PETTAN, Svanibor Hubert. Oral and intangible traditional culture in Slovenia, its forms and recognition?. V: *Papers for the International conference on the UNESCO proclamation of masterpieces of the oral and intangible heritage of humanity and the role of folklore festivals today*. Szekszárd, 2002, str. 15-22.

KROPEJ, Monika, PETTAN, Svanibor Hubert. The role of folklore festivals in Slovenia. V: *Papers for the International conference on the UNESCO proclamation of masterpieces of the oral and intangible heritage of humanity and the role of folklore festivals today*. Szekszárd, 2002, str. 23-25.

RAVNIK, Mojca. Ethnological characteristics of Slovenian Istra: an introduction. V: LYSAGHT, Patricia (ur.).

Food and celebration : from fasting to feasting: proceedings of the 13th Conference of the International Commission for Ethnological Food Research, Ljubljana, Predvor, and Piran, Slovenia, June 5-11, 2000. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Dublin: Department of Irish Folklore, University College, 2002, str. 39-44.

SLAVEC GRADIŠNIK, Ingrid. Murkov zaris etnologije v filološkem narodopisju. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. 167-183.

SLAVEC GRADIŠNIK, Ingrid. O Ehrlichu in etnologiji. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Ehrlichov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 19). Celje: Mohorjeva družba, 2002, str. 157-172.

STANONIK, Marija. Matija Murko na razpotjih slovanske filologije. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Evropsko leto jezikov. Sodobna slovenska književnost. Matija Murko*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 12). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. 157-166.

STANONIK, Marija. Narečna poezija Janeza Ramoveša iz Suše pod Blegošem. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 409-423.

STANONIK, Marija. Reaktualizacija Krsta pri Savici v literarjenju med drugo svetovno vojno (1941-1945). V: JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev : ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 335-345.

STANONIK, Marija. Vprašanje historizma/historičnosti in slovenska slovstvena folklor : (odlomki iz daljše razprave). V: DERGANČ, Aleksandra (ur.). *Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture : ob 80-letnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani*, (Obdobja, 18). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 627-640.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

RAMŠAK, Mojca. Koroske Slovenke v prvi polovici 20. stoletja. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 156-161.

STANONIK, Marija. Prizadevanja, da bi v zbirki Glasovi tudi slovenski izseljenci dobili svojo knjigo. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 283-290.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

DAPIT, Roberto. Hišna imena v Zgornji Terski dolini. V: JESENŠEK, Marko (ur.), RAJH, Bernard (ur.), ZORKO, Zinka (ur.). *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika : ob življenjskem in strokovnem jubileju prof. dr. Martine Orožen*, (Zora, 18). Maribor: Slavistično društvo, 2002, str. 185-194.

FIKFAK, Jurij. Zadrega z dojemanjem časa (in prostora) ljudske kulture. V: ČAS, Bojan (ur.). *Strukture prostora in časa : 2. Kamniški sociološki zbornik : humanistične in družboslovne študije = studies in humanities and social sciences*. Kamnik: Šolski center Rudolf Maister, 2002.

KRIŽNAR, Naško. Stražiški kozolci. Str. 189-200, ilustr. Zasebne muzejske zbirke in zbiralci. Str. 173-188, ilustr. V: DOLŽAN ERŽEN, Tatjana (ur.), OMAN, Matevž (ur.). *Stražiše pa Strašan : zbornik ob 1000. obletnici prve pisne omenbe naselja Stražišče pri Kranju*, (Gorenjski kraji in ljudje, 20). V Kranju: Gorenjski muzej, 2002.

RAVNIK, Mojca. Z meje na mejo. V: KALC, Aleksej, BRECELJ, Aleš, MIKLAVČIČ-BREZIGAR, Inga, MISLEJ, Irene, RAVNIK, Mojca, RUTTAR, Riccardo, ŠVENT, Rozina, TREBŠE-ŠTOLFA, Milica. *Poti in usode : selitvene izkušnje Slovencev z zahodne meje*, (Knjižnica Annales majora). Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije; Trst: Narodna in študijska knjižnica, 2002, str. 54-61, ilustr.

STANONIK, Marija. Cerkev in slovenska literarna ustvarjalnost. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 399-422.

STANONIK, Marija. Prispevek uršulink k slovenskemu leposlovju. V: KOGOJ, Marija Jasna (ur.). *Tristo let ljubljanskih uršulink : zgodovina samostana, njegovih šol in kulturnih dejavnosti*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 277-299.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

LEDINEK LOZEJ, Špela, GRAFENAUER BRATOŽ, Boža, ŠTERBENC SVETINA, Barbara. Aktualnost Alama ali zgodba za vse čase. V: JEZERNIK, Božidar (ur.). *Besede terorja: medijska podoba terorja in nasilja*, (Zbirka Zupaničeva knjižnica, št. 8). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2002, str. 23-33.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

STANONIK, Marija. *Dobračeva gori: 100 let Prostovoljnega gasilnega društva Dobračeva : etnološki vidik*. Dobračeva: Prostovoljno gasilsko društvo, 2002. 447 str., ilustr.

Strokovna monografija

RAVNIK, Mojca, KALC, Aleksej, BRECELJ, Aleš, MIKLAVČIČ-BREZIGAR, Inga, MISLEJ, Irene, RUTTAR, Riccardo, ŠVENT, Rozina, TREBŠE-ŠTOLFA, Milica. *Poti in usode : selitvene izkušnje Slovencev z zahodne meje*, (Knjižnica Annales majora). Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije; Trst: Narodna in študijska knjižnica, 2002. 173 str., ilustr.

Znanstveni film, zvočni ali video posnetek

DAPIT, Roberto. *Iz tišine - moje potovanje skozi čas = Dal silenzio - il mio viaggio nel tempo*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (41 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško, RAVNIK, Mojca (ur.). *Adriano Qualizza pripoveduje o pustovanju*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (43 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško, RAVNIK, Mojca (ur.). *Pepelnica v Benečiji - Srednje in vasi v dolini Idrije*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (67 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško, PIKO, Martina (ur.). *Ploharji v Libuцах in Vogrčah*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (73 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško. *Potovanje v Prago : ob 110 letnici smrti M. M. Ziljskega*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU; Celovec: Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, 2002. 1 videokaseta (Beta) (63 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško, TURK, Ivan (ur.). *Stiskalnica Zwick Roell : arheološki eksperiment*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (29 min), barve, zvok.

KRIŽNAR, Naško. *Šelma v Kostanjevici na Krki leta 1987*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 5 videokaset (Beta), barve, zvok.

PEČE, Miha, RAVNIK, Mojca (ur.). *Borovo gostiivanje v Predanovcih*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (60 min), barve, zvok.

PEČE, Miha, KRIŽNAR, Naško (ur.). *Ploharji na Ravnah*. Ljubljana: Avdiovizualni laboratorij Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU, 2002. 1 videokaseta (Beta) (47 min), barve, zvok.

SUMMARY

In 2002 work at the Institute of Slovenian Ethnology concentrated on the research program *Ethnological Culture Research in Slovenia and Neighboring Countries*, research projects *Lexicon of the Ethnology of Slovenes* and *Customs and Feasts in Slovenia in the Second Half of the 20th and at the Beginning of the 21st Centuries*, and on the international project *Aquadapt*. Work on the *Lexicon of the Ethnology of Slovenes* has been completed and the manuscript prepared for publication. At the end of 2002 it was submitted for publication. Institute researchers have written, corrected and reviewed its entries, selected photographs and prepared a list of illustrations. They also coordinated the work of other participants in the project: about 6000 entries (among them about 1000 indicators) and 8000 illustrations had been the work of 111 authors from 55 institutions from Slovenia and abroad. The entries have been arranged thematically and alphabetically. The Lexicon will also contain a glossary of all headwords and indicators, an index of special diacritic signs.

Research work on the project titled *Customs and Feasts in Slovenia in the Second Half of the 20th and at the Beginning of the 21st Centuries* focused mostly on documentation (photo archives and the Institute's archival material). Researchers have also cataloged fundamental works, topographic papers, local and other ethnological monographs, students' papers and diploma theses at the Department of Ethnology and Cultural Anthropology of the Ljubljana University Faculty of Arts, websites, newspapers and other mass media sources on the topic.

The Institute initiated the research of hitherto undocumented masks and carnival customs at Vrbica by Ilirska Bistrica, the so-called »vrbiške šjeme«. Researchers continued their research and documentation of numerous customs in Slovenia and its neighboring countries, for instance the life-cycle customs in Gailtal, the custom of sailing toy boats on St. Gregory Day in Tržič, Palm Sunday week in Ljubljana, St. Nicholas' Eve party in the vicinity of Škofja Loka and Ljubljana, in Val Canale and in Rateče, caroling and carnival customs in Resia, Venetia Slavia, Drežnica, in Sovodnje and its vicinity in the Karst region, in the Brkini region, the so-called »otepovci« in Bohinj, and others. Several video films have been made on the basis of recorded material, and the Institute's archives have acquired numerous

photographs and video documentation. A publication on carnival customs titled »O pustu, maskah in maskiranju« (Carnival Customs, Masks and Masquerading) was prepared for printing.

Research of family and kinship relations in rural parts of Slovenia in Venetia Slavia, the Soča region, Resia, Prekmurje and Istria continued. Research work of innovations in food culture at the end of the 19th and at the beginning of the 20th centuries focused primarily on literature, cookbook manuscripts, and collected field research material on festive food culture in Slovenia. Research of 20th century literary folklore examined the relationship between literary folklore and world literature, and folklore motifs in the linguistic work of Stanislav Škrabec, in poems of August Pavel from the Porabje region, and in the Slovene novel from the second half of the 20th century. Excerpts from the material for a collection of Slovene proverbs and sayings (over 26.000 excerpts) have been almost completed. Work on the preparation of the index of Slovene folk fairytale types focused primarily on archives, documentation and transcription of material collected by Milko Matičetov in Resia. Data was also gathered on the fairytales and mythology of Slovenia and Central Europe, and on folk medicine in Windisch Bleiberg in Carinthia, Austria.

Visual research in Carinthia focused mostly on the film archives of two priests, Pavel Zablatnik and Ciril Turk. A number of video films have been made in Cividale, Drežnica, Špeter, Sorsko polje, Černetiči, Strazišče, Predanovci, Ravne, the Porabje region, Lukovica and in Prague in the Czech Republic. A rich videography has been completed as well.

Institute's employees presented a number of papers at conferences in Slovenia and abroad; many of them are also lecturers at Slovene universities. The Institute published its two regular publications, *Traditiones* and *Studia mythologica Slavica*. 2002 saw the continuation of international cooperation on the project *The Use, Restoration, Protection and Promotion of the Ethnographic and Linguistic Sound Material Collected by Milko Matičetov in the Area of the Udine in Friuli-Venetia Giulia - Resia and Venetia Slavia between 1962 and 1977* [Ljubljana, Udine, Italy]. According to the bilateral cooperation with Austria researchers have continued with the project *Customs as a Factor of Identity in the Process of Forming New European Regions* [Ljubljana, Klagenfurt, Austria].

ZNANSTVENI SVET

Dr. Marjetka Golež Kaučič, akademik Uroš Krek (predsednik), akademik dr. Milko Matičetov, dr. Marija Klobčar, mag. Drago Kunej.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Marjetka Golež Kaučič, višja znanstvena sodelavka.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Marko Terseglav.

Znanstvena sodelavka: dr. Marija Klobčar.

Asistentka z magisterijem: mag. Urša Šivic.

Asistentki: Maša Komavec, Rebeka Kranjec (mlada raziskovalka).

Strokovni sodelavec s specializacijo v humanistiki: Mirko Ramovš.

Samostojni strokovni sodelavec: mag. Robert Vrčon.

Višji strokovni sodelavec: mag. Drago Kunej.

Strokovni sodelavec: Gregor Strle (od 1. 10.).

Tajnica: Tatjana Nartnik (do 31. 5.), Simona Črničev (od 1. 6. do 31. 8.), Barbara Šterbenc Svetina (od 1. 10.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskave slovenske ljudske glasbene in plesne kulture
Vodja raziskovalnega programa: M. Golež Kaučič.

Slovenska ljudska pesemska, glasbena in plesna dediščina

Vodja projekta: M. Golež Kaučič.

Vsebina raziskovalnega programa in projekta so sistematične in temeljite raziskave ljudske glasbene in plesne kulture. Nastajajo na podlagi terenskega dela, analize virov in gradiva ter teoretičnih spoznanj stroke in pojasnjujejo izvir, sprejemanje, posredovanje in spreminjanje vseh pojavov ljudske pesemske, glasbene in plesne dediščine. Znanstvene izdaje gradiva, na prvem mestu korpus »Slovenske ljudske pesmi«, omogočajo vpogled v bogastvo slovenske ljudske kulture, sistematizacija in računalniška obdelava pa olajšujeta pregled nad arhivsko zbirko GNI, ki sodi glede na številčnost naroda med največje tovrstne zbirke v Evropi. V raziskovalnem programu in pri projektu so poleg vodje sodelovali še vsi drugi sodelavci inštituta: M. Klobčar, M. Komavec, dr.

Zmaga Kumer (zunanja sodelavka), D. Kunej, M. Ramovš, R. Kranjec, U. Šivic, Julijan Strajnar (zunanji sodelavec), G. Strle in R. Vrčon.

Slovenske ljudske pesmi, 5. knjiga - pri povedne pesmi z družinsko tematiko

Za 5. knjigo, ki bo obsegala 52 pesemskih tipov z vsemi zbranimi variantami pesmi z družinsko tematiko, je bilo transkribiranih še 30 variant, ki so bile posnete po letu 1999 (M. Komavec, Z. Kumer, R. Vrčon). Končana je bila redakcija zadnjih 18 tipov (184 variant), za katere so bili izdelani tudi spremni znanstveni komentarji (M. Golež Kaučič, M. Klobčar, M. Terseglav). Tako je redakcija pesemskih besedil za 5. knjigo zaključena. Iz tipov, končanih v letu 2002, so bili izbrani primeri za zgoščenko *Slovenske ljudske pesmi - V. Ob pregledu gradiva živalskih in šaljivih balad* je bil narejen še dodatni seznam živalskih za 6. knjigo (M. Golež Kaučič). Za uvodno študijo k 5. knjigi je bila pregledana domača in tuja strokovna literatura na tematiko družinskih balad. Ob delu za 5. knjigo je bila napisana krajša razprava *Balada o morilcu deklet na Francoskem - pri poved o potovanju vznemirljivih zgodb ali pripoved o potovanju ljudi* (M. Klobčar).

Ljudsko in umetno - dva obraza ustvarjalnosti (M. Golež Kaučič)

Dokončana so bila vsa poglavja za monografijo z enakim naslovom. Potrebna je le še zaključna redakcija (aktualizacija, vnos treh preglednic, predgovor in priloge). Monografija bo izšla predvidoma jeseni 2003.

Živalske podobe v slovenski ljudski pesmi (M. Golež Kaučič)

Za monografijo je bila pregledana še druga tuja literatura in bil izdelan prvi oris začetnih poglavij. V tem okviru sta bila napisana razprava *Živalske pri povedne pesmi - vloga in pomen živalskih podob* ter referat z naslovom »Kos se posmehuje lovcu«: *Razmerje med ljudmi in živalmi v slovenskih živalskih baladah* za mednarodno posvetovanje raziskovalcev balad v Belgiji. Sestavljen je bil vprašalnik o posebni vlogi živali v življenju ljudskih pevcev, o njihovem odnosu do domačih in divjih živali ter o šegah, navadah in vražah, povezanih z njimi.

Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponarodelo v drugi polovici 19. stoletja (U. Šivic)

Raziskavaje umestila ponarodele pesmi druge polovice 19. stol. v kulturno-zgodovinski in družbeni okvir, ugotovila delež in vlogo teh pesmi v takratnih in današnjih repertoarjih ter osvetlila muzikološki

pogled na narodnobuditeljsko obdobje z vidika ponarodele pesmi. Na podlagi analize in primerjave gradiva, ki je shranjeno v arhivu GNI, so bile ugotovljene spremembe med avtorskimi pesmimi in njihovimi ljudskimi variantami, še posebej pa načini spreminjanja posamičnih glasbenih prvin, ki nastajajo v procesu prehajanja umetne pesmi v ponarodelo. Poseben pomen je namenila vlogi zborovskega in šolskega petja ter glasbenega založništva, saj so bili vsi odločilni za prenos avtorske pesmi v ljudsko duhovno dediščino.

Ljudska glasba severne Istre (M. Komavec)

Raziskava želi s svojimi rezultati dopolniti pregled slovenske ljudske glasbe in odgovoriti na vprašanje, v kakšni obliki le-ta še živi in kakšna je njena funkcija med ljudmi, tako med izvajalci kot tudi pasivnimi spremljevalci te oblike duhovne kulture. Pri delu na terenu je bilo posneto gradivo pri ljudskih pevcih in godcih na Opčinah, v Hrvatinih, Spodnjih in Zgornjih Skofijah, Strunjanu, Vrbovem, na Reki, v Jurdanih, Jušcih in Mučcih. Na podlagi nekaterih rezultatov raziskave je bil za mednarodno posvetovanje *Music and Minorities* v Lublinu na Poljskem napisan referat z naslovom *State Boundaries, Ethnic Boundaries and Musical Boundaries*, ki obravnava razlikovanje med državno-političnimi, etničnimi in glasbenimi mejami ter življenje večjezičnih pesmi v istrskem okolju.

Vprašanje socialne problematike v pesemskem izročilu Tuhinjske doline (M. Klobčar)

Raziskava se posveča razmerju med družbeno razslojenostjo in pesemsko dediščino v Tuhinjski dolini. Pregledani so bili terenski zvezki in gradivo, posneto v Tuhinjski dolini v šestdesetih letih preteklega stoletja. Na podlagi tega gradiva in etnoloških izhodišč oziroma pričakovanj, ki jih narekuje tema, je bila pripravljena izčrpna vprašalnica. Uporabljena je bila pri delu na terenu ob pogovorih z informatorji. Vsi pogovori so bili posneti na magnetofonski trak in slikovno dokumentirani. Številni podatki so bili zbrani in zapisani tudi pri sondažnem pregledovanju terena, ob tej priložnosti so bile pridobljene nekatere stare fotografije, ki s svojo povednostjo pomagajo pri razumevanju tematike, in so bile po preslikavi vrnjene lastnikom.

Ureditev pesemskih zapisov dr. Radoslava Hrovatina - 2.faza (Z. Kumer)

V 1. fazi so bili narejeni pregled, prvi prepis in redakcija pesemskih zapisov dr. Radoslava Hrovatina iz let 1949-1955, ko je sodeloval v 11 terenskih ekipah Slovenskega etnografskega muzeja (Šmarje - Sap,

Dekani, Marezige, Šentvid pri Stični, Mokronog, Kobarid, Trenta, Šentjernej, Goriška Brda, Cerklje, Brkini). 2. faza ureditve Hrovatinove zapuščine (inštitutu jih je pred leti izročila njegova vdova) obsega prepis na kataložne formularje, kakor je navada v GNI, skupaj z oštevilčenjem. V letu 2002 je bilo dokončanih 10 map s 1125 prepisi. Vsak ima ovojnico, na kateri so vsi potrebni podatki (številka, kraj izvira in zapisa, vrsta pesmi, naslov pesmi, podatki o pevcih ali godcih, kraj in datum zapisa, zapisovalec, opombe o informatorjih, hranišče originalnega zapisa).

Plesno izročilo na Slovenskem

(R. Kranjec, M. Ramovš)

Opravljenaja bila raziskava, ki je na podlagi gradiva in virov poskušala razložiti govorico slovenskega ljudskega plesa. Izhajala je s stališča, da ples nikoli ni bil samo zabava, ampak hkrati tudi oblika medsebojnega sporazumevanja ter nosilec različnih sporočil. Po raziskavi je bila napisana razprava *Sporočilnost slovenskega ljudskega plesa*, ki analizira sporočila, opredeljuje njihov namen, vlogo in posledice ter jih skuša po dosedanjih spoznanjih razložiti. Za raziskavo *Vplivi folklorizma na slovensko plesno izročilo* je bilo opravljeno zbiranje in pregled literature, zlasti novejša tuje, ki je potrebna za oblikovanje teoretičnih izhodišč. Pregledano je bilo tudi obsežno gradivo v arhivu GNI. Narejene so bile nekatere sondažne raziskave na terenu, ki bodo omogočale uspešnejše terensko raziskovanje v letu 2003. Poskusnim vnosom podatkov v bazo ljudskih plesov je sledilo sistematično vnašanje podatkov: številčna oznaka plesa, številčna oznaka melodije, ime plesa, vrsta in tip plesa, metrična oblika melodije in spremljajoče pesmi, kraj in pokrajina izvora plesa, kraj in datum zapisa, ime zapisovalca, vrsta zapisa, hranišče in opombe. Do konca leta je bilo vneseno 70 % vseh zapisov (790 plesov). Za 1. zgoščenko iz serije »Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta« z naslovom *Slovenske plesne viže - Koroška* so bila potrebna dodatna snemanja nekaterih plesnih melodij, nato pa je bil napravljen končni izbor. Zgoščenka bo zvočna ilustracija k plesom, ki so objavljeni v knjigi Mirka Ramovša *Polka je ukazana. Plesno izročilo na Slovenskem - Koroška in zahodna Štajerska*.

Folkloristične študije (M. Terseglav)

Za študijo *Razmerje med folkloristiko in literarno teorijo* sta bila končani raziskava in obdelava gradiva. Začele so se priprave za študijo *O problemu ustvarjalcev ljudskega pesništva*, o tem, kdo je sploh lahko ljudski pesnik, kako je bil ta problem rešen v polpreteklih folklorističnih obravnavah in kaj bi bilo treba danes temu nujno dodati. Pri vsakokratnih objavah

ljudskih pesmi se ta problem vedno znova pojavlja in ga stroka rešuje na različne načine.

Arhiv GNI (D. Kunej)

V arhivu GNI je bil izdelan popis vseh magnetofonskih trakov, ki že kažejo znake hidrolize ali se hidroliza pri njih lahko kmalu pojavi. Pričelo se je s prvimi testnimi restavriranji hidroliziranih trakov. Še prej je bila zbrana in preučena vsa dostopna literatura o tej problematiki. Postopek restavriranja je razmeroma zapleten, saj je treba paziti, da se magnetofonski trak z njim trajno ne poškoduje. Po restavriranju je treba trak kmalu presneti, saj se čez čas hidroliza ponovno pojavi.

S pomočjo študentov so bili natančno pregledani vsi v letu 2001 pridobljeni trakovi iz zvočne zbirke Radia Ptuj (posnetki Iva Cianijs, 269 kratkih trakov, okoli 13 ur gradiva). Dokumentirani so bili stanje, način snemanja, trajanje in okvirna vsebina posameznega traku. S tem je zbirka pripravljena za arhivsko presnemavanje in sistematiziranje.

Na podlagi dogovora s Slovenskim gledališkim muzejem se nadaljujeta zaščita in presnemavanje njihove zbirke magnetofonskih trakov. Za 37 trakov (nad 60 ur gradiva) so bile izdelane arhivske kopije na DAT kasete, pripravljena je bila pripadajoča dokumentacija. Nadaljuje se strokovna in tehnična pomoč pri popisu, poslušanju in shranjevanju njihovih zvočnih nosilcev.

Nadaljevala se je obsežna raziskava o občutljivosti CD-R nosilcev na svetlobo in sončne žarke. Sončnim žarkom so bile izpostavljene nekatere nove vrste CD-R. V raziskavo sta bila vključena tudi dejavnika različnih zapisovalcev plošč ter različnih hitrosti zapisa.

Pripravljena so bila pisna navodila o uporabi zvočnega gradiva iz Arhiva GNI: *Osnove ravnanja z zvočnimi in avdiovizualnimi nosilci*, ki so razdeljena v tri vsebinske sklope: *Splošne značilnosti pri uporabi zvočnega gradiva iz arhiva*, *Terensko snemanje in priprava posnetih nosilcev za arhiviranje* ter *Temeljne značilnosti nekaterih zvočnih in AV nosilcev*. Navodila obsegajo 13 strani, podajajo temeljne napotke za ustrezno delo z arhiviranim zvočnim gradivom ter navajajo dodatno tujo in domačo literaturo s tega področja.

Vse leto so potekale priprave za nakup računalniške delovne postaje za digitaliziranje, restavriranje in obdelavo zvočnih posnetkov. Dokončen izbor in nakup bo izveden v januarju in februarju 2003.

Gradivo, posneto na terenu, je bilo sproti sistematizirano, katalogizirano in računalniško obdelano. Zanj je bilo izdelano 11 terenskih zapisnikov, poleg tega še 15 zapisnikov za zgodnejše gradivo (R. Vrčon). V sklopu objavljanja in izdajanja gradiva iz zvočnega arhiva GNI je izšla zgoščenka *Slovenske*

ljudske pesmi in viže, in sicer kot dopolnilo k *Družinski pesmarici*; pregledano in izbrano je bilo zvočno gradivo za 1. zgoščenko s plesnimi melodijami z naslovom *Slovenske plesne viže - Koroška*.

Digitalizacija rokopisne zbirke OSNP in Informatizacija zbirke GNI (M. Komavec, G. Strle)
Delo je obsegalo digitalizacijo originalnega gradiva (skeniranje, oblikovanje, urejanje in obdelava digitalnega gradiva), izbiro metapodatkovne sheme, postavitev podatkovnega modela ter na podlagi zbranih/izbranih podatkov specifikacijo poizvedovalnega vmesnika. Digitaliziranih je bilo 62 zvezkov (okoli 6500 enot), potekala pa je tudi priprava podatkovne baze za zvočni arhiv in terenske zapise.

Terensko delo (vsi raziskovalci)

V okviru raziskav so sodelavci inštituta na terenu preživeli 33 dni. Posneli so 490 zvočnih enot pesemskih in instrumentalnih melodij ter še za 325 minut različnih etnomuzikoloških, etnokoreoloških in drugih etnoloških podatkov. Terenske raziskave so dokumentirali tudi s fotografijami (174), diapozitivi (85) in videoposnetki (127 minut). Da bi ugotovili sedanje življenje ljudskih pesmi, glasbe in plesa ter sprememb, ki jih prinaša folklorizem, so spremljali različne prireditve, na katerih so nastopali pevci in godci ter folklorno-plesne skupine, ki goje dedščino domačih krajev, in bili večkrat tudi strokovni ocenjevalci teh prireditev. Raziskovalno delo je potekalo v naslednjih krajih: Adlešiči, Andraž nad Polzelo, Artiče, Boštanj, Brezje nad Mozirjem, Buč, Cerkevjak, Črešnjevce, Galicija, Gavce nad Šmartnim, Godič pri Kamniku, Gradišče, Jurovci, Kamnik, Koritno nad Oplotnico, Ljubljana, Majšperk, Mali Vrh, Mariborsko Pohorje, Markovci pri Ptuj, Marija Reka, Mozirje, Osilnica, Paška vas, Pobrežje pri Ptuj, Podgorci, Prevalje, Ptuj, Rečica ob Paki, Sela, Snovik, Srednja vas, Škofije, Šmartno na Pohorju, Šmartno ob Paki, Šmihel nad Mozirjem, Velika Lašna, Veliki Vrh, Vrbica v Brkinih, Zavrtaec, Zavrč in Žerjav.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- M. Golež Kaučič je pripravila in koordinirala program Raziskovalne šole za primerjalne študije Ljubljana (Research School of Comparative Studies Ljubljana) z naslovom modula »Tradicija in sodobnost«, in sicer v okviru študija z naslovom Primerjalni študij idej in kultur – Podiplomski študijski program za pridobitev magisterija in doktorata (Comparative Study of Cultures and Societies

Graduate School). Sodelovala je pri organizaciji in koordinaciji posvetovanja »Položaj družboslovja in humanistike v Sloveniji«, ki je bilo 7. 3. v Prešernovi dvorani SAZU. Je namestnica koordinatorja za etnologijo pri Svetu za humanistiko.

- M. Klobčar je napisala analitični prispevek o pevkah ljudskih pesmi, zapisovalki izročila in ustvarjalki Kati Turk z naslovom *Po sledih ustvarjalnosti Kati Turk*. Naredila je program samostojnega projekta *Stoletnica OSNP - vključevanje slovenske pesemske dediščine v evropski okvir*. Kot urednica spletnih strani Glasbenonarodopisnega inštituta je pripravila razširjeno in povsem prenovljeno podobno te predstavitev. 10. 10. je bila imenovana za urednico zbirke Folkloristika pri Založbi ZRC in za predstavitev zbirke na spletnih straneh založbe napisala besedilo ter ob pripravi prve knjige, zbornika *Valens Vodusek, Etnomuzikološki članki in razprave*, sodelovala pri zasnovi oblikovne podobne zbirke. Kot članica uredniškega odbora zbornika ISN in GNI ZRC SAZU *Traditiones* je skrbela za recenzije.
- M. Komavec je skupaj z U. Šivic izbrala in uredila ljudske in ponarodele pesmi ter napisala k njim komentarje za *Družinsko pesmarico*, ki jo je izdala Mladinska knjiga, in pripravila etnomuzikološki del za publikacijo *Pohajanje po Baški grapi*. Za *Leksikon etnologije Slovencev* je napisala pet etnomuzikoloških gesel; v okviru tega projekta je opravila tudi del korektur leksikona. Sodelovala je pri nastajanju zbornika etnomuzikoloških člankov in razprav Valensa Voduseka (prijava projekta, intervju z D. Čadežem, pomoč pri razporeditvi vsebine, korekture). Pripravila je koncept za zgoščenko *Slovenske božične kolednice - Slovene Christmas Carrots*, ki bo skupni projekt založbe Naxos World (Tennessee, ZDA) in Glasbenonarodopisnega inštituta. Bila je mentorica pri etnomuzikološki delavnici na raziskovalnem taboru »Etnološki temelji regijskega parka Pohorje« (15.–19. 5.). V delavnici je bilo vključenih 13 študentov Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani in 15 študentov Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete v Beogradu. Skupaj z U. Šivic je pripravila večer ljudske glasbe »Zajuckaj in zapoj, Mi vam vošmo dober večer ... koledniške pesmi skozi leto«, ki je bil 28. 6. v Prešernovi dvorani SAZU, in »Srečanje Etnomuzikološke študijske skupine« v isti dvorani, 16. 11.
- Z. Kumer je napisala daljši (63 str.) strokovni članek z naslovom *Marija v sv. pismu in slovenski ljudski pesmi*.
- D. Kunej je pripravil zgoščenki za *Družinsko pesmarico* in za publikacijo: *Svanibor Pettan, Rom*

- Musicians in Kosovo: Interaction and Creativity*, za slednjo je bila potrebna še obdelava zvočnih posnetkov. Sodeloval je pri pripravi in filmskem snemanju o delu in zbirkah GNI in njegovem Zvočnem arhivu za predstavitveni film ZRC SAZU. Za popis CD plošč in kaset je pripravil in pozneje prilagodil računalniško bazo podatkov. Pripravil in montiral je zvočne posnetke ter izdelal CD-R za zvočno predstavitev gledaliških ustvarjalcev na razstavi Slovenskega gledališkega muzeja. Za razstavo tekstilega oddelka (v okviru stalne zbirke) v Tehničnem muzeju Slovenije izbral in presnel zvočne posnetke iz arhiva GNI. Pomagal (tehnični in strokovni nasveti, nastavitve in umerjanje aparatur, testno preverjanje presnetkov idr.) pri kopiranju gradiva na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU in za različne uporabnike presnel zvočno gradivo iz arhiva GNI (19 uporabnikov, presnetega okoli 14 ur in 30 minut gradiva). 11. in 12. 9. je v Arhivu Republike Slovenije obiskoval tečaj za delavce, ki delajo z dokumentarnim gradivom. Je član mednarodne diskusijske skupine za vprašanja avdiovizualnih nosilcev »AV Media Matters« in mednarodne diskusijske skupine za zaščito zvočnih posnetkov v okviru Združenja za posnete zvočne zbirke (ARSC). Pri Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je član Ekspertne komisije za folklorno dejavnost in Izpitne komisije za pridobitev naziva Izprašani vodja folklorne skupine.
- M. Ramovš je pričel z urejanjem fototeke GNI in dopolnil manjkajoče podatke za večino fotografij, katerih negativni so v kartoteko vneseni pod številko L/1-40, LI/1-124 in Neg. 6 x 6 1-64. Je član uredniškega odbora zbornika ISN in GNI ZRC SAZU *Traditiones*. Pri Javnem skladu Republike Slovenije je predsednik Ekspertne komisije za kulturne dejavnosti in Izpitne komisije za pridobitev naziva Izprašani vodja folklorne skupine.
 - G. Strle je za zbornik *Valens Vodusek, Etnomuzikološki članki in razprave* tehnično obdelal fotografije in notne zapise.
 - U. Šivic je bila sourednica *Družinske pesmarice* in zanjo izdelala še 5 melodičnih transkripcij ter opravila korekture pri zborniku *Valens Vodusek, Etnomuzikološki članki in razprave*. Kot somentorica skupine za ljudsko glasbo in ples se je udeležila Raziskovalnega tabora Šmartno ob Paki 2002 (18.-23. 8.) in za članek *Ljudska pesem, glasba in ples v šmarnski okolici*, ki bo izšel v zborniku, napravila 20 transkripcij. Za publikacijo *Pohajanje po Baški grapi* je prispevala avtorske fotografije. Je članica uredniškega odbora revije *Naši zbori*.
 - M. Terseglav je za *Leksikon etnologije Slovencev*

napisal sedem gesel in eno dopolnilo. Bil je sourednik zbornika *Valens Vodusek, Etnomuzikološki članki in razprave*, urednik zbirke Knjižnica Glasnika SED in član uredniškega odbora revije *Narodna umjetnost* v Zagrebu. Sodeloval je s slovenskim nacionalnim komitejem za UNESCO pri Ministrstvu Republike Slovenije za šolstvo, znanost in šport.

- R. Vrčon je pripravljal gradivo za publikacijo *Pohajanje po Baški grapi* in bil sourednik zbornika *Valens Vodusek, Etnomuzikološki članki in razprave*.
- Sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta so gradivo in nasvete posredovali vsem, ki so to potrebovali za znanstveno, pedagoško, kulturno-prosvetno ali umetniško delo. Pri slednjih dveh so se tudi sami udeleževali (M. Komavec, R. Kranjec, D. Kunej, M. Ramovš, J. Strajnar, U. Šivic).

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Inštitutska knjižnica (3697 enot) je priročna, za potrebe sodelavcev in urejena po petih vsebinskih področjih (slovenske zbirke, tuje zbirke, domača strokovna literatura, tuja strokovna literatura, priročniki in dopolnilna ter primerjalna literatura) s katalogi za vsako posebej (avtorski in stvarni). Za knjižnico je skrbela Z. Kumer. V letu 2002 je bilo v knjižnico vpisanih 61 enot.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Traditiones* 31/1, 2 (2002). Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje in Glasbenonarodopisnega inštituta. Glavna urednica dr. Maja Godina - Golija.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Phonogrammarchiv pri Österreichische Akademie der Wissenschaften na Dunaju, Avstrija.
- Institut für Volksmusikforschung na Dunaju, Avstrija.
- Österreichisches Volksliedwerk na Dunaju, Avstrija.
- Steirisches Volksliedwerk v Gradcu, Avstrija.
- Slovenski narodopisni inštitut »Urban Jarnik« v Celovcu, Avstrija.
- Institut ruskoj literaturi »Puškinski dom« v Sankt Peterburgu, Rusija.
- Etnologický ústav Akademie věd ČR v Pragi, Češka.

- Ustav hudobnej vede SAV v Bratislavi, Slovaška.
- Instytut Sztuki PAN v Varšavi, Poljska.
- Institut za etnologiju i folkloristiku v Zagrebu, Hrvaška.
- Institut Cultural Ladin, Vigo di Fassa, Italija.
- Ethnographical Institute of Hungarian Academy of Sciences ter Akademiai Kisebbségkutató Műhely v Budimpešti, Madžarska.
- Golda Meir Library, Milwaukee/Wisconsin, ZDA.
- Univerza v Augsburgu, Nemčija.
- Mednarodno združenje tonskih mojstrov (AES).
- Mednarodno združenje zvočnih arhivov (IASA).
- Mednarodno združenje za posnete zvočne zbirke (ARSC).

OBISKI V INŠTITUTU

- Mari Arko Klemenc, doktorandka z univerze Berkely (University of California Humanities Research Grant, ZDA), februar-maj: pregledovanje arhiva GNI za disertacijo z naslovom *Construction, Arrangement, Revival: Slovenian Vocal Music Practises and National Perception*.
- Dragan Matić, inšpektor z Ministrstva za kulturo (Inšpektorat RS za področje kulturne dediščine), 25. 3.: ogled zvočnega arhiva in pregled načina arhiviranja.
- Vesna Horžan, direktorica Miklove hiše v Ribnici, 16. 4.: dogovor o skupni izdaji zgoščenke z ljudskimi pesmimi Ribniške doline.
- Wolfram Maerzendorfer in Michael Reichmayr, predstavnika ustanove Steirisches Volksliedwerk iz Gradca, Avstrija, ter Marlene Belly, urednica za ljudsko glasbo na evropski postaji Network s sedežem v Parizu, Francija, 17. 4.: ogled arhiva, seznanitev z zvočnim arhiviranjem v GNI in dogovor o izdaji zgoščenke s slovensko ljudsko glasbo v okviru te evropske mreže.
- Marjan Zupančič, namestnik direktorja Arhiva Slovenije, in Mojca Grabnar, sodelavka iste ustanove, 9. 8.: dogovor o pridobitvi pravnega statusa Arhiva GNI.
- Študentje Oddelka za etnologijo in kulturno antropologije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (s predavateljem dr. Jožetom Hudalesom), 21. 11.: predstavitev Glasbenonarodopisnega inštituta.
- Prof. Andrew Rous, predavatelj na angleškem oddelku izobraževalne fakultete v Péscu, Madžarska, 16.–18. 12.: predavanje o poganskih elementih v božičnih kolednicah *Oh that Pagan Christmas* (Mala dvorana ZRC, 17. 12.); seznanitev z delom GNI, predvsem z načini arhiviranja, siste-

miziranja in ohranjanja zvočnega arhiva ter pogovor o ustvarjalcih ljudske glasbe na Slovenskem.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Urša Šivic

Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponaredelo v drugi polovici 19. stoletja, Univerza v Ljubljani, Oddelek za muzikologijo, 28. 5. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjetka Golež Kaučič

- *Raziskave ZRC SAZU – poti iskanj in križišča spoznanj*. – Prispevek na Radiu Slovenija, 3. program ARS, Ljubljana, 10. 1.
- *Glasba in manjšine/Music and Minorities*. – So-predstavitev zbornika na tiskovni konferenci v Slovenskem etnografskem muzeju, Ljubljana, 13. 2.
- *Slovensko ljudsko baladno izročilo*. – Predavanje za slušateljce Tretje univerze, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 1. 3.
- *Različni vidiki raziskovanja teme: ženska v slovenski ljudski pesmi*. – Diskusijski prispevek na posvetovanju »Ženske v manjšinskih skupnostih: pomen in vloga žensk za ohranjanje ljudskega izročila«, Mala dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 19. 6.
- Pozdravni govor na prireditvi GNI *Zajuckaj in zapoj*, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 28. 6.
- »The Blackbird Mocks the Hunter«: *Human and Animal Relationships in Slovene Animal Ballads*. – Referat na 32. mednarodnem posvetovanju raziskovalcev balad, Leuven, Belgija, 22.–28. 7.
- *Pogoji humanističnega raziskovanja, rezultati, mednarodno sodelovanje*. – Uvod v diskusijo o navedenih temah na konferenci ZRC SAZU »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, Velika dvorana SAZU, Ljubljana, 14.–12. 11.

Marija Klobčar

- *Ljudska kultura na kamniško-domžalskem območju in podoba vsakdanjosti in praznika*. – Predavanje za turistične delavce, Kamnik, 28. 11.

Maša Komavec

- *Zbornik Glasba in manjšine/Music and Minorities* (ur. Adelaida Reyes, Svanibor Pettan in Maša Komavec). – Predstavitev na tiskovni konferenci v Slovenskem etnografskem muzeju, Ljubljana, 19. 2.
- *Družinska pesmarica* (zbrale in uredile Urša Šivic,

Maša Komavec in Marjeta Pušenjak). – Predstavitev knjige na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 2.

- *Glasba in manjšine/Music and Minorities*. – Predstavitev zbornika v okviru radijske oddaje *Drugi kraji – drugi časi*, Radio Slovenija – regionalni program Maribor, 7. 3.
- *Tolminski rožar – starosvetna ljudska pobožnost*. – Radijska oddaja v ciklu Slovenska zemlja v pesmi in besedi, Radio Slovenija, 26. 3.
- *Etnološki temelji regijskega parka Pohorje*. – Predstavitev projekta v okviru radijske oddaje *Drugi kraji – drugi časi*, Radio Slovenija – regionalni program Maribor, 16. 5.
- *Slovenske koledniške pesmi*. – Predstavitev koledniških pesmi na prireditvi GNI »Zajuckaj in zapoj«, Prešernova dvorana SAZU, Ljubljana, 28. 6.
- *Siate Boundaries, Ethnical Boundaries and Musical Boundaries*. – Referat na 2. konferenci študijske skupine »Glasba in manjšine«, Lublin, Poljska, 25.–31. 8.
- *Slovenska ljudska glasba*. – Predavanje na seminarju »Percorsi etnomusicali tra Adriatico e Mitteleuropa«, Casa della Musica »Seminario con ascolto di documenti sonori originali«, Trst, 9. 11.
- *Glasba in manjšine/Music and Minorities*. – Poročilo o 2. konferenci študijske skupine »Glasba in manjšine« na »Srečanju etnomuzikološke študijske skupine« v Prešernovi dvorani SAZU, Ljubljana, 16. 11.

Rebeka Kranjec

- *Ljudski plesi Koroške*. – Predavanje in asistenca glavnemu predavatelju na nadaljevalnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Slovenj Gradec, 20.–21. 4.
- *Ljudski plesi Gorenjske*. – Predavanje in asistenca glavnemu predavatelju na nadaljevalnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Ribčev Laz, 19.–20. 10.
- *Slovenski ljudski plesi*. – Predavanje s praktičnim prikazom na seminarju za Slovence, živeče v Parizu in okolici, Pariz, Francija, 30. 11.–1. 12.
- *Slovenski ljudski plesi – skupinski*. – Predavanje s praktičnim prikazom na začetnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 15. 12.

Zmaga Kumer

- *Geistliches Bild der Slowenen in ihrem Volkslied*. – Referat na simpoziju o slovenski kulturi, Göttingen, Nemčija, 5.–8. 9.

Drago Kunej

- *Terensko raziskovanje in dokumentiranje zvočnega*

gradiva. – Predstavitev Zvočnega arhiva GNI v okviru TV oddaje *Sledi*, TV Slovenija 1, 3. 2.

- *Trstenke*. – Predavanje s praktično predstavitvijo izdelave in igranja za skupino učencev z raziskovalno nalogo o trstenkah in njihovi izdelavi, OŠ Cirkulane, 15. 2.
- *Preprosta ljudska glasbila*. – Predavanje in delavnica za učence osnovne šole, Vitanje, 12. 3.
- *Temeljne akustične lastnosti domnevne koščene piščali iz najdišča Divje babe*. – Predavanje za udeležence Srečanja flavtistov Slovenije, Zagorje ob Savi, 26. 5.
- *Zaščita in arhiviranje avdiovizualnega gradiva*. – Diskusijski prispevek na mednarodnem posvetovanju s praktično delavnico »Multimedia Archive Preservation Projects« v organizaciji mednarodnih združenj IASA, FIAT, PRESTO in ECP, London, Velika Britanija, 21.–24. 5.
- *Izdelovanje ljudskih glasbil*. – Pogovor o izdelovanju ljudskih glasbil in predstavitev izdelovanja trstenk v TV oddaji *Polnočni klub*, TV Slovenija 1, 14. 8.
- *Družinska pesmarica*. – Predstavitev spremne zgoščenke na tiskovni konferenci ob izidu knjige v Mali dvorani ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 11.
- *Slovenska ljudska glasba in glasbila*. – Predavanje s praktičnim delom na seminarju »Ljudsko izročilo skozi igro, pesmi in ples« za pedagoške delavce in vzgojitelje, Bohinjska Bistrica, 30. 1., in Bled, 23. 11.
- *Terensko raziskovanje in dokumentiranje zvočnega gradiva*. – Predstavitev Zvočnega arhiva GNI v okviru radijske oddaje *Klepet ob kavici*, Radio Ptuj 25. 11.
- *Ohranjanje in restavriranje magnetofonskih posnetkov iz zvočnega arhiva Slovenskega gledališkega muzeja*. – Predavanje na posvetovanju ob 50-letnici Slovenskega gledališkega muzeja, Ljubljana, 28. 11.
- *Slovenska ljudska glasbila in njih uporaba*. – Predavanje s predstavitvijo na seminarju za vzgojitelje in učitelje »Pika, poka pod goro«, v organizaciji Zavoda RS za šolstvo – Območne izpostave Celje, Celje, 29. 11.
- *Slovenska ljudska glasba*. – Predavanje na seminarju za Slovence, živeče v Parizu in okolici, Pariz, Francija, 30. 11.–1. 12.
- *Poustvarjanje slovenske instrumentalne glasbe*. – Predstavitev skupine »Kurja koža« v okviru radijske oddaje *Čas in glasba*, Radio Slovenija, 3. program ARS, 9. 12.

Mirko Ramovš

- *Ljudski plesi Koroške*. – Predavanja s praktičnim delom na nadaljevalnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Slovenj Gradec, 20.–21. 4.

- *Ljudski plesi Zgornje Soške doline*. – Predavanje s praktičnim delom na seminarju JSKD – Območne izpostave Tolmin za vodje folklornih skupin z območja Posočja, Bovee, 15. 9.
- *Ljudski plesi Gorenjske*. – Predavanja s praktičnim delom na nadaljevalnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Ribčev Laz, 19.–20. 10.
- *Uvod v zgodovino plesa – Tipološka razvrstitev slovenskih ljudskih plesov – Vloga ljudskih plesov v šegah koledarskega in življenjskega kroga*. – Predavanja na začetnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, Ljubljana, 12.–13. 11.
- *Slovenski ljudski plesi*. – Predavanje s praktičnim delom na seminarju za učitelje in vzgojitelje »Pika, poka pod goro« v organizaciji Zavoda RS za šolstvo – Območne izpostave Celje, Celje, 30. 11.
- *Slovenski ljudski plesi – parni*. – Predavanja s praktičnim delom na začetnem seminarju JSKD za vodje folklornih skupin, 14. 12.

Julijan Strajnar

- *Otroške pesmi in otroška glasbila in zvočila*. – Predavanje za učence višjih razredov Osnovne šole Prežihov Voranc, Ljubljana, 21. 2.
- *Ljudska glasba Rezije*. – Predavanje za zbor Carmina slovenica ob ekskurziji v Rezijo, Ravanca/Prato di Resia, Italija, 20.–21. 3.
- *Ljudska glasba Rezije*. – Predavanje za udeležence »Sommerakademie« – mednarodne poletne šole za odrasle, Celovec, Avstrija, 28. 8.
- *Pritrkavanje na Slovenskem*. – Predavanje za pritrkovalce Obsotlja, Bistrica ob Sotli, 7. 10.
- *Pritrkavanje na Slovenskem*. – Predavanje za slušatelje Tretje univerze, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 22. 10.

Urša Šivic

- *Družinska pesmarica* (zbrale in uredile Urša Šivic, Maša Komavec in Marjeta Pušenjak). – Predstavitev knjige na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 2.
- *Briška ljudska glasba v preteklosti in sedanjosti*. – Referat na posvetovanju »Ljudska glasba: način za medsebojno spoznavanje evropskih kultur – La musica di tradizione orale: uno strumento per la conoscenza delle culture Europe«, Krmin/Cormons, Italija, 16. 8.
- *Stik med zborovsko priredbo ljudske pesmi in njenim izvirnikom*. – Radijska oddaja na 1. programu Radia Slovenija, 11. 9.
- *Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponarodelo v drugi polovici 19. stoletja*. – Predstavitev magistrske naloge na »Srečanju etnomuzi-

koloske študijske skupine« v Prešernovi dvorani SAZU, Ljubljana, 16. 11.

Marko Terseglav

- *Ljudsko pesništvo*. – Predavanje za slušatelje Tretje univerze, Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, 11. 1.
- *Družinska pesmarica* (zbrale in uredile Urša Šivic, Maša Komavec in Marjeta Pušenjak). – Sopedstavitev knjige na tiskovni konferenci v Mali dvorani ZRC SAZU, Ljubljana, 22. 2.
- *Luči odpri vrata, krajina mi bela*. – Predavanje na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 5. 7.
- *Štrekljev pogled na ljudsko pesništvo*. – Referat na simpoziju ob 90-letnici smrti dr. Karla Štreklja, Institut für Slawistik Univerze v Gradcu, Gradec, Avstrija, 24.–25. 10.
- *Jerneja Ferlež: Fotografiranje v Mariboru 1914–1941*. – Predstavitev knjige na tiskovni konferenci, Maribor, 11. 12.

ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Rebeka Kranjec

- Študijski obisk Instituta za muzikologijo pri Madžarski akademiji znanosti v Budimpešti, Madžarska: ogled instituta in arhiva, seznanitev z njihovim načinom etnokoreološkega raziskovanja, 24. 7.
- Udeležba na 22. mednarodnem simpoziju študijske skupine za etnokoreologijo pri ICTM, Szeged, Madžarska, 24.–31. 7.
- Študijski obisk etnokoreološkega oddelka na Institutu za etnologijo i folkloristiku v Zagrebu, Hrvaška: seznanitev z etnokoreološkim delom in tujo etnokoreološko literaturo, ki se nahaja v institutski knjižnici, 10. 12.

Drago Kunej

- Študijski obisk Instituta za etnologijo i folkloristiku v Zagrebu, Hrvaška: seznanitev z delom instituta, izmenjava izkušenj in pogovor o bodočem sodelovanju, 10. 12.

Urša Šivic

- Študijski obisk Instituta za etnologijo i folkloristiku v Zagrebu, Hrvaška, in njihovega etnomuzikološkega oddelka: seznanitev z njihovimi etnomuzikološkimi raziskavami, pogovor o možnostih sodelovanja.

PEDAGOŠKO DELO

Marko Terseglav

Uvod v folkloristiko. – Predavanja (2 uri tedensko) za študente 2. in 3. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Marjetka Golež Kaučič je bila mentorica magistrandkama Rebeke Kranjec in Urši Šivic.

Zmaga Kumer je bila somentorica magistrandki Urši Šivic.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Mirko Ramovš je 23. 11. prejel Zoisovo nagrado za življenjsko delo na področju etnokoreologije.

Marjetka Golež Kaučič je bila novembra izvoljena za podpredsednico Mednarodne komisije za raziskovanje balad – Kommission für Volksdichtung / International Ballad Commission (KfV/IBC) Société Internationale d'Ethnologie et Folklore (SIEF).

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, VIR: VZAJEMNA BAZA PODATKOV COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. "Animals bury the hunter" - ethical and sociological elements of the Slovene ballad. *Acta ethnogr. Hung.*, 2002, 47, 1/2, str. 163-174.

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Živalske pripovedne pesmi - vloga in pomen živalskih podob. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2002, 31, 2, str. 23-42.

KLOBČAR, Marija. Štajerska slovesa - odsev družbene razslojenosti ali enakosti med ljudmi. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2002, 31, 2, str. 7-22.

TERSEGLAV, Marko. Šalo na stran in šala kot kratka oblika ustnega slovstva. *Tradit. - Inšt. slov. narodop. Ljublj.*, 2002, 31, 2, str. 55-83.

TERSEGLAV, Marko. Vodovnikovi sodobniki na Kranjskem. *Etnolog, N. vrsta (Ljublj.)*, 2002, letn. 12=(63), str. 29-38.

Strokovni članek

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Raziskave ZRC-SAZU - poti iskanj in križišča spoznanj. V: NJATIN, Lela B. (ur.). *ZRC SAZU: priložnostno glasilo ob 20-letnici Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti*, 22. februar 2002. Ljubljana: ZRC SAZU, 2002, str. 13-15, ilustr.

KLOBČAR, Marija. Vpliv spremminja joče se meščanske zavesti na razvoj Kamnika: posebnosti kamniškega meščanskega ponosa. *Kamniški zb.*, 2002, 16, str. 45-64, ilustr.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

KOMAVEC, Maša. "Ti igraš za lepoto glasbe, tine igraš

zati, ki igraš, ti moraš narditi lepe zvoke": o harmoniki v severni Istri. V: ČERIBAŠIČ, Naila (ur.), GREBLO, Ines (ur.). *Istarski etnomuzikološki susreti: 2000.-2001.*. Roč: KUD "Istarski željezninčar", 2002, str. 17-20.

KUNEJ, Drago. Temeljne značilnosti mikrofonske postavitve pri terenskem snemanju ljudske glasbe. V: ČERIBAŠIČ, Naila (ur.), GREBLO, Ines (ur.). *Istarski etnomuzikološki susreti: 2000.-2001.*. Roč: KUD "Istarski željezninčar", 2002, str. 155-168.

STRAJNAR, Julijan. Harmonika v ljudski glasbi. Str. 75-77. Ljudska glasbila in njih uporaba. Str. 17-20. V: ČERIBAŠIČ, Naila (ur.), GREBLO, Ines (ur.). *Istarski etnomuzikološki susreti: 2000.-2001.*. Roč: KUD "Istarski željezninčar", 2002.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Slovenska ljudska pripovedna pesem (balada) in njeni odsevi v Prešernovi ter odmevi v sodobni poeziji. V: JUVAN, Marko (ur.). *Romantična pesnitev: ob 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna*, (Obdobja, 19). Ljubljana: Center za slovensčino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 521-542.

KOMAVEC, Maša. Die Popularisierung der Volksmusik in Slowenien. V: *Die Volkskultur im Spannungsfeld von regionalem Bewusstsein und Kommerz: internationales Symposium*, (Mageregger Gespräche zur Volkskultur in Kärnten, Bd. 6). Klagenfurt: Kärntner Heimatwerk, 2002, str. 37-45, portret.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

GOLEŽ KAUCIČ, Marjetka. Različni vidiki raziskovanja teme ženske v slovenski ljudski pesmi. *Dve domov.*, 2002, št. 16, str. 161-164.

TERSEGLAV, Marko. "Luči odpri vrata, krajina mi bela"

(O. Župančič). V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 293-303.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GOLEŽ KAUČIČ, Marjetka. "Animals bury the hunter" - ethical and sociological elements of the Slovene ballad. V: BARNA, Gabor (ur.), KRÍZA, Ildikó (ur.). *Folk ballads, ethic, moral issues*, (Szegedi vallási néprajzi könyvtár, 10). Budapest: Akadémiai kiadó, cop. 2002, str. 163-174, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

KRANJEC, Rebeka, KUŽNIK, Lea. V imenu "višjih ciljev". V: JEZERNIK, Božidar (ur.). *Besede terorja : medjska podoba terorja in nasilja*, (Zbirka Županičeva knjižnica, št. 8). Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, 2002, str. 129-142.

KUMER, Zmaga. Slovenska ljudska nabožna pešem. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 453-465.

KUNEJ, Drago. Trstenke : trstene orglice ali slovenske panove piščali. V: PEČEK, Stane (ur.). *(Ah), te orglice*. Mokronog: KUD Emil Adamič, 2002, str. 6-9, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

KUMER, Zmaga. *Slovenska ljudska pesem : [njena vsebinska, oblikovna in glasovna podoba]*. Ljubljana: Slovenska matica, 2002. 231 str., ilustr., note.

Strokovna monografija

KOMAVEC, Maša, ŽBONA-TRKMAN, Beatriče, KOMAVEC, Sara, SMOLEJ, Igor, VRČON, Robert. *Pohajanje po Baški grapi*. Ljubljana: Akademija za likovno umetnost, 2002. 93 str., ilustr.

SUMMARY

The content of the research programme and project is systematic and thorough research of folk music and dance culture. This research is based on field work, analysis of sources and material and the trends dictated by theoretical advances within the field. They explain the origin, acceptance, communication and modification of all the phenomena that make up the heritage of folk song, music and dance. Publications of material give specialists and the general public an insight into this heritage, while systematic computer processing enables easier access to the archives collection (one of the largest in Europe if we take into account the size of the nation).

In 2002 two volumes of the academic journal *Traditiones* were published (the journal is published by the GNI in conjunction with the Institute of Slovene Ethnology). Editing was completed of song texts for the fifth volume of the *Slovenske ljudske pesmi* (Slovene Folk Songs) series (narrative songs with family-related themes). Two papers were written in connection with this project, the first on a ballad which tells the story of a killer of young girls in France, and the second on the spiritual image of Slovenes in folk song. A monograph entitled *Ljudsko in umetno - dva obraza ustvarjalnosti* (The Folk and the Literary - Two Faces of Creativity) was completed, as was a research *Muzikološki vidik preobražanja umetne pesmi v ponarodelo v drugi polovici 19. stol.* (The musicological aspect of the transformation of literary poem into folk song in the second half of

the 19th century). Research continued on animal images in Slovene folk song, on folk music in northern Istria and the question of social issues in the song heritage of the Tuhinjski Valley. A paper was written on the messages contained in Slovene folk dance and research began on the effects of folklorism on Slovene dance heritage. Seventy per cent of the dance material was entered into the computer database and 1125 manuscript records by Dr Radoslav Hrovatin dating from 1949 to 1955 were copied, systematised and catalogued and entered in the institute's archives. Over the course of 33 days in the field 490 units of songs and instrumental music were recorded, as well as a great quantity of ethnomusicological and ethnochoreological data. Work in the sound archives concentrated on the production of security copies of original tapes, while the editing, computer processing and archiving of new recordings went on throughout the year. Research continued into the sensitivity of CD-Rs to light and sunlight. Work began on the building of a digital archive of manuscripts, simultaneous with the preparation of a database for the sound archives and field recordings.

In addition to their regular work the staff provided material to all who needed it for scientific, pedagogical, cultural/educational or artistic purposes and monitored various events in order to ascertain the changes that folklorism is bringing to folk song, music and dance.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Breda Čebulj - Sajko (predsednica), dr. Marjan Drnovšek, dr. Irena Gantar Godina, doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, akad. prof. dr. Vasilij Melik, akad. prof. dr. Janez Stanonik, dr. Janja Žitnik.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: doc. dr. Marina Lukšič - Hacin, znanstvena sodelavka.

Znanstveni svetniki: dr. Marjan Drnovšek, doc. dr. Irena Gantar Godina, dr. Janja Žitnik.

Višja znanstvena sodelavka: dr. Breda Čebulj - Sajko.
Znanstvena sodelavka: doc. dr. Mirjam Milharčič - Hladnik.

Asistent z doktoratom: dr. Zvone Žigon.

Asistenta z magisterijem: Dean Čeglar (s tem nazivom od 26. 9.), Jernej Mlekuž (stem nazivom od 19. 12.)

Samostojna strokovna delavka: Špela Marinšek.

TEMELJNE RAZISKAVE

Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva
Vodja raziskovalnega programa: M. Drnovšek.

Sodelavci: I. Gantar Godina, B. Čebulj - Sajko, M. Lukšič - Hacin, D. Čeglar, Š. Marinšek, B. Šuštar, J. Mlekuž.

V skladu z vsebino raziskovalnega programa *Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva* (šifra: 618-519) je bil poudarek na naslednjih vsebinskih usmeritvah:

- analiza in prezentacija izseljenske kulturne dediščine (razstavi),
- obravnava problematike »malih skupin in posameznikov« (razstavi),
- izseljevanje v ZDA (kočevski Nemci),
- pedagoška dejavnost (videofilm, predavanja učiteljem, učbenik),
- oblikovanje politike države Slovenije (analiza historičnega ozadja izseljenske politike),
- urejanje *Dveh domovin/Two Homelands*.

Stanje in perspektive slovenskega povratništva

Vodja projekta: J. Žitnik.

Sodelavci: B. Čebulj - Sajko, M. Lukšič - Hacin.

Končna analiza zbranih podatkov v okviru sociološkega dela raziskave, katerega težišče je bilo na vzrokih in posledicah manjšega deleža povratništva v odnosu do izseljevanja iz Slovenije od pričakovane (Povratniki kot del migracijskega kroga), ter literarnozgodovinska analiza posledic vračanja slovenske zdomske književnosti v matično kulturo (Literarno povratništvo in meje narodne književnosti), sta bili zaključeni do izteka projekta (30. 6.). Rezultati so bili objavljeni v reviji *Dve domovini/Two Homelands*, št. 15.

Stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih po svetu

Vodja projekta: B. Čebulj - Sajko.

Sodelavci: M. Lukšič - Hacin, M. Drnovšek, D. Ceglar.

Projekt poteka že drugo leto v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim središčem R Slovenije, Koper, in se izteče 1. 11. 2003. Osnovni cilj projekta je evidentirati stanje izseljenskega arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva *in situ* ter usposobiti mlade ljudi - izseljence za nadaljnje delo s starim in nastajajočim gradivom. Nosilka projekta je že opravila tovrstno terensko delo med avstralskimi Slovenci. Rezultat je bil ustanovitev Historičnega arhiva za Slovence v Avstraliji - center Sydney (The Historical Archive for Slovenes in Australia - Centre Sydney).

Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci

Vodja projekta: M. Lukšič - Hacin.

Raziskovalna skupina: M. Milharčič - Hladnik, B. Verlič - Christensen, D. Ceglar, J. Mlekuz, D. Kunej, Š. Marinšek.

Sodelavci: M. Drnovšek, I. Gantar Godina, Z. Žigon, Lea Plut Pregelj, Irena Milanič, Daša Hribar, Milena Domijan.

Raziskava je zasnovana na kvalitativnem pristopu. Usmerjena je predvsem v proučevanje vrednot, norm, pomenov in procesov njihovega spreminjanja ter procesov ohranjanja nacionalne identitete pri prvi generaciji izseljencev in prenašanja etnične identitete na potomce. Poleg evidentiranja in selekcije virov o slovenskih izseljencih s poudarkom na »ženskih zgodbah«, ki bodo služili za analizo situacij med slo-

venskimi izseljenci v zgodovinski perspektivi in sedanjosti (pregled arhivskega materiala na terenih v ZDA, Afriki, na Švedskem, pregled arhivsko-dokumentacijskega gradiva na Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU) smo opravili tudi del terenskega dela. Največ terenskega dela je bilo realizirano v ZDA - Joliet (14 intervjujev, analiza gradiva, obisk in analiza dela največje slovenske ženske organizacije Slovenian Women Union of America (SWUA), spominski muzej), Washington (9 intervjujev in pregled o SWUA podružnica v Washingtonu), Cleveland (14 intervjujev in vpogled v delo druge ženske organizacije v ZDA - Progressive Slovene Women of America), New York (10 intervjujev, stiki s slovensko cerkvijo na Manhattanu, vpogled v delo SWUA podružnice v New Yorku). Realiziran je bil tudi teren v Afriki: Egiptu (9 sogovornic), Južnoafriški republiki (5 sogovornic) in Keniji (3 sogovornice). Vzporedno s terenskim delom je potekalo zbiranje gradiva za razstavo ob koncu projekta, ki bo predvidoma postavljena v času mednarodnega simpozija na temo Ženske in migracije jeseni 2004.

Rezultati:

- V okviru projekta smo 19. 6. organizirali posvetovanje na temo Ženske v manjšinskih skupnostih - Pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila. Posvetovanja so se poleg celotne raziskovalne skupine udeležili tudi vabljeni predavatelji, ki so se s svojim delom že dotaknili ženske perspektive, v večini sicer v kontekstu narodnih manjšin. Slednji so v prvem delu srečanja v kratkih predavanjih predstavili svoje delo s poudarki na temi srečanja in dileme in težave svojega dela. V drugem delu smo raziskovalci projekta predstavili svoje delo, ideje in težave. Srečanje je bilo bolj zaprtega tipa, saj je bilo izrazito delovno in polemično naravnano. Vsi prispevki in diskusije s posvetovanja so objavljeni v reviji *Dve domovini/Two Homelands* 16, ki je izšla konec leta 2002.
- Raziskovalci projektne skupine so v okviru conference Society for Slovene Studies, ki je potekala pod okriljem letnih konferenc AAA SS, izpeljali panel z naslovom Slovene Women and Emigration (21.-24. 11.; Pittsburgh, Pennsylvania, ZDA). Na panelu so sodelovali M. Milharčič - Hladnik s prispevkom Contemporary Stories of Slovene Women - Migrants, M. Drnovšek s prispevkom Emigration of Slovene Women: A Historical View in Irena Milanič s prispevkom Slovene-American Women Writers in the 1930s: Between Literature and Social Engagement.
- Preliminarne studije in nekateri konkretni rezultati terenskih študij so že ustrezno javno predstavljeni, kar je razvidno iz bibliografije raziskovalcev.

Sodobni (slovenski) misijonar kot izseljenec

(podoktorski projekt)

Vodja projekta: Z. Zigon.

V okviru projekta je raziskovalec nadaljeval s preučevanjem znanstvene, strokovne in druge literature ter ostalih pisnih in nepisnih virov, intenziviral oziroma razširil že obstoječe dopisovanje z nekaterimi misijonarji, pridobil naslove vseh trenutno delujočih slovenskih laičnih in kleričnih misijonarjev in tistih, ki živijo v Sloveniji, zbral in analiziral 27 bibliografskih enot (člankov in knjig) na temo (slovenskega) misijonarstva (poleg mesečnika Misijonska obzorja), oblikoval okvirni vprašalnik, ki gaje na prelomu leta 2002/3 razposlal vsem misijonarjem oziroma na več kot 120 naslovov s prošnjo za pisni odgovor ali osebni pogovor v Sloveniji – na osnovi odziva se bo odločil za dve- do tritedensko bivanje pri enem od njih. Ker je raziskava šele v pravem razmahu, strokovni ali širši javnosti še ni ponujal kakršnih koli izsledkov v obliki intervjujev ali člankov, je pa o misijonarjih spregovoril v okviru poročanja in publiciranja v zvezi s Slovenci v Afriki ter v Venezueli.

**RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU
MEDNARODNIH PROJEKTOV**
*Slovenci in Čehi: trajno prijateljstvo?**Vodja projekta:* I. Gantar Godina.

Projekt *Slovenci in Čehi - trajno prijateljstvo?* je skupen projekt Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in České akademie věd (Historický ústav) Praga-Brno. S češke strani sodelujejo prof. dr. Jaroslav Panek in doc. dr. Miroslav Šestak iz Prage in doc. dr. Ladislav Hladký iz Brna. S slovenske strani sodelujejo dr. Eva Holz, znanstvena svetnica, Inštitut za zgodovino Milka Kosa ZRC SAZU, prof. dr. Janez Cvirn, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in nosilka projekta I. Gantar Godina. Cilj projekta je obdelava in prikaz vsakovrstnega slovensko-českega sodelovanja, kulturnih, znanstvenih in gospodarskih stikov in predvsem medsebojnih idejnih vplivov.

*Comenius - Migration and Intercultural Relations:
Challenge for European Schools Today*
Nosilec: Stavanger University College, Norveška.*Nacionalni koordinator:* J. Mlekuz.

Projekt, katerega cilj je vzpostaviti različne oblike izmenjave znanj in izkušenj med raziskovalnimi organizacijami, univerzo in drugimi izobraževalnimi institucijami na področju migracij in medkulturnih stikov, je »iz Bruslja« oktobra (po skoraj dveh letih uskla-

jevalnem obdobju) »končno« dobil »zeleno luč«. Pred tem je bilo veliko storjenega na vzpostavitvi mreže institucij, ki sodelujejo v projektu, in pri iskanju in usklajevanju vsebin, s katerimi bodo te v projektu sodelovale. Kot »manjši« rezultat projekta lahko navedemo razstavo »Med in sol tujine: Pomurski izseljenci se predstavijo«, ki so jo skupaj pripravili Slovenski etnografski muzej, Inštitut za slovensko izseljenstvo, Gimnazija Murska Sobota in Gimnazija Ljutomer. V novembru je Inštitut obiskal glavni koordinator projekta Dan D. Daatland, s katerim smo dorekli številne tako pravno-formalne, finančne kot vsebinske nejasnosti. Veliko je bilo storjenega tudi pri postavitvi spletnih strani projekta (<http://www.migrationhistory.com>), kjer je o projektu in o našem delu v njegovem okviru mogoče izvedeti še veliko več.

*Unesco - Comparative Education Programme in
Euro-Mediterranean Studies*
Nosilec: Faculty of Education, University of Malta.*Nacionalna koordinatorica:* M. Luksič - Hacin.

Komparativni raziskovalno-izobraževalni projekt je usmerjen predvsem na izgradnjo komunikacijske in izobraževalne mreže v mediteranskem prostoru. Ukvarja se z mediteranskimi študijami v različnih perspektivah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- *Enciklopedija Slovenije:* M. Drnovšek je strokovni urednik za izseljensko področje in pisec gesel.
- *Slovar etnologije Slovencev.* *Vodja projekta:* dr. Angelos Baš. Kot pisci gesel so sodelovali M. Drnovšek, B. Čebulj- Sajko, Z. Zigon, M. Luksič - Hacin.
- *Razstava »Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu«* (Muzej novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani, 24. 10. 2001-oktober 2002). M. Drnovšek je izdelal idejno zasnovo razstave, je avtor uvodnih predstavitev in petih zgodb, soavtor izbrane bibliografije in sodelavec v projektni skupini in uredniškem odboru Zbornika, ki je izšel ob razstavi. V tekočem letu bilo 12 strokovnih vodenj po razstavi in prirejena okrogla miza, vezana na razstavo.
- Priprava razstave in publikacije o Gregorju Voglarju (1651-1717), zdravniku v Rusiji, Naklo-Duplje.
- Zbirka Korenine (založba Nova revija): M. Drnovšek je urednik zbirke, ki objavlja dela s področja zgodovinopisja.
- M. Drnovšek je član uredniških odborov: *Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino* (iz-

daja Zveza zgodovinskih društev Slovenije), *Zgodovina v šoli* (Zavod R Slovenije za šolstvo).

- *Mednarodni simpozij o življenju in delu slovenskega izseljenca v Rusijo, Davorina Hosnika*, ki bo 5. 9. 2003. I. Gantar Godinaje predsednica pripravljalnega odbora.
- *Dnevi Inštituta za slovensko izseljenstvo* (v organizaciji B. Čebulj - Sajko in K. Toplak) so potekali 14.-18. 10. v prostorih Zemljepisnega muzeja Slovenije in Male dvorane ZRC SAZU. Obsegali so tri predavanja slovenskih izseljenskih slikark, okroglo mizo na temo »Znana in neznana likovna ustvarjalnost slovenskih umetnikov v izseljenstvu« (vodila dr. Irene Mislej), razstavo likovnih del in katalogov razstav slovenskih izseljenskih umetnikov. Odmevi: Intervju B. Čebulj - Sajko za oddajo Slovenci po svetu (25. 10., novinarika Lili Brumec), članek v rubriki Kultura (Delo, 17. 10., str. 10).
- *Predstavitveni film Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. Vodja projekta in scenaristka: B. Čebulj - Sajko*. V sodelovanju z režiserjem Igorjem Zupetom in snemalno ekipo ter RTV Slovenija je bil film posnet poleti, dokončan pa v jeseni 2002.
- *Sprehod skozi čas in prostor*, razstava (Državni zbor RS, Ljubljana 18. 4.). Organizacija in avtorstvo: B. Čebulj - Sajko (v sodelovanju z arh. Metodom Prijateljem).
- B. Čebulj - Sajko je članica uredniškega odbora *Dveh domovin/Two Homelands, Glasnika Slovenskega etnološkega društva in Knjižnice Glasnika Slovenskega etnološkega društva*.
- *Mediterranean journal of educational studies*. M. Lukšič - Hacin je članica uredniškega odbora 2000-. Msida: Faculty of Education, University of Malta.
- M. Lukšič - Hacin je bila zunanja sodelavka raziskovalnega projekta (CRP) *Identifikacija kriterijev za vrednotenje pravičnosti v izobraževanju*, ki je potekal na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2002 se je knjižni fond povečal za 55 knjig. V začetku novembra je dobil svoje nove prostore arhiv Inštituta, kateremu je julija tudi Ministrstvo za kulturo podelilo uradni status ustanove za hrambo in urejanje arhivskega gradiva. Arhivskodokumentacijski center je v I. nadstropju stavbe na Novem trgu 2, kjer je shranjeno in popisano gradivo po arhivskih standardih.

Potekalo je zbiranje gradiva za temo Izseljevanje kočevskih Nemcev v ZDA pred l. 1941 ter urejanje

in popisovanje na novo prispelega arhivskega gradiva predvsem v zbirki Južna Amerika in Evropa.

ZNANSTVENI SESTANKI

- Mednarodna konferenca »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije«, Radenci, 22.-25. 10. Soorganizatorji: Ustanova dr. Šiftarjeva Fundacija in Inštitut za migracije in narodnosti (Zagreb). Konferenca je potekala pod pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije g. Milana Kučana. Izdelana so bila skripta povzetkov referatov. Organizatorica: M. Lukšič - Hacin.
- »Ženske v manjšinskih skupnostih: pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila«. Posvetovanja Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU o raziskovalnem projektu, Ljubljana, 19. 6. Organizatorici: M. Milharčič - Hladnik in M. Lukšič - Hacin.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Dve domovini/Two Homelands: Razprave o izseljenstvu/Migration Studies*, št. 15 in 16, 2002, urednik M. Drnovšek.
- *Bilten/Newsletter* št. 14 Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU (urednik J. Mlekuz). Ljubljana, Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Instytut Polonijny, Uniwersytet Jagielloński v Krakowu, Poljska.
- Etnografski institut SANU, Beograd, Jugoslavija.
- School of Behavioural Sciences, Macquarie University, Sydney, Avstralija.
- Association of European Migration Institutions (AEMI), Aalborg, Danska.
- Narodna in študijska knjižnica Trst, Italija.
- Slovene Studies, ZDA.
- Norwegian Emigration Center v Stavangerju, Norveška.
- Centre de Documentacion sur les Migration Humaines, Luxemburg.
- The Danish Emigration Archives v Aalborgu, Danska.
- Archives Department, Maritime Archives & Library, Merseyside Maritime Museum v Liverpoolu, Velika Britanija.

- The North Frisian Emigrant Archive v Bredstedtu, Nemčija.
- Institut za migracije i narodnosti, Hrvaška.
- Rheinisch-Westfälische Auslandsgesellschaft E.V., Auslandsinstitut, Dortmund, Nemčija.
- University of Minnesota, Immigration History Research Center, Minneapolis, ZDA.
- Siirtolaisuusinstituutti, Turku, Finska.
- Universität Bremen, Migrationsforschung, Bremen, Nemčija.
- Museo dell'Emigrante/Centro Studi Permanente sull'Emigrazione, San Marino, Republika San Marino.
- Czech and Slovak History Conference, ZDA.
- Historický Ústav České Akademie věd, Praga-Brno, Češka.
- Ameriška ženska zveza, ZDA.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Dean Ceglar

Izseljevanje iz Ribniške doline od srede 19. stoletja do druge svetovne vojne. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 26. 6. – magistrsko delo.

Jernej Mlekuž

Proučevanje učinkov migracij na vrednotenje prostora med izseljenci iz Nadiške Beneške Slovenije. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 10. 9. – magistrsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Marjan Drnovšek

- *Izseljevanje: rak rana slovenskega naroda.* Predavanje v okviru Historičnega seminarja, Prešernova dvorana ZRC SAZU, Ljubljana, 26. 2.
- *Sodelovanje med ZDA in Slovenijo in vloga slovenskih izseljencev.* Predavanje na večeru »Izza kongresa«, org. Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK, Ljubljana, 30. 5.
- *Izseljevanje Slovenk: nekateri zgodovinski vidiki.* Predavanje na posvetovanju Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU o projektu »Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci«, Ljubljana, 19. 6.
- *Kulturna in šolska dejavnost med slovenskimi izseljenci v Evropi v 20. stoletju.* Predavanje na 38. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana, 24. 6.–13. 7.
- *Slovenci in mednarodne selitve v 19. in 20. stoletju = Migrationen von Slowenen und Sloweninnen im*

19. und 20. Jahrhundert = Gli Sloveni e le migrazioni nel XIX e XX secolo. Predavanje na poletnih univerzitetnih tečajih »Migracije: odhajanje – ostajanje – vračanje«, Bovec, 21. 8.

- *Mobilnost Slovencev in regionalizem.* Predavanje na 31. zborovanju slovenskih zgodovinarjev »Regionalni vidiki slovenske zgodovine«, Maribor, Narodni dom, 10.–12. 10.
- *Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosedstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije = Seasonal work and emigration in the Pannonia space: the neighbourhood of Austria, Croatia, Hungary and Slovenia.* Zaključna seja mednarodne konference, Radenci, 22.–25. 10.
- *Emigration of Slovene women: a historical view.* Predavanje na 34. nacionalni konvenciji AAASS, Pittsburgh, Pennsylvania, ZDA, 21.–24. 11.
- *Odnos Slovencev do izseljencev, nekoč in danes.* Diskusijski prispevek na okrogli mizi, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Ljubljana, 4. 6.

Irena Gantar Godina

- *Higher-education and Small Nations* Predavanje na »IVth International Conference on Education«, Athens Institute for Education and Research, Atene, Grčija, 25. 5.
- *Slovenci na Češkem.* Pogovor za Radio Slovenija 3 (Program Ars), maj.
- *Slovenske študentke v slovanskem svetu.* Diskusijski prispevek na posvetovanju »Ženske v manjšinskih skupnostih: Pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila«, ISI ZRC SAZU, Ljubljana, 19. 6.
- *Prekmurski študentje na slovaških in madžarskih univerzah od 17. stoletja dalje.* Referat na mednarodni konferenci »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosedstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije«, ISI ZRC SAZU, Radenci, 23. 10.
- *The Significance of the Language in Forming National Consciousness of a Small Nation.* Predavanje na mednarodni konferenci »Misto narodnih jazyku v vychove, školstvy a vede v habsburške monarhii 1867–1918«, Karlova univerza, Praga, Češka, 18. 11.
- *The Slovenes between Myth and Reality: AustroSlavism, PanSlavism and NeoSlavism.* Referat na »34th National Convention of AAASS«, Pittsburgh, ZDA, 22. 11.

Marina Lukšič - Hacin

- *Slovenke v Evropi.* Predavanje na posvetovanju »Ženske v manjšinskih skupnostih – Pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila«, Ljubljana, 19. 6.

- *Trajne migracije v evropske države*. Predavanje na mednarodni konferenci »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije«, Radenci, 22.–25.10.
- *Vloga humanistike*. Vabljen predavanje na konferenci »Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja. Za odgovorno znanost«, dvorana SAZU, Ljubljana, 14.–15. 11.

Mirjam Milharčič - Hladnik

- *Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne dediščine med slovenskimi izseljenci vseh generacij v Združenih državah Amerike: trije izseljenski valovi ali od kruha in rož do ljubezni in interneta*. Predavanje na posvetovanju Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU o projektu »Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci«, Ljubljana, 19. 6.
- *Contemporary stories of Slovene women-migrants*. Predavanje na 34. nacionalni konvenciji AAASS, Pittsburgh, Pennsylvania, ZDA, 21.–24. 11.

Jernej Mlekuz

- *Beneške Slovenke in izseljevanje*. Diskusijski prispevek naposvetovanju »Ženske v manjšinskih skupnostih: pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila«. Ljubljana, 19. 6.
- *Proučevanje učinkov migracij na vrednotenje prostora med izseljenci iz Nadiške Beneške Slovenije*. Zagovor magistrskega dela. Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 9. 9.

Zvone Žigon

- *Premurski izseljenci v Argentini in Urugvaju = The emigrants from Prekmurje in Argentina and Uruguay*. Predavanje na mednarodni konferenci »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije«, Radenci, 22.–25. 10.
- *Slovenke v Afriki in na Arabskem polotoku*. Predavanje na posvetovanju Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU o projektu »Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci«, Ljubljana, 19. 6.
- *The Children of Two Cultures* na srečanju 15th World Congress of Sociology (Queensland University of Technology, Brisbane, Avstralija, 7.–13. 7.
- *Odnos Slovencev do izseljencev, nekoč in danes*. Diskusijski prispevek na okrogli mizi, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Ljubljana, 4. 6.

Janja Žitnik

- *Naj še pišem v materinščini? - Slovenski zdomski književniki v multikulturnem okolju*. Vabljen pre-

davanje na 38. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture (Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete), Ljubljana, 24. 6.–13. 7.

- *Večer zdomske književnosti*. Vodenje literarnega večera v okviru 38. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture (Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete), Ljubljana, 2. 7.
- *The Return of Slovene Emigrant Literature*. Vabljen predavanje na mednarodnem seminarju »Return Migration« (Association of European Migration Institutions), Stavanger, Norveška, 27.–30. 9.
- *Iz panonske zibke v neznano: arhitekt, pisatelj in slikar Vencoslav Šprager*. Referat na mednarodnem simpoziju »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije«, Radenci, 22.–25. 10.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Breda Čebulj Sajko

V okviru CRP Stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih po svetu je opravila terensko delo med Slovenci v Novem Južnem Walesu (Avstralija). Novembra in decembra je obiskala vsa slovenska društva, versko središče ter številne posameznike in popisala njihovo arhivsko gradivo. Skupaj s predsedniki društev, pomembnejšimi izseljenci ter predstavniki verskega središča je ustanovila arhivski center v Sydneyju.

Irena Gantar Godina

22.–26. 4. je bila v Pragi, kjer je v okviru projekta *Slovenci in Čehi - trajno prijateljstvo*, v Slovanski knjižnici in Narodni knjižnici pregledovala gradivo, predvsem časopisni in revijski tisk.

PEDAGOŠKO DELO

Marjan Drnovšek

- Videofilm *Množično izseljevanje Slovencev v Združene države Amerike* (Zavod Republike Slovenije za šolstvo – modeli poučevanja in učenja, zgodovina). Izdelava idejne zasnove, scenarija, organizacija zbiranja gradiva za snemanje, soavtorstvo učbenika z delovnimi listi.
- Seminar za študente četrtega letnika zgodovine (pri prof. dr. Dušanu Nečaku), 4 ure. Tema: izseljevanje Slovencev. 12. in 18. 11.

- Predavanje učiteljem zgodovine srednje stopnje (Gimnazija Poljane v Ljubljani) in osnovnošolske stopnje (Osnovna šola Brod-Vižmarje v Ljubljani). Tema: Izseljevanje Slovencev.
- *Sramota umira počasi*. Predavanje na seminarju »Uvajanje novih učnih načrtov pri zgodovini – obravnava občutljivih tem iz slovenske povojne zgodovine«, SIC Radovljica, 15. 11.

Irena Gantar Godina

- Predavanja za 2. letnik Družboslovje – zgodovina, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Tematski seminar (modul) za 3. in 4. letnik Družboslovje – zgodovina, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Marina Lukšič - Hacin

- *Civilizacije* (predavanja in vaje), Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.

- *Sociološki vidiki profesionalne identitete učiteljskega poklica* (predavanja), podiplomski študij na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Breda Čebulj Sajko je bila mentorica magistrandu Jerneju Mlekužu in diplomantki Kristini Toplak.

Irena Gantar Godina je bila mentorica sedmim diplomskim nalogam na Oddelku za razredni pouk, Družboslovje-zgodovina, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Članica komisije za magistrski študij Matjaža Zajca, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Inštitut za narodnostna vprašanja.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

DRNOVŠEK, Marjan. The standpoint of the Communist Party of Slovenia towards the political emigration up to 1991. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 21-36.

GANTAR GODINA, Irena. Josip Vuga, slovenski znanstvenik v Čeških Budějovicah. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 9-20.

GANTAR GODINA, Irena. Ljubljana - gostiteljica 4. vseslovenskega časnikarskega kongresa maja 1902. *Kronika (Ljublj.)*, 2002, letn. 50, št. 3, str. 375-384, ilustr.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Multikulturalizem, mednarodne migracije in podedovane skupinske identifikacije: etničnost, rasa, spol. *Dve domov*, 2002, št. 15, str. 33-50.

LUKŠIČ-HACIN, Marina. Povratniki kot del migracijskega kroga. *Dve domov*, 2002, št. 15, str. 179-193.

ŽITNIK, Janja. Literarno povratništvo in meje narodne književnosti. *Dve domov*, 2002, št. 15, str. 163-178.

Pregledni znanstveni članek

DRNOVŠEK, Marjan. Ljubljana: križišče izseljencev na poti v svet. *Kronika (Ljublj.)*, 2002, letn. 50, št. 3, str. 363-374, ilustr.

DRNOVŠEK, Marjan. Odnos do slovenskega izseljenskega gradiva: nekaj primerov iz 20. stoletja. V: KOŠIR, Matevž (ur.). *Zbornik ob sedemdesetletnici dr. Jožeta Žontarja*,

(Arhivi, letn. 25, št. 1). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije, 2002, str. 215-224.

Strokovni članek

ČEBULJ-SAJKO, Breda. Historični arhiv Slovencev v Avstraliji - center Sydney (The Historical Archiv of Slovenians in Australia - centre Sydney) v ustanavljanju. *Glas Slovenije*, nov.-dec. 2002, leto 10, št. 183-184, str. 10.

GANTAR GODINA, Irena. Slovenski izobraženci v slovanskem svetu : (pregled izseljevanja slovenskih izobražencev v srednjo in jugovzhodno Evropo do 1918). *Slov. izsel. koled.*, 2002, letn. 49: 2003, str. 79-93.

ŽIGON, Zvone. Slovenci v Afriki. *Slov. izsel. koled.*, 2002, letn. 49: 2003, str. 102-109, fotogr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanje)

DRNOVŠEK, Marjan. Kulturna in šolska dejavnost med slovenskimi izseljenci v Evropi v 20. stoletju. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 149-162.

ŽITNIK, Janja. Naj še pišem v materinščini? - Slovenski zdomski književniki v multikulturnem okolju. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 119-132.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci
(vabljen predavanje)

ŽIGON, Zvone. Vloga Slovencev v tujini pri osamosvojitvi. V: PEROVŠEK, Jurij (ur.), ŠATEJ, Barbara (ur.). *Slovenska osamosvojitve 1991: pričevanja in analize: simpozij, Brežice, 21. in 22. junij 2001: zbornik*, (Knjižna zbirka Državnega zbora Republike Slovenije). Ljubljana: Državni zbor Republike Slovenije: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2002, str. 179-190.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

CEGLAR, Dean. Izseljevanje žensk iz Ribniške doline. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 175-177.

GANTAR GODINA, Irena. Slovenske izobraženke v Pragi. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 186-189.

ŽIGON, Zvone. Slovenske izseljenke v Afriki in Bližnjem vzhodu. *Dve domov*, 2002, št. 16, str. 171-173.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

DRNOVŠEK, Marjan. Slovenski izseljenci in katoliška Cerkev. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 127-146.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Strokovna monografija

DRNOVŠEK, Marjan. *Nakljánec Gregor Voglar (1651-1717): zdravnik v Rusiji*. Naklo: Občina, 2002. 56 str., ilustr.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

DRNOVŠEK, Marjan, BRODNIK, Vilma. *Množično izseljevanje Slovencev v Združene države Amerike: priročnik za učitelje*, (Modeli poučevanja in učenja, Zgodovina). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2002. 135 str., ilustr.

SUMMARY

Research work in 2002 was basically focused on the research programme National and Cultural Identity of Slovenian Emigration. Basic studies were complemented with the following projects: The State and the Perspectives of Slovenian Re-emigration, The Role and the Significance of Women for Preserving Cultural Tradition among Emigrants, The State of Archival, Museum and Literary Materials among Slovene Emigrants around the World, Contemporary (Slovenian) Missionary as an Emigrant, Slovenian Cultural Workers and other Intellectuals in Croatia 1860-1918, Slovenes and Czechs: Endeavouring Friendship? Migration and Intercultural relations: Challenge for European Schools Today (*Programme Comenius*), Comparative Education Programme in Euro-Mediterranean Studies (*Utwinn/Unesco Chairs Programme*).

The Institute organised, in co-operation with Dr. Šiftar Foundation and The Institute for Migration and Ethnic Studies from Zagreb, an international conference in Radenci (October 22nd-25th) titled Seasonal Work and Emigration in the Pannonia Space: the Neighbourhood of Austria, Croatia, Hungary and Slovenia. The conference was under the patronage of the president of the Republic of Slovenia, Milan Kučan. Forty-two speakers from eight countries took part in the conference. Between October 14th and 18th the Days of the Institute for Slovenian Emigration Studies at ZRC SAZU were organised. We prepared various activities which presented some of the less known topics on the artistic creativeness among Slovenian emigrants. An exhibition of the artistic

work and catalogues of the emigrant artists after the year 1945 took place in the Zemljepisni muzej, and lectures were given by three emigrant artists. On October 16th a roundtable titled The Known and the Unknown Artistic Creativeness among Slovenian Emigrants took place. On June 19th we organised a consultation titled Women in the Minority Communities: The Significance and the Role of Women in Preserving Cultural Tradition in the framework of the project Women's Role in the Preservation of the Cultural Tradition among Emigrants.

In 2002 two volumes of *Dve domovini/Two Homelands: Migration Studies* were published. The researchers participated in several Slovene and international conferences and exhibitions, radio and TV programmes and made several visits abroad for the purpose of research work or business meetings. They also participated in several faculty programmes at the University of Ljubljana as lecturers or supervisors.

In 2002 Dean Ceglar and Jernej Mlekuz received their Master degrees, both at the Faculty of Arts (University of Ljubljana) - the former at the Department of History (his thesis was rewarded by the Office for Slovenes Abroad), and the latter at the Department of Geography.

In November the Archival and Documentation Centre (ADC) moved to new premises which are more appropriate for the archival materials. They are situated on the first floor of the ZRC building in Novi Trg 2. The ADC is open from Tuesday to Friday between 9 a.m. and 1 p.m.

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Josip Globevnik, red. prof. dr. Aleš Erjavec, izr. prof. dr. Oto Luthar, akad. prof. dr. Tine Hribar (predsednik), izr. prof. dr. Rado Riha, izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: izr. prof. dr. Rado Riha, znanstveni svetnik.

Znanstvena svetnika: red. prof. dr. Aleš Erjavec, dr. Tomaž Mastnak.

Višja znanstvena sodelavka: izr. prof. dr. Jelica Šumič Riha.

Višji znanstveni sodelavec: izr. prof. dr. Oto Luthar.

Znanstveni sodelavki: doc. dr. Marina Gržinič Mauhler, dr. Alenka Zupančič.

Znanstvena sodelavca: dr. Peter Klepec Kršič, doc. dr. Matjaž Vesel.

Asistent z doktoratom: dr. Ernest Ženko (od 1. 8.).

Asistentka: Jasmina Litrop (mlada raziskovalka, od 1. 1.).

Asistenta: Aleš Bunta (mladi raziskovalec, od 1. 1.), Matej Ažman.

Tajnik: Matej Ažman.

TEMELJNE RAZISKAVE

Glavnina temeljnega raziskovalnega dela je potekala v okviru treh raziskovalnih programov, in sicer *Estetika in filozofija kulture*, *Historično-filozofske raziskave* in *Raziskave sodobne filozofije*. Raziskovalni program je vsebinsko dopolnjevalo pet raziskovalnih projektov, 30. 6. se je končal projekt Alenke Zupančič *Filozofski problemi kontingence in neskončnosti*.

Estetika in filozofija kulture

Vodja raziskovalnega programa: A. Erjavec.

Sodelavca: M. Gržinič Mauhler, E. Ženko.

Raziskovalno delo se je nadaljevalo v dveh smereh: (a) temeljne estetiške raziskave in (b) filozofska in estetiška vprašanja povezana s sodobno umetnostjo in kulturo.

Raziskovali smo filozofsko vrednotenje sodobne umetnosti (še zlasti teorijo A. Danta o koncu oziroma smrti umetnosti) in modernizma pri M. Heideggru in T. Adornu. V precejšnji meri smo zaključili filozofsko analizo polpretekle vizualne umetnosti in kulture v Drugem in Tretjem svetu. Rezultati raziskav so bili predstavljeni na vabljenih predavanjih v Manili, Montevideu, Teheranu, Bejingu in Zhengzhouju.

Nadalje smo raziskovali pojmovanje časa in razmerja do napak v odnosu do novih teleprezenčnih tehnologij. Predmet raziskovanja sta bili tudi virtualna tehnologija in virtualna realnost kot sklepni obliki vse bolj prevladujoče estetizacije blaga in kot del procesa, ki pomeni dokončno razgaljenje institucije umetnosti kot pomembnega člana delovanja kapitalistične družbe. Rezultati raziskav so bili predstavljeni na vabljenih predavanjih v Plymouthu, Tirani, Zagrebu, Sydneyu, Londonu, Maastrichtu, Copenhagenu, Ljubljani, Valenciji in Dublinu.

V programu smo raziskovali tudi odnos totalitete in umetnosti v opusu J.-F. Lyotarda, F. Jamesona in W. Welscha. Nekateri rezultati so bili predstavljeni na mednarodnih konferencah v Bejingu in Ljubljani. Na tej osnovi je nastala doktorska disertacija, katere zagovor je bil 27. 3.

Historično-filozofske raziskave

Vodja raziskovalnega programa: T. Mastnak.

Sodelavci: O. Luthar, M. Vesel, M. Ažman, J. Litrop.

V okviru raziskovanja filozofsko relevantne zgodovine politične misli se je nadaljevalo delo na rekonstrukciji zgodovine evropske ideje. To raziskovanje je bilo posvečeno analizi in interpretaciji antičnega, srednjeveškega in zgodnjemodernega pojmovanja Evrope. Sledilo je transformacijam mita o Evropi ter geografskemu in političnemu koncipiranju Evrope, posvečalo pozornost razmerjem med temi osnovnimi področji, na katerih so se oblikovale ideje o Evropi, ter obdelalo sintetiziranje teh antičnih in srednjeveških miselnih tokov v poznem srednjem veku in zgodnji moderni (zlasti v literarni produkciji Eneja Silvija Piccolomini, Erazma Rotterdamskega ter Mercatorja in Ortelijsa). Raziskovanje se materializira v pripravi knjižnega rokopisa in je bilo podlaga za vodenje podiplomskega seminarja na New York University. Drugo osnovno področje dela

v okviru te temeljne raziskave je obdelava *Behemota*, zapostavljenega vendar pomembnega dela Thomasa Hobbesa. Delo je ključno za razumevanje Hobbesove politične filozofije, njegovo relevantnost za politično teorijo danes pa vidimo zlasti v Hobbesovi analizi destrukcije države ter kritiki verskih in demokratičnih fundamentalizmov. To raziskovanje je povezano s pripravo mednarodne številke *Filozofskega vestnika* o Hobbesovem *Behemotu*, pri kateri sodelujejo vodilni strokovnjaki na danem področju. Na področju raziskav iz zgodovine filozofije se je nadaljevala obdelava preloma med klasično *episteme* in univerzumom moderne znanosti. Raziskovanje je bilo osredotočeno na analizo dela Nikolaja Kopernika, pri tem pa zlasti na teorijo znanosti, kot jo je Kopernik formuliral v posvetilu papežu oz. predgovoru h knjigam *O revolucijah nebesnih sfer*. Ker je gibanje Zemlje temeljni koncept Kopernikovega podvzetja, obenem pa je ta koncept v nasprotju s vsemi sočasnimi artikulacijami vednosti – tako »znanstvenimi« (filozofija, teologija) kot »neznanstvenimi« (*sensus communis*) – mora Kopernik, če želi uspešno vpeljati v znanost »nov in absurden« koncept gibanje Zemlje (svoj znotrajznanstveni odgovor na »krizo« astronomske znanosti), izstopiti iz znanosti ter pridobiti podporo neznanstvene instance, ki kontrolira politiko znanosti. Vendar je Kopernikov »izstop« iz znanosti zgolj navidezen. V tem kontekstu je bila opravljena tudi raziskava koncepta neskončnosti. Osvetljeni so bili temeljni razlogi, ki so Kopernika navedli k prenovi astronomije in so bili, kot se je pokazalo, utemeljeni v tradicionalnih metafizičnih zahtevah po enakomernosti krožnega gibanja nebesnih teles, Kopernikovi fiziki itd. Dokončan je bil prevod prve knjige *De revolutionibus orbium coelestium*, ki je v pripravi za tisk. Drugi del raziskav na tem področju je bil posvečen ontološki problematiki srednjeveške filozofije, natančneje analizi filozofije Dietricha iz Freiburga v *De ente et essentia* in njegovi kritiki ontologije Tomaža Akvinskega na podlagi teorije spekulativne gramatike.

Delo, ki ga koordinira O. Luthar, je bilo razpeto med zaključevanje Hrestomatije zahodnjaškega zgodovinopisja (tri zvezki bodo izšli predvidoma leta 2004) in zbiranjem gradiva za oris revizionizma v Sloveniji. Avtor je posamična poglavja predstavil na konferencah na Bledu, Sifiji in Haifi. Izšel je tudi hrvaški prevod Lutharjevega dela *Mojstri in muze. Kaj in zakaj je zgodovina*. Nadaljevalo se je delo pri pripravi poskusnega zvezka s terminološkimi opisi cca. 50 izbranih ključnih filozofskih pojmov. Oblikovana je bila sedemčlanska redakcija Slovenskega filozofskega slovarja, ki je sprejela poslovnik in program dela redakcije. Izde-

lani so bili daljši opisi 19 filozofskih pojmov in opravljena osnovna redakcija gesel. Izdekan je bil tudi krajši Slovar filozofskih izrazov azijskih filozofij (predvsem iz indijske, kitajske, tibetanske in japonske filozofije).

Raziskovalni program so vsebinsko dopolnjevali projekt *Slovenska filozofska terminologija II* (vodja projekta V. Likar) in projekt *Virtualna in estetska konstitucija (post)moderne subjekta in njene politično-filozofske in epistemološke implikacije* (vodja projekta M. Gržinić Mauhler).

Raziskave sodobne filozofije

Vodja raziskovalnega programa: R. Riha.

Sodelavci: J. Šumić Riha, P. Klepec Kršić, A. Zupančič, A. Bunta.

V okviru raziskovanja sprememb, ki jih v sodobni filozofiji doživljajo temeljni filozofski koncepti subjekta, objekta, biti, realnosti, uma itn., se je raziskovalno delo osredinilo na naslednje problemske sklope:

Elaboracija pometafizičnega koncepta subjekta se je nadaljevala s podrobnejšim razvitjem podobe »tretjega subjekta«, ki je implicirana v *Kritiki razsodne moči*. Gre za subjekt, ki je sestava trojega, prvič, subjektivacije empirične individualnosti, drugič, univerzalnega kot razsežnosti za vse in točke ireduktibilne singularnosti. To podobo subjekta je raziskovalno delo razvilo tako, da je, opirajoč se na delo G. Wajcmana, analiziralo Malevičevo platno »Črni kvadrat na beli podlagi«. Izhodišče raziskovanja je bila hipoteza, da se na sliki vidi v podobi črnega kvadrata sam subjekt. V črnem kvadratu se vidi subjekt, kolikor brezpomenski madež črnega kvadrata ponavzoča tisto konstitutivno neujemanje med subjektom in vsemi njegovimi možnimi pojavnimi oblikami, ki tvori samo bit subjekta, in kolikor hkrati obstaja gledalec, ki s svojo željo videnja odloča eksistenco subjekta. S svojo odločitvijo se gledalec subjektivira, subjektivacijo pa je raziskovalno delo opredelilo kot dvojen akt: kot akt, s katerim stopi nekdo, kdorkoli, v sestavo subjekta, in sicer tako, da vzpostavi neko minimalno, nično distanco do točke, kjer sam kot subjekt je. In kot akt, s katerim se subjekt sploh šele sestavi, s katerim torej subjekt sploh šele obstaja. Pridobljeno podobo subjekta je raziskovalno delo nato verificiralo v okviru Badioujevega dojetja ljubezni kot procesa resnice.

Nadaljevali smo z raziskavo mutacij sodobne etike glede na prevladujoči tradicionalni paradigmi: aristotelovsko etiko prave mere in moderno, kantovsko etiko zakona. Kot osrednji problem raziskave je bil

izpostavljen problem artikulacije etike na neskončno. Podrobna analiza nekaterih najvidnejših sodobnih etičnih zastavitev je pokazala, da je zlom koncepta avtonomne volje, ki mu filozofija tradicionalno pripisuje atribut neskončnega, sodobno etiko obsodil na obrambo gole somatičnosti. Raziskava je pokazala, da se glede tega vprašanja filozofija in psihoanaliza razhajata. Ob vseh razlikah, ki jih je raziskava izpostavila, je obenem pokazala tudi možnost produktivne navezave filozofije na psihoanalizo, ki umešča neskončno v samo telo, namreč v užitek. Stem pa je bila nakazana možnost nove etične paradigme, ki ne podleaga pastem newageovske ideologije.

Nadaljevalo se je tudi poglobljanje raziskovanja določenih aspektov Nietzschejeve filozofije in njene pomena za nekatere sodobne filozofske tokove. Pomembno osišče tega raziskovalnega dela je bil pojem subjekta: tako Nietzschejeva kritika in destitucija določenega pojma subjekta, ki ga je sam Nietzsche dojemal kot prevladujočega v filozofiji, kot tudi prikaz in osvetlitev Nietzschejevega odgovora na ta pojem subjekta. Tu je v ospredje prišla problematika reprezentacije in proces njene temeljite redefinicije, ki se v polni meri začne prav z Nietzschejem. Prišli smo do ugotovitve, da takorekoč celotno postheglovsko filozofijo zaznamuje natanko »kritika reprezentacije« ter problematiziranje razmika med realnim in reprezentacijo. Od tod so se odprle nekatere zanimive navezave na sodobno filozofijo (na primer na kritiko reprezentacije, ki jo razvija Alain Badiou, kot tudi na meje te kritike) in psihoanalizo. Tu gre predvsem za preboj, ki ga izvrši J. Lacan s tezo, da »označevalec reprezentira subjekt za drug označevalec« - tezo, ki ukine pojem reprezentacije kot posredovanja med objektom in subjektom, predvsem pa prekine z dotlej povsem prevladujočo in samoumevno postavko, po kateri je jedro reprezentacije v tem, da nekaj (ali nekoga) reprezentira za subjekt, da je skratka destinator reprezentacije vselej neki subjekt.

Lotili smo se odmevne teorije Michaela Hardta in Antonija Negrija, ki skuša s tezo o Imperiju misliti krizo in zaton suverenosti nacionalnih držav. Za avtorja je Imperij politični subjekt, suverena oblast, ki vlada svetu in ki v nasprotju s starim imperializmom ne vzpostavlja teritorialnega središča oblasti. Imperij je decentralizirani ali deteritorializirajoči aparat vladavine, ki nima meja, njegova vladavina namreč ni niti prostorsko niti časovno omejena, saj gre za red, ki dejansko ukine zgodovino in s tem obstoječe stanje stvari fiksira za večno. V svojem delu smo najprej napravili primerjavo z drugimi sodobnimi političnimi teorijami, ki skusajo misliti krizo

nacionalne suverenosti (predvsem s tezami J. Habermasa), nato pa smo se lotili vprašanja, ali je temeljna pojmovna dvojica Hardtove in Negrijeve teorije, Imperij-množica, združljiva z Deleuzovo teorijo množstva in političnega, ter tako pokazali nekatere ključne pomanjkljivosti in zagate njune temeljne zastavitve.

Raziskovalni program so vsebinsko dopolnjevali projekti *Razmerje med filozofijo in politiko v postmoderni* (vodja projekta R. Riha), *Filozofski problemi kontingence in neskončnosti* (vodja projekta A. Zupančič, do 30. 6.) in *Virtualna in estetska konstitucija (post)modernega subjekta in njene politično-filozofske in epistemološke implikacije* (vodja projekta M. Gržinić Mauhler).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- A. Erjavec je tuji glavni urednik zbirke *Frontiers of International Aesthetics Studies*, Jilin Publishing House, Changchun, provinca Jilin, Kitajska.
- A. Erjavec je predstojnik Oddelka za kulturne študije Fakultete za humanistične študije Koper (od 3. 6.) in član senata Fakultete za humanistične študije Koper.
- A. Erjavec je član Strokovnega sveta Slovenskega mladinskega gledališča (od 16. 10.).

ZNANSTVENI SESTANKI

- Mednarodni znanstveni sestanek »Biotehnologija, filozofija in spol« (»Biotechnology, Philosophy and Gender«). Konferenca o transseksualnosti, novih medijskih tehnologijah in družbenem spolu, Ljubljana, 10.–13. 10. (Filozofski inštitut ZRC SAZU je bil soorganizator; za Filozofski inštitut: M. Gržinić Mauhler).
- Mednarodni znanstveni sestanek »Hegemonija v umetnosti in kulturi« (»Hegemony in Art and Culture«), Ljubljana, 7.–9. 11. (organizatorja: Slovensko društvo za estetiko, Filozofski inštitut ZRC SAZU, za Filozofski inštitut: E. Ženko, A. Erjavec).
- Mednarodno znanstveno srečanje »Volonté et désir«, Pariz, Francija, 22.–23. 6. (organizatorja: Maison Suger, Maison Science de l'Homme, Filozofski inštitut ZRC SAZU; za Filozofski inštitut: J. Šumić Riha, R. Riha).
- Konferenca »Za odgovorno znanost. Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja.« SAZU, 14.–15. 11. (organizator: Znanstvenoraziskovalni center SAZU; za Filozofski inštitut: R. Riha).

- International Conference »Jews and Anti-semitism in the Balkans« (»Judje in antisemitizem na Balkanu«), Bled, 21.–23. 10. (organizatorji: ZRC SAZU, The Vidal Sasson International Centre for the Study of Antisemitism in the Hebrew University of Jerusalem, Centre for Slavic Languages and Literatures the Hebrew University of Jerusalem, Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo, izpostava Ljubljana, Inštitut za narodnostna vprašanja; za Filozofski inštitut: O. Lutar).

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V letu 2002 je bilo v knjižnico vpisanih 291 enot: 215 knjig in 76 zvezkov periodike.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

Izšle so tri redne številke XXIII. letnika *Filozofskega vestnika*. V prvi in tretji so objavljeni prispevki domačih in tujih avtorjev v slovenskem jeziku. Druga številka, naslovljena *The Body/Le corps/Der Körper/Telo*, je mednarodna, posvečena filozofskemu in interdisciplinarnemu premisleku paradigme telesa. Prispevki avtoric in avtorjev so objavljeni v angleškem, francoskem in nemškem jeziku z izvlečki v angleškem in slovenskem jeziku.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Collège international de philosophie, Pariz, Francija.
- Université Paris VIII, Pariz, Francija.
- University of Plymouth, Plymouth, Velika Britanija.
- Lavalezing, Academie Beeldende Kunsten, Maastricht, Nizozemska.
- Goldsmith College, University of London, London, Velika Britanija.
- Higher Institute for Fine Arts, Antwerpen, Belgija.
- Akademija za družbene vede, Beijing, Kitajska.
- Hong Kong Baptist University, Hong Kong, Kitajska.
- Stiftung Weimarer Klassik, Kolleg Friedrich Nietzsche, Weimar, Nemčija.
- Centre for Slavic Languages and Literatures the Hebrew University of Jerusalem, Izrael.
- Karel-Franzens Universität Graz (Abteilung für Südeuropäische Geschichte), Avstrija.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Ernest Ženko

Umetnost in totaliteta: Lyotard, Jameson, Welsch, Oddelek za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 27. 3. – doktorsko delo (mentor: dr. Aleš Erjavec).

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Aleš Erjavec

- *The Visual Turn*, predavanje na University of the Philippines (Manila, Filipini), Department of Arts and Communication, v sodelovanju z UP Salinlahi, 4. 2.
- *The Visual Turn*, predavanje na University of the Philippines (Diliman, Quezon City, Filipini), College of Arts and Letters, 6. 2.
- *Postmodernism and the Postsocialist Condition*, predavanje na University of the Philippines (Diliman, Quezon City, Filipini), College of Arts and Letters, 6. 2.
- *Postmodernism and the Postsocialist Condition*, predavanje na povabilo Asociación Uruguaya de Criticos de Arte (Montevideo, Urugvaj), Goethe Institut, 3. 4.
- *End of Art*, plenarno vabljen predavanje namednarodni konferenci »Contemporary Art and New Horizons«, v organizaciji Tehran Museum of Contemporary Art, Teheran, Iran, 27. 4.–1. 5.
- *Pictorial Turn*, predavanje na panelni razpravi na mednarodni konferenci »Contemporary Art and New Horizons«, v organizaciji Tehran Museum of Contemporary Art, Teheran, Iran, 29. 4.
- *Art: Between the Death and the End?*, plenarno vabljen predavanje na mednarodnem simpoziju »Aesthetics and Culture: East and West«, v organizaciji Kitajskega društva za estetiko, Kitajske akademije družbenih ved in Druge univerze za tuje jezike v Bejingu, Beijing, Kitajska, 18.–21. 10.
- *Aesthetics: Philosophy of Art or Philosophy of Culture?*, predavanje na Oddelku za estetske raziskave Univerze Zhengzhou, Zhengzhou, Kitajska, 22. 10.
- *Tomaž Kolarič, kipar*, uvodna beseda ob otvoritvi razstave Tomaža Kolariča (Velenje), Gorenje, 11. 4.
- *Intervju*; YJC TV, Teheran, Iran, 27. 4.
- *Intervju*; Kanal 4, Iranska nacionalna tv Teheran, Iran, 29. 4.
- *Udeležene omizja*; kulturna oddaja »Persian Light« Kanala 4 Iranske nacionalne tv Teheran, Iran, 30. 4.
- *The End of Art*; predavanje na TV Iran, 17. 6.

Marina Gržinić Mauhler

- *The future of semi-humans rests within the inter-relationships of art, culture, the digital, bio and virtual technologies*, referat na znanstveni konferenci »Hybrid Discourse«, University of Plymouth, Plymouth, Velika Britanija, 13. 4.
- *Praktikat radikale në art: Shlovenia dhe fqinjët*, predavanje v kulturnem centru v Tirani, Albanija, 20. 4.
- *Non-space and production of inq*, predavanje na strokovni konferenci »New Media Culture Week – Critical Upgrade«, Zagreb, Hrvaška, 1.–7. 5.
- *Fiction reconstructed – Salon de Fleurus*, predavanje na »International Museums Day«, Sydney, Avstralija, 16. 5.
- *Fiction reconstructed – Salon de Fleurus*, predavanje v okviru »Biennale of Sydney«, Avstralija, 18. 5.
- *A European conversation on cultural difference: AHRB research project: cross cultural contemporary arts*, sodelovanje na okrogli mizi Deptford Town Hall, Goldsmith College, University of London, New Cross, London, Velika Britanija, 24. 5.
- *Radicalization of positioning – art from east of Europe*, vabljen predavanje na Lavalezing, Academie Beeldende Kunsten, Maastricht, Nizozemska, 12. 6.
- *Globalisation and contemporary art practice*, referat na IKT Conference Copenhagen, Danska, 21. 6.
- *Body and sexuality*, prispevek na mednarodnem seminarju »Equal Citizenship – a seminar of lesbian NGOs from ex-Yugoslav countries«, Ljubljana, 14. 9.
- *The civic responsibility of the arts – video films from the specific territory of former Eastern Europe*, prispevek na »World Meeting of the Arts«, Valencia, Španija, 3.–6. 10.
- *Rupture*, prispevek na mednarodni znanstveni konferenci »Biotechnology, Philosophy and Sex«, Ljubljana, 12. 10.
- *Nothing happens, nobody comes, nobody goes*, prispevek na »Cómhar, 7th ELIA conference«, Dublin, Irsko, 25. 10.
- *Oppositional determination[s]*, prispevek na kolokviu Slovenskega društva za estetiko »Hegemonija v umetnosti in kulturi«, Ljubljana, 7. 11.

Oto Luthar

- *Jews and anti-semitism in contemporary Slovenia*, predavanje na mednarodni konferenci »Judje in antisemitizem na Balkanu«, Bled, 21.–23. 10 (skupaj z I. Šumi).

- »*Methaphorical Jewishness*« and Anti-Semitism in Slovenia, predavanje na mednarodni konferenci »Philo-Semitism and Anti-Semitism in modern Russia and East Europe«, Haifa, Izrael, 1.-6. 12.

Tomaž Mastnak

- *Bushov rat je križarski: Tomaž Mastnak, sociolog i predavač na sveučilištu u New Yorku, o pravoj prirodi »borbe protiv terorizma«*. Feral trib., 20. apr. 2002, god. 19, br. 866, str. 70-73.

Rado Riha

- *Le désir kantien: »Vouloir, alors même qu'on ne veut pas autre chose«*, referat na mednarodni konferenci »Volonté et désir«, Pariz, Francija, 22.-23. 6.

Jelica Šumić Riha

- *Est deus in nobis*, referat na mednarodni konferenci »Volonté et désir«, Pariz, Francija, 22.-23. 6.

Alenka Zupančič

- *Beyond Good and Evil*, Bauhaus-Universität Weimar, Nemčija, 11. 6.
- *Lying on the Couch: Psychoanalysis and the Question of the Lie*, predavanje na mednarodni konferenci »Cultures of Lying«, Universität Regensburg, Nemčija, 30. 9.

Ernest Ženko

- *Cognitive Mapping*, predavanje na mednarodnem humanističnem taboru »Človek kot središče sveta: od antike do danes«, Kuk, 25. 5.
- *Pojmovanje kognitivnega mapiranja v sodobni estetiki in filozofiji kulture*, uvodno preizkusno predavanje na Fakulteti za humanistične študije, Koper, 30. 8.
- *Cognitive Mapping in the Age of the Globalization*, predavanje na mednarodni konferenci »Aesthetics and Culture: East and West«, Bejing, Kitajska, 20. 10.
- *How to Map a Global Totality*, mednarodni kolokvij Slovenskega društva za estetiko »Hegemonija v umetnosti in kulturi«, Ljubljana, 8. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Peter Klepec Kršić

- Študijsko izpopolnjevanje na Université Paris VIII, Pariz, Francija, 3.-10. 11.

Tomaž Mastnak

- Adjunct Professor, Oddelek za zgodovino, New York University, New York, ZDA, januar-julij.
- Gostujoči raziskovalec, Centre for History and Economics na King's College, University of Cambridge, Cambridge, Velika Britanija, 5.-19. 5.
- Gostujoči sodelavec, Remarque Institute za evropske študije, New York University, New York, ZDA, september-december.

Rado Riha

- Znanstveno izpopolnjevanje na Collège international de Philosophie, Pariz, priprava mednarodnega znanstvenega srečanja »Volonté et désir« v Parizu (skupaj z J. Šumić Riha), Pariz, Francija, 28. 12. 2001-18. 2. 2002.

Jelica Šumić Riha

- Znanstveno izpopolnjevanje na Collège international de Philosophie, Pariz, priprava mednarodnega znanstvenega srečanja »Volonté et désir« v Parizu (skupaj z R. Riha), Pariz, Francija, 28. 12. 2001-18. 2. 2002.

Alenka Zupančič

- Kot del raziskovalne skupine »Antinomien der postmodern Vernunft« je raziskovala v okviru Stiftung Weimarer Klassik, Kolleg Friedrich Nietzsche, Weimar, Nemčija, 6.-21. 6.

PEDAGOŠKO DELO

Aleš Erjavec

- *Uvod v filozofijo*, Akademija za likovno umetnost Univerze v Ljubljani, pomladanski semester 2001/02.

Marina Gržinić Mauhler

- Gostujoči profesor na Higher Institute for Fine Arts, Antwerpen, Belgija, 12.-16. 3.
- *telesu*, predavanje za študente umetnostne zgodovine, Filozofska fakulteta, Ljubljana, 30. 10.
- *Novi mediji in tehnologije*, predavanje na Pedagoški akademiji Univerze v Mariboru, 18. in 25. 11.

Peter Klepec Kršić

- Predavanja v okviru predmeta *Filozofski temelji humanističnih ved*, Fakulteta za humanistične študije Koper, spomladanski semester.
- Predavanja v okviru modula *Epistemologija huma-*

nističnih ved na ISH, Fakulteti za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Tomaž Mastnak

- Vodenje podiplomskega seminarja na Oddelku za zgodovino na New York University, New York, ZDA, spomladanski semester.

Matjaž Vesel

- *Izbirni seminar III (srednjeveška filozofija)*, predavanja na Oddelku za filozofijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, zimski semester.
- *Kaj je znanstvena revolucija?*, predavanje v okviru modula *Epistemologija humanističnih ved* na ISH, Fakulteti za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.
- *Kopernik in znanstvena revolucija*, predavanje v okviru modula *Epistemologija humanističnih ved* na ISH, Fakulteti za podiplomski humanistični študij, spomladanski semester.

Ernest Ženko

- *Uvod v humanistiko in naravoslovje*, predavanja na Visoki šoli za risanje in slikanje – visoki strokovni šoli, Ljubljana, nosilec predmeta.

Rado Riha

- *Etika I*, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

- *Epistemologija humanističnih ved*, nosilec modula v okviru ISH, Fakultete za podiplomski humanistični študij, zimski semester.

Jelica Šumič Riha

- *Etika II*, predavanja na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani.
- *Epistemologija humanističnih ved*, predavanja v okviru modula na ISH, Fakulteti za podiplomski humanistični študij.

MENTORSTVO

Aleš Erjavec je bil raziskovalni mentor doktorandu Ernestu Ženku, ki je pod njegovim mentorstvom 27. 3. zagovarjal doktorsko disertacijo na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Je somentor doktorandki mag. Katarini Vrhovšek (ALU). Bil je somentor pri magistrskih nalogah Polone Tratnik (8. 1., ALU) in Vande Jurković - Benić (24. 9., ALU) ter mentor pri diplomski nalogi Metke Zupanič (16. 9., ALU).

Rado Riha je bil mentor mlademu raziskovalcu Alešu Bunti.

Marina Gržinić Mauhler je bila somentorica 4 specializantom na ALU, Ljubljana.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ERJAVEC, Aleš. Adorno in Heidegger / Adorno s Heideggerjem : od modernizma do postmodernizma. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23, št. 1, str. 123-136.

ERJAVEC, Aleš. Global aesthetics and the IAA/AIE. *Nord. estet. tidskr.*, 2002, nr. 25-26, str. 63-74.

ERJAVEC, Aleš. La rappresentazione come luogo del corpo: Bryson, Merleau-Ponty e oltre —. *Parol (Bologna)*. [Printed ed.], 2002, 16, str. 10-27.

ERJAVEC, Aleš. Postmodernism and the postsocialist condition. *Transit*, 2002, vol. 2, no. 2, str. 1-7, 54-58, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Ekspozicijski čas, avra in telerobotika. Št. 3, str. 113-120. Rupture. Št. 2, str. 137-154, ilustr. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23.

GRŽINIĆ, Marina. Spektralizacija Evrope. *Kultura (Beogr.)*, 2002, 102, str. 90-102.

GRŽINIĆ, Marina. Deleuze's time-image models and the virtual-image. *Polygraph*, 2002, no. 14, str. 101-114.

KLEPEC, Peter. Imperij proti množici. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23, št. 3, str. 149-166.

LUTHAR, Oto. Nova kulturna zgodovina : med univerzalno resnico in polifonijo interpretacij. *Čas. krit. znan.*, 2002, letn. 30, št. 207/208, str. 27-41.

RIHA, Rado. Scene dvojega : II. Zakaj je ljubezen črni kvadrat na beli podlagi?. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23, št. 1, str. 165-180.

VESEL, Matjaž. "Mathemata mathematicis scribuntur": Kopernikov Predgovor h knjigam O revolucijah; prvič. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23, št. 3, str. 7-23.

ZUPANČIČ, Alenka. On love as comedy. *Lacan. ink.*, 2002, 20, str. 62-79.

ZUPANČIČ, Alenka. Komična razsežnost psihoanalitičnega izkustva. *Razpol (Ljublj.)*, 2002, št. 12, str. 51-67.

ŽENKO, Ernest. Konec slikarstva. *Čas. krit. znan.*, 2002, letn. 30, št. 209-210, str. 245-253.

ŽENKO, Ernest. Estetika kognitivnega kartiranja. *Filoz. vestn.*, 2002, letn. 23, št. 3, str. 121-134.

Pregledni znanstveni članek

GRŽINIĆ, Marina. Does contemporary art need museums anymore?. *R.*, 2002, iss. 1, str. 4-15.

Strokovni članek

GRŽINIĆ, Marina. Ostojić's I'll be your angel: autentični sotonski čin. V: OSTOJIĆ, Tanja. *Dnevnik iz Venecije*. Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2002, str. 68-85.

GRŽINIĆ, Marina. 010010110101101.ORG's life_sharing. *Frakcija*, zima 2001/2002, br. 22/23, str. 207-220, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Ljudsko tijelo, zadnje utočište figuracije. *Jutarnji list*, 30. nov. 2002, str. 49 (Kultura), ilustr.

ARNS, Inke, GRŽINIĆ, Marina. East art map : a (re)construction of the history of contemporary art in Eastern Europe. *New moment (Ljubl.)*, 2002, no. 20, str. 12-14.

GRŽINIĆ, Marina. Lokacija identiteta. *Odjek (Sara jevo)*, proljeće-ljeto 2002, god. 55, br. 1-2, str. 41-45.

GRŽINIĆ, Marina. Malewitsch auf dem Venushügel von Tanja Ostojić. *Springerin*, April - Mai 2002, bd. VIII, hf. 1, str. 74-75, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Fictionalisation. *Vie arts*, 2002, vol.47, no. 188, str. 24-27, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. Teorija kao protetički nadomjestak : estetika kibersvijeta i učinci derealizacije. *Zarez (Zagreb)*, 31. jan. 2002, god. 4, br. 73, str. 14-15, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (vabljen predavanj)

ERJAVEC, Aleš. Aesthetics: philosophy of art or philosophy of culture?. *Hron. Aisthēt.*, 2001-2002, vol. 41A, str. 15-21, 365.

ERJAVEC, Aleš. Adorno and Heidegger: a retrospective. V: TÜRELI, İpek (ur.). *Retrospective: aesthetics and art in the 20th century*. Ankara: SANART, 2002, str. 7-14.

GRŽINIĆ, Marina. Zlom = Rupture. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.). *Biotehnologija, filozofija in spol*, (Maska, letn. 17 (2002), št. 5-6 (76-77)). Ljubljana: Maska, 2002, str. 47-53, 112-118, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

MASTNAK, Tomaž. Posvetna in duhovna oblast v zgodovini zahodne politične misli. V: ŠELIH, Alenka (ur.), PLETESKI, Janko (ur.). *Država in cerkev : izbrani zgodovinski in pravni vidiki : mednarodni posvet, 21. in 22. junija 2001: selected historical and legal issues: international conference, June 21 and 22, 2001*, (Razprave, 18). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2002, str. 17-32, 335-351.

ŽENKO, Ernest. Globalisation: totally revisited. *Hron. Aisthēt.*, 2001-2002, vol. 41A, str. 79-85, 371-372.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

LUTHAR, Oto. Science in Slovenia : an ambitious research but still in transition. V: PAVIČIĆ, Mladen (ur.). *Science and higher education legal regulations in Central and South-Eastern European countries : proceedings of an international conference held on May 24-25, 2002 in Zagreb, Croatia*. Zagreb: Croation Humboldt-Club: Aleksander von Humboldt Stiftung/Foundation, 2002, str. 37-41.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

ERJAVEC, Aleš. Heidegger y Adorno: del modernismo al postmodernismo. V: *Identidad, globalización y diferencia: primer foro internacional Paraguay 2001*. Asunción: Faro para las Artes, 2002, str. 15-30.

ERJAVEC, Aleš. Reprezentacija in podoba: od Mauricea Merleau-Pontyja do Antonia Damasia. V: TRATNIK, Polona (ur.), ZUPANČIĆ, Nika (ur.). *Prostori umetnosti: zbornik*. Ljubljana: Društvo inovatorjev, 2002, str. 17-34, ilustr.

GRŽINIĆ, Marina. A theoretical-political positioning of philosophy, media and cyberfeminism. V: REICHE, Claudia (ur.), SICK, Andrea (ur.). *Technics of cyber <feminism <mode=message>*. Bremen: Thealit Frauen. KulturLabor, 2002, str. 141-154.

GRŽINIĆ, Marina. Does contemporary art need museums anymore?. V: VON BISMARCK, Beatrice. *Interarchive: archivarische Praktiken und Handlungsräume im zeitgenössischen Kunstfeld = archival practices and sites in the contemporary art field*. Köln: König, 2002, str. 154-159.

GRŽINIĆ, Marina. Le réel traumatique de l'art. L'art de l'Europe de l'Est. Spectralisation de l'Europe. V: BRUNI, Ciro Giordano (ur.). *Utopia 3: la question de l'art au 3e millénaire : généalogie critique et axiomatique minimale : actes du colloque international - Université Paris VIII, Université de Venise*, (Art et pensée, 6). Sammeron: GERMS, 2002, str. 173-185.

GRŽINIČ, Marina. Stelarc: politics of the body. V: GRŽINIČ, Marina, MASSUMI, Brian, MURRAY, Timothy, STELARC. *Alternate interfaces - Stelarc*. [S. l.]: Monash University, Faculty of Art and Design, 2002, str. 9-21. In V: STELARC. *Stelarc : political prosthesis & knowledge of the body = politična proteza in vednost telesa*, (Knjižna zbirka Transformacije, št. 9). Ljubljana: Mas-ka; Maribor: MKC, 2002, str. 95-109, 185-197.

LITROP, Jasmina. "Mi nismo Vendi, mi smo Slovenci" "Živela Jugoslavija". V: FUJS, Metka (ur.). *Prekomurje SHS: znamke prekmurskih in medmurskih izdaj leta 1919 : katalog : razstava*. Murska Sobota: Pokrajinski muzej, 2002, str. 9-19.

ZUPANČIČ, Alenka. Ein perfekter Platz zum Sterben : Theater in Hitchcocks Filmen. V: ŽIŽEK, Slavoj, DOLAR, Mladen, ZUPANČIČ, Alenka, PELKO, Stojan, BOŽOVIČ, Miran, SALECL, Renata. *Was Sie immer schon über Lacan wissen wollten und Hitchcock nie zu fragen wagten*, (Suhrkamp Taschenbuch Wissenschaft, 1580). 1. Ausg. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2002, str. 70-103, ilustr.

ZUPANČIČ, Alenka. L'antinomie du vice et du suicide. V: MOREL, Genevieve (ur.). *Clinique du suicide*, (Collection "Des travaux et des jours"). Ramonville Saint-Agne: Éres, 2002, str. 195-207.

ZUPANČIČ, Alenka. The subject of the law. Zv=. 2, str. 67-93. The case of the perforated sheet. Zv=. 4, str. 68-80. Lacan's heroines : Antigone and Sygne de Coufontaine. Zv=. 4, str. 276-290. V: ŽIŽEK, Slavoj (ur.). *Jacques Lacan : critical evaluations in cultural theory*. New York; London: Routledge, 2003.

ŽENKO, Ernest. Estetika in politika : Lyotard in Jameson. V: TRATNIK, Polona (ur.), ZUPANČIČ, Nika (ur.). *Prostori umetnosti : zbornik*. Ljubljana: Društvo inovatorjev, 2002, str. 195-210, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

GRŽINIČ, Marina. Location of identity. V: LUXBACHER, Hannes (ur.), HORAK, Ruth Eva (ur.). *Von mir nach dort : Standort und Identität*, (Jahrbuch, 2001), (Artexit, 2). Wien: Selene, 2002, str. 99-105, ilustr.

GRŽINIČ, Marina. Salon de Fleurus. V: MCDONALD, Ewen (ur.). *(The world may be) fantastic*. Sydney: Biennale of Sydney, 2002, str. 185-188, ilustr.

GRŽINIČ, Marina. Separacija = Separation. V: MOLNAR, Marijan. *Akcije i ambijenti*, (Biblioteka Duchamp). Zagreb: Naklada MD, 2002, str. 160-167.

GRŽINIČ, Marina. Slovenska pomlad = Slovenian spring. V: STOJKO, Tone. *Dogodki včerajšnjega popoldneva*. Ljubljana: Prodok, 2002, str. 210-215.

GRŽINIČ, Marina. The lust archive. V: GRŽINIČ, Marina, MASSUMI, Brian, MURRAY, Timothy, STELARC. *Alternate interfaces- Stelarc*. [S. l.]: Monash University, Faculty of Art and Design, 2002, str. 288-293.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

ERJAVEC, Aleš. *Túxiang shídài = Toward the image*. Changchun: Jilin People's Publishing House, 2002. 300 str., ilustr.

MASTNAK, Tomaž. *Crusading peace : Christendom, the Muslim world, and Western political order*. Berkeley; Los Angeles; London: University of California Press, 2002. XI, 406 str.

ZUPANČIČ, Alenka. *Esthétique du désir, éthique de la jouissance*. Lecques: Thèetete, 2002. 188 str.

SUMMARY

The research domains that are systematically explored are the following: aesthetics (the research program: Aesthetics and Philosophy of Culture), contemporary philosophy, political and legal philosophy, the philosophical relevance of the Lacanian psychoanalysis (the research program: Inquiries into Contemporary Philosophy), general history and history of political thought (research program: Historical-philosophical Studies).

Additionally, work continues on five research projects; one of them, the project Philosophical Problems of Contingency and Infinity was completed. The Institute of Philosophy has published three volumes of its journal *Acta Philosophica/Filozofski vestnik*, the third volume *The Body/Le corps/Der Körper/Telo* is an international one. The fellows of the Institute have participated and/or co-organised a series of international and Slovenian symposiums and colloquia.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Matej Gabrovec, dr. Andrej Kranjc, redni član SAZU, dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), dr. Drago Perko, dr. Ivan Šprajc, dr. Maja Topole in dr. Igor Vrišer, redni član SAZU.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Drago Perko, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetnik: dr. Marjan Ravbar.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Vladimir Drozg (dopolnilno delovno razmerje), dr. Matej Gabrovec (od 24. 1.), dr. Milan Orožen Adamič in dr. Drago Perko (do 26. 9.).

Znanstveni sodelavci: dr. Irena Rejec Brancelj (dopolnilno delovno razmerje), dr. Matej Gabrovec (do 24. 1.) in dr. Maja Topole.

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Drago Kladnik.

Samostojni strokovni sodelavec v humanistiki: Mauro Hrvatin.

Asistenti z magisterijem: mag. Jerneja Fridl, mag. Damir Josipovič, mag. Franci Petek (od 24. 1.), mag. Miha Pavšek, mag. Aleš Smrekar in mag. Mimi Urbane (od 28. 3.).

Asistenti: Blaž Komac, Janez Nared (od 1. 12.), Borut Peršolja, Franci Petek (do 24. 1.), Peter Repolusk, Mimi Urbane (do 28. 3.) in Matija Zorn.

Samostojna strokovna sodelavka s specializacijo: Alenka Turel Faleskini.

Samostojna strokovna delavka: Meta Ferjan.

Samostojna tehnica: Maruša Rupert.

Inštitut ima 6 organizacijskih enot:

Oddelek za fizično geografijo

(vodja: Mauro Hrvatin),

Oddelek za socialno geografijo

(vodja: Marjan Ravbar),

Oddelek za regionalno geografijo

(vodja: Drago Perko),

Oddelek za naravne nesreče

(vodja: Milan Orožen Adamič),

Oddelek za geografski informacijski sistem

(vodja: Matej Gabrovec),

Oddelek za tematsko kartografijo

(vodja: Jerneja Fridl).

Na inštitutu delujejo tudi:

Zemljepisni muzej

(vodja: Alenka Turel Faleskini),

Zemljepisna knjižnica

(vodja: Maja Topole),

Komisijska za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

(predsednik: Milan Orožen Adamič).

PROGRAMI, PROJEKTI IN NALOGE*Regionalna geografija Slovenije**Vodja* D. Perko.*Sodelavci:* M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane in M. Zorn.

Vlada Republike Slovenije je inštitutu odobrila raziskovalni program Regionalna geografija Slovenije, pristojno ministrstvo pa je vanj preneslo projekte, ki jih je ob potrditvi raziskovalnega programa financiralo ali sofinanciralo inštitutu, in sicer temeljna projekta Geografska mikroregionalizacija Slovenije ter Vrednotenje rabe tal z vidika naravnih in družbenih razmer, prav tako pa tudi projekta naravne in kulturne dediščine Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto ter Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji. Pomembna vsebina programa so tudi slovenska zemljepisna imena in digitalna tematska kartografija.

*Socialna geografija**Vodja* M. Ravbar.*Sodelavci:* V. Drozg, D. Josipovič, D. Kladnik, I. Rejec Brancelj, P. Repolusk, A. Smrekar in A. Turel Faleskini ter zunanji sodelavci mag. Dejan Cigale, dr. Marko Koščak, dr. Barbara Lampič, Iztok Sajko in dr. Metka Špes.

Raziskovalni program Socialna geografija sestavlja trije sklopi. V prvem smo preučevali raznolikosti pogledov na usmerjanje razvoja naselij, kar omogoča vrednotenje iz različnih zornih kotov. Poskusili smo razjasniti odnose oziroma prostorska prepletanja med gibanjem števila prebivalcev in delovnih mest v različnih razvojnih tipih slovenskih naselij, predvsem v mestih in njihovih obmestjih, kot pomembnih indikatorjev za decentralizirano mešano rabo površin.

Raziskava o socialnogeografskem prepletanju krajev bivanja in dela je ob pripravljanju Strategije prostorskega razvoja Slovenije pomembna za prostorske planerje, posebej tiste, ki se ukvarjajo z načrtovanjem smotrne organizacije dejavnosti v prostoru, in za oblikovanje enakomernejših prometnih tokov zaradi neprestanega spreminjanja sicer kompleksnega spektra socialnogeografskih procesov, povezanih z dnevno migracijo prebivalstva.

Drugi sklop raziskovalnega programa temelji na preučevanju vloge socialne geografije v regionalnem razvoju. Prikazali smo sodobne lokacijske dejavnike, ki imajo pomembno vlogo v prostorskem planiranju, hkrati pa so pomembni pri zadovoljevanju gospodarskih in predvsem prostorskih potreb. Poudarek je bil na preučevanju razmerij med prostorskim in gospodarskim planiranjem. Raziskava je ponudila model socialnogeografskih raziskovanj v funkcijsko zaokroženih območjih, ki so sestavljeni iz strukturne analize območij (na primer analiza sprememb v prebivalstveni in gospodarski sestavi ter analiza političnih razmer), »regionalnih znanj«, historične analize, analize razvojnih potencialov, pokrajinske slike in zaznavanja problemov.

Tretji sklop se ukvarja z okoljskimi problemi Slovenije, predvsem ranljivostjo. Ukvarjali smo se zlasti z metodologijo raziskovanj ranljivosti okolja, pokrajinskoekološko regionalizacijo in tipizacijo Slovenije ter ranljivostmi okolja z vidika posameznih pokrajinskih sestavin.

*Triglavski ledenik in ledenik pod Skuto**Vodja* M. Gabrovec.*Sodelavci:* B. Peršolja, B. Komac, M. Pavšek, M. Zorn in zunanji sodelavec Jernej Gartner.

Redno letno opazovanje Triglavskega ledenika 14. in 15. 9. smo povezali z ekskurzijo Ljubljanskega geografskega društva. Udeležencem smo na terenu razložili metodologijo in rezultate več kot polstoletnega opazovanja ledenika. Ledenik je bil ob času opazovanja kljub koncu talilne dobe še vedno prekrit s snegom. Ker se sneg na ledeniku leta 2001 ni stalil, je obseg ledenika enak tistemu iz leta 2000. Začeli smo z izračunavanjem sprememb prostornine ledenika. Primerjali smo geodetski načrt Triglavskega ledenika iz leta 1952 s topografskim načrtom iz leta 2001, ki je bil narejen s fotogrametrično izmero helikopterskih posnetkov. Tako smo izračunali spremembo debeline in prostornine. Ledenik se je v petdesetih letih ponekod stanjšal za več kot 35 m, njegova prostornina pa se je zmanjšala na petdesetino prvotne. S fotografsko kamero smo spremlja-

li spremembe na ledeniku tudi prek celega leta. Nadaljevali smo z digitalizacijo arhiva starejših merjenj ledenika.

Redne letne meritve ledenika pod Skuto so potekale 29. 10. Ledenik se je v zadnjem letu močno zmanjšal, stanjšal in skrčil. Ocenjujemo, da je po površini skoraj za petino manjši kot ob zadnjih meritvah. Poleg tega je prišlo spomladi ali poleti okrog 150 m nad desnim, vzhodnim delom ledenika do manjšega podora z okoli 100 do 150 m³ kamninskega gradiva, ki je zasul ta del ledeniške krpe. Posamezni večji podorni bloki merijo od 5 do 10 m³, ostali pa so mnogo manjši. Ledu pod podorom nismo uspeli natančno izmeriti, saj je podor zasul tudi nekaj merilnih točk. Domnevamo, da se je led pod udarno silo podora tudi nekoliko pogreznil.

Geomorfološke oblike in procesi v Sloveniji

Vodja: M. Gabrovec.

Sodelavci: M. Hrvatin, B. Komac, D. Perko in M. Zorn.

V okviru projekta naravne in kulturne dediščine smo pri terenskem delu poudarili preučevanje rečno-dendudacijskega ter dolomitnega reliefa. S pomočjo digitalnega modela višin smo računalniško ugotavljali ukrivljenost površja na območju med Čepovanskim dolom in dolino Trebušnice. Uporabljena metoda ima za geomorfološko preučevanje več prednosti, saj je objektivna in kvantitativna. Z njeno pomočjo je močno olajšano iskanje povezav med izoblikovanostjo površja ter morfološkimi procesi, kamninami, podnebjem, rastjem in drugimi sestavinami pokrajine. Za okolico Kobarida, kjer so ob potresu 12. 4. 1998 nastali skalni podori in 22. 12. 2001 plaz nad vasjo Koseč, smo izdelali karto ogroženosti pred zemeljskimi plazovi in skalnimi podori. Ogroženost pred zemeljskimi plazovi in skalnimi podori smo ugotavljali tudi v porečjih Nemiljščice in Besnice, kjer preučujemo rečno-dendudacijski relief. Na treh izbranih območjih smo nadaljevali s preučevanjem geomorfnih oblik in procesov na dolomitu. Raziskave so bile usmerjene predvsem v analizo intenzivnosti geomorfnih procesov ter v razlago nastanka in razvoja nekaterih posebnih geomorfnih oblik na dolomitu.

Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije – primer Ljubljanskega polja

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavci: D. Kladnik, A. Smrekar in zunanji sodelavec I. Sajko.

Preučevanje integralne obremenjenosti prodnih ravnin zahteva kompleksen pristop zaradi prepletanja številnih dejavnosti iz točkovnih in razpršenih virov, ki vplivajo nanjo. Treba je najti vzroke za sedanje stanje in možnosti za njegovo izboljšanje. Pregled domače in tuje literature je pokazal, da obstajajo številna spoznanja, ki pa so med seboj nepovezana, tudi zaradi zapletenosti problematike, ki zahteva iskanje skupnega imenovalca za raznovrstne pritiske na podtalnico. Ogroženost podtalnice na Ljubljanskem polju izvira namreč iz naravne ranljivosti vodonosnika, velikih obremenitev in slabše kakovosti podtalnice. Pregledali smo določbe prostorskih izvedbenih aktov na območju varovanja podtalnice, preučili probleme, povezane z urbanizacijo tega območja, opravili terenske popise izbranih točkovnih in razpršenih virov (kataster 307 gnojišč in gnojnih jam, vzorčni popis 50 rastlinjakov, 46 kmetij znotraj avtocestnega obroča in vrtičkarstva), preučili kmetijsko obremenjevanje podtalnice, zlasti z vidika uporabe gnojil in sredstev za varstvo rastlin, preučili gnojilne in škropilne navade kmetovalcev in pridelavo v rastlinjaki. Rezultati so pokazali, da je ranljivost Ljubljanskega polja velika in notranje raznolika, obremenitve pa zelo velike, saj so tu največje zgostitve prebivalstva in številnih dejavnosti.

Pomen in perspektive zasebnega kmetijstva znotraj strnjeno pozidanih delov Ljubljane

Vodja: D. Kladnik.

Zunanja sodelavca: I. Sajko in Žiga Ramšak.

Izvedli smo raziskavo o perspektivah kmetovanja znotraj avtocestnega obroča, ki smo ga vzeli kot mejnik strnjeno pozidanih delov mesta. Kmetijstvo je zapustilo neizbrisen pečat v morfologiji nekaterih mestnih predelov, katerih identiteto je treba tudi vnaprej skrbno negovati in varovati. Večina aktivnih kmetij kljub trdoživosti in ugodnim možnostim prodaje pridelkov vse bolj životari. Nekatere so že povsem vklenjene v betonsko zmes stanovanjskih, poslovnih, proizvodnih in drugih mestnih predelov, za glavnino drugih se takšna usoda lahko predvidi ob doslednem udejanjanju prostorskega plana Mestne občine Ljubljana. Opravili smo 46 anket na kmetijah. Predmet raziskave niso bile le zasebne kmetije, ampak je bilo kot pomembna prvina kulturne pokrajine, še posebno z vidika potencialnega onesnaževalca okolja, izpostavljeno tudi vrtičkarstvo. Opozorili smo na ne dovolj preučene, okoljsko potencialno problematične zasebne vrtove in zelenice pri individualnih in vrstnih hišah.

Kmetijstvo na vodovarstvenih območjih s poudarkom na popisu gnojišč in gnojnih jam

Vodja: A. Smrekar.

Sodelavci: M. Ferjan, D. Kladnik, I. Rejec Brancelj ter zunanji sodelavci I. Sajko, Andreja Konovšek, Primož Pipan in Žiga Ramšak.

Bogate zaloge podtalnice na Ljubljanskem polju so naravni vir regionalnega pomena. Z Odlokom o varstvu virov pitne vode je vodovarstveno območje razdeljeno na tri vodovarstvene pasove. Izpostavljenost je obremenitvam številnih dejavnosti, med katerimi je še zlasti problematično kmetijstvo, ki ni dovolj strogo nadzorovano. Večina kmetov se ukvarja s tradicionalno hlevsko živinorejo, zlasti z govedorejo. Evidentirali smo 155 kmetij s hlevi, od katerih jih ima 153 gnojne objekte na obravnavanem območju. Večina je opremljena samo z ločenim zbiranjem gnoja z nastiljem in gnojnico. Na kmetijah je registriranih 307 gnojnih objektov, od tega 151 gnojišč in 156 gnojnih jam. Prevladuje tradicionalni način skladiščenja živinskih gnojil z gnojišči nad gnojnimijamami. Po podatkih izvedenega popisa je kar 231 gnojnih objektov urejenih, skoraj dve tretjini pa jih imata primerno kapaciteto. Le izjemoma so gnojni objekti pokriti, tako da so ob obilnih padavinah že tako premajhne kapacitete še manj ustrezne. Med njimi je skoraj polovica v drugem vodovarstvenem pasu. Večja zgostitev je na območju črpališča Hrastje, kar ni ugodno zaradi njegove dovodne lege ob sorazmerno majhni globini do gladine podtalnice.

EMERGE - European mountain lake ecosystems: regionalisation, diagnostics and socio-economic evaluation

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavci: A. Smrekar ter zunanji sodelavci Tanja Koželj, Alja Lamberger, Matjaž Marsič, Polona Rozman in Petra Vodopivec.

EMERGE je mednarodni projekt o raziskavah visokogorskega okolja v okviru 5. okvirnega evropskega programa. Projekt v Sloveniji koordinira Nacionalni inštitut za biologijo. Delovni paket 9 (*Socio-economic and policy analysis*) je novost, saj so se zgolj naravoslovnim vsebinam priključile tudi družbeno-geografske. Vrednotili smo pomen visokogorskih jezer med zainteresirano javnostjo. Izgradnji metodoloških okvirov, testiranju in pripravi ankete je sledila izvedba v sodelujočih partnericah: Angliji, Norveški in Sloveniji. Pri nas je terenska raziskava potekala poleti, jeseni pa je sledila analiza rezultatov. Nekateri rezultati smo objavili v dvojezični, sloven-

sko-angleški znanstveni monografiji Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp, in sicer v samostojnem poglavju Človekovi vplivi na območju Triglavskega narodnega parka.

PASCALIS - Protocol for the assessment and conservation of aquatic life in the subsurface

Vodja: I. Rejec Brancelj.

Sodelavca: A. Smrekar in zunanji sodelavec I. Sajko.

PASCALIS je mednarodni projekt o biološki raznovrstnosti v podzemnih vodah v okviru 5. okvirnega evropskega programa. Projekt v Sloveniji koordinira Nacionalni inštitut za biologijo. V Delovnem paketu 2 (*Dissemination of information*) smo vrednotili razliko med poznavanjem termina in vsebino biološke raznolikosti podzemnih voda z vidika družbenih zahtev, ozaveščenosti javnosti in znanstvenega poznavanja te problematike. Temeljna ideja je zgraditi most med tistimi, ki oblikujejo znanstvena spoznanja, in tistimi, ki ta spoznanja lahko uporabijo v procesu odločanja na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Znanstvene rezultate in priporočila delovne skupine bomo predstavili z izdelki in uslugami, ki bodo omogočali boljše razumevanje v splošnih javnostih (pripravljamo zloženko, zgoščenko in spletno stran). V vseh sodelujočih partnericah smo začeli z izvajanjem ankete o biološki raznolikosti podzemnih voda za končne uporabnike spoznanj.

Eurowaternet II. faza

Vodja: Franci Petek.

Sodelavca: P. Repolusk in A. Smrekar.

V okviru slovenskega Eurowaterneta smo predstavili emisije iz značilnih razpršenih virov. Osredotočili smo se na vprašanja, kakšne so emisije po 584 porečjih 4. reda po vrstah in obsegu. Pri njihovi identifikaciji smo se naslonili na smernice za analizo pritiskov in vplivov v skladu z Vodno direktivo Evropske zveze. Rezultate smo prikazali na sedmih tematskih zemljevidih glede na porečja 4. reda z deležem obdelovalnih zemljišč nad 40 %, deležem trajnih nasadov nad 5 %, deležem zemljišč s sladkorno peso, koruzo in krompirjem nad 20 %, deležem urbane rabe nad 15 %, gostoto prebivalstva nad 500 ljudi na km² in gostoto živine nad 1,5 glave velike živine na ha.

Kartiranje negozdnih habitatnih ti povza območje Bela krajina (zahod 3)

Vodja: M. Urbanc.

Sodelavci: B. Komac, F. Petek in M. Zorn.

Skupaj z Geodetskim inštitutom Slovenije in Nacionalnim inštitutom za biologijo, ki je bil nosilec naloge, smo sodelovali pri terenskem kartiranju habitatnih tipov kmetijske in kulturne pokrajine na izbranim območju Bele krajine med Črnomljem in Vinico.

Spremljanje regionalnega razvoja

Vodja: M. Ravbar.

Zunanji sodelavci: mag. Andrej Gulič, mag. Damjan Kavaš, dr. Branko Pavlin in Janja Pečar.

V projektu poskušamo oblikovati načine spremljanja izvajanja regionalne razvojne politike v Sloveniji. Pomemben del sistema so indikatorji. Ustrezno (pravilno) izbrani in utemeljeni kazalci zagotavljajo potrebno sporočilnost za uveljavitev komplementarnih družbenih instrumentov in ukrepov s spodbujalnimi oblikami pomoči. Temeljna cilja projekta sta priprava (oblikovanje) izhodišč za vzpostavitev sistema spremljanja regionalnega razvoja s poudarkom na spremljanju učinkov regionalne politike na državni ravni ter priprava in udeležanje regionalnih razvojnih programov. Oboje bo podlaga za oblikovanje enotnega sistema za spremljanje regionalnega razvoja Slovenije.

Uredba o vsebini izdelave poročila o stanju na področju urejanja prostora ter minimum enotnih kazalcev

Vodja: M. Ravbar.

Sodelavec: P. Rcpolusk.

Spremljanje prostorskega razvoja in njenega izvajanja naj bi bilo po določbah pred nedavnim sprejetega Zakona o urejanju prostora urejeno s podzakonskimi predpisi o učinkovitosti izvajanja Strategije prostorskega razvoja. Gre za poskus oblikovanja navodil za pripravo poročil o izvajanju programov prostorske politike na državni ravni in lokalnih ravneh in na tej podlagi temelječih merljivih indikatorjev spremljanja. Sistem kazalnikov bo namenjen predvsem pripravi analize stanja in teženj prostorskega razvoja ter analizi izvajanja prostorskih zasnov in drugih državnih prostorskih dokumentov. S projektom zapolnjujemo vrzel, ki izhaja iz nedorečene teoretične in izvedbene metodologije prostorskega planiranja ter iz neenotnega sistema spremljanja in

vrednotenja izvajanja prostorske politike. Izhodišče projekta je torej povezano z vzpostavitvijo enotnega in celovitega sistema razvojnih indikatorjev za spremljanje, kontroliranje in vrednotenje uresničevanja prostorske(ih) politik(c).

Sistem urejanja prostora

Vodja: M. Ravbar.

Težišče projekta je povezano s strokovno-statusnimi vprašanji ter organizacijskimi, kontrolnimi in izvršilnimi razmerji obstoječega sistema urejanja prostora, povezanega z implementacijo določb Zakona o urejanju prostora. V prvi fazi smo primerni analizo delovanja sistema urejanja prostora in pregled delovanja obstoječih služb, vključujoč analizo možnosti delovanja institucij na podlagi zakonskih sprememb. Preučili smo probleme ponovne uveljavitve prostorskega planiranja v Sloveniji, možne organizacijske vidike in vsebinsko zasnovo prostorskih planov.

Dejavniki skladnega regionalnega razvoja v predvideni pokrajinski ureditvi Slovenije

Vodja: M. Ravbar.

Zunanji sodelavec: dr. Rajko Pirnat.

Ukvarjali smo se z dejavniki, ki vplivajo na izvajanje regionalne razvojne politike v Sloveniji in pomagajo k uspešnejšemu oblikovanju regionalne razvojne politike v Sloveniji ob reformi institucionalnega sistema. Izhodišče raziskave temelji na predpostavki, da so pomemben del sistema tudi javne funkcije oziroma institucije, ki s svojimi dejavnostmi in na podlagi predhodno dogovorjenih indikatorjev sooblikujejo regionalno politiko.

V Sloveniji »pokrajine«, ki v administrativnem pomenu (na primer okraji, planske in pozneje statistične regije) prevzemanja določene državne funkcije, že poznamo. Z razvojno preobrazbo države se pojavljajo še nove funkcije (na primer na področju javnih institucij), spreminjajo se tudi gravitacijska območja. Določanje velikosti in obsega pokrajin običajno temelji na homogenosti in gravitacijski pripadnosti območja, na historičnih, administrativnih, ekonomskih in funkcijskih oblikah ter velikosti naselbinske strukture, povezane v omrežje naselij. Funkcioniranje pokrajin je odvisno še od socialno-ekonomskih razmer, dostopnosti do tistih urbanih središč, ki so si v hierarhiji mest »priborile« vlogo razvojnih generatorjev (predvsem na področju oblikovanja (javnih) institucij), od zaposlovanja in po-

slovno-oskrbnih funkcij ter od politično-administrativnih faktorjev.

Določitev koncesijskih območij, ovrednotenje avtobusnih linij in oblikovanje paketov linij, ki bodo predmet gospodarske javne službe in izdelava nacionalnega voznega reda in tarifnega sistema za linijski avtobusni promet

Vodja: M. Gabrovec.

Raziskovalno-razvojna projekta izdelujemo skupaj z Agencijo za promet in Fakulteto za gradbeništvo Univerze v Mariboru. V prvi fazi obeh projektov, ki sta med seboj vsebinsko tesno povezana, smo opredelili družbeno koristnega javnega potniškega prometa s pomočjo okoljskih in socialnogeografskih kazalcev. Analizirali smo medobčinske migracije dijakov in zaposlenih in postavili kriterije minimalne dostopnosti glede na velikost naselij in število dnevnih migrantov. S pomočjo GPS tehnologije smo zajemali lokacije avtobusnih postajališč, ki bodo temelj za izdelavo voznorednega geografskega informacijskega sistema.

Geografija Občine Moravče

Vodja: M. Topole.

Nadaljevali smo z analizo vseh fizičnih in nekaterih družbenih sestavin pokrajine. Največ pozornosti smo namenili rabi tal, regionalizaciji in vrednotenju zemljišč za različne tipe rabe tal. Raziskave smo nadgradili z obdelavami nekaterih prvin (poplavni svet, nosilnost tal, zgodovinski okvir poselitve, značilnosti današnje poselitve, gospodarstvo), ki zaokrožajo monografsko predstavitev pokrajine. Opravili smo še več dni terenskega dela, izpopolnili fotodokumentacijo ter pripravili del besedila za knjigo. V okviru projekta so izšli: prospekt Občine Moravče, zemljevid Občine Moravče in koledar Občine Moravče za leto 2003, za katere smo pripravili besedilo in fotografije.

Dorling Kindersleyjev atlas sveta

Vodja: D. Perko.

Sodelavci: M. Ferjan, J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, D. Kladnik, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, B. Peršolja, F. Petek, M. Rupert, M. Topole, M. Urbane in M. Zorn.

Pripravili smo dopolnjeno in posodobljeno različico prirejene knjige *Dorling Kindersley World Atlas*,

ki je izšla kot Družinski atlas sveta in v eni knjigi združuje značilnosti atlasa in regionalne monografije.

Enciklopedija Alpe

Vodja: M. Zorn.

Sodelavci: J. Fridl, M. Gabrovec, M. Hrvatin, B. Komac, M. Orožen Adamič, M. Pavšek, D. Perko, B. Peršolja, F. Petek, M. Topole in M. Urbane ter zunanja sodelavca Iztok Mlekuž in Špela Sušnik.

Mednarodni projekt francoske založbe *Glénat* z naslovom *Le dictionnaire encyclopédique des Alpes* je potekal prvo leto. Pripravili smo 137 geografskih, zgodovinskih, etnoloških in sorodnih gesel, ki se nanašajo na slovenski alpski svet.

Zgoščeni imenik zemljepisnih imen

Vodja: D. Perko.

Sodelavci: B. Peršolja ter zunanji sodelavci Jurij Mlinar, dr. Dušan Petrovič in mag. Dalibor Radovan.

Zgoščeni imenik zemljepisnih imen Slovenije vsebuje 842 zemljepisnih imen na zemljevidu Republike Slovenije v merilu 1 : 1.000.000. Obsega 463 standardiziranih zemljepisnih imen na območju Slovenije in nestandardizirana zemljepisna imena zunaj Slovenije: 53 na območju Italije, 127 na območju Avstrije, 16 na območju Madžarske in 183 na območju Hrvaške. Poleg pravopisno pravilnega zapisa zemljepisnega imena sta za vsako zemljepisno ime v seznamu dodana lega v Gauß-Krügerjevi projekciji in tip zemljepisnega imena. Vsa imena so prikazana tudi na zemljevidu, ki omogoča prikaz napisov standardiziranih in nestandardiziranih zemljepisnih imen oziroma njihove geografske in jezikovne lastnosti na enem mestu.

Pregled zemljepisnih imen z Državne topografske karte v merilu 1 : 25.000

Vodja: B. Peršolja.

Sodelavci: M. Gabrovec, M. Hrvatin, D. Kladnik, B. Komac, M. Pavšek, P. Repolusk in M. Zorn.

Naloga je potekala deveto leto. Nadaljevali smo s pregledom zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000. Pregledali smo zemljepisna imena na 60 listih in s tem končali pregled zemljepisnih imen na Državni topografski karti v merilu 1 : 25.000. Pregled zemljepisnih imen je obsegal lego zemljepisnega imena, opredeljevanje po

geografskih prvinah in razvrščanje v tipe zemljepisnih imen ter pregled pravilnosti zapisa v skladu s pravili Slovenskega pravopisa.

Pregled zemljepisnih imen s pregledne karte v merilu 1 : 250.000

Vodja: B. Peršolja.

Za Geodetsko upravo Republike Slovenije smo opravili pregled zemljepisnih imen s pregledne karte v merilu 1 : 250.000. Delo je obsegalo klasičen kabinetni toponomastični pregled domačih in tujih zemljepisnih imen. Rezultat pregleda zemljepisnih imen so pregledana, dopolnjena, popravljena in nova imena v okviru baze podatkov REZI. Pregledana imena so oddana v obliki elaborata s preglednicami, ki vsebujejo zemljepisno ime, identifikator zemljepisnega imena, koordinate zemljepisnega imena, tip zemljepisnega imena, napis zemljepisnega imena na karti, dvojezično ime, nomenklaturo karte, ime države, popravljeno domače zemljepisno ime, popravljeno tuje zemljepisno ime, popravljeno šifro imena in opombe.

Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije

Vodja: M. Topole.

Sodelavci: M. Gabrovec, D. Kladnik, M. Orožen Adamič in D. Perko.

Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije je delovno telo slovenske vlade. Njeno delo strokovno in organizacijsko usklajuje naš inštitut. Organizirali smo dva sestanka članov Komisije in odgovorili na 26 dopisov različnih ustanov in posameznikov glede problematike zemljepisnih imen. Dve tretjini poslovanja že odpade na elektronske medije. Rešili smo več načelnih vprašanj in na priporočilo Združenih narodov izdelali imenik slovenskih zemljepisnih imen za zemljevid v merilu 1 : 1.000.000. Opravili smo tudi toponomastični pregled domačih in tujih zemljepisnih imen na pregledni karti v merilu 1 : 250.000. KSZI je potrdila predlog svojega poslovnika, ki velja od februarja 2002. KSZI je od 27. 8. do 5. 9. aktivno sodelovala na konferenci Združenih narodov o standardizaciji zemljepisnih imen v Berlinu ter na 21. seji UNGEGN-a in Regionalne skupine za vzhodno srednjo in jugovzhodno Evropo. Slovenija je predala vodenje te skupine Češki, prevzela pa je vodenje nove delovne skupine UNGEGN-a za eksonime, ki ji predseduje M. Orožen Adamič. Ob koncu leta smo izdelali

obsežen elaborat Izvedba strokovno-operativnih del za Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen v letu 2002, ki vključuje zapisnike sestankov z vsemi prejetimi in odposlanimi dopisi, dokazili o mednarodnem sodelovanju, dokumenti ter znanstvenimi in strokovnimi prispevki članov komisije.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- M. Gabrovec je član uredniškega odbora revij Geografski zbornik in Geografski vestnik, namestnik nacionalnega koordinatorskega raziskovalnega področja Geografija, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, namestnik predsednika komisije za znanstveno delo Zveze geografskih društev Slovenije, koordinator za geografijo pri Gibanju Znanost mladini, predsednik znanstvenega sveta ZRC SAZU, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter podpredsednik arbitražne komisije (za obravnavo spornih voznih redov) pri Ministrstvu za promet. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.
- M. Hrvatin je sourednik knjige Družinski atlas sveta.
- D. Josipović je tajnik Zveze geografskih društev Slovenije in upravnik revije Geografski obzornik. Kot član ocenjevalne komisije za področje geografije je sodeloval na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije in na srečanju osnovnošolskih raziskovalcev Slovenije v Murski Soboti.
- D. Kladnik je član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, predsednik podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, urednik in pisec 36 geografskih prispevkov na 360. strani teleteksta Televizije Slovenija, član uredniškega odbora revije Geografski obzornik, urednik publikacije Vodniki Ljubljanskega geografskega društva in član strokovnega sveta CIPRA - Slovenija.
- B. Komac je 4. 6. sodeloval pri predstavitvi mednarodnega projekta Dragonja v Kopru, 12. 6. se je udeležil strokovnega ogleda akumulacije Boto-nega pri Buzetu na Hrvaškem, 27. 6. in 28. 6. pa se je udeležil strokovnih ekskurzij v okviru krasoslovne šole Inštituta za raziskovane krasa ZRC SAZU. Med 18. in 29. 7. je kot vodja geografske delavnice sodeloval na trinajstem poletnem taboru za slepo in slabovidno mladino v Podbočju.

- M. Orožen Adamič je predsednik Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, predsednik Zveze geografskih društev Slovenije, član komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, član komisije za priznanja Zveze geografskih društev Slovenije, član podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član delovne skupine za podatkovne zbirke in imenike zemljepisnih imen pri UNGEGN-u in urednik njenih spletnih strani, vodja delovne skupine za eksonime pri UNGEGN-u, predsednik znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, predsednik komisije za raziskovalno opremo ZRC SAZU, član založniškega sveta Založbe ZRC, urednik revije Geografski zbornik, član uredniškega odbora revije Ujma ter tajnik Društva slovensko-japonskega prijateljstva. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije. Bil je član organizacijskega odbora Drugih Melikovih geografskih dni. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodeloval na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.
- M. Pavšek je član uredniškega odbora revije Geografski obzornik ter član podkomisije za reševanje izpod plazov Gorske reševalne službe Slovenije in član komisije za snežne plazove pri Ministrstvu za okolje, prostor in energijo. Tedensko pripravlja tudi geografsko obarvane prispevke na radiu Dur v rubrikah Gorniška popotnica (objavljena tudi na spletnih straneh Gore ... ljudje: <http://www.planid.org>) in Vremenski kotliček ter prispevke v rubriki Vreme in ljudje v časopisu Dnevnik (priloga Prosti čas).
- D. Perko je urednik knjižne zbirke Geografija Slovenije in revije Geografski vestnik, sourednik zbornika Geografski informacijski sistemi v Sloveniji in knjige Družinski atlas sveta ter član uredniškega odbora revije Geografski zbornik in publikacije Poročilo o delu ZRC SAZU, član Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, član komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, član podkomisije za zemljepisna imena in geografsko terminologijo Zveze geografskih društev Slovenije, član znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, predsednik komisije za pritožbe ZRC SAZU, član sveta Geodetskega inštituta Slovenije, član statističnega sosveta za teritorialno opredelitev statističnih in evidenčnih podatkov pri Statističnem uradu Republike Slovenije ter član programskega odbora srečanja AlpenForum 2004. Bil je član komisije za oeno in zagovor doktorske disertacije Marjana Čeha na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani ter magistrskega dela Mimi Urbane na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- B. Peršolja je upravnik revije Geografski vestnik, član sveta zavoda CIPRA – Slovenija (Zavoda za varstvo Alp, Ljubljana), sourednik spletne strani CIPRA – Slovenija (Zavoda za varstvo Alp, Ljubljana), član strokovnega sveta za športno rekreacijo Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, član komisije za vzgojo in izobraževanje Planinske zveze Slovenije, predsednik Planinskega društva Domžale in član sveta Zavoda za šport in rekreacijo Domžale.
- F. Petek je predsednik komisije za finančne zadeve Zveze geografskih društev Slovenije.
- M. Ravbar je član delovne skupine za oblikovanje pokrajin pri Službi za lokalno samoupravo Ministrstva za notranje zadeve, član sveta Urada za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje, prostor in energijo ter član uredniškega odbora publikacije IB-revija.
- P. Repolusk je član sosveta za statistiko prebivalstva pri Statističnem uradu Republike Slovenije – dopolnjevanje programa statističnih raziskovanj za obdobje 2003–2007.
- A. Smrekar je predsednik Ljubljanskega geografskega društva, predsednik komisije za ekologijo in varstvo okolja na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije ter član sosveta za statistiko naravnih virov in okolja pri Statističnem uradu Republike Slovenije.
- M. Topole je članica znanstvenega sveta Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, članica uredniškega odbora revije Geografski obzornik in tajnica Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije.
- M. Urbane je urednica spletnih strani Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografskih društev Slovenije in Ljubljanskega geografskega društva, predsednica nadzornega odbora Zveze geografskih društev Slovenije, članica komisije za tisk Zveze geografskih društev Slovenije, blagajničarka Ljubljanskega geografskega društva in nacionalna delegatka pri *The Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape*. Kot članica ocenjevalne komisije za geografijo je sodelovala na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.
- Matija Zorn je 4. 6. sodeloval pri predstavitvi mednarodnega projekta Dragonja v Kopru, 12. 6. se je udeležil strokovnega oglada akumulacije

Botonega pri Buzetu na Hrvaškem, 27. 6. in 28. 6. pa se je udeležil strokovnih ekskurzij v okviru krasoslovne šole Inštituta za raziskovane krasa ZRC SAZU. Je član komisije za varstvo gorske narave Planinske zveze Slovenije. Kot član ocenjevalne komisije za geografijo je sodelovala na 36. srečanju mladih raziskovalcev Slovenije.

ZNANSTVENI SESTANKI

- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*, Ljubljana, 24. 9., soorganizatorji: Prostorskoinformacijska enota ZRC SAZU, Zveza geografskih društev Slovenije in Zveza geodetov Slovenije.
- *Drugi Melikovi geografski dnevi*, Portorož, 26.-28. 9., soorganizator: Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

MUZEJ, KNJIŽNICA IN ZBIRKE

Zemlje pisni muzej

Vodja: A. Turel Faleskini.

Zemljepisni muzej je posebna enota inštituta, ki pridobiva, hrani in ureja kartografsko, slikovno in arhivsko gradivo ter občasno pripravlja razstave. Kot samostojna državna ustanova, podrejena Ministrstvu za prosveto, je bil ustanovljen leta 1946. Od leta 1962 je deloval pod okriljem Inštituta za geografijo, s 1. 9. 2002 pa je bil priključen h Geografskemu inštitutu Antona Melika ZRC SAZU.

Kartografska zbirka obsega karte različnih vsebin in meril od 16. stoletja do danes. Največ je tematskih in topografskih kart ter šolskih stenskih kart in atlasov. Večina gradiva se nanaša na slovensko ozemlje in sosednje dežele.

Slikovna zbirka obsega razglednice in fotografije slovenskih krajev in pokrajin ter manjše število bakrotiskov.

Zbirka statističnih podatkov za slovensko ozemlje obsega arhivsko pisno in statistično gradivo o Sloveniji. V sklopu muzeja je tudi knjižnica, ki pa se bo postopoma združila s strokovno knjižnico inštituta.

Zemlje pisna knjižnica

Vodja: M. Topole.

V knjižnici je bilo skupno 237 obiskovalcev. 203 obiskovalci so si izposodili 416 zvezkov v čitalnici, 37 obiskovalcev pa 72 enot na dom. Na novo je bilo signiranih 613 knjižnih enot.

Zaradi pridružitve nekdanjega Inštituta za geografijo, ki je imel v svoji sestavi tudi samostojno knjižnico,

smo pripravili načrt za izpeljavo združitve obeh knjižnic. Popisali smo obstoječe zbirke in začeli signirati monografske enote bivšega inštituta v skladu s pravili Biblioteke SAZU.

Kartografska zbirka

Vodja: M. Ferjan.

Zbirka vsebuje vse temeljne topografske karte Slovenije v merilu 1 : 5000 oziroma 1 : 10.000 in 1 : 25.000 ter množico tematskih kart, ki se stalno dopolnjujejo in so temelj za izgradnjo inštitutskih geografskih informacijskih sistemov in zbirk. Je najboljšežnejša zbirka tematskih zemljevidov v Sloveniji. V tem letu se je zbirka povečala za 17 kupljenih enot in 59 novih digitalnih tematskih zemljevidov, ki smo jih izdelali na inštitutu. Izposojenih je bilo 143 zemljevidov, večinoma topografskih kart v merilu 1 : 25.000. Nadaljevala se je prostorska stiska kartografske zbirke. Zemljevidi so sicer sistematično shranjeni v več kot tridesetih kovinskih ognjevarnih omarah za viseče zemljevide ter precej kovinskih in drugih dostopnih predalnih omarah, vendar pa so omare razporejene po več hodnikih in sobah ter v kleti, kar zelo otežuje iskanje in sposojanje zemljevidov, nekateri zemljevidi pa so praktično nedostopni.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji

Vodja: B. Komac.

Geografska zbirka Pokrajine v Sloveniji je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza podatkov za regionalnogeografske in sorodne raziskave. V tem letu smo nadaljevali z geokodiranjem podatkov in digitalizacijo fotografij in posodobili nekatere podatke.

Geografska zbirka Ledenika v Sloveniji

Vodja: F. Petek.

Zbirka vsebuje rezultate več kot polstoletnega merjenja, fotografiranja, kartiranja in raziskovanja ledenikov pod Triglavom in Skuto, ki sta najbolj jugovzhodno ležeča ledenika v Alpah. V tem letu smo nadaljevali z računalniškim vnosom poročil, ki so jih med vsakoletnimi merjenji Triglavskega ledenika pripravili opazovalci, večinoma meteorologi na Kredarici, in urejanjem fototeke. Začeli smo tudi s pregledovanjem in obdelovanjem najstarejših letalskih posnetkov, s pomočjo katerih bomo ugotavljali spreminjanje obsega obeh ledenikov.

Geografska zbirka Naselja v Sloveniji

Vodja: B. Peršolja.

V zbirki je okrog 6000 zapisov o samostojnih naseljih v Sloveniji. Vsi podatki so geokodirani glede na zemljepisno širino in dolžino ter nadmorsko višino.

Zbirka je temeljna podatkovna, kartografska in slikovna baza za raziskovanje predvsem na področju regionalne geografije, geografije naselij, geografije prebivalstva, urbane geografije in geografije podeželja. Nadaljevali smo z dopolnjevanjem in obnavljanjem podatkov glede na najnovejše spremembe. Vnesli smo podatke o standardiziranih zapisih imen tistih naselij, ki so bila na Komisiji za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije standardizirana v okviru Zgoščenega imenika zemljepisnih imen na zemljevidu v merilu 1 : 1.000.000. Dodali smo tudi fotografije posameznih naselij in tlorise poljske razdelitve naselij na podlagi raziskave M. Urbane z naslovom *Kulturne pokrajine v Sloveniji*. Povečalo se je tudi zanimanje zunanjih uporabnikov, ki so za zbirko izvedeli na podlagi objave v svetovnem spletu.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- Mimi Urbane, *Kulturne pokrajine v Sloveniji*. Geografija Slovenije 5. Uredil Drago Perko. Založba ZRC, Ljubljana, 224 strani.
- Miha Pavšek, *Snežni plazovi v Sloveniji*. Geografija Slovenije 6. Uredil Drago Perko. Založba ZRC, Ljubljana, 210 strani.
- *Geografski zbornik (Acta geographica)* 42. Uredil Milan Orožen Adamič. Založba ZRC, Ljubljana, 164 strani.
- *Geographica Slovenica* 35/1-2. Uredila Metka Špes. Založba ZRC, Ljubljana, 150 strani.
- *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*. Uredili: Tomaž Podobnikar, Drago Perko, Marko Krevs, Zoran Stančič in David Hladnik. Založba ZRC, Ljubljana, 240 strani.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Akademija za regionalno in prostorsko planiranje, Hannover, Nemčija: urbana geografija.
- Geografski inštitut Madžarske akademije znanosti, Budimpešta, Madžarska: standardizacija zemljepisnih imen.
- Geografski inštitut Univerze v Salzburgu, Salzburg, Avstrija: geografski informacijski sistemi.
- Geografski oddelek Geografsko-geodetskega inštituta, Tsukuba, Japonska: geomorfološke karte in preučevanju naravnih nesreč.
- Inštitut za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje Tehniške fakultete Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija: fotogrametrična izmera površine Triglavskega ledenika v različnih časovnih presekih.

- Inštitut za geografijo Univerze na Dunaju, Dunaj, Avstrija: nacionalni in regionalni atlasi.
- Inštitut za Vzhodno in Jugovzhodno Evropo, Dunaj, Avstrija: kartografija in raziskovanje Triglavskega ledenika.
- Oddelek za biologijo Univerze v Trstu, Trst, Italija: raziskovanje Tržaškega zaliva.
- Oddelek za geografijo Pedagoške univerze Hokkaido, Asahikawa, Japonska: sodelovanje pri prvem svetovnem atlasu rabe tal.
- Organizacija združenih narodov, Skupina strokovnjakov za zemljepisna imena, New York, ZDA: standardizacija zemljepisnih imen.
- Visoka šola za Baltik in Vzhodno Evropo Univerze v Södertörnu, Södertörn, Švedska: geografski informacijski sistemi.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Tatjana Resnik Planinc s študenti Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 11. 1.: predstavitev inštituta in nekaterih raziskav.
- Dr. Uroš Horvat s študenti Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Maribor, 17. 1., 6. 12. in 11. 12.: predstavitev inštituta in nekaterih raziskav.
- Mag. Milena Petauer s študenti Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Maribor, 17. 5.: predstavitev nekaterih rezultatov inštitutskih raziskav, uporabljenih pri pouku geografije.
- Dijaki 4. letnika Gimnazije Bežigrad, Ljubljana, program Mednarodna matura, 23. 5.: naravne nesreče v Sloveniji in Svetu.
- Člani Švedskega antropološkega in geografskega društva ter Oddelka za geografijo Univerze v Uppsali, Uppsala, Švedska, 19. 6.: geografija Slovenije.
- Dr. Gregory C. Knight in dr. Marieta Staneva, Center for Integrated Regional Assessment, Pennsylvania State University, Old Main, ZDA, 12. 9.: geografske raziskave na inštitutu.
- Dr. Jerzy Bański, Oddelek za geografijo in prostorsko načrtovanje, Poljska akademija znanosti, Varšava, Poljska, 25. 9.: kmetijstvo, raba tal in podeželske pokrajine.
- Dr. Guido Bressan, Oddelek za biologijo Univerze v Trstu, Italija, 30. 10.: sodelovanje pri raziskovanju Tržaškega zaliva.
- Mag. Urska Demšar, Oddelek za Geoinformatiko na Kraljevi tehnični univerzi, Stockholm, Švedska, 23. 12.: ugotavljanje možnosti sodelovanja.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Damir Josipovič

Geografske značilnosti rodnosti v izbranih območjih Slovenije, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 14. 6. – magistrsko delo.

Mimi Urbanc

Poskus tipologije podeželskih kulturnih pokrajin v Sloveniji, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 1. 2. – magistrsko delo.

**PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI
JAVNI STROKOVNI NASTOPI**
Matej Gabrovce

- *Emperor Francis' cadaster in Slovenia*, predavanje na okrogli mizi in delavnici Franciscan cadaster and LUCC research, Praga, Češka, 13. 2.
- *Triglavski ledenik*, predavanje na rednem letnem izobraževalnem seminarju naravovarstvene nadzorne službe Triglavskega narodnega parka, Rudno polje, 16. 4.
- *Spremembe prostornine Triglavskega ledenika*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Spremembe obsega in prostornine Triglavskega ledenika*, vabljen predavanje v okviru dodiplomskega študija geografije pri predmetu Fizična geografija Slovenije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 26. 11.

Mauro Hrvatin

- *Raziskave ledenikov pod Triglavom in Skuto*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 11. 1.
- *Pripomočki za orientacijo pri terenskem delu*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 1.
- *Sodobne metode terenskega dela v fizični geografiji*, predavanje v okviru predmeta Didaktika geografije za študente 3. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 5.
- *Metodologija raziskovanja Triglavskega ledenika*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 6. 12., 11. 12.

Damir Josipovič

- *Nekateri geografski vidiki rodnostnega obnašanja na izbranih primerih (v Sloveniji)*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Predlog možnih izboljšav spletne ponudbe uradnih statističnih podatkov na področju demografske statistike*, predavanje na simpoziju 12. Statistični dnevi s podnaslovom Vključevanje in povezovanje statistike v informacijsko družbo, Radenci, 25.–27. 11.

Drago Kladnik

- *Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.

Blaž Komac

- *Izviri pod Kaninom*, predavanje v okviru predavanj Zgodovinske sekcije Bovee, Bovee, 18. 1.
- *Izviri pod Kaninom*, predavanje v Klubu tolminskih študentov, Tolmin, 15. 3.
- *Izviri pod Kaninom*, pogovor v živo na radiu Alpski val, Poljubinj, 15. 3.
- *Aplikativne možnosti geografije pri preučevanju pobočnih procesov*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.

Milan Orožen Adamič

- *Tržaški zaliv in njegove regionalne omejitve*, predavanje na 4. simpoziju Jadransko morje, ogroženost in možnost združevanja s podnaslovom Religija, znanost in okolje, Koper, 9. 6.
- *Obravnavanje eksonimov v Sloveniji*, predavanje na Eighth United Nations conference on the standardization of geographical names, Berlin, Nemčija, 3. 9.
- *Geomorfološke značilnosti Tržaškega zaliva in njegovega obrobja*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Visokogorska jezera v Sloveniji*, predstavitev knjige na Nacionalnem inštitutu za biologijo, Ljubljana, 16. 10.
- *Naravne nesreče v Zgornjem Posočju*, ekskurzija za študente Fakultete za humanistične študije Koper, Bovee, 8. 11.
- *The development of landscape assessments in Slovenia*, predavanje na NATO-CCMS pilot study s podnaslovom The use of landscape science for environmental assessment, Salza, Nemčija, 19.–21. 11.

- *Kartograf Ivan Selan in geografija*, predstavitev ob otvoritvi spominske razstave, Komenda, 22. 11.

Miha Pavšek

- *Simulacija ogroženosti površja zaradi snežnih plazov v slovenskih Alpah*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Slovenske gore*, predavanje v Zemljepisnem muzeja ob mednarodnem letu gora za Ljubljansko geografsko društvo, Ljubljana, 15. 10.
- *Snežni plazovi v Sloveniji*, predstavitev knjige na tiskovni konferenci Gorske reševalne službe Slovenije, Ljubljana, 5. 12.
- *Snežni plazovi v Sloveniji: gorski zmaj z rahlim spancem?*, predavanje v okviru gorniških večerov Turnega kluba Gora, Ljubljana, 12. 12.
- *Planinski nasveti in trenutne razmere v gorah*, oddaja Svetovalni servis, 1. program Radia Slovenija, 12. 12.

Drago Perko

- *Raziskovanje na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 11. 1.
- *Družinski atlas sveta*, Izobraževalni program, 55 minut, 3. program Radia Slovenija, 14. 1.
- *Regionalizacija Slovenije*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 1.
- *Geografija Slovenije*, predstavitev knjižne zbirke na Geografskem društvu Maribor, Maribor, 22. 3.
- *Uporabnost digitalnega modela reliefa*, predavanje v okviru predmeta Didaktika geografije za študente 3. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 5.
- *Sodobni problemi aplikacije geografije v tematski kartografiji*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Vrednotenje tematske kartografije in njenih izdelkov*, predavanje na Konferenci o humanistiki s podnaslovoma Za odgovorno znanost in Humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja, Ljubljana, 15. 11.
- *Strokovni in tehnični problemi pri nastajanju Družinskega atlasa sveta*, predavanje za Slovensko knjigo in njihove poslovne partnerje, Ljubljana, 6. 12.
- *Slovenske pokrajine in regionalizacija*, predavanje

v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 6. 12., 11. 12.

Borut Persolja

- *Geografija alpskega sveta*, predavanje na usklajevalnem seminarju inštruktorjev planinske vzgoje Planinske zveze Slovenije, Ljubljana, 12. 1.
- *Tečaj za inštruktorje planinske vzgoje*, predavanja na tečaju Planinske zveze Slovenije, Košenjak, 26. 1.
- *Mladi v gorah*, predavanje na srečanju mentorjev planinskih skupin Dolenjske in Bele krajine, Gosposdična, 22. 3.
- *Geografski oris Triglavskega narodnega parka*, predavanje na seminarju za prostovoljne nadzornike Triglavskega narodnega parka, Bled, 5. 4.
- *Raziskovanje alpskega sveta*, tiskovna konferenca CIPRE – Slovenija ob reviji filmov Življenje v Alpah, Ljubljana, 9. 4.
- *Geografija alpskega sveta*, predavanje in praktično delo na tečaju za vodnike Planinske zveze Slovenije, Paški Kozjak, 14. 4.
- *Razgibajmo življenje*, predstavitev projektov Planinske zveze Slovenije na tiskovni konferenci Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Ljubljana, 14. 5.
- *Spopolnjevanje za učitelje športne vzgoje*, predavanja in praktično delo na seminarju Fakultete za šport Univerze v Ljubljani, Česka koča, 1. 6.
- *Zdravi v gore*, predavanje in praktično delo na akciji Mladinske komisije Planinske zveze Slovenije, Mala planina, 24. 8.
- *Zdravi v gore pri Domžalskem domu na Mali planini*, predstavitev akcije v oddaji Odmevi, 1. program TV Slovenija, Ljubljana, 24. 8.
- *Začetni seminar za mentorje planinskih skupin*, predavanja in praktično delo na seminarju Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Srečno v gore I, Planica, 25.–28. 9.
- *Zgoščeni imenik zemljepisnih imen*, predavanje na Drugih Melikovih geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Geografija alpskega sveta v Sloveniji*, predavanje in praktično delo na seminarju za Varuhe gorske narave Planinske zveze Slovenije, Vršič, 13. 10.
- *Geografija alpskega sveta v Sloveniji*, predavanje na tečaju gornistva Gorske šole Slovenske vojske, Pokljuka, 18. 10.
- *Gorniški večer z dr. Matjažem Kmeclom*, razgovor z gostom v Knjižnici Domzale, Domzale, 18. 12.

Franci Petek

- *Predstavitev dela mladih raziskovalcev na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 11. 1.
- *Predstavitev dela mladih raziskovalcev na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU*, predavanje za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 1.
- *Raba tal v Sloveniji*, predavanje v okviru predmeta Didaktika geografije za študente 3. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 17. 5.
- *Napovedi sprememb rabe tal*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.
- *Šolanje mladih raziskovalcev na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU*, predavanje v okviru predmeta Uvod v geografijo za študente 1. letnika Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Ljubljana, 6. 12., 11. 12.

Marjan Ravbar

- *Regionalizacija Slovenije: priložnosti in pasti - primer kompleksne socialno-geografske aplikacije v sodobnih družbenih pogojih*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 27. 9.
- *Sodobne težnje v razvoju prebivalstva in delovnih mest - pot k sonaravnem in decentraliziranemu usmerjanju poselitve v Sloveniji*, referat na posvetu Vizija trajnostnega razvoja v Sloveniji, Ljubljana, 24. 4.
- *Razlaga z razlogom*, oddaja Dan Evrope, 2. program Radia Slovenija, 10. 5.
- *Wettbewerb der Städte: Chancen und Risiken der horizontalen und vertikalen Kooperation: Neue Funktionen der Zentren und Polarisierung der Siedlungsstruktur in Slowenien*, predavanje na Fakultät für Architektur und Raumplanung, Technische Universität Wien, Dunaj, Avstrija, 5. 12.

Irena Rejč Brancelj

- *Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.

Aleš Smrekar

- *Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih

dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 28. 9.

- *Methodology of determining the vulnerability of surface waters*, predstavitev na mednarodni konferenci Vulnerability of water resources to environmental change, Peking, Kitajska, 19. 9.

Maja Topole

- *Geografija Mirnske doline*, predavanje na ekskurziji Ljubljanskega geografskega društva, njeno vodenje in priprava vodnika, Mirnska dolina, 16. 3.
- *Vrednotenje prostora za različne tipe rabe tal*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, Portorož, 27. 9.

Mimi Urbane

- *Future of the Slovenian rural landscapes*, referat na 20. zborovanju The permanent European conference for the study of the rural landscapes, Tartu, Estonija, 26. 8.
- *Sustainable landscape for the future*, sovedenje okrogle mize na 20. zborovanju The permanent European conference for the study of the rural landscapes, Otepää, Estonija, 30. 8.
- *Sneg na Kilimandžaru*, predavanje v okviru predavanj Planinskega društva Krize, Kriška gora, 11. 5.
- *Tibet - raj ali pekel na strehi sveta*, predavanje na Osnovni šoli Stična v okviru izbirnih vsebin za osnovnošolce, Stična, 23. 10.

Matija Zorn

- *Reorganizacija Komisije za varstvo gorske narave PZS in predstavitev novega izobraževalnega programa za pridobitev strokovnega naziva Varuh gorske narave*, predavanje na usklajevalnem seminarju inštruktorjev planinske vzgoje Planinske zveze Slovenije, Ljubljana, 12. 1.
- *Aplikativne možnosti geografije pri preučevanju pobočnih procesov*, predavanje na Drugih Melikovich geografskih dnevih s podnaslovom Geografija in njene aplikativne možnosti, 28. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA
--

Matej Gabrovec

- *Franciscan cadaster and LUCC research*, Praga, Češka, 13.-14. 2: okrogla miza in delavnica.

Damir Josipovič

- *High level conference of the European doctoral*

programme in migration, diversity and identities, Bradford, Združeno kraljestvo, 2.-11. 9.: sodelovanje na European intensive program 2.

Blaž Komac

- 21. mednarodna speleološka šola, Cieszyn, Poljska, 7.-18. 2.: tradicionalno srečanje srednjeevropskih krasoslovcev in predstavitev njihovih raziskovalnih dosežkov.

Milan Orožen Adamič

- Religion, science & the environment, 5.-10. 6., Jadransko morje: strokovno potovanje z ladjo v okviru 4. simpozija Jadransko morje, ogroženost in možnost združevanja.
- Eighth United nations conference on the standardization of geographical names, Berlin, Nemčija, 27. 8.-5. 9.: srečanje strokovnjakov Združenih narodov za zemljepisna imena.
- The use of landscape science for environmental assessment, Salzac, Nemčija, 19.-21. 11.: srečanje v okviru NATO-CCMS Pilot Study.

Franci Petek

- Franciscan cadaster and LUCC research, Praga, Češka, 13.-14. 2.: okrogla miza in delavnica.

Marjan Ravbar

- Wettbewerb der Städte: Chancen und Risiken der horizontalen und vertikalen Kooperation, Dunaj, Avstrija, 31. 5. in 5.-6. 12.: sestanki ožje delovne skupine za izvedbo projekta pod okriljem Akademie für Raumordnung und Landesplanung iz Hannovra v Nemčiji.

Aleš Smrekar

- River basin management, Wageningen, Nizozemska, 13. 1.-2. 2.: seminar pridruženih članic Evropske zveze o evropskih okvirnih direktivah o vodah in načrtih urejanja povodij.
- 12. mednarodna konferenca Vulnerability of water resources to environmental change, Peking, Kitajska, 18.-20. 9.: predstavitev izsledkov raziskav in izmenjava informacij o vodnem ciklu, ranljivosti vodnih virov ob okoljskih spremembah in socio-ekonomska vprašanja ob tem.

Mimi Urbane

- Kilimanjaro national park, Tanzanija, 5.-10. 2.: taljenje ledenikov na Kilimandžaru in seznaitve z možnimi posledicami.
- Serengeti national park, Tarangiri national park, Ngorongoro Conservation area in Manyara park, Tanzanija, 12.-16. 2.: vpliv safari turizma na

živalstvo in družbeni ter gospodarski problemi Masajev, ki jim narodni parki onemogočajo tradicionalno selilno živinorejo.

- Freie Universität Berlin, Berlin, Nemčija, 22. 7.-10. 8.: Sprache lernen - Landeskunde erleben; izobraževanje za podiplomske študente humanističnih in družboslovnih smeri.
- Lahemaa national park, Estonija, 31. 8.-1. 9.: problematika šotišč in njihovo varovanje.

Matija Zorn

- Relationships between man and the mountain environment in terms of geomorphological hazards and human impact in Europe, Dornbirn, Avstrija, 14. 7.: simpozij Mednarodne geomorfološke zveze ob mednarodnem letu gora 2002.
- European intensive course on applied geomorphology in Alpine and Subalpine environments, Dornbirn, Avstrija, 15.-21. 7.: tečaj uporabne geomorfologije za podiplomske študente v organizaciji Raziskovalne fundacije za alpska in predalpska okolja iz Amsterdama in Predarlškega prirodoslovnega muzeja iz Dornbirna.

PEDAGOŠKO DELO

Milan Orožen Adamič

- *Značilnosti naravnih nesreč v Sloveniji (geografska perspektiva)*, predavanja za 4. letnik v jesenskem semestru na Katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, Ljubljana.
- *Naravne nesreče v Sloveniji*, predavanja za dijake 4. letnika Gimnazije Bežigrad v okviru programa Mednarodna matura, Ljubljana.
- *Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč*, predavanja in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in stabov civilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.
- *Izdelava ocen ogroženosti zaradi naravnih nesreč*, predavanja za višje gasilske častnike Gasilske zveze Slovenije v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig. Pekre.
- *Geografija naravnih nesreč*, predavanja za 2. letnik v jesenskem semestru izbirnega predmeta v okviru Geografije kontaktnih prostorov na Fakulteti za humanistične študije Koper, Koper.

Miha Pavšek

- *Ocena ogroženosti zaradi naravnih nesreč*, predavanja in terenske vaje v okviru uvajalnega in temeljnega usposabljanja poveljnikov in stabov ci-

vilne zaščite v Izobraževalnem centru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Ig.

Marjan Ravbar je bil mentor magistrandu Janezu Naredu in doktorandu mag. Damirju Josipoviču.

MENTORSTVO

Matej Gabrovec je bil mentor magistrandoma Blažu Komacu in Matiji Zornu ter doktorandu mag. Franciju Petku.

Drago Perko je bil mentor magistrandu Borutu Peršolji ter doktorandoma mag. Jerneji Fridl in mag. Mimi Urbane.

NAGRADE, ODLIKOVANJA, PRIZNANJA

Jerneja Fridl je bila 28. 9. odlikovana z bronasto plaketo Zveze geografskih društev Slovenije za več kot desetletno prizadevno, uspešno in odmevno delo pri razvoju in uveljavljanju slovenske geografije.

Aleš Smrekar je 17. 12. prejel nagrado podjetja Brest pohištvo iz Sklada za nagrajevanje raziskovalnih nalog z območja Notranjske in Snežnika za svoje magistrsko delo Varstvo kraškega okolja na primeru Cerkniškega jezera.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

VERBIČ, Tomaž, GABROVEC, Matej. Georadarske meritve na Triglavskem ledeniku. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 1, str. 25-42, graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

HRVATIN, Mauro, PERKO, Drago. Ugotavljanje ukripljenosti površja z digitalnim modelom višin in njena uporabnost v geomorfologiji. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*. Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 65-72, graf. prikazi.

NARED, Janez. Razvitost slovenskih občin in nadaljnje razvojne perspektive. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 2, str. 33-46, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

PERKO, Drago. Določanje vodoravne in navpične razgibanosti površja z digitalnim modelom višin. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 2, str. 85-98, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

PETEK, Franci, PERKO, Drago. Methodology of evaluation of changes in land use in Slovenia between 1896 and 1999 = Metodologija vrednotenja sprememb rabe tal v Sloveniji med letoma 1896 in 1999. *Geogr. zb.*, 2002, letn. 42, str. 61-97, ilustr., zvd., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>.

RAVBAR, Marjan. Sodobne težnje v razvoju prebivalstva in delovnih mest : pot k sonaravnemu in decentraliziranemu usmerjanju poselitve v Sloveniji. *IB rev. (Ljubl.)*, 2002, let. 36, št. 1, str. 12-41.

ZORN, Matija, KOMAČ, Blaž. Pobočni procesi in drobni tok v Logu pod Mangartom. *Geogr. vestn.*, 2002,

letn. 74, št. 1, str. 9-23, ilustr., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

ZORN, Matija. Rockfalls in Slovene Alps = Podori v slovenskih Alpah. *Geogr. zb.*, 2002, letn. 42, str. 124-160, ilustr., zvd., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>.

Pregledni znanstveni članek

MAIER, Jörg, RAVBAR, Marjan. Market economy and changing regional structures : the case of Central Europe. *Geogr. rev. Jpn., Ser. B*, 2002, vol. 75, no. 10, str. 225-240.

POGAČNIK, Andrej, RAVBAR, Marjan. Oris možnih regionalizacij Slovenije in predlog optimalne variante. *IB rev. (Ljubl.)*, 2002, let. 36, št. 1, str. 42-58.

ZORN, Matija. Podori na Dobraču. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 2, str. 9-20, ilustr., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

Strokovni članek

DROZG, Vladimir. Pomembna je koncentracija znanja : regionalni izvor patentnih prijav v Sloveniji. *Delo (Ljubl.)*, 17. jun. 2002, leto 44, št. 137, ilustr.

DROZG, Vladimir. Kulturnogeografski pristop v regionalni geografiji : (na primeru Italije). *Geogr. šoli*, 2002, letn. 11, št. 1, str. 62-69, ilustr.

GABROVEČ, Matej, HORVAT, Jana, PERŠOLJA, Borut. Znanje jim lahko zagotovi prihodnost. *Delo (Ljubl.)*, 3. jun. 2002, leto 44, št. 125, str. 9.

KOMAC, Blaž, ZORN, Matija. Recentni pobočni procesi

v Zgornjem Posočju. *Geogr. obz.*, 2002, letn. 49, št. 1, str. 10-17.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Katastrofe se dogajajo tudi v miru: zveza Nato in pomoč ob naravnih nesrečah. *Delo (Ljubl.)*, 4. nov. 2002, leto 44, št. 253, str. 8, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Spoznajmo gore : Organizacija združenih narodov je razglasila leto 2002 za mednarodno leto gora. *Ciciban za starše*, april 2002, št. 4, str. 6-8, ilustr.

STRITIH, Jernej, PERŠOLJA, Borut, GOETZ, Andreas, BROGGI, Mario. Lahko govorimo o alpski civilizaciji. *Delo (Ljubl.)*, 8. apr. 2002, leto 44, št. 80, str. 4-5.

PERŠOLJA, Borut. Čopozitivi : na diapozitive ujeta resničnost. *Planin. vestn.*, oktober 2002, letn. 102, št. 10, str. 18-19, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Napotki za varnejšo hojo, plezanje in bivanje v gorah. V: *V planine na Gorenjsko*. [Škofja Loka]: Meddruštveni odbor Planinskih društev Gorenjske, [2002], zadnji zganjani zavihek ovoja, ilustr.

RAVBAR, Marjan. Nova razmerja med mestom in okolico : poti k trajnostnemu in decentraliziranemu usmerjanju poselitve v Sloveniji. *Delo (Ljubl.)*, 12. avg. 2002, let. 44, št. 184, str. 8-9 (Znanost).

RAVBAR, Marjan. Vpliv globalizacije in tranzicije na človeške vire v Slovenski družbi - z drugega vidika : odmev na članek dr. Borisa Dularja. *Rast (Novo mesto)*, februar 2003, let. 14, št. 1(85), str. 89-93.

URBANC, Mimi. Zanzibar - otok sužnjev in začimb. *Geogr. obz.*, 2002, letn. 49, št. 4, str. 9-14, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

DROZG, Vladimir. Ohranjanje regionalne raznolikosti stanovanjske hiše v Sloveniji. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 449-461, ilustr.

DROZG, Vladimir. Poselitvena območja in diferencirana merila za urejanje naselij. V: AŽMAN MOMIRSKI, Lučka (ur.), FIKFAK, Alenka (ur.). *Oblike prostorskega načrtovanja : od mestnega načrta do urejanja naselij : [publikacija Mednarodnega posveta Oblike prostorskega načrtovanja: od mestnega načrta do urejanja naselij]*. V Ljubljani: Fakulteta za arhitekturo, 2002, str. 20-23, ilustr.

GABROVEC, Matej. Spremembe prostornine Triglavskega ledenika. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 133-141, ilustr.

JOSIPOVIČ, Damir. Nekateri geografski vidiki rodnostnega obnašanja na izbranih primerih (v Sloveniji). V:

BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 517-531, ilustr.

JOSIPOVIČ, Damir. Predlog možnih izboljšav spletne ponudbe uradnih statističnih podatkov na področju demografske statistike. V: TKAČIK, Boris (ur.). *Vključevanje in povezovanje statistike v informacijsko družbo : zbornik : proceedings volume*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije = Statistical Office of the Republic of Slovenia: Statistično društvo Slovenije = Statistical Society of Slovenia, 2002, str. 326-333.

KLADNIK, Drago, REJEC BRANCELJ, Irena, SMREKAR, Aleš. Integralna obremenjenost prodnih ravnin Slovenije. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 635-648, zvd.

KOMAC, Blaž, ZORN, Matija. Aplikativne možnosti geografije pri preučevanju pobočnih procesov. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 171-193, ilustr.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Geomorfološke značilnosti Trzaskega zaliva in obrobja. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 143-155, ilustr.

PAVŠEK, Miha. Simulacija ogroženosti površja zaradi snežnih plazov v slovenskih Alpah. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 115-132, zvd.

PERKO, Drago. Sodobni problemi aplikacije geografije v tematski kartografiji. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 349-362, ilustr.

PERŠOLJA, Borut. Zgoščeni imenik zemljepisnih imen Slovenije. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 363-373, zvd.

PETEK, Franci. Napovedi sprememb rabe tal v Sloveniji do leta 2012. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 213-225, graf. prikazi, zvd.

PETEK, Franci, GABROVEC, Matej. A methodology for assessing the change in land use in Slovenia from the viewpoint of sustain able development. V: BIČIK, Ivan (ur.). *Land use/land cover changes in the period of*

globalization: proceedings of the IGU-LUCC International Conference, Prague 2001. Praha: Charles University, Faculty of Science, Departement od Social Geography and Regional Development, 2002, str. 168-179, zvd.

RAVBAR, Marjan. Regionalizacija Slovenije : primer kompleksne socialno-geografske aplikacije v sodobnih družbenih pogojih. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 317-331.

REJEC BRANCELJ, Irena, POVŠE, Urška. Izkušnje in prihodnost poročanja o okolju. V: TKAIČIK, Boris (ur.). *Vključevanje in povezovanje statistike v informacijsko družbo : zbornik: proceedings volume.* Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije: = Statistical Office of the Republic of Slovenia: Statistično društvo Slovenije: = Statistical Society of Slovenia, 2002, str. 369-379.

TOPOLE, Maja. Fizičnogeografsko vrednotenje podeželskega prostora za kmetijstvo in pozidavo. V: BUFON, Milan (ur.). *Geografija in njene aplikativne možnosti : znanstveno in strokovno srečanje*, (Dela, 18). Ljubljana: Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 2002, str. 243-266, graf. prikazi, zvd.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

PERŠOLJA, Borut. Prostovoljnost delovanja v planinski organizaciji. *Zb. Slov. kongr. šport. rekreac.*, 2002, 3, str. 131-138.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GABROVEC, Matej, HRVATIN, Mauro. Relief. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 14-18, zvd.

GABROVEC, Matej. Triglavski ledenik = The Triglav glacier. V: BRANCELJ, Anton (ur.). *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp.* Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU: = ZRC Publishing: Nacionalni inštitut za biologijo: = National institute of Biology, 2002, str. 37-48, ilustr., zvd.

HRVATIN, Mauro. Vodovje. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 55-59, zvd.

KLADNIK, Drago, GABROVEC, Matej. Raba tal. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 96-106, zvd., graf. prikazi.

KLADNIK, Drago, IVANETIČ, Jurij, ČERNE, Andrej, VRIŠER, Igor. Industrializacija. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS

za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 117-127, zvd., graf. prikazi.

KLADNIK, Drago, PERKO, Drago, DROŽG, Vladimir. Poselitev. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 75-84, zvd., graf. prikazi.

KLADNIK, Drago, PERKO, Drago, PELC, Stanko. Prebivalstvo. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 62-74, zvd., graf. prikazi.

KLADNIK, Drago, RAVBAR, Marjan. Urbanizacija. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 107-113, zvd., graf. prikazi.

KUNAVER, Jurij, KOMAC, Blaž. Kraške vode Kaninskega pogorja in izviri pod njim, s posebnim ozirom na Glijun. V: KUNAVER, Jurij (ur.). *Soski razgovori I : zbornik za domoznanstvo = proceedings for the regional studies.* Bovec: Zgodovinska sekcija Kulturnega društva Golobar, 2002, str. 47-67, ilustr.

PERKO, Drago. Lega in pokrajine. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 8-13, zvd.

RAVBAR, Marjan. Suburbanizacijske težnje v razvoju prebivalstva in delovnih mest v ljubljanski mestni regiji. V: PAK, Mirko (ur.). *Geografija Ljubljane.* Ljubljana: Oddelek za geografijo Filozofske fakultete, 2002, str. 215-233.

REJEC BRANCELJ, Irena, SMREKAR, Aleš. Človekovi vplivi na območju Triglavskega narodnega parka = Human impacts in the area of Triglav National Park. V: BRANCELJ, Anton (ur.). *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp.* Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU: = ZRC Publishing: Nacionalni inštitut za biologijo: = National institute of Biology, 2002, str. 219-236, ilustr., zvd.

SMREKAR, Aleš. Družbeno-geografske značilnosti polja v luči obremenjevanja voda. Str. 265-276, ilustr. Gospodarski načrti in posegi. Str. 276-287, ilustr. V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izgublja: monografija o Cerkniškem jezeru.* Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002.

SMREKAR, Aleš. Odlaganje odpadkov. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi.* Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 133-137, zvd.

ŠPES, Metka, OROŽEN ADAMIČ, Milan, REJEC BRANCELJ, Irena, MIHEVC, Andrej. Posegi v občutljive ekosisteme. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in*

varstvo pred njimi. Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 86-95, zvd.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

OROŽEN ADAMIČ, Milan. Rt Madona in podvodni Triglav. V: FURLAN, Borut (ur.), BUČAR, Borut. *50 let DRM Ljubljana: zbornik ob 50. obletnici ustanovitve prvega slovenskega potapljaškega društva*. Ljubljana: Društvo za raziskovanje morja in podvodne športe, 2002, str. 73-75, ilustr.

PERKO, Drago. Atlasi, kartografija in geografija. Str. 208, ilustr., zvd. Slovenija. Str. XXXIII-XXXVI, ilustr., zvd. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.), PERKO, Drago (ur.). *Družinski atlas sveta*. Slovenska izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2001.

PERKO, Drago. Slovenija : [besedilo k šolski karti]. V: *Slovenija : šolska karta 1:500.000*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2002, hrbtna str. zganj. zvd., ilustr.

PERKO, Drago, Kladnik, Drago. Tuja geografska imena. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.). *Družinski atlas sveta*. 2. izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2002, str. 219-220.

REJEC BRANCELJ, Irena, GOLOB, Aleksander, TURK, Inga. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribolov. V: *Okolje v Sloveniji : 2001/02*. In V: *Poročila o stanju okolja 2001/02*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2002. <http://www.gov.si/mop>.

REJEC BRANCELJ, Irena, POVŠE, Urška. Okoljski indikatorji, Kmetijsko okoljski ukrepi. Raba tal in pokrovnost. V: *Okolje v Sloveniji : 2001/02*. In V: *Poročila o stanju okolja 2001/02*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2002. <http://www.gov.si/mop>.

REJEC BRANCELJ, Irena. Okoljski indikatorji, Poraba mineralnih gnojil. Poraba sredstev za varstvo rastlin. V: *Okolje v Sloveniji : 2001/02*. In V: *Poročila o stanju okolja 2001/02*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2002. <http://www.gov.si/mop>.

TURK, Inga, REJEC BRANCELJ, Irena. Poročanje o stanju okolja. V: *Okolje v Sloveniji : 2001/02*. In V: *Poročila o stanju okolja 2001/02*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2002. <http://www.gov.si/mop>.

TOPOLE, Maja. Občina Moravče. V: *Moravče : turistična karta občine*. 1. izd. Moravče: Občina Moravče, 2002, hrbtna str. zganj. zvd, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

PAVŠEK, Miha. *Snežni plazovi v Sloveniji : (geografske značilnosti in preventiva)*, (Geografija Slovenije, 6).

Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 209 str., ilustr.

ŠPES, Metka, CIGALE, Dejan, LAMPIČ, Barbara, NATEK, Karel, PLUT, Dušan, SMREKAR, Aleš. *Študija ranljivosti okolja: (metodologija in aplikacija)*, (Geographica Slovenica, 35/1-2). Ljubljana: ZRC, 2002, 150 str.

URBANC, Mimi. *Kulturne pokrajine v Sloveniji*, (Geografija Slovenije, 5). Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU, 2002. 224 str., ilustr.

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

BAVEC, Uroš, HUDOKLIN, Andrej, KAPUS, Marko, KRIŽ, Borut, MARIN, Marko, REŽUN, France, ŠERBELJ, Ferdinand, TOPOLE, Maja, ZUPAN, Jože. *Podolgem in počez : kulturnoturistični vodnik*, (V objemu Temenice in Mirne). Trebnje: Občina Trebnje, 2002. 35 str., ilustr., zvd.

JARC, Pavla, Kladnik, Drago, ROJŠEK, Daniel, MARUŠIČ, Branko. *Pasoče : A-Ž: enciklopedični priročnik za popotnika*, (Zbirka Slovenija total). Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU, 2002. 244 str., ilustr.

Kladnik, Drago (priređitelj in prevajalec). *Geografija*, (Zbirka Tematski leksikoni). Tržič: Učila International, 2001. 682 str., ilustr., graf. prikazi, zvd.

Kladnik, Drago. *Seznam tujih zemljepisnih imen v slovenskem jeziku*. Ljubljana: Geodetska uprava Republike Slovenije, 2001. http://www.sigov.si/kzsztuj_imena.pdf.

KARTOGRAFIJA

FRIDL, Jerneja. V: GABROVEC, Matej. Triglavski ledenik = The Triglav glacier. V: BRANCELJ, Anton (ur.). *Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp*. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU: = ZRC Publishing: Nacionalni inštitut za biologijo: = National institute of Biology, 2002, str. 37-48, ilustr., zvd.

FRIDL, Jerneja. V: HERITAGE, Andrew (ur.), HRVATIN, Mauro (ur.). *Družinski atlas sveta*. 2. izd. Ljubljana: Slovenska knjiga, 2002. 1 atlas (XXXVI, 354 str.), barve.

FRIDL, Jerneja. V: NARED, Janez. Razvitost slovenskih občin in nadaljnje razvojne perspektive. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 2, str. 33-46, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

FRIDL, Jerneja. V: PAVŠEK, Miha. *Snežni plazovi v Sloveniji: (geografske značilnosti in preventiva)*, (Geografija Slovenije, 6). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 209 str., ilustr.

FRIDL, Jerneja. V: PETEK, Franci, PERKO, Drago. *Methodology of evaluation of changes in land use in Slovenia between 1896 and 1999 = Metodologija vred-*

notenja sprememb rabe tal v Sloveniji med letoma 1896 in 1999. *Geogr. zb.*, 2002, letn. 42, str. 61-97, ilustr., zvd., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>.

FRIDL, Jerneja. V. PERKO, Drago. Določanje vodoravne in navpične razgibanosti površja z digitalnim modelom višin. *Geogr. vestn.*, 2002, letn. 74, št. 2, str. 85-98, zvd. <http://www.zrc-sazu.si/zgds/gv.htm>.

FRIDL, Jerneja. V. *Slovenija : šolska karta 1:500.000*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2002. 1 zvd, barv.

FRIDL, Jerneja. V. URBANC, Mimi. *Kulturne pokrajine v Sloveniji*, (Geografija Slovenije, 5). Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU, 2002. 224 str., ilustr.

FRIDL, Jerneja. V. VRIŠER, Igor. Agricultural production in the Republic of Slovenia : (according to the cen-

sus of the agricultural sector 2000) = Kmetijska proizvodnja v Republiki Sloveniji: (po popisu kmetijskih gospodarstev leta 2000). *Geogr. zb.*, 2002, letn. 42, str. 7-60, ilustr., zvd., graf. prikazi. <http://www.zrc-sazu.si/gi/gz.htm>.

HRVATIN, Mauro. V. PAVŠEK, Miha. *Snežni plazovi v Sloveniji: (geografske značilnosti in preventiva)*, (Geografija Slovenije, 6). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2002. 209 str., ilustr.

OROŽEN ADAMIČ, Milan. V. KLEMENČIČ, Ivan. *Musica noster amor: musical art of Slovenia from its beginnings to the present: an anthology on 16 CDs with an accompanying book*. Maribor: Obzorja: Helidon; Ljubljana: Scientific Research Centre of SASA: Slovenian Academy of Sciences and Arts, 2002. 272 str., ilustr.

SUMMARY

The Anton Melik geographical institute was founded in 1948 by the Slovenian academy of sciences and arts, and in 1976 it was named after the greatest Slovenian geographer, academician Anton Melik (1890-1966). Since 1981, the Institute has been one of the constituent parts of the Scientific research centre of the Slovenian academy of sciences and arts. Until 1992 the Institute was mainly engaged with researching glaciers, glacial and fluvial transformation of the land surface, flooded areas, natural disasters and mountain farms in Slovenia. But since 1993 the Institute's main task has been to conduct geographical researches of Slovenia and its landscapes and to prepare basic geographical texts on Slovenia as a country and as a part of the World. Research is mostly directed towards physical, social and regional geography and thematic cartography. In the 90s the research team published over 600 bibliographic units and gave over 200 presentations in conferences at home and abroad. In 2002 the Institute of geography (founded in 1962) and Geographical museum (founded in 1946) have been incorporated into the Anton Melik geographical institute. Today it has six organization units: the Department of physical geography, the Department of social geo-

graphy the Department of regional geography, the Department of natural disasters, the Department of geographical information system, and the Department of thematic cartography. The Institute also houses a geographical museum, geographical library and four specialized collections: Cartographical collection, Landscapes of Slovenia, Settlements of Slovenia and Glaciers of Slovenia. The Institute is also headquarters of the Commission for the standardization of geographical names of the Government of the Republic of Slovenia.

The Institute publishes three scientific publications. *Geografija Slovenije* (Geography of Slovenia) is a series of books appears in Slovenian once or twice a year. *Geografski zbornik* (Acta geographica) is a review published annually in English and Slovenian. The articles can be downloaded on the computer in either Slovenian or English from the institute homepage (<http://www.zrc-sazu.si/gi/publications.htm>). *Geographica Slovenica* is a review published once or twice a year in Slovenian.

Altogether in 2002, nineteen Institute researchers published over hundred papers, gave over seventy lectures and reports, and took near twenty study trips abroad.

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Ivan Gams, dr. Martin Knez (predsednik), akad. dr. Andrej Kranjc, dr. Andrej Mihevc, akad. dr. Mario Pleničar, dr. Tadej Slabe, dr. Stanka Šebela.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Tadej Slabe, znanstveni svetnik.

Znanstveni svetnik: dr. Andrej Kranjc.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Andrej Mihevc, dr. Stanka Šebela.

Znanstveni sodelavci: dr. Franci Gabrovšek, dr. Martin Knez, dr. Metka Petrič, dr. Nadja Zupan Hajna.

Asistenta z magisterijem: mag. Tanja Pipan, mag. Janez Mulec.

Asistentka: Nataša Ravbar.

Sam. strokovna sodelavka spec. v humanistiki: mag. Janja Kogovšek.

Samostojna strokovna delavka: Maja Kranjc.

Samostojna tehnika: Leon Drame, Jurij Hajna.

Višja tehnika: Franjo Drole, Mateja Zadel.

Tajnica: Marina Šušak (nadomeščanje do 31. 3.), Sonja Stamenković.

Snažilka: Slavuljka Šušak.

TEMELJNE RAZISKAVE

Raziskovanje krasa

Vodja programske skupine: T. Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, S. Stamenković, M. Zadel.

Uspešno smo sledili svojemu poslanstvu in ciljem razvijati raziskovalno in študijsko krasoslovno središče. Poglobljali smo temeljno znanje o krasu, njegovem oblikovanju, razvoju in vodah, ki ga oblikujejo. To znanje je podlaga za spoznavanje in varovanje naše naravne dediščine in smiselno načrtovanje življenja na krasu ter izkoriščanje kraških posebnosti.

S številnimi mednarodnimi projekti in sodelovanjem s krasoslovci iz večine kraških dežel soustvarjamo sodoben pogled na kras.

Proučevali smo jame v Matarskem podolju, na kočevskem krasu, Jelovici in v Kamniških Alpah. V vzorcih sedimentov smo našli paleontološke ostanke živali, s katerimi bomo lahko datirali nekatera obdobja zapolnjevanj jam. Proučevali smo procese premikanja jamskih sedimentov ter oblike jamskih tal. Kartirali smo površinske kraške oblike ter proučevali njihov odnos do podzemskih kraških oblik.

V pripravi na izdajo mednarodne knjige *Epikarst* smo analizirali tektonsko-litološko zgradbo Kristalnega rova v sistemu Postojnskih jam in površja nad rovom. Narejena je tektonsko-litološka karta Kristalnega rova vključno z vzdolžnim profilom, ki vključuje načine vertikalnega pretakanja v vadozni coni s površja v podzemlje. Glavni vodni prevodniki so subvertikalne razpoklinske do porušene cone ter lezike in medplastni zdrsi.

Na področju plitvega dolenskega krasa smo ugotavljali stopnjo zakraselosti matične kamnine. V bližini Trebnjega smo raziskovali pojav več metrov visokih škrapelj ter jih v litološko morfološkem pogledu primerjali s kitajskimi kamnitimi gozdovi.

Terensko in laboratorijsko proučevanje skalnih oblik nam je pomagalo razložiti nastanek in razvoj vrste kraških pojavov.

Proučevali smo površinske kraške pojave in jame, ki so se odprle pri gradnji avtocest na krasu kar nam je poglobilo znanje o oblikovanju različnih vrst krasa in njihovem razvoju.

Razvijali smo numerične modele zakrasevanja v epikraški coni.

Na območju Postojnske jame smo izvedli kombiniran sledilni poskus. Zajemanje in analiziranje vzorcev še vedno poteka. Pričakujemo nova spoznanja o pretakanju vode in prenosu topnih snovi s površja skozi 100 m debele apnenice. Narejena je bila tudi primerjava in razlaga rezultatov že opravljenih sledenj s tektonsko litološko zgradbo stropa nad Kristalnim rovom. Vse leto smo z datalogerjem spremljali tudi fizikalne parametre izvira Malenščice.

Na izbranem študijskem poligonu v zaledju izvira Kotentan smo določili značilnosti preperinskega pokrova, epikraške cone, infiltracije in kraške drenažne mreže ter z uporabo parametrične metode EPIK izdelali karto ranljivosti.

Ker je eden od namenov Vodne direktive pospeševati način rabe vode, ki dolgoročno štiti razpoložljive vodne vire, smo skušali ugotoviti dejansko stanje na področju javne oskrbe s pitno vodo v jugozahodni Sloveniji. Zanimalo nas je današnje stanje vodne oskrbe ter podatki o izrabi vode na obravnavanem

območju: o vodnih virih, ki so zajeti za oskrbo z vodo, o obsegu vodovodnega omrežja in distribuciji pitne vode na obravnavanem ozemlju, o številu ljudi, ki jih posamezni viri oskrbujejo, ter podatke o količini in namenu porabe vode.

V vzorcih iz treh različnih jam smo proučevali mikroorganizme, ki jih lahko gojimo v laboratorijskih razmerah. Podatki o številu mikroorganizmov so bili v nekaterih primerih dopolnjeni še z identifikacijo širše skupine ali rodu. Rezultati kažejo, da so fluorescentne pseudomonade, poleg še nekaterih drugih bakterijskih in glivnih taksonov, prevladujoči organizmi v teh vzorcih.

V sklopu preučevanja zgodovine smo se ukvarjali s poznavanjem kraških procesov v času B. Hacqueta (konec 18. stol.) in z začetki organizirane speleologije na Slovenskem. Ukvarjali smo se tudi s strokovno terminologijo.

Slovenski kras

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc, M. Zadel.

Projekt smo uspešno zaključili v juniju. Z multidisciplinarnim delom na projektu smo k večstoletnim raziskavam dodali nove ugotovitve, poglede in smernice za nadaljnje permanentne raziskave slovenskega Krasa, ki velja v svetu kot osrednji in referenčni model kraške pokrajine. Pomembno smo prispevali k pojmovanju in razumevanju razvoja krasa, krasoslovja, speleologije in svetovnega pomena kraških jam na Krasu. Z objavami izsledkov v mednarodnih in domačih revijah in zbornikih ter na mednarodnih simpozijih smo ta del Slovenije in naše znanje odmevno promovirali v mednarodnih strokovnih krogih.

Potencialni pomen rezultatov se je pokazal na področju odkritja temeljnih znanstvenih zakonov, novih znanstvenih spoznanj, izpopolnitvi znanstvenega instrumentarija ter razvoju temeljnega in aplikativnega raziskovanja. V okviru družbeno-ekonomskih ciljev smo prispevali k prostorskemu načrtovanju, načrtovanju in gradnji transportnih poti, preprečevanju in raziskovanju vzrokov onesnaženosti ter splošnemu napredku znanja. Znanstvena spoznanja se že upoabljajo v domačih in mednarodnih znanstvenih krogih kot tudi pri domačih in tujih uporabnikih.

Nastanek in razvoj kraških jam

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, N. Zupan Hajna, F. Drole, J. Hajna, M. Zadel.

Kartirali smo reliefne oblike, vrtače, udornice in denudirane jame. Primerjali smo deleže površin posameznih oblik, zlasti ostankov jam v površinski morfologiji. Za speleološke analize smo naredili izbor jam ter pripravili ustrezne kartografske podlage.

Vzorčevali smo klastične sedimente s fliša, denudiranih jam in jam. Raziskave prenikanja padavin smo zastavili v umetnem rovu za bolnišnico v Sežani. Meritve pretokov, specifične električne prevodnosti in pH ter analize vzorcev v vsebnosti karbonatov, kalcija, magnezija, kloridov, nitratov, sulfatov in fosfatov so pokazale na velika nihanja preko leta.

Kapljanja so v poletni suši tudi presahnila. Z numeričnimi modeli smo vrednotili pomen izmenjave med kraškimi prevodniki in razpoklinsko mrežo, ki jih obdaja. Raziskovali smo vpliv geokemičnih robnih pogojev na razvoj kanalov v razpoklinskem vodonosniku in pomen robnih pogojev pri razvoju odprtega kraškega vodonosnika.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Ekologija ceponožnih rakov (Crustacea: Copepoda) v prenikajoči vodi kraških jam

Mlada raziskovalka: T. Pipan.

V raziskavi je bil sistematično obravnavan do nedavnega skoraj popolnoma neznan segment življenja v kraškem podzemlju, favna epikrasa. Epikras, ki je najbližje površju ležeči sloj v hidrogeološki delitvi kraškega podzemlja, je s standardnimi raziskovalnimi metodami nedostopen. Epikraska favna je bila proučevana posredno, z vzorčevanjem curkov prenikajoče vode v jamah ter z vzorčevanjem jamskih luž, ki jih ti curki napajajo. Podrobneje je bila analizirana favna ceponožnih rakov, ki so najbogatije zastopana živalska skupina epikrasa. Delo prinaša nov pogled na biodiverziteto kraških podzemeljskih voda in odpira komaj znano razsežnost pestrosti stigofavne. Vzorcevanje prenikajoče in prenikle vode iz epikrasa v tako velikem obsegu in z dodelano metodologijo je bilo tokrat opravljeno prvič.

Ekologija mikroorganizmov

Mladi raziskovalec: J. Mulec.

V vseh ekosistemih so mikroorganizmi pomemben člen. Včasih je proučevanje medsebojnih mikrobnih interakcij težko proučevati v kompleksnem okolju, zato si izberemo modelni sistem. Modelni sistem je

predstavljala kolicinogena populacija bakterije *Escherichia coli*. S poskusi je bilo, na primeru kolicina K, prvič dokazano časovno odvisno izražanje genov le v delu bakterijske populacije. Takšen model se kasneje lahko uporabi za proučevanje še bolj kompleksnih interakcij med organizmi.

Ranljivost kraških vodnih virov

Mlada raziskovalka: N. Ravbar.

Raziskava o ranljivosti kraških voda se opira na zakonsko opredeljene zahteve, da bodo planiranje, programiranje in projektiranje posegov v okolje in usmerjanje razvoja v prostoru v prihodnje morali izhajati iz študij ranljivosti okolja. Namen naloge je oceniti samočistilne sposobnosti kraških voda in njihovo obremenjevanje s posebnim poudarkom na oskrbi prebivalcev s pitno vodo iz kraških vodnih virov. Zaradi širjenja gostejše poselitve na kraška območja pri nas in po svetu bomo skušali ugotoviti, kakšno mero obremenitve ta tip površja lahko prenese in koliko je kras že ranjen. S pomočjo dobljenih podatkov bomo skušali poiskati smernice za izdelavo ocen ogroženosti in ranljivosti kraških voda.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Klanec-Srmin

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Pri gradnji avtoceste se je odkrila vrsta različnih jam. Proučili smo njihovo obliko, skalni relief in zbrali vzorce naplavin in sig za nadaljnje raziskave. So pomembna sled pri tolmačenju razvoja tega dela krasa.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Razdrto-Vipava

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Proučevali smo začetke nastajanja breče iz pobočnih gručev in njeno zakrasevanje.

Geokemične in radiometrične značilnosti slovenskega krasa

Vodja projekta: Robert Šajn (Geološki zavod Slovenije).

Sodelavci: M. Knez, M. Bidovec, M. Andjelov, M. Gosar.

Uspešno smo nadaljevali z vzorčenjem sedimentov in meritvami na terenu ter s petrografskimi, mineraloški in pedološkimi preiskavami.

Kraški pojavi v trasi avtoceste Bič-Korenitka

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Proučevali smo epikras in jame večinoma pokritega in v podoljih občasno poplavljenega nizkega krasa. Še posebej zanimivi so podtalni kraški pojavi in njihov skalni relief.

Hidrogeološko krasoslovno mnenje za razširitev mejnega prehoda Jelšane

Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: M. Knez, J. Kogovšek, A. Mihevc, S. Šebela, N. Zupan-Hajna, L. Drame, F. Drole, J. Hajna, M. Kranjc.

Predvidena razširitev mednarodnega mejnega prehoda Jelšane se bo izvršila na kraškem terenu. To pomeni, da je prepustnost za vodo kot tudi za izlitje nevarnih snovi v podtalnico zelo velika. Razširitev mejnega prehoda bo zajela nekaj vrtač, na dnu katerih je sicer debelejša plast preperine, ki pa je na kontaktu z apnencem prepustna. Opozorili smo na verjetnost, da se pri gradbenih delih naleti na jamske rove. Zato smo predlagali spremljanje gradnje tudi z naravovarstvenega vidika.

Strokovne podlage za varovanje lokalnih vodnih virov na območju občine Postojna

Vodja projekta: M. Petrič.

Sodelavci: J. Kogovšek, N. Ravbar, S. Šebela, L. Drame, F. Drole, J. Hajna.

Po naročilu Občine Postojna smo obnovili seznam lokalnih vodnih virov na območju občine ter na osnovi kartiranja ranljivosti izdelali karte varstvenih pasov za te vodne vire. Pripravili smo še seznam predpisanih ukrepov za njihovo zaščito. Izdelane strokovne podlage bodo služile kot osnova za Odlok o varstvu teh vodnih virov pred onesnaženjem.

Inventarizacija kontaktnega krasa pri Mejamah

Vodja projekta: A. Mihevc.

Izdelan je bil načrt jame Mejame ter geomorfološka karta ozemlja nad Mejamami. Za potrebe razširitve parka Škocjanske jame je bila izdelana inventarizacija najpomembnejših reliefnih oblik.

Ureditev Speleobiološke postaje v Postojnski jami

Vodja projekta: A. Mihevc.

Za predstavitev novega turističnega dela Postojnske jame je bil narejen opis Rova novih podpisov in proučeni profili sedimentov v rovu. Sodelovali smo pri izdelavi teksta za turistični vodnik in multimedijско predstavitev rova. Obenem je bil narejen tudi izobraževalni tečaj ter tekst za jamske vodnike.

Geološko paleontološki nadzor pri obnovitvi Speleobiološke postaje

Vodja projekta: A. Mihevc.

Pri gradnji novih poti v Rovu novih podpisov v Postojnski jami smo spremljali zemeljska dela ter izdelavo novih poti skozi rov. Pri tem je bil odkrit zanimiv profil skozi sedimente. Izdelali smo predlog zaščite ter predstavitve tega profila.

RAZISKOVALNO DELO V OKVIRU MEDNARODNIH PROJEKTOV

5th FP AQUADAPT - Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing conditions at catchment scale: A co-evolutionary approach

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavci: M. Knez, A. Kranjc, M. Petrič, N. Ravbar, T. Slabe, N. Zupan Hajna.

V sklopu projekta smo proučevali človekove posege v kras in probleme, povezane z vodooskrbo. Proučili smo geološke razmere na treh izbranih območjih pri Račicah, Divači in Volčjem gradu na Krasu. Proučili smo nekatere morfološke značilnosti vrtač in kraškega površja. Posebej smo proučili sisteme oskrbe z vodo na Krasu in nekaj okoljskih pokrajinah. V projekt je vključenih tudi več institutov ZRC SAZU.

Geokronološko proučevanje sige ter njihova uporabnost pri proučevanju paleoklimatskih sprememb, sprememb gladine morja in tektonskega razvoja krasa v Sloveniji

Vodja projekta: A. Mihevc.

Vzorčevali in analizirali smo sige in jamske sedimente v Postojnski jami in Snežni jami na Raduhi. Projekt se vključuje v mednarodni projekt *Pole-Equator-Pole transect*, podprogram *SPEP III*.

INCO-COPERNICUS - Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE)

Vodja projekta v Sloveniji: T. Slabe.

Sodelavci: M. Petrič, A. Mihevc, J. Kogovšek, J. Hajna.

V letu 2002 je bil projekt zaključen. Za kraški vodonosnik v zaledju izvirov Vipave smo postavili hidrološki model SHETRAN in v procesu kalibracije testirali hidrodinamične značilnosti. Raziskava je potrdila pomen vključitve sistema kanalov in epikraske cone v model ter nakazala možne rešitve, ki pa jih bo potrebno v nadaljnjih raziskavah ustrezno dodelati in nadgraditi. Rezultati so predstavljeni v tretjem letnem in v končnem poročilu.

COST 620 - Kartiranje ranljivosti in ogroženosti za varstvo karbonatnih (kraških) vodonosnikov - Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: A. Kranjc.

Sodelavci: Barbara Čenčur Curk in Miran Veselič (IRGO), F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, N. Zupan Hajna, Barbara Vokal (IJS).

Slovenska skupina je sodelovala pri pripravi terenskega dela (kras na Peloponezu) za sestanek v Atenah in pri pripravi končnega poročila, v okviru delovnih skupin 1 in 2. Predvsem temu sta bila posvečena tudi oba letna sestanka, spomladi v Dubrovniku, Hrvaška, in jeseni v Atenah, Grčija. Program se je v tem letu iztekel, odobreno je bilo 6-mesečno podaljšanje prav za pripravo in tisk končnega poročila.

COST 621 - Gospodarjenje z obalnimi kraškimi vodonosniki -

Groundwater management of coastal karstic aquifers

Vodja projekta v Sloveniji: M. Petrič.

Sodelavci: J. Kogovšek, M. Zadel, J. Hajna.

Udeležili smo se dveh sestankov upravnega odbora in delovnih skupin v Debrecenu, Madžarska, in Cas-sisu, Francija. Delo na projektu smo zaključili, v naslednjem letu pa bodo v treh ločenih publikacijah tiskana končna poročila.

COST 625 - 3-D monitoring of active tectonic structures

Vodja projekta v Sloveniji: S. Šebela.

Sodelavec: A. Gosar (Naravoslovnotehniška fakulteta, Ljubljana).

V tretjem letu projekta se je slovenska predstav-nica S. Šebela udeležila 5. sestanka upravnega odbora ter sestankov obeh delovnih skupin. Sestanki so bili v okviru mednarodne delavnice v Camerinu, Italija (3.-4. 5.). Po delovnem srečanju smo imeli dve terenski ekskurziji (5.-6. 5.), in sicer na tektonsko aktivno področje Colfiorita in na polotok Gargano. Konec septembra se je projektu priključil tudi A. Gosar.

Določitev neotektonike v kraških jamah s pomočjo analiz jamskih sedimentov -

Determination of neotectonics in karst caves with paleomagnetic analyses of cave sediments

Vodja projekta: S. Šebela.

Sodelavci: Ira D. Sasowsky, William Harbert.

V drugem, zadnjem letu projekta je S. Šebela obis-kala I. D. Sasowskega v ZDA (University of Akron, Ohio). Paleomagnetne analize vzorcev jamskih se-dimentov smo opravljali na University of Pittsburgh, Department of Earth and Planetary Sciences, kjer

je zaposlen sodelavec projekta W. Harbert. Analizi-rali smo 18 vzorcev iz stare kraške jame na Petrinj-ski gmajni in 22 vzorcev iz sistema Postojnskih jam. Posebne analize smo namenili profilu v umetnem tunelu sistema Postojnskih jam, kjer prečno-dinar-ski neotektonski prelom seka starejše jamske sedi-mente, ki zapolnjujejo star jamski rov. Z določitvijo starosti odlaganja jamskih sedimentov (730.000-900.000 let) smo določili tudi aktivnost neotek-tonskega premikanja v sistemu Postojnskih jam, ki je lahko le mlajša od odlaganja sedimentov.

Varovanje podzemnih vodnih virov in proučevanje ranljivosti na krasu Grčije in Slovenije - Protection of underground water sources and vulnerability studies in karst of Greece and Slovenia, Department of Geology, National and Kapodistrian University of Athens.

Vodji projekta: A. Kranjc in George Stournaras.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Mulec, M. Petrič, T. Slabe, B. Vokal, G. Soulios, L. Ioannis, M. Eleftheriou, C. Halkias, H. Kapourani, R. Bourdakou, A. Papazachario u.

V tem, zadnjem letu trajanja dvoletnega projekta je bilo opravljeno delo, načrtovano na terenu. Spomla-di sta bila inštitutska sodelavca F. Gabrovšek in A. Kranjc na krasu na Peloponezu. Skupaj z grškimi sodelavci sta si ogledala kraško ozemlje, kjer grški kolegi opravljajo raziskave in načrtujejo sledilne poizkuse. Z delom in vprašanji varstva vodnih virov in ranljivosti krasa pri nas pa smo seznanili grška kolega G. Stournarasa in R. Koutsu med njunim eno-tedenskim obiskom v Sloveniji.

ALIS Link Na 55: Sonaravno gospodarjenje s podzemnimi vodami na krasu -

Sustainable management of groundwater in karstic environments, Water Resource Systems Research Laboratory, University Newcastle upon Tyne

Vodja projekta: M. Petrič.

Sodelavec: A. Mihevc.

Poleg 6 obiskov na partnerskih institucijah v Slove-niji in Veliki Britaniji smo v okviru triletnega projek-ta, ki se je v letu 2002 zaključil, preizkusili in ovred-notili možnost uporabe numeričnih hidroloških modelov v krasu.

ALIS Link Na 66: Brezstrobe jame - nastanek, morfologija in starost -

Unroofed caves - origin, morphology and age

Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavec: F. Gabrovšek.

Pregledovali in analizirali smo v fotografskemu ar-hivu univerze v Keelu, Velika Britanija, ki hrani sta-

re letalske in druge posnetke z Dinarskega krasa. Na posnetkih površja, ki še ni pokrito z gozdom v takšni meri kot danes, je moč dobro razbrati številne kraške pojave in geološke strukture.

Karst areas ecological changes and its reconstruction – a case study of Zhongshan township, Luoping country, Yunnan province – cooperation with Geographical Institute from Kunming; Kitajska
Vodja projekta: T Slabe.

Sodelavci: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc.

Temeljno proučevanje dela yunnanskega krasa nam omogoča načrtovati njegovo zaščito in življenje na njem, še zlasti varovanje in izrabo kraških voda.

Kras, globalni opis in trajno upravljanje z dediščino; program PROTEUS, Université de Provence, Institut de Géographie, Aix-en-Provence
Vodja projekta: T. Slabe.

Sodelavci: Philippe Audra, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, M. Petrič, N. Zupan Hajna.

Nadaljevali smo z razbiranjem različnih razmer, v katerih se je razvijal kras, s proučevanjem razvoja kraških vodonosnikov, oblik in razvoja kraških votlin ter načrtovanjem posegov v kras in zgodovine krasoslovja. S francoskim kolegom Ch. Gauchonom smo obdelali del Valvasorjevih objav o jamah v Franciji in Piemontu ter Hacquetovo poznavanje oziroma zaznavanje krasa ter pripravili gradivo za objavo.

Jame v kamnitem gozdu kot sled njegovega razvoja – The Caves in Shilin as Traces of its Evolution, Stone Forest Research Foundation, Yunnan, Kitajska
Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavec: T. Slabe.

Na področju Shilina je bilo opravljeno obsežno terensko delo. Proučevali smo litološke značilnosti, vpliv kamnine na obliko lunanskih gozdov, sledi razvojnih obdobij v obliki kamnitih stebrov in njihov skalni relief. V osrednjem delu Shilina in v Naiguju smo nadaljevali z merjenjem korozije z mikrometrom.

Hidrološko-hidrogeološke-geološke analize bilance vode v krasu – Hidrološko-hidrogeološke-geološke analize bilance voda u kršu, Građevinski fakultet sveučilišta u Splitu, Split

Vodja projekta: M. Knez.

Sodelavci: O. Bonacci, T. Roje-Bonacci, S. Diković, E. Hrvojić, J. Kogovšek, N. Ožanić, M. Petrič, J. Rubinić, T. Slabe.

Zaključili smo z geokemičnimi analizami vzorcev vode iz prejšnjega projekta in pripravili obsežno gra-

divo za objavo. Pripravili smo uvodne smernice novemu projektu.

Razvoj krasa in jam glede na proučevanje jamskih zaplnitev, SLO-ČEŠ 5/01-03

Vodja projekta v Sloveniji: N. Zupan Hajna.

Vodja projekta na Češkem: Petr Pruner.

Sodelavci: T. Slabe, A. Mihevc, M. Knez, Pavel Bosak, Jaroslav Kadlec, Otakar Man, Daniela Venhodova. Nadaljevali smo z vzorčevanjem jamskih sedimentov za magnetostratigrafske analize. Vzorčevali smo v Jami pod Babjim zobom na Jelovici in Račiški pečini v Matarskem podolju. V Račiški pečini smo za paleomagnetne analize vzeli 44 vzorcev sige in glin iz 4 m visokega profila z zelo zanimivo razporeditvijo posameznih plasti sedimentov. Obdelali smo vzorce paleomagnetnih analiz iz Snežne jame na Raduhi in pripravili rezultate za objavo. Na Češkem smo si ogledali posebnosti češkega krasa v okolici Prage, jamo Boskovske dolomitove jeskine severno od Prage in Moravski kras.

Morfologija in raba Dinarskega krasa – primerjava med slovenskim in bosansko hercegovskim krasom
Vodja projekta: A. Mihevc.

Sodelavec: F. Gabrovšek.

Kartirali smo površje na več hercegovskih kraških poljih. Vzeli smo vzorce različnih jamskih sedimentov. Namen proučevanja je primerjava kraških pojavov v različnih delih Dinarskega krasa.

IGCP UNESCO Project No. 448 – World Correlation of Karst Geology and Its Relevant Ecosystem (World Correlation of Karst Ecosystem)

Vodja projekta v Sloveniji: M. Knez.

Sodelavci: F. Gabrovšek, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.

Poleg rednega dela smo se udeležili Osme mednarodne konference o copepodih na Taiwanu, Karpato-balkanske delavnice v Paklenici in sestanka CHANGES (skupni projekt štirih UNESCO IGCP projektov: IGCP 413 – drylands, IGCP 459 – carbon cycle, IGCP 464 – continental shelves in IGCP 448 – kras) v Rimu. Omenimo lahko še, da smo na podlagi paleomagnetnih analiz jamskih sedimentov iz južne Kitajske (Yunnan), ki so jih opravili na Geološkem inštitutu Češke akademije znanosti ter na podlagi geomorfoloških, speleoloških in geoloških značilnosti analizirali starosti in oblikovanje nekaterih kraških jam na področju Lunanskega kamnitega gozda in jam ter stožčastega in kopastega krasa na področju Puzhehei.

GEC, Group of European Charophytologists,

Fribourg, Švica

Vodja projekta v Sloveniji: M. Knez.

Delo s pripravo bibliografske knjige o fosilnih in recentnih algah iz skupine harofitov se je nadaljevalo.

Kartografska zbirka

Zbirka zajema 9872 enot tiskanih, risanih in natis-
kanih kart.

ZNANSTVENI SESTANKI

- 10. mednarodna krasoslovna šola »Klasični kras«: *Tipi krasa*, Postojna, 25.–28. 6.: organizacijski odbor: F. Gabrovšek, M. Knez, J. Kogovšek, A. Kranjc, A. Mihevc, J. Mulec, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, N. Ravbar, T. Slabe, S. Šebela, N. Zupan Hajna.
- *Evolution of karst: from prekarst to cessation*, Postojna, 17.–21. 9.: organizacijski odbor: F. Gabrovšek, B. Otoničar, M. Petrič, T. Pipan, T. Slabe.
- 4. mednarodni kongres ISCA, Uporaba sodobnih tehnologij v turističnem razvoju jam, *Postojna*, 21.–27. 10., organizacija skupaj z Mednarodno zvezo turističnih jam in Postojnsko jamo, turizem, d.d. Organizacijski odbor: R. Marinelli, P. Štefin, N. Zupan Hajna, S. Ritonja, S. Šajn, K. Dvorščak in S. Paternost. Znanstveni odbor: A. Kranjc, A. Cigna, J. J. Duran, H. Trimmel, P. Bella, K. Bolner Takácsne, A. Mihevc, N. Zupan Hajna. Častni odbor: J. Cabezas, I. Vekar, T. Slabe, J. Labegallini, M. Berginc, Z. Stančič, B. Meden, J. Bajc, J. Guštin.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Knjižnica ima več kot 29.000 enot, ki jih je pridobila bodisi z zamenjavo za inštitutsko publikacijo *Acta carsologica* – Krasoslovni zbornik, bodisi kot darilo sorodnih raziskovalcev oziroma jih je kupila. Velika večina gradiva pokriva področje krasoslovja, speleologije in sorodnih ved, vsebuje pa tudi bogato zbirko stare literature o krasu; več kot 28.000 člankov in knjig je vnešenih v računalnik z ustreznimi deskriptorji, kar bistveno poveča njihovo uporabnost in to se odraža tudi v vse večjem obisku naše knjižnice: 124 zunanjih obiskovalcev si je v čitalnici izposodilo 1890 zvezkov, na dom pa 110 zvezkov, naši raziskovalci pa so si izposodili 3917 enot. Medbibliotечно smo posodili 8 bibliotekam 52 zvezkov.

Kataster jam

V kataster je prispelo 142 novih zapisnikov o jamah, tako da je sedaj končna številka registriranih jam v Sloveniji 7936.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- M. Petrič, 2002: *Characteristics of Recharge-Discharge Relations in Karst Aquifer*. Zbirka *Carsologica*, IZRK, Založba ZRC, 154 str., Ljubljana.
- *Acta carsologica*, 31/1, 177 str., Ljubljana, 2002.
- *Acta carsologica*, 31/1, Supplementum I (T. R. Shaw & A. Čuk: Royal and other noble visitors to Postojnska jama 1819–1945), 106 str., Ljubljana, 2002.
- *Acta carsologica*, 31/1, Supplementum II (Annotated Bibliography of Karst Publications), 57 str., Ljubljana, 2002.
- *Acta carsologica*, 31/2, 256 str., Ljubljana, 2002.
- *Acta carsologica*, 31/3, 186 str., Ljubljana, 2002.

OBISKI V INŠTITUTU

- Dr. Trevor R. Shaw in soproga Jean, Bath, Velika Britanija, 8. 4.–8. 5., 17. 6.–5. 7., 23. 9.–30. 10.: zunanji sodelavec.
- Michell Rohmann, Haendelstr. 17, Ahrbergen, Nemčija, študent hidrologije na Univerzi Freiburg, 20. 5.–20. 7.: študijska praksa.
- Dr. Christophe Gauchon, Laboratoire de Géographie de l'Université de Savoie, Le Bourget-du-Lac Cedex, Francija, 28.–30. 4.: sodelovanje v okviru slovensko-francoskega projekta PROTEUS.
- Prof. Dr. George Stournaras in Regina Koutsis, National and Kapodistrian University of Athens, Department of Geology, Athens, Grčija, 21.–27. 4.: sodelovanje v okviru slovensko-grškega bilateralnega sodelovanja.
- RNDr. Pavel Bosak, Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Geology, Praha 6 Lysolaje, Češka republika, 22.–30. 6.: sodelovanje v okviru slovensko-českega projektnega sodelovanja, udeležba na 10. mednarodni krasoslovni soli.
- Dr. Petr Pruner in Jaroslav Kadlec, Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Geology, Praha 6 Lysolaje, Češka republika, 22.–30. 6.: sodelovanje v okviru slovensko-českega projektnega sodelovanja, udeležba na 10. mednarodni krasoslovni soli.
- Dr. Valentin Zadnik s soprogo Donno, upokojeni geolog USGS, Reston, Virginia, ZDA, 26. 6.: obisk inštituta in udeležba na 10. mednarodni krasoslovni soli.

- Jorge Cabezas Fontanilla (predsednik ISCA) in prof.dr. Arrigo Cigna (svetovalec za znanost predsednika ISCA) z ženo, 29. 6.: priprava 4. mednarodnega kongresa ISCA.
- Dr. Philippe Audra in Ludovic Mocochain, Equipe Gestion et valorisation de l'environnement UMR 5651 du CNRS »ESPACE«, Department de géographie, Université Nice-Sophia-Antipolis, Nice Cedex 3, Francija, 23.-30. 6., 17.-21. 9.: sodelovanje v okviru slovensko-francoskega projekta PROTEUS, udeležba na 10. mednarodni krasoslovni šoli, udeležba na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«.
- Dr. Pavel Bosak, Institute of Geology, Praga, Češka, dr. Derek C. Ford, McMaster University, Hamilton, Kanada, dr. Wolfgang Dreybrodt, University of Bremen, Nemčija, dr. Laslo Kiraly, University of Neuchatel, Švica, dr. Armstrong Osborne, University of Sydney, Avstralija, dr. Arthur N. Palmer, State University of New York at Oneonta, ZDA, dr. Boris Sket, Univerza v Ljubljani in dr. V. Paul Wright, University of Cardiff, Wales, Velika Britanija, 17.-21. 9.: Vabljeni predavatelji na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«.
- Univ. Prof. Dr. Hubert Trimmel, International Union of Speleology, Dunaj, Avstrija, 18.-20. 9.: udeležba ob odkritju plošče UIS v okviru simpozija »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«.
- Shinichiro Kamiya, Sugami-ku, Tokyo, Japonska, 17. 9.-18. 10.: udeležba na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«, študijski obisk.
- Dr. Forester in 40 študentov 3. letnika geografije, Universität Tübingen, 25. 9.
- Hong Liu, Zhou Yan in Liu Guocai, Yunnan Institute of Geography, Kunming, Yunnan, Kitajska, 17.-25. 10.: sodelovanje v okviru slovensko-kitajskega projektne sodelovanja.
- Mag. Jasminko Mulaomerović, Beta-Bosnian Environmental Technologies Association, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 21.-27. 10.: sodelovanje v okviru slovensko-bosanskega projektne sodelovanja.
- Antonella Marsico, Università di Bari, Dipartimento di Geologia e Geofisica, Bari, Italija, 5. 11.-18. 12.: študijski obisk.

DOKTORSKA IN MAGISTRSKA DELA

Janez Mulec

Uporaba zelenega fluorescirajočega proteina (GFP) in pretočne citometrije za populacijske študije mikroor-

ganizmov: primer kolicina K. Biotehniška fakulteta v Ljubljani, zagovor: 29. 5. - magistrsko delo.

Nadja Zupan Hajna

Razmerje med avtohtono kemično in mehansko erozijo pri nastajanju kraških rogov. Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, zagovor: 1. 2. - doktorsko delo.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Franci Gabrovšek

- *Early evolution of karst aquifers*, predavanje na National and Kapodistrian University of Athens, Department of Geology, Atene, Grčija, 19. 3.
- *Starosti kapnikov v Postojnski jami*, RTV SLO, Val 202, oddaja *Nedeljski izlet*, Postojna, 14. 6.
- Vodenje simpozija »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«, Postojna, 17.-21. 9.
- *Basic processes and mechanisms governing the evolution of karst*, soavtor uvodnega predavanja W. Dreybrodta na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«, Postojna, 17.-21. 9.
- *Interaction of fracture and conduit flow in the early evolution of karst aquifer*, plakat predstavljen na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«, Postojna, 17.-21. 9.
- *The impact of hydrochemical boundary conditions on the evolution of karst aquifers in limestone terrains*, plakat predstavljen na simpoziju »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«, Postojna, 17.-21. 9.
- *Numerično modeliranje zakrsevanja*, predavanje na 1. slovenskem geološkem kongresu, Črna na Koroškem, 10. 10.

Martin Knez

- *Kraški pojavi in kamnine na krasu*, predavanje za učence Osnovne šole Dobrova, 15. 4.
- *Lithologic and Morphological Properties and Rock Relief of the Lunan Stone Forests*, poster na Mednarodni konferenci »Evolution of karst«, Postojna, 17.-21. 9.
- *Kras JZ Slovenije*, vodstvo kitajske delegacije, 20. 10.
- *Suggestion for some examples of geological heritage, Skocjanske Jame Caves and Postojnska Jama Cave System*, predavanje v soavtorstvu s S. Šebelo na »4th International ISCA Congress«, Postojna, 23. 10.
- *Odvodnjavanje avtocest in zaščita voda: analiza delovanja čistilnega objekta na krasu* (avtorji: B.

Kompare et al), 6. slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 23.–25. 10.

Janja Kogovšek

- *Metode raziskovanja kraških voda*, predavanje za osnovnošolske učitelje kemije Primorske in Notranjske, Postojna, 18. 3.
- *O kraških vodah in njihovem varovanju*. TV Proteus, Postojna, 2. 4.
- *Raziskovanje pretakanja kraške vode*, predavanje za študente geografije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in za učitelje geografije, Postojna, 12. 4.
- *4th ISCA International Congress - Use of modern technologies in the development of caves for tourism*. Postojna, 24. 10.

Andrej Kranjc

- *O položaju humanistike z vidika predsednika Znanstveno-raziskovalnega sveta za humanistične vede*, Forum o položaju družboslovja in humanistike, Ljubljana, 7. 3.
- *Karst Hydrology in Slovenia, Pollution Hazards*, National and Kapodistrian University of Athens, Department of Geology, Atene, Grčija, 19. 3.
- *About karst in Baltazar Hacquet's Oryctographia Carniolica ... (1778-1789)*, ALCADI 2002 - 6th International Symposium on History of Speleology and Karstology in Alps, Carpathians and Dinarides, Gorica, Italija, 29. 4.
- *Heinrich Noé: »Die Pioniere der Unterwelt« (The Pioneers of Underground)*, 1886, ALCADI 2002 - 6th International Symposium on History of Speleology and Karstology in Alps, Carpathians and Dinarides, Gorica, Italija, 30. 4.
- *Remediation of karst - some examples from Europe and Slovenia*. Yunnanska univerza, Geografski oddelek, Kunming, Yunnan, Kitajska, 16. 5.
- *The history of karst resources exploitation - an example of iron industry in Kranjska (Slovenia)*, Theoretical and Applied Karstology, Băile Herculane, Romunija, 26. 5.
- *10 Years of International Karstological School »Classical Karst« (1993-2002)*, 10th International Karstological School Classical Karst - Types of karst, Postojna, 26. 6.
- *Osnove krasa, Postojnska jama in njen pomen v luči speleologije*, Usposabljanje za delovno mesto jamski vodnik, Postojna, 11. 7.
- *From »rock desert« to forest- an example from Kras*. International Conference Natural and Cultural Landscapes - the geological foundation, Dublin, Irsko, 10. 9.
- *Short history of cave tourism in Slovenia*, 4th Inter-

national ISCA Congress - The use of modern technologies in the development of caves for tourism, Postojna, 23. 10.

- *Situation in Slovenia*, Workshop »New Approaches in History in Southeast Europe: What Can Research Policies Contribute?«, Gradec, Avstrija, 8. 12.

Andrej Mihevc

- *Karst denudation - some evidence from unroofed cave from W Slovenia*. Referat na »21st speleological school Cieszyn - Macocha«, Poljska, 9. 2.
- *Izobraževanje za jamske vodnike*. Strokovna ekskurzija v jamo Baredine. 19. 3.
- *Vodenje ekskurzije 6. poletnega geografskega tabora društva mladih geografov Slovenije »Kras 2002«*, 1. 7.
- *Understanding of cave: Interrelationship between human and environment*. Diskusijski prispevek na »The 4th Samcheok International Cave Symposium«, Samcheok, Koreja, 10. 6.
- *Kitajski kras in jame v Braziliji*. Predavanje, Ribnica, 14. 9.
- *Postojna cave system*. Sovodenje ekskurzije na Mednarodni konferenci »Evolution of karst«, Postojna, 17. 9.
- *Kras plateau and High Dinaric karst*. Vodenje ekskurzije na Mednarodni konferenci »Evolution of karst«, Postojna, 17. 9.
- *Geomorphologic meaning of the tubes of cave serpulid Marifugia cavatica from the unroofed cave in Crnotiče quarry, W Slovenia*. Predavanje na »Carpatho-Balkan Workshop on Environmental change impacts in the Carpatho-Balkan Region«, Paklenica-Starigrad, Hrvaška, 24. 9.
- *Fosilni ostanki jamske živali Marifugia cavatica v brezstropi jami v kamnolomu Crnotiče*. Predavanje na 1. slovenskem geološkem kongresu, Črna na Koroškem, 10. 10.
- *Development of the tourist pathways in Škocjanske jame*. Predavanje na »4. International ISCA Congress: The use of modern technologies in the development of caves for tourism«. Postojna, 24. 10.
- *Show cave entrances: the case of Postojnska jama cave*. Predavanje na »4. International ISCA Congress: The use of modern technologies in the development of caves for tourism«. Postojna, 24. 10.
- *Morphology and sediments in the Rov novih podpisov gallery*. Sovodenje ekskurzije v Postojnsko jamo, »4. International ISCA Congress«, Postojna, 24. 10.
- *Razvoj vhodnih delov Postojnske jame, posebej Rova novih podpisov*. Predavanje za jamske vodnike pri Postojnski jami, Postojna, 25. 11.

Janez Mulec

- *Aseptično vzorčevanje v jamah*. Ekскурzija za študente biologije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za biologijo, Škocjanske jame, 8. 3.
- *Mikroorganizmi v nekaterih kraških pojavih*. Za učitelje in študente geografije, Postojna, 12. 4.
- *Človeška ribica*. RTV SLO, Val 202, oddaja *Nedeljski izlet*, Postojna, 14. 6.
- *Rakov Škocjan*. Ekскурzija v Rakov Škocjan za člane Društva švedskih antropologov in geografov, Rakov Škocjan, 18. 6.

Metka Petrič

- *Uporaba in varstvo kraških voda*, *Studio Proteus* (novinarka G. Brovč), Postojna, 27. 3.
- *Internationally shared groundwater resources in Slovenia*, predstavitev na delavnici »Sustainable utilisation, management and protection of internationally shared groundwater resources in SEE countries«, Zagreb, Hrvaška, 27. 6.
- *Projekt COST 621 »Gospodarjenje z obalnimi kraškimi vodonosniki«*, predstavitev posterja na 1. slovenskem geološkem kongresu, Črna na Koroškem, 10. 10.

Tanja Pipan

- *Danes oblikujemo jutri: Slovenska pobuda za trajnostni razvoj (Umanotera)*, predstavitev na delavnici, Ljubljana, 12. 3.
- *Distribution patterns of copepods (Crustacea: Copepoda) in percolation water in the karst caves in Slovenia*, plakat predstavljen na simpoziju »the 8th International Conference on Copepoda«, Kelung, Taiwan, 21.–26. 7.
- *Postojnska, Črna jama, sovođenje ekskurzije v okviru simpozija »Razvoj krasa: od predkrasa do izginotja«*, Postojna, 17. 9.

Nataša Ravbar

- *Kitajska*, strokovno predavanje na Ljubljanskem geografskem društvu, Ljubljana, 12. 2.
- *Kitajski kras I*, radijska oddaja, 5. 12., 16. 12., Radio Slovenija, Tretji program, Program Ars.
- *Kitajski kras II*, radijska oddaja, 12. 12., 17. 12., Radio Slovenija, Tretji program, Program Ars.
- *Karst types and terminology in South China*, poster na 10. mednarodni krasoslovni šoli, Postojna, 25.–28. 6.
- *Pivo po 5*. Oddaja *Gori doli naokoli*, 25. 8., Ljubljana, Radio Slovenija, Val 202.
- *Med sardinskimi ovčami*. Oddaja *Gori doli naokoli*, 1. 9., Ljubljana, Radio Slovenija, Val 202.
- *Plezanje po granitnih prodnikih, večjih od človeka*.

Oddaja *Gori doli naokoli*, 8. 9., Ljubljana, Radio Slovenija, Val 202.

Tadej Slabe

- *Kraški pojavi in kamnine na krasu*, predavanje za učence Osnovne šole Dobrova, 15. 4.
- *Lithologic and Morphological Properties and Rock Relief of the Lunan Stone Forests*, poster na Mednarodni konferenci »Evolution of karst«, Postojna, 17.–21. 9.

Stanka Šebela

- *Suggestion for some examples of geological heritage, Škocjanske Jame Caves and Postojnska Jama Cave System*. Predavanje v soavtorstvu z M. Knezom na 4th International ISCA Congress, Postojna, 23. 10.
- *Biodiversity in forests, INTERREG III A, Austria-Slovenia*. Predstavitev možne vključitve IZRK ZRC SAZU v predlagani projekt, Ljubljana, 29. 10.
- *Neotektonika v sistemu Postojnskih jam*. Poster na 8. strokovnem srečanju Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, 12. 12.

Nadja Zupan Hajna

- *Kras in kraški pojavi*, predavanje za 4. letnik Bežigradske gimnazije in dijake z Nizozemske, Postojna, 13. 3.
- *Jamski sedimenti*, Izobraževanje jamskih vodnikov, Postojna, 18. 3.
- *Karbonatni klastični sedimenti v jamah*, predavanje za učitelje geografije srednjih šol, Postojna, 12. 4.
- *Kras v Sloveniji*, za naravoslovni krožek 7. in 8. razreda OŠ Jelšane, Postojna, 10. 5.
- *Kras na vojaškem poligonu Poček*, Tednik, TV Slovenija (novinar J. Brus), Ljubljana, 16. 5.
- *Osovinška jama, the cave in isolated karst in the east of Slovenia*, poster na 10. mednarodni krasoslovni šoli, Postojna, 26.–28. 6.
- *Geology and karst of Slovenia*, za študente geografije z University of Technology Darmstad, Nemčija, Postojna 19. 8.
- *Chemical weathering of limestones and dolomites in a cave environment*, poster na mednarodni konferenci Evolution of karst, Postojna, 17.–21. 9.
- *Postojna cave system*, sovođenje ekskurzije po Postojnski jami na mednarodni konferenci Evolution of karst, Postojna, 17. 9.
- *Relation between atochthonous chemical and mechanical erosion during karst cave development*, poster na »Carpatho-Balkan Workshop on Environmental change impacts in the Carpatho-Balkan Region«, Paklenica–Starigrad, Hrvaška, 23.–27. 9.
- *First research of submarine springs in front of Izola*

- *preliminary results*, poster v soavtorstvu z J. Žumrom na »Carpatho-Balkan Workshop on Environmental change impacts in the Carpatho-Balkan Region«, Paklenica-Starigrad, Hrvaška, 23.-27. 9.
- *Speleomorfološke in geološke značilnosti Beško-ocizelskega jamskega sistema*, referat na 1. slovenskem geološkem kongresu, Črna na Koroškem, 10. 10.
- *Prve ugotovitve raziskav podmorskih izvirov pred Izolo*, poster v soavtorstvu z J. Žumrom na 1. slovenskem geološkem kongresu, Črna na Koroškem, 9.-11. 10.
- *4. mednarodni kongres ISCA*, vodenje znanstvenega dela kongresa, Postojna, 21.-27. 10.
- *Karst and caves in Slovenia*, referat na 4. mednarodnem kongresu ISCA, Postojna, 22. 10.
- *Cerkniško jezero in Rakov Škocjan, vodenje ekskurzije v okviru 4. mednarodnega kongresa ISCA*, Postojna, 22. 10.
- *Postojnska, Črna in Pivka jama, sovođenje ekskurzije v okviru 4. mednarodnega kongresa ISCA*, Postojna, 24. 10.
- *Kras in Škocjanske jame, sovođenje ekskurzije v okviru 4. mednarodnega kongresa ISCA*, Postojna, 25. 10.
- *4. mednarodni kongres ISCA*, Radio Slovenija 1. program (novinar Škrlj), Ljubljana, 21. 10.
- *Namen 4. mednarodnega kongresa ISCA*, Radio 94, Dogodki (novinarica R. Vase), Postojna, 19. 10.
- *Klastični sedimenti na krasu v okolici Kozine, predstavitev na ekskurziji Sekcije za sedimentarno geologijo z naslovom Geologija kraškega roba na avtocesti med Kozino in Serminom*, 15. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Franci Gabrovšek

- Univerza v Bremnu, Nemčija, 3.-21. 4.: modelske raziskave zakrasevanja in priprava znanstvenih člankov.
- Kras v Grčiji, Atika in Peloponez, v okviru projekta št. 2001-22 *Varovanje podzemnih vodnih virov in preučevanje ranljivosti na krasu Grčije in Slovenije*, 17.-23. 3.: ogled terena in predavanje na National and Kapodistrian University of Athens, Department of Geology, Atene.
- Kras v okrožju Luoping, provinca Yunnan, v okviru projekta *Karst areas ecological changes and its reconstruction - a case study*, Yunnan, Kitajska, 6.-17. 5.: ogled terena.

Martin Knez

- Delo na kitajskem krasu, Yunnan, Kitajska, 6.-

17. 5.: geološko proučevanje ter značilnosti kraške morfologije.

- Sestanek upravnega odbora skupine CHANGES (sodelovanje štirih UNECSO IGCP projektov: IGCP 413, IGCP 459, IGCP 464, IGCP 448), Rim, Italija, 21.-22. 11.

Janja Kogovšek

- 11th Management Committee Meeting and joint WG Meetings za COST 621, European Commission COST, Debrecen, Madžarska, 14.-16. 3.: udeležba na sestanku upravnega odbora in delo po skupinah.
- 12th Management Committee Meeting za COST 621, European Commission COST, Cassis, Francija, 14.-16. 11.: udeležba na sestanku upravnega odbora.
- Geografski inštitut iz Kunminga, Yunnan, Kitajska, 6.-17. 5.: proučevanje značilnosti kraških voda.

Andrej Kranjc

- Meeting of Representatives of the European Research Councils for the Humanities, København, Danska, 11. 3.: udeležba kot predstavnik Slovenije.
- Kras v Grčiji, Atika in Peloponez, v okviru projekta št. 2001-22 *Varovanje podzemnih vodnih virov in preučevanje ranljivosti na krasu Grčije in Slovenije*, 17.-23. 3.: ogled terena in predavanje na National and Kapodistrian University of Athens, Department of Geology, Atene.
- 10th Management Committee Meeting za COST Action 620, Dubrovnik, Hrvaška, 18.-21. 4.: udeležba na sestanku.
- ALCADI 2002 - 6th International Symposium on History of Speleology and Karstology in Alps, Carpathians and Dinarides, Gorica, Italija, 29. 4.: udeležba in predavanji na simpoziju.
- Kras v okrožju Luoping, provinca Yunnan, v okviru projekta *Karst areas ecological changes and its reconstruction - a case study*, Yunnan, Kitajska, 6.-17. 5.: ogled terena in predavanje na Yunnanški univerzi, Geografski oddelek, Kunming.
- »The 18th International Symposium Theoretical and Applied Karstology«, Băile Herculane, Romunija, 24.-28. 5.: udeležba in predavanje na simpoziju.
- »International Conference Natural and cultural landscapes - the geological foundation«, Dublin, Irska, 9.-11. 9.: udeležba in predavanje na konferenci.
- »Conference The contribution of the Humanities to the general objectives of the European Union«, Odense, Danska, 3.-4. 10.: udeležba kot predstavnik Slovenije.

- 11th Management Committee Meeting za COST Action 620, Atene, 10.–13. 10.: udeležba na sestanku.
- Workshop »New Approaches in History in South-east Europe: What Can Research Policies Contribute?«, Gradec, Avstrija, 7.–8. 12.: udeležba in predavanje.

Andrej Mihevc

- »21st speleological school Cieszyn – Macocha«, Poljska, Češka, 7.–13. 2.: udeležba in terensko delo.
- Študijsko potovanje in delo na School of Earth Sciences and Geography in Air Photo Archive, Keele, Velika Britanija, 24. 2.–2. 3.: delo v arhivu.
- Projekt *AQUADAPT*, 1st Consortium meeting. Alicante, Španija, 15.–17. 3.: udeležba na sestanku.
- Kras Hercegovine, Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 4.–23. 6.: terensko delo.
- »2002 Samcheok international cave expo«, Ekskurzija po jamah, Koreja, 11.–13. 6.: udeležba in sodelovanje.
- UIS Bureau Annual Meeting. Samcheok, Koreja, 8.–10. 6.: udeležba kot nacionalni predstavnik in tajnik UIS.
- »Carpato-Balkan Workshop on Environmental change impacts in the Carpatho-Balkan Region«, Paklenica-Starigrad, Hrvaška, 24. 9.: udeležba in predavanje.
- Projekt *AQUADAPT*, 2nd Consortium meeting. Montpellier, Francija, 25.–27. 10.: udeležba na sestanku.

Metka Petrič

- 10th Management Committee and Working Groups Meeting za COST Action 621, European Commission COST, Debrecen, Madžarska, 14.–16. 3.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.
- Geografski inštitut iz Yunnana, Kunming, Kitajska, 6.–17. 5.: hidrogeološke raziskave.
- 11th Management Committee and Working Groups Meeting za COST Action 621, European Commission COST, Cassis, Francija, 15.–16. 11.: udeležba na sestanku upravnega odbora, delo po skupinah.

Tanja Pipan

- »The 8th International Conference on Copepoda«, Keelung, Taiwan, 21.–26. 7.: udeležba na mednarodnem simpoziju.

Nataša Ravbar

- 21. mednarodna speleološka šola, Cieszyn, Poljska, 6.–13. 2.

- Projekt *AQUADAPT*, 2nd Consortium meeting, Montpellier, Francija, 25.–27. 10.

Tadej Slabe

- Delo na kitajskem krasu, A. Kranjc, M. Petrič, F. Gabrovšek, J. Kogovšek, M. Knez in T. Slabe, 6.–17. 5.: raziskovanje na krasu osrednjega dela Yunnana, med mestoma Kunming in Luoping
- Proučevanje starih hidrotermalnih jam v Provenči in izvirov pod visokimi kraškimi planotami, 25. 10.–5. 11.

Stanka Šebela

- »Active faults: analysis processes and monitoring«, 2nd workshop COST Action 625, Camerino, Italija, 3.–4. 5.: udeležba na mednarodni delavnici.
- »4th meeting of Working Grup 2 'Methodology and Instrumentation'«, COST Action 625, Camerino, Italija, 3. 5.: udeležba na sestanku.
- »4th meeting of Working Grup 1 'Active Tectonics'«, COST Action 625, Camerino, Italija, 4. 5.: udeležba na sestanku in strokovno delo.
- »5th Managing Committee meeting of COST Action 625«, Camerino, Italija, 5. 5.: udeležba na sestanku.
- Študijski obisk pri dr. I. D. Sasowskem, University of Akron, Ohio, ZDA, 8.–17. 5.: skupno delo na projektu, paleomagnetne analize jamskih sedimentov na University of Pittsburgh, ZDA.

Nadja Zupan Hajna

- Češki in Moravski kras, Mednarodno sodelovanje s Češko, 29. 4.–4. 5.
- »Carpato-Balkan Workshop on Environmental change impacts in the Carpatho-Balkan Region«, Paklenica-Starigrad, Hrvaška, 23.–27. 9.

PEDAGOŠKO DELO

Franci Gabrovšek

Fizikalno kemične osnove temeljnih procesov na krasu, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Martin Knez

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij program Krasoslovje, letni semester 2001/02.

Andrej Kranjc

Osnove krasoslovja in regionalno krasoslovje, predava-

vaja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Zgodovina raziskovanja in teorij o krasu, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Kras, predavanja, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, dodiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Geografija krasa, predavanja, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, dodiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Andrej Mihevc

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Kras, predavanja, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, dodiplomski študij, šolsko leto 2001/02.

Metka Petrič

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, šolsko leto 2001/2002.

Tadej Slabe

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, poletni semester 2001/02.

Osnove krasoslovja in regionalno krasoslovje, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, poletni semester 2001/02.

Stanka Šebela

Osnove geologije, geomorfologije in hidrologije krasa, predavanja, Fakulteta za humanistične študije Koper, podiplomski študij, zimski semester 2001/02.

MENTORSTVO

Andrej Kranjc je bil somentor mlademu raziskovalcu Janezu Mulcu (Inštitut za raziskovanje krasa), podiplomskemu študentu Marku Simiču (Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire) in dvema diplomantom (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

Andrej Mihevc je bil mentor podiplomski študentki Nataši Ravbar (Inštitut za raziskovanje krasa), in Urošu Stepišniku (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), somentor podiplomski študentki Mateji Bavdež (Oddelek za Zgodovino, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) in enemu diplomantu (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

Tadej Slabe je inštitutski mentor mladi raziskovalki Nataši Ravbar.

Stanka Šebela je bila inštitutska mentorica doktorandki mag. Tanji Pipan. 4.–15. 11. je bila mentorica študentu geologije Juretu Hočevarju (NTF, Geologija, Ljubljana), ki je na IZRK ZRC SAZU opravljal prakso.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

GABROVŠEK, Franci, DREYBRODT, Wolfgang, ROMANOV, Douchko. Karstification below dam sites: a model of increasing leakage from reservoirs. *Environ. geol. (Berl.)*, 2002, letn. 42, str. 518-524.

GABROVŠEK, Franci, ROMANOV, Douchko, DREYBRODT, Wolfgang. Interaction of fracture and conduit flow in the evolution of karst aquifers. V: MARTIN, Jonathan B. (ur.), WICKS, Carol M. (ur.), SASOWSKY, Ira D. (ur.). *Hydrogeology and biology of post-Paleozoic carbonate aquifers: proceedings of the symposium Karst Frontiers: Florida and Related Environments, March 6 through 10, 2002, Gainesville, Florida*, (Special publication, 7). Charles Town: Karst Waters Institute, cop. 2002, str. 38-43. <http://www.karstwaters.org/publications/pub7.htm>

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Unroofed caves are an important feature of karst surfaces: examples from the classical karst. *Z. Geomorphol.*, 46, št. 2, str. 181-191, ilustr.

KOGOVŠEK, Janja. Multiparameter observations of the Reka flood pulse in March 2000 = Večparametersko spremljanje poplavnega vala Reke marca 2000. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 61-73, ilustr.

KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka. Podzemno raztekanje vode iz ponora Tržišnice (JV Slovenija) = Underground water flow from the Tržiščica sinking stream (SE Slovenia). *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 75-91, ilustr.

KRANJC, Andrej. Anthron Society (Postojna 1889 - 1911), the beginning of organised speleology in Slovenia = Društvo Anthron (Postojna 1889 - 1911), začetek organizirane speleologije na Slovenskem. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 223-232, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

KRANJC, Andrej, MIKOŠ, Matjaž, MATIČIČ, Branivoj, MÜLLER, Jakob, RAKOVEČ, Jože, ROŠ, Miljenko, BRILLY, Mitja. Hidrološko izrazje = Terminology in hydrology. *Acta hydrotech.*, 2002, vol. 20, št. 32, str. 3-324.

MULEC, Janez, STARČIČ, Marjanca, ŽGUR-BERTOK, Darja. F-like plasmid sequences in enteric bacteria of diverse origin, with implication of horizontal transfer and plasmid host range. *Cur Microbiol.*, 2002, vol. 44, no. 4, str. 231-235.

MULEC, Janez, ZALAR, Polona, ZUPAN HAJNA, Nadja, RUPNIK, Maja. Screening for culturable microorganisms from cave environments (Slovenia) = Proučevanje mikroorganizmov iz jamskih okolij (Slovenija) z gojitvenimi tehnikami. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 177-187, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>.

RAVBAR, Nataša. Kitajska kraška terminologija (Na izbranih primerih iz tropskega in subtropskega krasa) = Chinese karst terminology (Examples from tropical and subtropical karst). *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 189-208, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Origin of fine-grained carbonate clasts in cave sediments = Izvor drobnnozrnatih karbonatnih klastov v jamskih sedimentih. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 2, str. 115-137, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

Strokovni članek

GABROVŠEK, Franci, KUNAVAR, Jurij. Alpine karst of Kanin massif, Geographical position. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002, str. 1, ilustr.

GABROVŠEK, Franci. Alpine karst of Kanin massif, Hydrology. Str. 6-8, ilustr. Speleology. Str. 9-11, ilustr. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002.

KNEZ, Martin, PAVLOVEC, Rajko. Cave in Slovenia, Skocjanske jame. *ProGeo News*, 2002, no. 1, str. 5-7, ilustr. <http://www.sg-use/hotell/progeo/>.

KNEZ, Martin. Skocjanske jame caves, Geology of Skocjanske jame. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002, str. 3-4.

KOGOVŠEK, Janja. Skocjanske jame caves, Deposition of sinter in Skocjanske jame. Str. 4-5. Postojnska jama cave system, Polluted percolating water in Kristalni rov. Str. 17-18. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide*

de booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002.

KRANJC, Andrej. 10 Years of International Karstological School "Classical Karst" (1993-2002). *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 3, str. 7-14, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>

MIHEVC, Andrej. Kras plateau and High Dinaric karst, Dinaric karst. Str. 1-2. Kras plateau and High Dinaric karst, Divaški kras. Str. 3. Postojnska jama cave system, Geographic position and morphology (Point 1). Str. 3-5, ilustr. Škocjanske jame caves, Morphology and development of Skocjanske jame cave. Str. 5-7, ilustr. Škocjanske jame caves, Unroofed cave at Lipove doline. Str. 7-9, ilustr. Škocjanske jame caves, Collapse dolines of Divaški kras. Str. 9-10, ilustr. High Dinaric karst, Trnovski gozd. Str. 12-13, ilustr. High Dinaric karst, Čepovanski dol. Str. 13-15, ilustr. Postojnska jama cave system, U/Th datation of the collapse processes on Velika Gora (Point 4). Str. 14-15, ilustr. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002.

PETRIČ, Metka. Kras plateau and High Dinaric karst, Hydrogeology of the Kras. Str. 2, ilustr. High Dinaric karst, Hydrology of the area. Str. 10-12, ilustr. The Divje jezero spring. Str. 12-13, ilustr. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002.

PIPAN, Tanja. Postojnska jama cave system, Biodiversity (Points 2, 5). V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002, str. 18-20.

RAVBAR, Nataša. Fengcong, fenglin in shilin. *Geogr. obz.*, 2002, letn. 49, št. 4, str. 3-8.

SLABE, Tadej, KRANJC, Andrej. L'Institut pour la Recherche sur le Karst -IZRK : (Postojna, Slovénie). *Karstologia*, 2002, no. 39, str. 55-56, ilustr.

SLABE, Tadej. Postojnska jama cave system, Rock relief (Point 8). V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002, str. 15-17, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Postojnska jama cave system, Geology (Points 3, 4, 7, 8). Str. 6-14, ilustr. Postojnska jama cave system, History of exploration and tourism (Point 7). Str. 20-22. V: GABROVŠEK, Franci. *Programme and guide booklet for the excursions : evolution of Karst: from Prekarst to Cessation, september, 17th-21st, 2002*. Postojna: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

KNEZ, Martin, KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka, KOMPARE, Boris, ATANASOVA, Nataša, BABIČ, Renato, PANJAN, Jože, BULC, Tjaša, CERAR, Uroš, RODIČ, Primož, PINTAR, Marina. Odvodnja avtocest in zaščita voda : analiza delovanja čistilnega objekta na krasu. V: VILHAR, Matija (ur.). 6. slovenski kongres o cestah in prometu, Portorož, 23.-25. oktobra 2002. *Zbornik referatov*. Ljubljana: Družba za raziskave v cestni in prometni stroki Slovenije, 2002, str. 93-102.

KOGOVŠEK, Janja, BRILLY, Mitja, MIKOŠ, Matjaž, PETKOVŠEK, Gregor, ŠRAJ, Mojca, DROBNE, Damjana, ŠTRAVŠ, Luka. The Experimental monitoring of water regime in the Reka river = Eksperimentalna opazovanja vodnega režima na reki Reki. *Acta carsol.* [Online ed.], str. 65-74, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>. in V: KRANJC, Andrej (ur.). *Monitoring of karst caves*, (Acta carsologica, vol. 31, no. 1). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstveno-raziskovalni center SAZU, Inštitut za raziskovanje krasa, 2002, str. 65-74, ilustr.

KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka, URBANC, Janko. Projekt ČOST 621 "Gospodarjenje z obalnimi kraškimi vodonosniki" = Action COST 621 "Groundwater management of coastal karstic aquifers". *Geologija*, 2002, 45, 2, str. 479-484, ilustr.

KRANJC, Andrej, OPARA, Bogdan. Temperature monitoring in Skocjanske jame caves = Opazovanje temperature v Skocjanskih jamah. *Acta carsol.* [Online ed.], str. 85-96, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>. in V: KRANJC, Andrej (ur.). *Monitoring of karst caves*, (Acta carsologica, vol. 31, no. 1). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstveno-raziskovalni center SAZU, Inštitut za raziskovanje krasa, 2002, str. 85-96, ilustr.

MIHEVC, Andrej, BOSÁK, Pavel, HERCMAN, Helena, PRUNER, Petr. High-resolution magnetostratigraphy of speleothems from Snežna jama, Kamnik-Savinja Alps, Slovenia = Podrobna magnetostratigrafska analiza sige iz Snežne jame, Kamniško-Savinjske alpe, Slovenija. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 3, str. 15-32, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>.

MIHEVC, Andrej, BOSAK, Pavel, PRUNER, Petr, VOKAL, Barbara. Fossil remains of the cave animal Marifugia cavatica v brezstropi jami v kamnolomu Črnotiče v zahodni Sloveniji = Fossil remains of the cave animal Marifugia cavatica in the unroofed cave in the Črnotiče quarry, W Slovenia. *Geologija*, 2002, 45, 2, str. 471-474, ilustr.

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Distribution patterns of copepods (Copepoda: Crustacea) in percolating water of the Postojnska jama cave system (Slovenia). V: *Abstract book*. [s.l.]: The World Association of Copepodologists (WAC), 2002, str. 137.

PIPAN, Tanja, BRANCELJ, Anton. Distribution patterns of copepods (Crustacea: Copepoda) in percolation water

in the karst caves in Slovenia. V: LATELLA, Leonardo (ur.), MEZZANOTTE, Enrico (ur.), TAROCCO, Marco (ur.). Abstracts of the 16th international symposium of biospeleology; 2002 Sep 8-15; Verona. *Abstracts*. Verona: Société Internationale de Biospéologie, 2002, str. 86-87.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Osovnika jama, the cave in isolated karst in the east of Slovenia = Osovnika jama, jama osamelega krasa vzhodne Slovenije. *Acta carsol.*, 2002, letn. 31, št. 3, str. 75-87, ilustr. <http://www.zrc-sazu.si/izrk/carsolog.htm>.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

KNEZ, Martin, KOGOVŠEK, Janja, KOMPARE, Boris, ATANASOVA, Nataša, BULC, Tjaša, CERAR, Uroš, PANJAN, Jože, PETRIČ, Metka, PINTAR, Marina, RODIČ, Primož. Zaščita hidrosfere pred spiranjem in dreniranjem z avtocest. V: GREGORIČ, Matej (ur.), KRULEC, Aleš (ur.), HOLOBAR, Andrej (ur.). *Varstvo in kvaliteta pitne vode : zbornik seminarja*, 18. 04. 2002. Ljubljana: Inštitut za sanitarno inženirstvo, 2002, str. 60-68, ilustr.

ŠEBELA, Stanka. Neotektonika v sistemu Postojnskih jam. V: KUCHAR, Miran (ur.), BRILLY, Mitja (ur.). *Raziskave s področja geodezije in geofizike 2002: zbornik predavanj*. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, 2002, str. 5-9, ilustr.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Excursions guide book. V: ZUPAN HAJNA, Nadja (ur.). *The use of modern technologies in the development of caves for tourism : excursions guide book & abstracts*. Postojna: Postojnska jama, turizem: Karst Research Institute ZRC SAZU, 2002, str. 1-25, ilustr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

GABROVŠEK, Franci, DREYBRODT, Wolfgang. Basic processes and mechanisms governing the evolution of karst. V: GABROVŠEK, Franci (ur.). *Evolution of karst: from prekarst to cessation*, (Carsologica). Postojna: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU; Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 115-154, ilustr.

KNEZ, Martin, SLABE, Tadej. Lithologic and morphological properties and rock relief of the Lunan stone forest. V: GABROVŠEK, Franci (ur.). *Evolution of karst: from prekarst to cessation*, (Carsologica). Postojna: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU; Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 259-266, ilustr.

KRANJC, Andrej. Geologija in geomorfologija. Str. 19-25, ilustr. Hidroloske značilnosti. Str. 27-37, ilustr. Speleologija. Str. 39-43, ilustr. V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izginja : monografija o Cerkljanskem jezeru*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002.

MIHEVC, Andrej, ŠPES, Metka, OROŽEN ADAMIČ, Milan, REJEC BRANCELJ, Irena. Posegi v občutljive

ekosisteme. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi*. Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 86-95, zvd.

ZUPAN HAJNA, Nadja. Chemical weathering of limestones and dolomites in a cave environment. V: GABROVŠEK, Franci (ur.). *Evolution of karst: from pre-karst to cessation*, (Carsologica). Postojna: Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU; Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 347-356, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka. Ogroženost kraškega sveta. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi*. Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 170-183.

KRANJC, Andrej. Zgodovinski pregled in opis jam. Str. 42-57, ilustr. Klima, geologija in geomorfologija. Str. 58-65, ilustr. V: DEBEVEC, Albin, PERIC, Borut, TURK, Peter. *Park Škocjanske jame*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2002.

KRANJC, Andrej. Historical overview and description of the caves. Str. 42-57, ilustr. Climate, geology and

geomorphology. Str. 58-65, ilustr. V: DEBEVEC, Albin, TURK, Peter, PERIC, Borut. *The Škocjan Caves Regional Park*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2002.

KOGOVŠEK, Janja, PETRIČ, Metka. Ogroženost kraškega sveta. V: UŠENIČNIK, Bojan (ur.). *Nesreče in varstvo pred njimi*. Ljubljana: Uprava RS za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo, 2002, str. 170-183.

MONOGRAFIJE in DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

PETRIČ, Metka. *Characteristics of recharge-discharge relations in Karts aquifer*, (Zbirka Carsologica). Postojna: Inštitut za raziskovanje krasa, ZRC SAZU, Založba ZRC, 2002. 154 str., ilustr.

Strokovna monografija

KRANJC, Andrej. *Annotated bibliography of karst publications*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2001-2002. Zv. <9-10>.

SUMMARY

We successfully pursued our mission and aims to develop a research and study karstological centre. We deepened our basic knowledge of karst, its formation, development and waters that shape it. This knowledge is essential to recognize and safeguard our natural heritage and to reasonably plan the life on karst and to exploit karst properties. Our basic programme is called Karst Research, and additional project Origin and development of karst caves. We are directly included into planning and implementation of interventions in karst by projects Karst phenomena in the motorway layout.

By numerous international projects and in co-operation with karstologists from most karst countries we set up current ideas related to karst: 5th FP AQUADAPT - Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing conditions at catchment scale; A co-evolutionary approach, INCO-COPERNICUS - Sustainable management of groundwater in karstic environments (STALAGMITE); COST 620 - Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers; COST 621 - Groundwater management of coastal karstic aquifers; COST 625 - 3-D monito-

ring of active tectonic structures; Determination of neotectonics in karst caves with palaeomagnetic analyses of cave sediments - in co-operation with karstologists from USA; Protection of underground water sources and vulnerability studies in karst of Greece and Slovenia; ALIS link 55 - Sustainable management of groundwater in karstic environments; Karst areas ecological conservation and its reconstruction - a case study of Zhongshan township, Luoping country; The caves in Shilin as traces of its evolution; Kras, global description and sustainable management with heritage, PROTEUS programme; Geochronological study of flowstone and its applicability to study paleoclimatic changes, sea-level changes and tectonic karst development in Slovenia - Pole-Equator-Pole project; IGCP - UNESCO Project No. 448 - World correlation of karst geology and its relevant ecosystem (World correlation of karst ecosystem); Hydrological-hydrogeological-geological analyses of water budget in karst: Slovene-Croatian project in GEC, Group of European Charophytologists; Evolution of karst and caves based on study of cave fills, Slovenia; Dinaric karst.

ZNANSTVENI SVET

Mag. Irena Debeljak, dr. Špela Goričan, mag. Adrijan Košir, akad. dr. Mario Pleničar (predsednik), akad. dr. Dragica Turnšek.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: dr. Špela Goričan, znanstvena sodelavka.

Raziskovalna asistenta: mag. Irena Debeljak (od l. 6.), mag. Adrijan Košir.

Mladi raziskovalec: Andrej Šmuc.

Višja tehnica: Kata Cvetko - Barić.

Samostojni tehnik: Tomislav Popit (od l. 12.).

TEMELJNE RAZISKAVE

Paleontologija in sedimentarna geologija

Vodja raziskovalnega programa: Š. Goričan.

Sodelavci: I. Debeljak, A. Košir, A. Šmuc, K. Cvetko - Barić.

V okviru naloge *Stratigrafija in sedimentologija jurskih in krednih plasti Julijskega pokrova* smo nadaljevali terenske raziskave na Mangartu in v dolini Triglavskih jezer. Izdelali smo geološko karto Mangartskega sedla in analizirali jurske in kredne mikrofaciese z obeh preiskanih območij.

Za ugotavljanje evolucije zgornjekrednih in paleogenskih karbonatnih platform smo raziskali paleokraški profil pri Koromačnu v Istri. Nadaljevali smo z raziskavami rizogenih kalkret v paleogenskih karbonatih v jugozahodni Sloveniji in opravili primerjalno študijo recentnih karbonatnih akumulacij v koreninskih sistemih v jugovzhodni Španiji.

Preliminarno smo raziskali izdanke zgornjekrednih Gosauskih plasti pri Stranica in fosilnega materiala, ki so ga nabrali amaterski zbiralci. V najdišču so

odkrili nekaj posameznih zob krokodilov in rib ter fragment kosti, za katerega smo na podlagi mikroskopske analize ugotovili, da najverjetneje pripada dinozavru. V izpirkih preperine iz Stranic smo našli tudi ostanke želv.

Pri raziskavah kvartarnih sesalcev smo ocenili, kakšna je bila umrljivost jamskega medveda v različnih obdobjih leta, v različnih starostnih skupinah in glede na spol živali. Na podlagi lanskoletnih analiz velikih vzorcev zob jamskega medveda iz dvanajstih različnih stratigrafskih horizontov v Divjih babah I, iz Mokriške jame in Potočke zijalke smo primerjali, v kolikšni meri je starostna in spolna struktura fosilne populacije odvisna od paleoekoloških in tafonomskih pogojev.

V okviru sodelovanja v francoskem projektu *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman* smo posneli 14 stratigrafskih profilov mezozojskega bazena Hawasina v Omanu in preliminarно datirali 205 vzorcev radiolarijskih rožencev s teh profilov. Detaljno smo obdelali jursko radiolarijsko favno s petih profilov v tektonski enoti Al Aridh.

Vodimo delo mednarodne skupine šestih radiolaristov *Lower Jurassic Working Group*, ki deluje v okviru združenja *INTERRAD (International Association of Radiolarian Paleontologists)*. Z 250 radiolarijskimi vrstami smo iz 26 profilov izdelali preliminarно conacijo za obdobje od pliensbachija do aalenija. Izbrani profili so iz Slovenije, Avstrije, Omana, Japonske in zahodne Severne Amerike. Preliminarna conacija je razdeljena na sedem radiolarijskih biocon, ki smo jih na podlagi profilov v Britanski Kolumbiji kalibrirali z amonitnimi bioconami.

Najdišče zgornjekrednih dinozavrov pri Kozini:

paleoekologija, tafonomija in stratigrafija

Vodja raziskovalnega projekta: V. Mikuž (NTF).

Sodelavci: I. Debeljak, A. Košir, K. Cvetko - Barić.

Kemično in mehansko smo preparirali več 100 kg breče z ostanki kopenskih vretenčarjev iz Kozine. Iz kamnine smo izolirali več kot 400 zob ornitopodov, teropodov in krokodilov ter nekaj izoliranih vretenec manjših reptilov in rib. Sistematsko smo analizirali različne morfofite zob ornitopodov in jih primerjali z materialom iz drugih zgornjekrednih najdišč v Evropi. Opravili smo študijo histologije, mineralogije in kemične sestave kosti različnih dinozavrov s pomočjo rentgenske difrakcijske analize in energijsko disperzivnega spektrometra (EDS) na vrstičnem elektronskem mikroskopu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Geološko-paleontološki nadzor v okviru varstva naravne dediščine na območju gradnje AC Vučja vas-Beltinci
Vodja: Š. Goričan.

Sodelavca: A. Košir, M. Culiberg (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU).

Zaključili smo raziskave na trasi avtoceste in pripravili poročilo.

Geološko-paleontološki nadzor na odseku hitre ceste Razdrto-Vipava

Vodja: A. Košir.

Sodelavca: T. Popit, K. Cvetko - Barić.

Razen na pobočju Rebrnic pod Nanosom v letu 2002 na trasi niso izvajali obsežnejših gradbenih del. V Rebrnicah smo posneli profil kvartarnih pobočnih sedimentov in debritev.

Paleontološka, stratigrafska in sedimentološka spremljava v okviru varstva naravne dediščine na odseku AC Klanec-Srmin: Predor Kastelec

Vodja: A. Košir.

Sodelavci: T. Popit, K. Cvetko - Barić, I. Debeljak, Š. Goričan.

Geološka spremljava je potekala hkrati z gradbenimi deli v predoru. V letu 2002 so izvrtali približno 1000 m predora. Vzorčevanje in dokumentiranje izdankov je potekalo v obeh ceveh predora, če je to dopuščalo trenutno izvajanje gradbenih in minerskih del v predoru. Vse dobljene terenske podatke smo vnašali na karto v merilu 1 : 2500 in prečne profile v merilu 1 : 100. Na večjih izdankih smo posneli profile v merilu 1 : 50. Pobrali smo 23 vzorcev karbonatov. Iz vzorcev smo izdelali 51 zbruskov in jih mikroskopsko sedimentološko in paleontološko analizirali. V laporju in lapornem apnenecu v vhodnem delu predora smo pobrali pet vzorcev za analizo planktonskih foraminifer in nanoplanktona. Vzorci so v fazi preparacije.

Paleontološka, stratigrafska in sedimentološka spremljava v okviru varstva naravne dediščine na odseku AC Klanec-Srmin: Trasa in objekti od km 11.500 do km 19.500

Vodja: A. Košir.

Sodelavci: T. Popit, K. Cvetko - Barić, I. Debeljak, Š. Goričan.

Na trasi avtoceste Klanec-Srmin smo kartirali useke na odseku med predorom Kastelec in Klancem ter pri Črnem kalu. Na trasi smo posneli štiri profile v zaporedju Alveolinsko-numulitnega apnenca in Prehodnih plasti. Iz vzorcev smo izdelali 97 zbruskov, ki so v fazi obdelave.

Opredelitev geoloških naravnih vrednot nacionalnega in lokalnega pomena: Julijska karbonatna platforma in Slovenski jarek

Vodja: Š. Goričan.

Sodelavci: A. Šmuc, A. Košir, I. Debeljak.

Izdelali smo fazno poročilo, v katerem smo območji Mangartskega sedla in Doline Triglavskih jezer opredelili kot geološki naravni vrednoti nacionalnega pomena.

Dinozavri Krasa in Istre

A. Košir, I. Debeljak, B. Otoničar (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU) in T. Popit so bili avtorji mednarodne razstave *Dinozavri Krasa in Istre* (Ljubljanski grad, 2. 4.–30. 9.), na kateri so bili predstavljeni najnovejši rezultati raziskav najdišč krednih dinozavrov v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem. Vzponredno z razstavo so bile organizirane učne delavnice (prikaz izkopavanj, preparacije in mikroskopije dinozavrskih ostankov) in likovni natečaj na temo Dinozavri. Razstavo si je ogledalo več kot 22.000 obiskovalcev.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižni fond se je povečal za 35 knjig in 227 zvezkov periodike, izposojenih je bilo 511 zvezkov. Izdelali in inventarizirali smo 720 zbruskov, 250 izpirkov in 1500 fotografij, posnetih na vrstičnem elektronskem mikroskopu.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- CNRS, Pariz, Francija - projekt: Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: *paleobiogeografske implikacije (Comparaison entre les faunes de vertébrés du Crétacé supérieur du Sud de la France et de Slovénie; implications paléobiogéographiques)* (program znanstveno-tehničnega sodelovanja preko MŠZŠ med Republiko Slovenijo in Republiko Francijo).
- Facultad de Ciencias del Mar, Universidad de Cadiz, Španija - projekt: *Mezozojska radiolarijska stratigrafija Betijskih Kordiljer in Dinaridov (Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Betic Cordillera and the Dinarides)* (program znanstveno-tehničnega sodelovanja preko MŠZŠ med Republiko Slovenijo in Kraljevino Španijo).
- Dipartimento di scienze geologiche, ambientali e marine, Università di Trieste, Italija - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary*

to the Middle Eocene in the Karst area (program Alpe Jadran).

- Eötvös Loránd University of Sciences, Budimpešta, Madžarska - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Geološko-paleontološki zavod, Prirodoslovno matematični fakultet, Zagreb, Hrvaška - projekt: *Paleobiological and paleoecological events in the time span from the Cretaceous/Tertiary boundary to the Middle Eocene in the Karst area* (program Alpe Jadran).
- Naturhistorisches Museum, Basel, Švica - tema: *Paleobiogeografija terciarnih bentičnih foraminifer*.
- Institut za geološka istraživanja, Zagreb, Hrvaška - projekt: *Mezozojski radiolariji* (medakademska izmenjava).
- Institut für Paläontologie, Universität Wien, Avstrija - projekt: *Eine hochalpine Jagdstation des Neandertalers: Die Počocka-Höhle in den Karawanken (Slowenien)*.
- Université Pierre et Marie Curie, Paris 6, Francija - projekt CNRS: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman (stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère)*.
- UNESCO - IGCP projekta: *Response of the ocean/atmosphere system to past global changes* (IGCP 286) in *Neritic events at the Middle-Upper Eocene boundary; Transtethys-Caribbean correlations and the genesis of faunal provinces* (IGCP 393).

OBISKI V INŠTITUTU

- Vlasta Čosović, Prirodoslovno matematični fakultet, Zagreb, Hrvaška: redni sestanki in terensko delo v okviru programa Alpe Jadran.
- Paola Beccaro, Università di Firenze, Italija: 6. 4.–13. 12.: izpopolnjevanje na področju jurske radiolarijske paleontologije in stratigrafije.
- Luis O'Dogherty, Universidad de Cadiz, Španija: 14.–24. 5.: sodelovanje v okviru bilateralnega slovensko-španskega projekta *Mezozojska radiolarijska stratigrafija Betijskih Kordiljer in Dinaridov (Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Betic Cordillera and the Dinarides)*.
- Eric Buffetaut, CNRS, Pariz, Francija: 14.–16. 6. in 27. 9.–6. 12.: ogled nahajališč krednih vretenčarjev v Sloveniji in v Istri ter pregled do sedaj prepariranega fosilnega inventarja z nahajališča pri Kozini, sodelovanje v okviru bilateralnega slo-

vensko-francoskega projekta *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije*.

- Elizabeth S. Carter, Portland State University, ZDA; Paulian Dumitrica, Université de Lausanne, Švica, Patricia A. Whalen, University of Arkansas, Fayetteville, ZDA, 2.–8. 9.: priprava kataloga in conacije spodnjekrednih radiolarijev.
- V. Paul Wright, Cardiff University, Velika Britanija, 16.–22. 9.: mentorski obisk pri Adrianu Koširju.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Irena Debeljak

- *Fossil population structure of the cave bear from Divje babe I site, Slovenia: Preliminary results*, predavanje na »8th International Cave Bear Symposium«, Kirchheim-Teck, Nemčija, 21. 9.
- *Ornithopod teeth from the Late Cretaceous vertebrate site at Kozina (SW Slovenia): some new findings*, predavanje na »Third Georges Cuvier Symposium«, Montbéliard, Francija, 29. 10.

Špela Goričan

- *Sedimentarna evolucija mezozojskega bazena Hawasina v Omanu*, predavanje, Sekcija za sedimentarno geologijo, Ljubljana, 10. 1.
- *Catalogue and biochronology of Pliensbachian to Aalenian Radiolaria*, predavanje na »6th International Symposium on the Jurassic System«, Mondello, Italija, 17. 9.
- *Triasni bazeni back-arc sistema severne Hrvaške*, predavanje, 1. slovenski geološki kongres, Črna na Koroškem, 10. 10.

Adrijan Košir

- *Pleistocenski debriti pri Selu v Vipavski dolini*, predavanje, 1. slovenski geološki kongres, Črna na Koroškem, 9. 10.
- *Dolomitisation and porosity pattern in Eocene hydrocarbon-stained limestones (Alveolina-Nummulites Limestone, SW Slovenia)*, predavanje, 1. slovenski geološki kongres, Črna na Koroškem, 9. 10.
- *Evolucija zgornjekrednih in paleogenskih sinorogenih karbonatnih platform v severozahodnih Dinariidih*, predavanje, 1. slovenski geološki kongres, Črna na Koroškem, 10. 10.
- *Geologija Kraškega roba na avtocesti med Kozino in Srminom*, predavanje, Sekcija za sedimentarno geologijo, Ljubljana 15. 11., in vodstvo ekskurzije na gradbišču avtoceste, 16. 11.

Andrej Šmuc

- *Geologija Kobariskega stola*, vodstvo ekskurzije, Sekcija za sedimentarno geologijo, Kobariski stol, 10. 5.
- *Jurassic sedimentology and subsidence history in the Julian Alps, W Slovenia*, predavanje na »6th International Symposium on the Jurassic System«, Mondello, Italija, 18. 9.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Irena Debeljak

- Kirchheim-Teck, Nemčija, 19.–23. 9.: udeležba na 8. mednarodnem simpoziju o jamskem medvedu.
- Montbéliard in Esperaza, Francija, 25. 10.–5. 11.: udeležba na 3. simpoziju Georges Cuviera in študijski obisk v muzeju dinosavrov.

Špela Goričan

- Oman, 12. 1.–3. 2.: terensko delo, projekt: *Anatomie et physiologie d'une marge continentale passive téthysienne: le laboratoire naturel de l'Oman (stratigraphie haute résolution, analyse de la subsidence, comportement thermo/mécanique de la lithosphère)*.
- Beograd, Jugoslavija, 13.–15. 2.: članica komisije na zagovoru magisterija Nevenke Djerić.
- Mondello, Italija, 11.–19. 9.: udeležba na 6. mednarodnem simpoziju o jurskem sistemu in predkongresni ekskurziji.

Adrijan Košir

- Beograd, Jugoslavija, 13.–15. 2.: udeležba na zagovoru magisterija Nevenke Djerić in študijski obisk pri dr. Rajki Radoičić.
- Južna Francija, 31. 5.–8. 6.: terensko delo v okviru bilateralnega slovensko-francoskega projekta *Primerjava zgornjekrednih vretenčarskih združb iz južne Francije in Slovenije: paleobiogeografske implikacije*.

Andrej Šmuc

- Mondello, Italija, 11.–19. 9.: udeležba na 6. mednarodnem simpoziju o jurskem sistemu in predkongresni ekskurziji.

MENTORSTVO

Špela Goričan je bila mentorica doktorandu Andreju Šmucu in somentorica doktorandki Paoli Beccaro z Univerze v Firencah.

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

DEBELJAK, Irena. Fossil population structure of the cave bear from Divje babe I site, Slovenia: Preliminary results. *Abh. Karst- Höhlenkd. A*, 2002, 34, str. 41-48.

DROBNE, Katica, ČOSOVIC, Vlasta, ROBINSON, Edward. Velike miliolide zgornje krede in paleogena skozi prostor in čas = Larger miliolids of the Late Cretaceous and Palaeogene seen through space and time. *Geologija*, 2002, 45, 2, str. 359-366, ilustr.

O'DOGHERTY, Luis, GORIČAN, Špela. Protunuma quadriperforatus n. sp., a new species of Jurassic Radiolaria. *Micro paleontology*, 2002, letn. 48, suppl. 1, str. 35-41, ilustr.

ŠMUC, Andrej, ČAR, Jože. Upper Ladinian to Lower Carnian sedimentary evolution in the Idrija-Cerkno region, Western Slovenia. *Facies*, 2002, letn. 46, str. 205-216, ilustr.

Strokovni članek

CIMERMAN, Franc. Pismo profesorja Necker-Saussura o železovih rudnikih na Kranjskem Alexandru Brongniartu = Extrait de la Lettre de M. le professeur Necker-Saussure a M. Alexandre Brongniart, au sujet des breches en même temps osseuses et ferrugineuses des mines de fer de la Carniole. *Proteus*, maj-jun. 2002, letn. 64, št. 9/10, str. 417-423, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

DEBELJAK, Irena. La structure d'âge de la population d'ours des cavernes a Divje babe I. V: TILLET, Thierry (ur.), BINFORD, Lewis R. (ur.). *L'ours et l'homme : actes du colloque international, Auberives-en-Royans, 1997*. Liege, 2002, str. 51-63, ilustr.

IZVEDENA DELA (DOGODKI)

Razstava

KOŠIR, Adrijan, DEBELJAK, Irena, OTONIČAR, Bojan, POPIT, Tom. *Dinozavri Krasa in Istre : razstava: Ljubljanski grad, 2. april - 30. september 2002*. Ljubljana, 2002.

SUMMARY

The research programme covers palaeontology of selected groups of organisms (Mesozoic Radiolaria, Cretaceous to Recent Foraminifera, Mesozoic and Palaeogene reef organisms, Mesozoic bivalves, Cretaceous vertebrates, Pleistocene Mammalia, and sedimentary geology of Mesozoic and Cenozoic carbonate platforms and basins. In 2001 the following topics were studied: Mesozoic radiolarian stratigraphy of the Hawasina Basin (Oman), Systematics and biochronology of Pliensbachian to Aalenian radiolarians, Cretaceous vertebrates from Slovenia, Mortality dynamics of cave bear, Jurassic and Cretaceous sedimentary evolution of the Julian

Nappe, Evolution of Late Cretaceous and Early Tertiary carbonate platforms during foreland basin development in NW Dinarides.

The institute works on two national research projects, funded by the Ministry of Education, Science and Sport, and collaborates in nine international projects. The results were presented at four scientific meetings and are published in six papers. The highlight of the year was the six-months international exhibition *Dinosaurs of Kras and Istria*, visited by more than 22.000 people from Slovenia and abroad.

ZNANSTVENI SVET

Dr. Metka Culiberg, **dr. Andraž Čarni**, **dr. Igor Dakskobler** (član in predsednik od 14. 6.), **akad. prof. d. d. r. Jože Maček**, **dr. Lojze Marinček** (član in predsednik do 14. 6.), **dr. Rajko Slapnik**, **dr. Branko Vreš**, **akad. dr. Mitja Zupančič**.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: dr. Andraž Čarni, višji znanstveni sodelavec.

Namestnik predstojnika: dr. Rajko Slapnik, višji znanstveni sodelavec.

Znanstvena svetnika: dr. Metka Culiberg, dr. Božidar Drovenik.

Višji znanstveni sodelavci: dr. Andraž Čarni, dr. Igor Dakskobler, dr. Rajko Slapnik.

Znanstveni sodelavec: dr. Branko Vreš.

Asistenti z magisterijem: mag. Valerija Babij, mag. Tatjana Celik, mag. Petra Košir, mag. Aljoša Pirnat, mag. Boštjan Surina, mag. Urban Šile.

Asistenti: Matjaž Kuntner (do 28. 2.), Aleksander Marinšek, Igor Zelnik.

Raziskovalnorazvojni sodelavec: mag. Andrej Seliškar.

Višji strokovni sodelavec: Vinko Žagar.

Strokovna sodelavca: Boško Čušin, Marjan Jarnjak.

Višja strokovna delavka: Olga Dežman Jokič.

Tajnica: Barbara Šuštar, Urška Sodec (do 19. 8.).

Samostojni tehnik: Boštjan Hren (do 8. 1.).

Tehnica: Olga Kardoš.

TEMELJNE RAZISKAVE

Flora, favna in vegetacija Slovenije in sosednjih območij

Vodja programa: A. Čarni.

Sodelavci: V. Babij, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, O. Dežman, B. Drovenik, B. Hren, M. Jarnjak, O. Kardoš, P. Košir, M. Kuntner, A. Marinšek, A. Pirnat, A. Seliškar, R. Slapnik, U. Sodec, B. Surina, U. Šile, B. Šuštar, B. Vreš, I. Zelnik, V. Žagar.

Floristične raziskave smo opravili na Krasu, Čavnu,

v Slovenski Istri, v zgornji savski dolini, okolici Domžal, ob Dravi, v Prekmurju in na Hrvaškem v okolici Fužin v Gorskem Kotorju s posebnim poudarkom na suhih traviščih, raznih oblikah mokrotnih habitatov in na drugotnih rastiščih, kjer smo preučevali predvsem ruderalne in neofitske vrste. Za taksonomske raziskave smo pričeli z zbiranjem herbarijskega materiala rodu *Hieracium*. Nadaljevali smo vegetacijska proučevanja ruševja v Karavankah in Julijskih Alpah ter zaraščanja kraških grmišč ter lipovij v Čičariji. Na Bovškem (dolina Učje, greben Polovnika, pobočja Debeljaka in Lemeža nad dolino Lepene, Muzci pod Bavskim Grintavcem, Strmarica nad Spodnjo Trento, pod Pihavcem nad planino Zajavor in nad dolino Belega potoka) smo preučevali montanske, altimontanske in subalpinske gozdove iz asociacij *Rhododendro hirsuti-Fagetum*, *Homogyno sylvestris-Fagetum*, *Polysticho lonchitis-Fagetum* in *Rhododendro-Laricetum deciduae*. Sestojke asociacije *Rhododendro hirsuti-Fagetum* smo raziskali tudi na Cerkljanskem (Mali in Veliki Njivč, Drnova). Na prisojnih pobočjih Črne prsti, Šostarja, Koble, Slatnika in Lajnarja smo popisali rastlinstvo nekdanjih senožeti in pionirskih smrekovih sestojev, ki te senožeti postopno zaraščajo. Enoletno vegetacijo razreda *Isoëto-Nanojuncetea* smo preučevali na prodiščih Drave in ob akumulacijskem jezeru pri Fužinah. Vegetacijo nizkih in prehodnih barij smo raziskovali na povirnih pobočjih Peči v Karavankah (predvsem asociacijo *Caricetum davallianae*) ter Uršlje gore (*Eleocharitetum pauciflorae*). Vegetacijo travišč iz razredov *Festuco-Brometea* in *Molinio-Arrhenatheretea* smo popisovali na Stenicah, v okolici Dramelj, na Krasu pri Opatjem selu, na južnih pobočjih Menine planine, v okolici Brežic, predgorju Sneznika, na Ljubljanskem barju ter ob Dragonji. V osrednji Istri smo popisovali tudi gozdne robove. Pod Slatnikom našli novo nahajališče v Sloveniji redke in evropsko pomembne alpske možine (*Eryngium alpinum*). V Breginjskem kotu smo nadaljevali s popisovanjem flore in dosedanje rezultate bomo v naslednjih mesecih strnili v magistrskem delu. V gorskih vaseh Zgornjega Posočja smo začeli preučevati združbe okopavin. Popisali smo loge in vrbovja ob Soči med Žago in Srpenico. Nadaljevali smo s podrobnimi raziskavami rastlinstva in rastja Črne prsti. Nova vrsta v flori te gore je skalni šaš (*Carex rupestris*).

V okviru paleovegetacijskih raziskav smo nadaljevali s palinološkimi raziskavami gozdnih profilov, s katerimi spremljamo sukcesivni razvoj gozdov in hkrati vpliv človeka na te gozdove. Profile smo kopali v pragozdu Pečke na Dolenjskem, ob vznožju Slavnika in v Julijskih Alpah v predelu Komne. Tudi

na Krasu smo naredili nekaj profilov, vendar so bili vzorci večinoma pelodno sterilni. Antrakotomske in karpološke analize številnih rastlinskih ostankov z arheoloških najdišč vse bolj dopolnjujejo in potrjujejo stopnje v razvoju gozdne vegetacije v zadnjih nekaj tisoč letih. Zanimive rezultate so dale analize lesnega oglja z arheoloških najdišč v okolici Murske Sobote, kjer se v razdobju od bronaste dobe (ca 3500 let BP) pa do zgodnjega srednjega veka (ca 1500–1200 let BP) opazi velik vpliv človeka na spremembe v sestavi gozda.

Temeljne favnistične raziskave hroščev smo nadaljevali delno v alpskem prostoru, v Slovenskih goricah in v Prekmurju. Del teh raziskav je bil usmerjen k proučevanju talne favne hroščev Slovenije. Zelo zanimive so bile raziskave hroščev s svetlobnimi pastmi. S to metodo lova smo našli veliko zanimivih favnističnih podatkov za favno hroščev Slovenije. Na ta način smo našli mnoge vrste, ki jih pri dnevnem lovu le težko dobimo. Velik poudarek je bil tudi na raziskavah vodnih hroščev v subpanonskem prostoru Slovenije. V okviru skupnih projektov inštituta smo raziskovali favno hroščev v pragozdnih rezervatih v Sloveniji, raziskave hroščev Škocjanskih jam in kali na Krasu. Veliko je bilo zbranih novih podatkov za favno Slovenije tudi v Prekmurju in Slovenskih goricah. Najbolj zanimiva je najdba vrste hrošča bolhača *Dibolia russica*, ki je bila do sedaj znana le iz Ukrajine, Belorusije in z Vinkovcev v Slavoniji. Zelo zanimiva je tudi najdba hrošča potapnika *Sprechus emarginatus*, ki je tudi prva najdba za favno Slovenije. Nadaljevali smo raziskave hroščev bolhačev Slovenije in pripravili za tisk favno te skupine hroščev. Začeli smo s pripravo in pisanjem publikacije *Gradivo za favno hroščev (Coleoptera) Slovenije*. Prva knjiga bo vsebovala podatke o pojavljanju in razširjenosti bolhačev (Chrysomelidae: Alticinae) v Sloveniji. V začetku leta 2003 lahko pričakujemo njen izid.

Raziskovali smo favno dnevnih metuljev na Primorskem, predvsem na sredozemskih flišnih brdih (Goriška Brda, Vipavska dolina, Koprška brda), na sredozemskih kraških planotah (Kras, Podgorski kras) in dinarskih planotah (Banjšice – Z in J obrobje, Trnovski gozd – J obrobje). Skartirali smo populacije barjanskega rjavčka *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 na Goriških Brdih, J obrobju Trnovskega gozda, na Krasu in Koprških brdih.

Nadaljevali smo z raziskavami troglobiontskega rodu *Zospeum* (Carychiidae) v Istri. Vzorčevali smo v jamah v okolici Poreča, Buzeta in Buj. Arealu razširjenosti rodu *Zospeum* smo dodali nova nahajališča v Sloveniji in severozahodni Hrvaški. Na osnovi zbranega materiala iz različnih malakoloških zbirk

ter v sodelovanju z dr. Aleksejem V. Kornijushinom s Humboldtove Univerze smo se lotili revizije sladkovodnih školjk iz družin Spheariidae v Sloveniji in na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Rezultat paleolitskih arheoloških sondiranj v jami Podjamca kraljeva pri Famljah so bili zbrani številni vzorci polžev, ki smo jih s sodelovanjem dr. Maria Manuela Giovannelli iz Museo Friulano di Storia Naturale analizirali ter vrstno in statistično ovrednotili. V podatkovno bazo malakološke zbirke Biološkega inštituta ZRC SAZU smo vnašali nove zapise in dopolnjevali posamezne podatkovne enote. Podatkovni bazi lokalitet smo dodali nove lokalitete, ki so bile plod raziskav v Regijskem parku Škocjanske jame, v pragozdovih Slovenije in v jamah v Istri, Kamniško-Savinjskih Alpah in drugod po Sloveniji ter Hrvaški. Poleg obdelave kart za potrebe različnih projektov smo zaključili pripravo vegetacijske karte gozdnih združb Slovenije 1:400.000 za tisk.

Biocenotska zgradba pragozdov Slovenije

Vodja: L. Marinček.

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, B. Hren, M. Jarnjak, P. Košir, A. Marinšek, A. Pirnat, R. Slapnik, B. Vreš, B. Surina, U. Šile, I. Zelnik.

V okviru projekta so bili preučeni in kartirani v merilu 1 : 5000 naslednji pragozdovi: Trdinov vrh, Velika Kopa, Krok, Pečka, Ravna gora, Strmec, Donačka gora, Krakovo, Rajhenavski pragozd in Šumnik. Raziskave vsebujejo poleg raziskav vegetacije tudi floristične in favnistične raziskave. Glede na skrajšano trajanje projekta bi bilo treba nekatere raziskave še dopolniti.

CRP Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije 1 : 50.000

Vodja: A. Čarni; *koordinator:* L. Marinček.

Sodelavci: V. Babij, B. Čušin, M. Jarnjak, A. Marinšek, P. Košir, U. Šile, I. Zelnik.

Zaključili smo obdelavo vegetacijske karte gozdnih združb Slovenije, List Novo Mesto 1 : 50.000, napisali komentar, kjer smo podrobneje predstavili vsako gozdno združbo. Vegetacijsko karto in besedilo komentarja smo že pripravili za tisk.

Flora, fauna in vegetacija Regijskega parka Škocjanske jame

Vodja projekta: R. Slapnik.

Sodelavci: A. Čarni, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, M. Jarnjak, O. Kardoš, P. Košir, A. Pirnat, A. Seliškar, B. Surina, U. Šile, V. Žagar, zunanji sodelavec: S. Polak.

V pomladanskem obdobju smo popisovali, vzorčevali in preverjali že dobljene rezultate raziskav dobljenih v preteklih dveh letih. Temu je sledila obdelava in sinteza podatkov ter izdelava zaključnega poročila in elaborata, kjer so bili predstavljeni izsledki vseh raziskav, ki so bile opravljene na območju regijskega parka v preteklosti in v zadnjih dveh letih.

Preučevanje podzemeljske favne v Istri (Jama Baredina, Pincinova in Markova jama) ter primerjava najdenih vrst živali s slovenskimi vrstami

Vodji projekta: R. Slapnik, M. Kerovec.

Sodelavci: T. Dolenc, D. Medaković, B. Martinčič, I. Ternjej, S. Gottstein.

Do izteka projekta (junij 2002) smo opravili še nekaj skupnih vzorčevanj v nekaterih jamah v Istri. Izmerjene so bile fizikalno-kemijske lastnosti vode ter jamskih sedimentov. Dobljeni rezultati, ki so plod zelo uspešnega medsebojnega sodelovanja, so bili predstavljeni v Hrvaških (Natura Croatica, Periodicum Biologorum) in tujih znanstvenih časopisih (Malak. Abh., Dresden – za Gastropoda, Crustaceana, Journal of Crustacean Biology – za Crustacea i dr.). Del rezultatov je tudi uvrščenih v doktorsko nalogo mag. Sanje Gottstein Matočec pod naslovom »Interspecijska i intraspecijska variabilnost podzemnih kozica roda *Troglocaris* u dinarskom kršu«, ki je v zaključni fazi. Vsi dobljeni rezultati so tudi uvrščeni v karto podzemnih biotopov Hrvaške in usklajeni z rezultati kartiranja po EMERALD klasifikaciji.

Sintaksonomska analiza pašenih, visokih, kratkotrajnih združb na opuščenih poljih v Sloveniji in Makedoniji in njihov sintaksonomski položaj v širših evropskih okvirih

Vodji projekta: A. Čarni, V. Matevski.

Sodelavec: M. Kostadinovski.

V okviru projekta smo spomladi vzorčili združbe, kjer dominira *Cardamine graeca* na Halkidiki. V poletnih mesecih smo na območju Pelisterja vzorčili

li vegetacijo, in sicer ob Brajčinski, Caparski, Ezerški in Magarevski reki, ob Sapunžici in Šemnici ter v okolici Golemozero.

Primerjava vegetacije gozdnih robov v Sloveniji in na Hrvaškem in njihov pomen pri zaščiti gozdnih ekosistemov

Vodji projekta: A. Čarni, J. Franjič.
Sodelavec: Ž. Škvorc.

V letošnjem letu smo popisovali grmiščno vegetacijo v Vzhodni Slavoniji in ugotovili združbo *Viburno opuli-Prunetum dasyphyllae* Čarni, Franjič et Škvorc 2001. Poleg tega smo popisovali tudi združbe v Baranji, na občasno poplavljenih območjih ob Donavi, kjer dominira vrsta *Crataegus nigra*.

Biodiverzitetna v ekotoni

Vodji projekta: A. Čarni, S. Redžić.
Sodelavka: S. Barudanović.

V letošnjem letu nismo vzorčili vegetacije, ampak smo določili območja, kjer jo bomo vzorčili v nadaljevanju projekta.

Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja NATURA 2000 za vrste hroščev (Coleoptera)

Vodja: B. Drovenik.
Sodelavka: A. Pirnat.

V povezavi s približevanjem slovenske zakonodaje evropski, upoštevajoč Habitatno direktivo (Council Directive 92/43/EEC) ter Direktivo o varstvu ptic (Council Directive 79/407/EEC) je potrebno v Sloveniji do leta 2004 vzpostaviti ekološko omrežje NATURA 2000. Raziskovalca sodelujeta na projektu pri pripravi strokovnih izhodišč za vzpostavljanje omrežja NATURA 2000 za vrste hroščev navedenih v prilogi II Habitatne direktive. Namen naloge je pridobiti podatke za obravnavane vrste, predlagati območja ključnega pomena za vzdrževanje vrste v ugodnem stanju ohranitve ter pripraviti predlog splošnih in posebnih varstvenih usmeritev za opredeljena območja. Poleg tega je cilj naloge izdelati predlog spremljanja stanja in pripraviti predlog morebitnih potrebnih nadaljnjih raziskav. Pregledana je bila vsa priložena dokumentacija in sestavljen seznam vrst hroščev, ki bodo obravnavani.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Sistematika, nekatere rastiščne značilnosti in razširjenost ptičje dresni (Polygonum aviculare agg.) v Sloveniji

Mlada raziskovalka: V. Babji; mentor: B. Vreš.

Skupina *Polygonum aviculare* je pri nas taksonomsko slabo obdelana. Pri rednem delu se s to skupino pogosto srečujemo in natančna sistematska določitev je pri florističnih, vegetacijskih in ekoloških raziskavah bistvena, saj gre pogosto tudi za ključne vrste proučevanih habitatov, ki jih samo po podrobno določenih taksonih lahko zanesljivo ekološko in naravovarstveno ovrednotimo. Na herbariziranem materialu tega taksona so bile opravljene morfološke in kariološke raziskave.

Populacijska struktura, migracije in ogroženost vrste Coenonympha oedippus Fabricius, 1787

(Lepidoptera: Satyridae) v fragmentirani krajini.

Mlada raziskovalka: T. Čelik; mentor: B. Drovenik. Proučevali smo populacijsko strukturo, dinamiko, migracije ter ogroženost barjanskega rjavčka (*Coenonympha oedippus*; Fabricius, 1787) na Ljubljanskem barju in v Primorski regiji, kjer živijo zadnje populacije vrste v Sloveniji. Skartirali smo vse potencialne (za vrsto primerne) habitatne krpe vrste na močvirnih in vlažnih travnikih Ljubljanskega barja. Z numeričnimi in prostorskimi (GIS) analizami podatkov smo ugotavljali velikost, gostoto, strukturo in dinamiko (sub)populacij, mobilnost in migracijo odraslih osebkov ter prostorsko razporeditev poseljenih in neposeljenih habitatnih krp v krajini in njihovo klasifikacijo glede na ekološke in geografske parametre, potrebne za preživetje lokalne populacije. Na doslej znanih in novo odkritih nahajališčih vrste v Sredozemskem svetu in Dinarskih planotah Slovenije (Goriška Brda, Vipavska dolina, Koprška brda, Kras, Podgorski kras, Banjšice – Zin J obrobje, Trnovski gozd – J obrobje) smo skartirali populacije z namenom ugotoviti prostorsko razporeditev populacij v krajini. Opredelili smo rastlinske združbe ali habitatne tipe, v katerih se vrsta pojavlja v tem delu Slovenije.

Sinsistematski pregled gozdov plemenitih listavcev ilirske florne province in njihova fitocenološka podoba v Sloveniji

Mlada raziskovalka: P. Košir; mentor: A. Čarni.

Na terenu smo popisovali gozdove plemenitih listavcev in zbirali herbarijski material, ki smo ga v kabinetu determinirali. Zbrali in študirali smo literaturne vire. Nove popise in že objavljeno popisno gradivo smo vnesli v podatkovno bazo. Primerjava

novih popisov z že objavljenimi nam bo v pomoč pri sinsistematski uvrstitvi naših sestojev.

Plevelna vegetacija jugovzhodne Slovenije

Mladi raziskovalec: U. Šile; mentor: A. Čarni.

V doktorski nalogi smo proučili plevelno vegetacijo jugovzhodne Slovenije in jo uvrstili v: *Kickxietum spuriae*, *Veronicetum hederifolii-tri phyllidi*, *Alchemillo-Matricarietum*, *TZ Aphanes arvensis*-(*Scleranthion annui*), *Panico-Chenopodietum* in *Echinochloa-Setarietum*. Dodatno smo primerjali spremembe plevelne vegetacije v okolici Ljubljane med letoma 1939 in 2002.

Pojav značilnih vrst hroščev na termofilnih rastiščih

Mlada raziskovalka: A. Pirnat; mentor: B. Drovenik.

Delovna naloga za doktorsko nalogo je raziskava obstoja mikrozatočišč v Sloveniji, v katerih so se v poledenitvenih fazah mogle obdržati skupine toploljubnih rastlin in živali. Dokazuje za to že imajo palinologi. Njihove ugotovitve so podprli drugi s pomočjo izoencimskih genskih markerjev, s katerimi so preučevali dokaze o obstoju ledenodobnih zatočišč bukve na našem ozemlju. Zajeti sta dve metodi dela in sicer za raziskavo talne favne jemljemo talne vzorce, raziskavi površinske favne pa so namenjene Barberjeve pasti. Kasneje bo na vrsto prišlo prepariranje in prepoznavanje nabranih vrst. Opisali bomo raziskana mesta in jih ovrednotili kot mesta potencialnih zatočišč.

Subalpinska in alpinska vegetacija Krnskega pogorja v Julijskih Alpah

Mladi raziskovalec: B. Surina; mentor: I. Dakskobler.

Objavljenega fitocenološkega gradiva je z obravnavanega območja malo. Prve fitocenološke popise je tod opravil T. Wraber (1972, 1989), kasneje pa še I. Dakskobler (1996, 2000). V vegetacijsko razmeroma slabo proučeni Krnski skupini smo v skladu sigmatistično metodo opravili okrog 200 fitocenoloških popisov, pri čemer smo popisovali floro in vegetacijo, herbarizirali taksonomsko problematičen ali kakorkoli zanimiv rastlinski in lišajski material ter zapisovali okoljske parametre proučevanih rastišč.

Vlažni travniki reda Molinietalia (Koch, 1926) v jugovzhodni Sloveniji

Mladi raziskovalec: I. Zelnik; mentor: A. Čarni.

Raziskovali smo vegetacijo vlažnih travnikov reda *Molinietalia* v JV Sloveniji: na terenu smo popisovali travnike, nato pa v laboratoriju določevali nabrane rastline, obdelovali vegetacijske popise ter jih statistično ovrednotili. Poleg tega pa smo merili tudi eko-

loške rastiščne dejavnike (talna voda, pH, N, P, K, organ. C, tekstura, električna prevodnost, izmenljivi kationi).

Flora, favna in vegetacija kalov, raziskovalni projekt AQUADAPT v okviru 5. evropskega raziskovalnega programa

Sodelavci: V. Babij, M. Culiberg, A. Čarni, T. Čelik, A. Pirnat, R. Slapnik, A. Seliskar, U. Šile, B. Vreš, I. Zelnik.

Pri preučevanju izbranih kalov na Krasu smo zabeležili pojavljanje rastlinskih vrst naslednjih skupin taksonov: *Lemnaceae*, *Potamogeton* spp., *Carex* spp., *Schoenoplectus* spp., *Sparganium* spp., *Typha* spp., *Eleocharis* spp., *Alisma* spp., *Rumex* spp. in *Ranunculus* subgen. *Batrachium* spp. ter rastlinskih združb iz razredov *Lemnetea*, *Potametea* in *Phragmitetea*. Raziskali smo spomladanske združbe na pohojenih habitatih v okolici kalov. V teh združbah dominirajo vrste iz rodu *Geranium* sp. div. Nabrani material je v obdelavi. Na območju Gorjansko – Branik – Tomaj smo inventarizirali še obstoječe kale in popisali njihove topografske (površina, oblika, ekspozicija, globina, struktura obrežja) in ekološke (vegetacija, obkrožajoči biotopi) značilnosti. Popisali smo higrofilne vrste metuljev iz družine *Pyralidae*, ki so ekološko vezane na kale, saj njihove gosenice živijo le v vodi. Začeli smo tudi z raziskavami vodnih hroščev.

Prostorski indikatorji za evropsko varstvo narave (Spatial Indicators for European Nature Conservation – SPIN) – raziskovalni projekt v okviru 5. evropskega raziskovalnega programa

Vodja projekta (na ZRC SAZU): A. Seliskar.

Sodelavci: T. Čelik, M. Jarnjak, B. Vreš, V. Žagar.

SPIN projekt je usmerjen v razvoj in preizkus razumljivega sistema prostorskih indikatorjev, ki temelji na večsenzorskih podatkih iz satelitov (Ikonos, Landsat) in razvoju GIS-a za izpeljavo monitoringa in upravljaljskih nalog za namene omrežja NATURA 2000. Projekt bo omogočil izboljšave postopkov monitoringa, predvsem na področju točnosti, prostorskega razločevanja in pravočasnosti pridobivanja in analiz podatkov. Za izvedbo naloge smo v prvi fazi zbrali ustrezne biološke podatke in jih pripravili za nadaljnjo obdelavo. Slovenski konzorcij SPIN, v katerega sta vključena še Center za pedologijo in varstvo okolja Univerze v Ljubljani (koordinatorski konzorcij) in Gozdarski inštitut Slovenije, je pripravil delavnico za vse sodelavce evropskega projekta (Ljubljana, 4.–7. 12.).

Kartiranje negozdnih habitatnih tipov Bela Krajina
- zahod 2

Vodja projekta: A. Seliškar.

Sodelavci: V. Babij, A. Čarni, B. Čušin, T. Čelik, B. Drovenik, P. Košir, A. Marinšek, B. Surina, U. Šile, B. Vreš, I. Zelnik, V. Žagar; zunanji sodelavci: M. Kaligarič, T. Novak, S. Škornik.

V okolici Črnomlja smo na orto-foto podlage v merilu 1 : 5000 kartirali habitatne tipe. Na površini 43 km² smo ugotovili 122 različnih enot, skupno število vseh vrisanih poligonov je več kot 10.000. Karta habitatnih tipov je vektorizirana in je vključena v podatkovno zbirko Agencije RS za okolje.

Botanični terminološki slovar

Sodelavec: A. Seliškar.

Nadaljevali smo redakcijo gesel s področij vegetacije, ekologije, fitogeografije in jih dopolnjevali s tujejezičnimi ustrezniki.

Razvoj mednarodno primerljivih kazalcev in monitoringa biotske pestrosti v Sloveniji

Sodelavec: A. Seliškar.

Pripravili smo izbor indikatorjev za ugotavljanje biotske raznovrstnosti za floro in habitatne tipe ter pripravili nekaj predlogov za spremljanje sprememb biotske raznovrstnosti za celotno ozemlje Slovenije.

Tipologija habitatnih tipov Slovenije

Sodelavec: A. Seliškar.

Izdelana je bila tipologija habitatnih tipov Slovenije. Usklajena je s Palearktično tipologijo habitatnih tipov Evropske okoljske agencije.

Atlas praprotnic jugovzhodnih Alp
(severovzhodna Italija)

Sodelavca: I. Dakskobler, B. Čušin.

Za projekt popisovanja praprotnic po srednjeevropski metodi v severovzhodni Italiji (koordinatorja E. Bona in F. Martini) smo dopolnili preglednico razširjenosti vrst iz te skupine v mejnih kvadrantih med Slovenijo in Italijo v Posočju.

ZNANSTVENI SESTANKI

- *Spatial Indicators for European Nature Conservation - SPIN, Workshop/Meeting.* Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Gozdarski inštitut Slovenije, Center za pedologijo in varstvo okolja, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 4.-7. 12.
- *Ekskurzija mednarodnega društva CLUSIUS.* Goricko, Prekmurje, 21. 4.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Vodja: O. Dežman Jokič.

Knjižnični fond se je povečal za 387 enot: 253 enot periodike in 131 knjig (nakupi, darila in zamenjave). Iz knjižnice si je 21 obiskovalcev in 24 sodelavcev izposodilo 1331 knjig. Knjižnica deluje v okviru Biblioteke SAZU.

Tajništvo: B. Šuštar, U. Sodec.

V tajništvu inštituta je bilo prejetih 75 in oddanih 158 uradnih dopisov.

PUBLIKACIJE INŠTITUTA

- *Flora, favna in vegetacija regijskega parka Škocjanske jame.* Elaborat. Uredil R. Slapnik. Avtorji: A. Čarni, T. Čelik, B. Čušin, I. Dakskobler, B. Drovenik, A. Pirnat, A. Seliškar, R. Slapnik, B. Surina, B. Vreš.
- *Hacquetia* 1 (1, 2); *Marinčkov zbornik.*

OBISKI V INŠTITUTU

Prof. dr. Vlado Matevski, doc. dr. Mitko Kostadinovski, Prirodno-matematični fakultet, Skopje, Makedonija, 20.-31. 8.: raziskave vegetacije.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Valerija Babij, Andrej Seliškar

- *Flora prodišč reke Mure.* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.

Valerija Babij, Branko Vreš

- *Diversity of aquatic flora in different geographic regions in Slovenia.* 6. mednarodni kongres o sistematski in evolucijski biologiji, International Organization for Systematic and Evolutionary Biology, Patras, Grčija, 9.-16. 9.

Andraž Čarni

- *Vegetation of forest edges in the South-East Europe.* 45th Symposium of the International Association for Vegetation Science, Port Alegre, Brazilija, 3.-8. 3.
- *Differentiation of saum vegetation in SE Europe.*

- 11th Workshop European vegetation survey, Rim, Italija, 5.-10. 9.
- *Use of phytosociology in management of the habitats in Slovenia.* International symposium of biodiversity & phytosociology, Fédération internationale de Phytosociology, Ancona, Italija, 18.-19. 9.
 - *Végétation des ourlets dans le Sud-Est de l'Europe.* Phytosociologie et dynamique des végétations de montagne, Peyresq/Annot, Francija, 8.-13. 7.
 - *Predstavitev Marinčkovega zbornika.* Tiskovna konferenca, ZRC SAZU, Ljubljana, 6. 11.

Andraž Čarni, Valerija Babij, Petra Košir, Urban Šilc, Igor Zelnik

- *Vegetacija cestnih brežin kot objekt vegetacijskih preučevanj.* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.

Tatjana Čelik

- *Zoogeografska, ekološka in naravovarstvena analiza favne dnevnih metuljev Regijskega parka Škocjanske jame.* 29. Srečanje entomologov sosednjih dežel, Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija, Ljubljana, 26.-27. 10.

Boško Čušin

- *Floristična sestava smrekovih nasadov v Breginjskem kotu (Zahodna Slovenija).* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.

Igor Dakskobler

- *Pionirsko smrekovje nad sedanjo (antropogeno) zgornjo gozdno mejo v južnih Julijskih Alpah (primer iz zgornje Baške doline).* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.
- *Predstavitev revije Hacquetia.* Tiskovne konferenca, ZRC SAZU, Ljubljana, 6. 11.

Božidar Drovenik

- *Zivalstvo ob reki Muri.* Güssing Burgenland, Avstrija, 20. 4.

Vlado Matevski, Andraž Čarni

- *Flora along Axios/Vardar river.* Conference on transboundary cooperation for the protection of Axios/Vardar river water. Thessaloniki, Grčija, 26.-27. 4.

Andrej Seliškar

- *Predstavitev publikacije Biotopi Slovenije CORINE.* TV Pika, 2. 4.

Andrej Seliškar, Valerija Babij, Branko Vreš

- *Vegetation of Lemnetea and Potametea classes in Slovenia.* Delavnica Evropske vegetacijske raziskave Wetlands and Aquatics, Rim, Italija, 5.-10. 9.

Andrej Seliškar, Branko Vreš, Tatjana Čelik, Marjan Jarnjak, Vinko Žagar

- *Biodiversity, Habitat, Landscape Indicators, Spatial and Time-scale Modelling.* Mednarodna delavnica Prostorski indikatorji, Ljubljana, 5. 12.

Rajko Slapnik

- *The molluscs of Regional park Škocjanske jame.* II Congreso Internacional de las Sociedades Malacologies Europeas 2002, Vigo, Španija, 10. 9.

Boštjan Surina, Branko Vreš

- *Nova nahajališča rogate vijolice (Viola cornuta L.) v Julijskih Alpah.* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.

Igor Zelnik

- *Georgijski sitec (Scirpus georgianus Harper) nova naturalizirana vrsta v slovenski flori.* Simpozij Flora in vegetacija v spreminjajočem se okolju, Botanično društvo Slovenije, Pedagoška fakulteta, Maribor, 14.-15. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Andraž Čarni

- Prirodno-matematični fakultet, Skopje, Makedonija, 5.-12. 5., 22. 6.-4. 7.: raziskave vegetacije na Halkidiki in Pelisterju.
- Šumarski fakultet, Zagreb, Hrvaška, 18.-21. 6.: raziskave vegetacije v Baranji in vzhodni Slavoniji.

Božidar Drovenik

- Prirodoslovni muzej Dunaj, Avstrija, 22. 2.: določevanje hroščev in predavanja.
- Prirodoslovni muzej München, Nemčija, 9. 3.: predavanja.
- Mednarodno društvo Clusius, Güssing, Avstrija, 20.-21. 4.: predavanje in ekskurzija.
- Prirodoslovni muzej Stuttgart, Nemčija, 25.-29. 10.: določevanje hroščev in predavanja.

- Prirodoslovnimuzej Frankfurt, Nemčija, 30. 10.–3. 11.: določevanje hroščev.
- Deželni muzej Celovec, Avstrija, 14.–15. 11.: predavanje.

Andrej Seliškar

- Vegetacija in flora narodnih parkov južne Italije. Ekskurzija projekta Vegetacijska karta Evrope, 15.–23. 6.: popisovanje vegetacije, flore, herbarij, fototeka.

Rajko Slapnik

- Zoološki oddelek Prirodoslovnega muzeja Humboldtove univerze v Berlinu, Nemčija (Institut für Systematische Zoologie, Museum für Naturkunde, Humboldt-Universität zu Berlin), 16.–20. 4.: določevanje sladkovodnih školjk (Sphareidae).
- Museo Friulano di Storia Naturale, Udine, Italija, 23. 5.: posvetovanje in obdelava malakološkega materiala, ki je bil nabran pri arheološkem sondiranju jame Podjamca Kralova pri Famljah.

PEDAGOŠKO DELO

Andrej Seliškar

Rastlinske združbe Slovenije. Terenski seminar za profesorje geografije, Notranjska, Primorska, 21. 9.

MENTORSTVO

Andraž Čarni je bil mentor magistrandu Igorju Zelniku in doktorandoma mag. Petri Košir in mag. Urbanu Šilcu.

Igor Dakskobler je bil mentor doktorandu mag. Boštjanu Surini in magistrandu Bošku Čušinu.

Božidar Drovenik je bil mentor doktorandkama in mag. Tatajani Čelik in mag. Aljoši Pirnat.

Branko Vreš je bil mentor doktorandki mag. Valeriji Babij.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

BABIJ, Valerija. Fitogeografska oznaka flore biotopov stoječih voda v Pomurju (severovzhodna Slovenija) = Phytogeographical analysis of flora of biotopes of standing waters in Pomurje (NE Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 3, str. 51-61, ilustr.

BABIJ, Valerija. Tuje vrste v vodni, močvirski in obrežni flori mrtvic in gramoznic v Pomurju. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 2, str. 229-238, ilustr.

BABIJ, Valerija, JOGAN, Jernej. *Ricciocarpus natans* (L.) Corda - novoodkrita vrsta jetrenjaka v flori Slovenije = *Ricciocarpus natans* (L.) Corda - newly discovered liverwort species in the Slovenian flora. *Nat. Slov.*, 2002, letn. 3, št. 1, str. 43-48.

CULIBERG, Metka. Pelodna analiza sedimenta iz jezera na Planini pri jezeru (Julijske Alpe, Slovenija) = Pollen analysis of sediments from the lake on Planina pri jezeru (Julian Alps, Slovenia). *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2, str. 95-107, ilustr.

ČARNI, Andraž, HROVAT, Tomaž. Vegetacija gozdnih posek na nekarbonatni podlagi na območju Ratitovca = Vegetation of forest clearings on non-carbonate bedrock in Ratitovec region. *Hladnikia (Ljubl.)*, 2002, št. 14, str. 5-11.

ČARNI, Andraž, JARNJAK, Marjan. Analize gozdnih združb s pomočjo operacij GIS. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 129-139, ilustr.

ČARNI, Andraž, KOSTADINOVSKI, Mitko, MATEVSKI, Vlado. Vegetacija na pohojenih rastiščih v Republiki Makedoniji. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 2, str. 209-221, ilustr.

ČARNI, Andraž, ŠKVORC, Željko, FRANJIĆ, Josip. Vegetacija grmastih šumskih rubova u Slavoniji (Hrvatska) = The Mantle vegetation in Slavonia (Croatia). *Sumar. list*, 2002, letn. 126, št. 9-10, str. 459-468, ilustr.

ČUŠIN, Boško. Pionirski gozdovi belega gabra (*Carici albae-Carpinetum betuli* ass. nova) na holocenskih terasah Nadiže. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 91-107, ilustr.

ČUŠIN, Boško, ŠILC, Urban. Okopavinska plevelna vegetacija v Breginjskem kotu (zahodna Slovenija). *Ann. Ser. hist. nat.*, 2002, letn. 12, št. 1, str. 41-52, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor. Jelovo-bukovi gozdovi na Bovškem (Julijske Alpe, severozahodna Slovenija) = Fir-beech forests in the Bovee region (the Julian Alps, northwestern Slovenia). Str. 109-155, ilustr., pril. Jelovo-bukovi gozdovi v dolinah Kneže, Zadlaščice in Tolminke (južne Julijske Alpe, zahodna Slovenija) = Fir-beech forests in the Kneža, Zadlaščica and Tolminka valleys (the southern Julian Alps, western Slovenia). Str. 111-165, ilustr., pril. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2 in 3.

DAKSKOBLER, Igor. Jelovo-bukovi gozdovi v zgornji Baški dolini (Julijske Alpe, zahodna Slovenija). *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 35-90.

DAKSKOBLER, Igor, ČUŠIN, Boško. Floristične novosti iz Posočja (zahodna Slovenija) - II = Floristic novelities

from the Soča Valley (western Slovenia). *Hladnikia (Ljubl.)*, 2002, št. 14, str. 13-31.

DROVENIK, Božidar. Hrošči v soteski Nevljice. *Kamniški zb.*, 2002, 16, str. 203-211, ilustr.

KOŠIR, Petra. Prispevek k sinsistematiki združbe *Hacquetio-Fraxinetum excelsioris* Marinček in Wallnöfer et al. 1993. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 109-128, ilustr.

PAUNOVIĆ, Maja, CULIBERG, Metka, TURK, Ivan. Analysis of the content of hearths from the Mousterian site Divje Babe I (Slovenia). Scales and dermal plates of lower vertebrates, charcoal and fossilized wood = Analiza vsebine ognjišč musterskega najdišča Divje Babe I (Slovenija). Luske in kožne ploščice nižjih vretenčarjev, oglje in fosiliziran les. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2, str. 203-218, ilustr.

POHAR, Vida, CULIBERG, Metka, PAVLOVEC, Rajko. Globoki vrtini na Ljubljanskem barju v luči pelodne analize = Two deep boreholes on Ljubljansko barje in the light of pollen analysis. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2, str. 191-202.

ŠILC, Urban. Asociacija *Salicetum cinereae* Zólyomi 1931 v JV Sloveniji. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 2, str. 165-184.

ŠILC, Urban. *Odontito-Ambrosietum* Jarolimek et al. 1997 - a ruderal association new to Slovenia. *Acta bot. Croat.*, 2002, letn. 61, št. 2, str. 179-198.

ŠTAMOL, Vesna, SLAPNIK, Rajko. Delima (Dugiana) edmihrani n. subgen. and n. sp. from Croatia: (Gastropoda: Pulmonata: Clausiliidae). *Arch. Molluskenkd. Senckenberg. Naturforsch. Ges.*, 130 (1/2), str. 239-248, ilustr.

VREŠ, Branko, MAYER, Ernest, TRPIN, Darinka. Rastlinstvo soteske Nevljice. *Kamniški zb.*, 2002, 16, str. 213-224, ilustr.

ZELNIK, Igor. Vegetacija, ekološki dejavniki in njihova soodvisnost v primeru cestnih brežin. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 2, str. 239-261, ilustr.

ZUPANČIČ, Mitja, ŽAGAR, Vinko. Verbuschung (Verwaldung) der Wiesenflächen im Bereiche des slowenischen Karstes = Zaraščanje kraških travnišč v Sloveniji. *Razpr. - Slov. akad. znan. umet., Razr. naravosl. vede*, 2002, 43, 2, str. 277-294.

Strokovni članek

ČARNI, Andraž. Dr. Lojze Marinček - sedemdesetletnik. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 7-9.

ČARNI, Andraž, ŠUŠTAR, Barbara. Strokovne in znanstvene objave dr. Lojzeta Marinčka. *Hacquetia (Ljubl.)*, 2002, letn. 1, št. 1, str. 11-22.

DAKSKOBLER, Igor. Botanični izlet v dolino Idrije. *Proteus*, maj-jun. 2002, letn. 64, št. 9/10, str. 440-448, ilustr.

DAKSKOBLER, Igor, TERPIN, Rafael. Bertolonijeva orlica in mrežasti pojalnik nad povirjem Belce. *Idrij. razgl.*, 2002, letn. 47, št. 1, str. 142-147, ilustr.

DROVENIK, Božidar, MARINŠEK, Aleksander, SELIŠKAR, Andrej, SLAPNIK, Rajko. Načelo trajnosti uzakonjeno že od leta 1974. *Delo (Ljubl.)*, 3. jun. 2002, leto 44, št. 125, str. 8, ilustr.

MARINČEK, Lojze, ČARNI, Andraž. Dragoceni podatki o naših gozdovih : vegetacijska karta gozdnih združb v merilu 1:400.000. *Delo (Ljubl.)*, 16. dec. 2002, leto 44, št. 289, str. 13, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

SLAPNIK, Rajko. The Molluscs of Regional Park Škocjanske jame, Slovenia. V: ROLÁN, Emilio (ur.). *Libro de resúmenes*. Vigo, 2002, str. 51-52.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

VREZEC, Al, PIRNAT, Alja, DROVENIK, Božidar. Poročilo o delu skupine za hrošče. V: GERGELI, Aleš (ur.). *Raziskovalni tabor študentov biologije, Semič 2001*. Ljubljana: Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, 2002, str. 27-35.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

CULIBERG, Metka. Pogled v preteklost - paleobotanične raziskave. V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izginja : monografija o Cerkniskem jezeru*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002, str. 59-66, ilustr.

ČELIK, Tatjana. Dnevni metulji - dolgo skriti zaklad Cerkniskega polja. V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izginja : monografija o Cerkniskem jezeru*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002, str. 187-200, ilustr., pril.

DROVENIK, Božidar. Hrošči (Coleoptera). V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izginja : monografija o Cerkniskem jezeru*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002, str. 167-180, ilustr., pril.

SLAPNIK, Rajko. Mehkužci (Mollusca). V: GABERŠČIK, Alenka (ur.). *Jezero, ki izginja : monografija o Cerkniskem jezeru*. Ljubljana: Društvo ekologov Slovenije, 2002, str. 117-129, ilustr.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

BABIJ, Valerija, SELIŠKAR, Andrej, VREŠ, Branko. Rastlinstvo ob Muri. V: *Narava Slovenije, Mura in Prekmurje*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2002, str. 23-25, ilustr.

ČARNI, Andraž. Robne in zastorne združbe. V: *Narava Slovenije, Mura in Prekmurje*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2002, str. 33-34, ilustr.

DROVENIK, Božidar, VREZEC, Al. Hrošči Pomurja. V: *Narava Slovenije, Mura in Prekmurje*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2002, str. 48-52.

SELIŠKAR, Andrej. Vodna in močvirna vegetacija. Str. 26-27, ilustr. Travišča. Str. 35-36, ilustr. V: *Narava Slovenije, Mura in Prekmurje*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2002.

SLAPNIK, Rajko. Flora in favna. V: DEBEVEC, Albin, PERIC, Borut, TURK, Peter. *Park Škocjanske jame*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2002, str. 66-79, ilustr.

SLAPNIK, Rajko. Flora and fauna. V: DEBEVEC, Albin, TURK, Peter, PERIC, Borut. *The Škocjan Caves Regional Park*. Škocjan: Park Škocjanske jame, 2002, str. 66-79, ilustr.

ŽAGAR, Vinko. Gozdovi. V: *Narava Slovenije, Mura in Prekmurje*. Ljubljana: Prirodoslovni muzej, 2002, str. 28-32, ilustr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

MARINČEK, Lojze, ČARNI, Andraž. *Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000*. Ljubljana: ZRC SAZU, Biološki inštitut Jovana Hadžija, 2002. 79, 79 str.

MEDAKOVIĆ, Davorin, SLAPNIK, Rajko, POPOVIĆ, Stanko, GRŽETA, Biserka. *Mineralogy of shells from two freshwater snails Belgrandiella fontinalis and B. kuesteri*. [New York, NY]: Elsevier Science Inc., 2002. <http://www.sciencedirect.com>.

Zemljevid

ČARNI, Andraž, MARINČEK, Lojze, SELIŠKAR, Andrej, ZUPANČIČ, Mitja, JARNJAK, Marjan (kartograf). *Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije : merilo 1:400.000*. Ljubljana: ZRC SAZU (Biološki inštitut Jovana Hadžija), 2002. 1 zemljevid, barv.

SUMMARY

The institute was founded in 1950. It is part of the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. It is staffed by 20 researchers and 4 associates.

The main task of the institute is to investigate the natural heritage of Slovenia and to transform knowledge into application. The work in the institute is organised in working units according to the subject dealt with: 1.) Flora: polymorphism, endemism and horology of plants; 2.) Fauna of certain animal groups (molluscs, beetles, spiders, butterflies) – taxonomy, zoogeography and evolution and zoocenoses; 3.) Vegetation – vegetation science (phytosociology), structure, vegetation maps and ecology; 4.) Paleovegetation – history of vegetation.

The research work consists of several fundamental and applied projects and tasks: Flora, vegetation and fauna in Slovenia and in neighbouring areas; Biocoenotical composition of virgin forests in Slovenia, Vegetation map of Slovenia in a scale of 1 : 50.000, Flora, fauna and vegetation of the Regional park Škocjanske jame, Investigation of the subterranean fauna in Istria (Jama Baredina, Pinicova and Markovajama) and the comparison of the animal found with those found in Slovenia, Syntaxonomical analysis of grazed short lived communities on abandoned fields in Slovenia and Macedonia and its syntaxonomical position in a broader European scale, Comparison of forest edge vegetation in Slovenia

and Croatia and its significance for the protection of forest ecosystems, Biodiversity in ecotons, Expertise for establishing a network Natura 2000 for the beetle species (Coleoptera), Systematic, some site characteristics and distribution of the group *Polygnum aviculare* in Slovenia; Structure, dynamics and threatening of the species *Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787 in fragmented landscape, Noble leaf tree forests in the western part of the Illyrian floral province; Weed communities in SE Slovenia, Appearance of the specific beetle species on thermophilic sites, Subalpine and Alpine vegetation of the Krn mountain range in the Julian Alps, Wet meadows of the *Molinietalia* in SE Slovenia, Flora, fauna and vegetation of carstic ponds (project Aquadapt); Spatial Indicators for European Nature Conservation – SPIN, Mapping of non-forest habitats Bela Krajina – west 2; Botanical terminological dictionary; Development of international comparable indicators and monitoring of biodiversity in Slovenia, Typology of habitat types of Slovenia, Map of *Pteridophyta* in the SE Alps.

Other institutions and associates also participated in our projects. The results achieved are an important contribution to the knowledge of flora and fauna (natural heritage of Slovenia) and they explain the taxonomy, horology, dynamics, ecology of species and ecosystems. The results are directly used in praxis (environment evaluation measures, reconstruction of road slopes).

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Lidija Andolšek Jeras, akad. prof. dr. Marjan Kordaš (predsednik), akad. prof. dr. Andrej O. Župančič, doc. dr. Majda Černič Istenič, doc. dr. Duška Knežević Hočevar.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: akad. prof. dr. Marjan Kordaš.
Znanstveni sodelavki: doc. dr. Majda Černič Istenič (d. d. r.), doc. dr. Duška Knežević Hočevar.
Asistentka z doktoratom: dr. Lilijana Šprah.
Asistent z magisterijem: mag. Andrej Kveder.
Asistentka mlada raziskovalka: Urška Rajgelj.
Honorarni sodelavki: dr. Irena Rožman, Sanja Cukut.

TEMELJNE RAZISKAVE

Rodnostno vedenje prebivalcev Slovenije

Vodja projekta: M. Černič Istenič.

Sodelavca: D. Knežević Hočevar, A. Kveder.

Nadaljevali smo s proučevanjem razlik v rodnostnem vedenju podeželskega in mestnega prebivalstva. Predhodne analize smo dopolnili z upoštevanjem tipologije podeželskega prostora, ki poleg mestnega razlikuje med primestnim, tipično podeželskim in podeželskim prostorom praznjenja (demografsko ogroženimi območji). Z uporabo metodologije analize življenjskih dogodkov (tistih, ki običajno predhajajo vstopu posameznikov v starševstvo: prvi spolni odnos, vstop v partnersko zvezo, zaključek solanja, zaposlitev, osnivanje lastnega gospodinjstva) in analizo variance sklopa stališč (o splavu, položaju ženske v sodobni družbi, zunajzakonski zvezi) so se pokazale pomembne razlike med različnimi območji. Obenem so se pokazale tudi podobnosti med mestnimi in obmestnimi območji na eni strani ter tipično podeželskimi območji in podeželskimi območji

praznjenja na drugi strani. Čim bolj je območje urbanizirano, tem kasneje stopajo mladi v odraslo obdobje (razen prvi spolni odnos) in tem manjše število otrok imajo družine. Takšni rezultati nakazujejo potrebo po diferenciranih ukrepih na področju socialne, družinske in demografske politike, ki naj bi bolj upoštevale razvojne raznolikosti posameznih prostorskih območij Slovenije.

Opravljen je bila tudi večina terenskega dela, ki je utemeljena na preučevanju rodnostnega vedenja v hišnih zadrugah in drugih oblikah družinskih organizacij, nacionalnih pripadnosti in mejnosti; terenski lokaciji sta namreč mejni skupnosti med Slovenijo in Hrvaško. Do zdaj je posnetih dvajset globinskih intervjujev, zlasti biografij (nekateri so ponavljalni) z domačini iz naselij zahodnega Žumberka: Dučiči, Dragatuš, Doljani, Radatoviči, in nekaterih vasi doline spodnje Kolpe: Bojanci, Adlešiči, Miliči, Marindol, Paunoviči. Opravljeni so tudi pogovori z lokalnim odvetnikom iz Metlike (zapleti ob brisanju družinskih zadrug na področju Žumberačke krajine in nekaterih vasi v dolini spodnje Kolpe), in predsednikom društva KUD Žumberak iz Novega mesta.

Nadaljevalo se je tudi metodološko raziskovanje na področju problematike neodgovorov na anketna vprašanja. Z novimi analitičnimi pristopi smo uspeli združiti različne vidike faktorjev (značilnosti anketiranca, značilnosti vprašalnika) vpliva na verjetnost odgovora na anketno vprašanje v enotne modele, ki ponujajo natančnejši vpogled v dinamiko vplivov v procesu anketne komunikacije.

Analiza dejavnikov tveganja za mladostniško nosečnost v Sloveniji

Vodja projekta: L. Šprah.

Sodelavki: U. Rajgelj, I. Rožman.

Namen raziskave je bil ugotoviti najpomembnejše dejavnike tveganja za mladostniško nosečnost in njen izid (porod, splav). Tega smo se lotili iz dveh zornih kotov in sicer z analizo spolno vedenjskih strategij in vpliva na poznejše reproduktivno vedenje (starost ob prvem spolnem odnosu, razmiki med porodi, število otrok, kontracepcijsko vedenje) ter analizo vpliva socialnega in družinskega okolja ter osebnostnih dejavnikov (izobrazba, skupno življenje s starši, tip naselja – bivalno okolje, partnerske zveze). V ospredju je bilo raziskovanje družbenih procesov, ki so vplivali na rodnostno vedenje mladostnic in preučevanje socialne politike. Na mikro ravni smo analizirali anketne podatke raziskave *Rodnostno vedenje Slovencev*. Projekt smo dopolnili z novo projektno

nalogo *Demografski trend mladostniške rodnosti na Slovenskem med letoma 1880 in 1998*. Na podlagi statističnih podatkov za obdobje med letoma 1880 in 1998 smo na makro ravni orisali demografski trend mladostniške rodnosti v slovenski zgodovini.

Analiza spolno vedenjskih strategij nakazuje, da mladostniške nosečnice začnejo s spolnimi odnosi statistično značilno prej kot ostale in sicer eno leto in pol prej. V povprečju so ob prvem spolnem odnosu dopolnile šestnajsto leto starosti. Mladostniške nosečnice imajo tudi večje število partnerskih zvez in manjši razmik med njimi. Kasnejše reproduktivno vedenje mladostniških nosečnic kaže, da se nosečnosti in rojstva pri mladostniških nosečnicah pojavljajo v manjšem časovnem razmiku ter imajo po dvajsetem letu starosti manjše število otrok kot ostale anketiranke. Delež uporabe kontracepcije ob prvem spolnem odnosu je pri mladostniških nosečnicah nižji (33 %) v primerjavi z drugimi anketirankami (50,3 %). Potrdilo se je tudi, da je nižja starost ob prvem spolnem odnosu povezana z večjim tveganjem za mladostniško nosečnost. Analiza vpliva socialnega in družinskega okolja ter osebnostnih dejavnikov je ovrгла naše predvidevanje, da večina mladostniških nosečnic izhaja iz enostarševskih družin. Podatki so pokazali ravno nasprotno in sicer, da jih večina izhaja iz družin z obema staršema. V največjem deležu živijo v značilno podeželskih okoljih. Med mladostniškimi nosečnicami je pogosta nizka stopnja izobrazbe, saj ima samo tretjina srednješolsko izobrazbo, pogosto pa zaključijo le osnovno šolo.

Pričujoča raziskava nam je dala tudi vpogled v to, kaj bi bilo še potrebno raziskati. V tej fazi smo dobili predvsem podatke, ki se nanašajo na spolno in reproduktivno vedenje, nismo pa dobili dovolj kompleksnih informacij o socialnem in družinskem okolju ter dolgoročnih posledicah mladostniške nosečnosti. Zato menimo, da bi bilo za širše razumevanje pojava, simptomatike in posledic nujno nadaljevati raziskovanje s kvalitativnimi pristopi (analiza življenjskih zgodovин tako mladostniških nosečnic kot njihovih pomembnih Drugih, pogovori, itd.), ki najbolj uspešno odkrivajo skrite pomene ponavljajočih se vzorcev v pripovedih ljudi.

Farmakološko uravnavanje hrepenenja po kokainu

Vodja projekta: L. Šprah.

Sodelujoča raziskovalna organizacija: Inštitut za patološko fiziologijo, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani.

V ospredju raziskave je bilo preučevanje učinka ibo-

gaina na senzitizacijo, izzvano z agonisti dopaminskih receptorjev. V ta namen sta bila v raziskavi uporabljena dva živalska modela: model pogojevanja preference do prostora s kokainom (Conditioned place preference) in model enostranske poškodbe nigrostriatne poti s 6-hidroksidopaminom. Pojem senzitizacije je ključnega pomena pri nastanku in razvoju odvisnosti od drog, saj kaže na nevroadaptacijske spremembe v nekaterih signalnih poteh, ki se pojavijo po kroničnem uživanju drog. Pojav senzitizacija oz. desenzitizacije nekaterih signalnih poti je še posebej opazen v obdobju abstinence, ko lahko različni dražljaji (stres, asociacije) vzpodbudijo povečano hrepenenje in »prisilno« (kompulzivno) željo po drogah, ki zasvojence pripeljejo do recidiva.

Raziskava je pokazala, da ibogain pomembno vpliva na nastanek in razvoj senzitizacije vedenjskih vzorcev, ki so povezani z aktivnostjo mezolimbicnega dopaminskega sistema. Verjetno je ibogainov učinek na zaviranje abstinenčnih znakov in posledično odpravljanje odvisnosti posledica njegovega moduliranja odzivnosti v dopaminski D-1 receptorski signalni poti. Farmakološko uravnavanje hrepenenja po drogi v obdobju abstinence bi bilo možno s pomočjo snovi, ki bi povečale aktivnost dopaminske D-1 receptorske signalne poti in tako izzvale občutek zadovoljstva in potešitve. Hkrati pa je raziskava opozorila tudi na potencialne nevarnosti senzitizacije z ibogainom pri zasvojencih. Glede na to, da ibogain lahko poveča občutljivost za nekatere učinke psihostimulansov, se zdi verjetno, da bi lahko vodilo kombinirano jemanje drog in ibogaina, ki ga običajno prakticirajo odvisniki, tudi do resnih zdravstvenih zapletov (psihoze, motnje koncentracije in spanja).

APLIKATIVNE RAZISKAVE

Nevropsihološki dejavniki samomorilnosti pri osebah, odvisnih od alkohola

Vodja projekta: L. Šprah.

Sodelujoča raziskovalna organizacija: Psihiatrična klinika Ljubljana.

V Sloveniji imamo visoko incidenco samomorov (31 na 100.000 prebivalcev na leto) in odvisnih od alkohola (35–80.000). Dodatna spoznanja o nevropsiholoških dejavnikih tveganja bi lahko olajšala razlikovanje med osebami, odvisnimi od alkohola, pri katerih obstaja nevarnost samomora, od tistih oseb, pri katerih je tveganje minimalno. To bi močno povečalo zanesljivost klinične ocene in izboljšalo terapevtski pristop. Namen raziskave je določiti tiste nevropsihološke kriterije v okviru predispozicij, ki povečujejo tveganje samomorilnega vedenja pri od-

visnih od alkohola. Predvidevamo, da je samomorilno vedenje pri osebah, odvisnih od alkohola, povezano z desnohemisferično disfunkcijo, ki se lahko odraža z motnjami v kognitivnem in emocionalnem odzivanju (kognitivna konstrikcija, monosemantični kognitivni stil, povečana dovzetnost za negativna afektivna stanja, impulzivno vedenje, depresija). Pričakujemo, da bomo s pomočjo nevropsiholoških metod našli povezanost med disfunkcijo desne hemisfere in samomorilnim vedenjem.

Rodnost in samomorilnost v Sloveniji:

Multidisciplinarni vidiki

Vodja projekta: L. Šprah.

Sodelavka: S. Cukut.

Sodelujoča raziskovalna organizacija: Psihiatrična klinika Ljubljana.

Cilji predlaganega projekta so ocena in analiza stanja obstoječih ukrepov in aktivnosti na področju rodnosti in samomorilnosti ter izdelava priporočil in preventivnih ukrepov, ki bi predstavljali bodoče smernice pri strategiji preprečevanja samomorilnosti in upadanja rojstev v Sloveniji. V ta namen bomo uporabili multidisciplinarni pristop obravnave zastavljene problematike: državnega in znanstveno-razvojnega, v okviru teh pa še medicinskega, psihološkega, sociološkega in antropološkega.

S pomočjo virov iz slovenskih tiskanih medijev, ki so zbrani v Dokumentaciji Dela, je bila opravljena analiza medijskega poročanja o samomorilnosti v letih 1968–2001. Z leti se večja število člankov na temo samomorilnosti, kar lahko kaže na večje odpiranje javnega prostora za to temo. Ugotovljeno je bilo, da o samomorilnosti večinoma govorijo strokovnjaki s področja psihiatrije, v nekoliko manjši meri s psihologije, najmanj pa drugih družbenih in humanističnih ved. Samomorilnost večinoma obravnavajo kot posledico t. i. duševne bolezni, disfunkcionalnosti družinskega okolja, alkoholizma ipd., za kar jo uvrščajo v polje družbenih patologij. Pogoste so tudi interpretacije, ki visoko stopnjo samomorilnosti na Slovenskem pojasnjujejo s slovenskim nacionalnim značajem (slaba samopodoba), in take, ki naraščanje samomorilnosti obravnavajo v okviru teorije modernizacije, ki visoko stopnjo samomorilnosti razlagajo v povezavi z vitalnostjo velikih družbenih institucij, predvsem religije, družine in političnih institucij. Alternativna razumevanja samomora (npr. komunikativni akt, temeljna človekova pravica) se v medijih redko pojavljajo. Nazadnje, analizirani članki kažejo na vztrajnost dileme meje med individualno pravico in družbeno zavezanostjo: na eni strani je opazen poziv k bolj tolerantnemu in manj stigmatizirajočemu odnosu do posamezniko-

ve odločitve, na drugi strani pa zahteva po upoštevanju meril in zavezanosti do kolektivnega preživetja. V klinični raziskavi smo začeli upajati novo metodo nevropsihološkega testiranja s pomočjo magnetno resonančnega snemanja, ki bo v nadaljevanju študije služila iskanju nevrobioloških dejavnikov samomorilnosti. V preliminarni študiji na zdravih prostovoljcih smo opravili s pomočjo funkcijsko magnetno resonančnega snemanja nevropsihološko testiranje spominskih funkcij.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

Knjižnica

Število knjižničnih enot se je povečalo za 28 enot. Knjižnica je naročena na revije *Public Opinion Quarterly*, *Journal of Official Statistics*, *Journal of the American Statistical Association*, *Survey Methodology*, *European Journal of Population*.

Dokumentacija

Reorganizacija in dopolnjevanje podatkovne zbirke Rodnostno vedenje Slovencev se nadaljuje. V teku je izbor indikatorjev iz geografskih podatkovnih zbirk, ki so vezani na naselje ali ustrezne višje geografske enote. Dopolnjena podatkovna zbirka omogoča vključitev širšega družbenega konteksta v analitične modele pojasnjevanja rodnostne dinamike ter izčrpan primerjalno analizo med geografskimi enotami v Sloveniji. V geografsko opredeljene podatke bomo vključili tudi podatke o samomorilnosti v Sloveniji.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- GGP (Generation and Gender Programme): neformalna skupina raziskovalcev, ki pod okriljem Združenih narodov Ekonomske komisije za Evropo s sedežem v Zenevi pripravlja zasnovo novega mednarodnega projekta na podlagi izkušenj predhodnega projekta FFS (Fertility and Family Survey), pri katerem so sodelovali tudi sodelavci inštituta.
- PPA2 (Acceptance of Population-related Policies 2): neformalna skupina, ki med seboj povezuje raziskovalce iz 15 evropskih držav, ki je uspela s prijavo na 5. okvirni program EU. Slovenija pri tem sodeluje z raziskavo Prebivalstvo, družina in blaginja: stališča do politike in ukrepov.
- BASSAC (Centre for Border Area Studies – Centro Studi sulle Aree di Confine), mednarodna

raziskovalna skupina, ki se ukvarja s proučevanjem obmejne problematike.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Sanja Cukut

- *Bad deaths, good deaths – suicide as a national pathology in media discourses*. European Association of Social Anthropologists 7th biennial Conference, Kopenhagen, Danska, 14.–17. 8.

Majda Černič Istenič, Andrej Kveder

- *Razlike v rodnostnem vedenju med prebivalci urbanih in ruralnih območij Slovenije*. Predstavljeno na Slovenskem sociološkem srečanju 2002, Portorož, 10.–12. 10.

Duska Knežević Hočevar

- Soorganiziranje raziskovalne delavnice (z dr. Ireno Šumi) ESF/SCSS (European Science Foundation/Standing Committee for the Social Science); prispevek: so-koordinacija konference – prijava na 5. okvirni program; Dunaj, Avstrija, 11.–13. 1.
- Sodelovanje na raziskovalni delavnici ESF/SCH (European Science Foundation/European Committee for the Humanities) Hidden Minorities; naslov prispevka: *Language and Self-ascriptions at the new Slovenian-Croat state border in the Upper Kolpa Valley*; Radenci, 20.–24. 3.
- Sodelovanje na sedmi svetovni konferenci ASN (Association for the Study of Nationalities); naslov prispevka: *To Justify »Nation's Essence« in Reporting on Fertility in Slovenia*; New York (Harriman Institute), ZDA, 11.–13. 4.
- Sodelovanje na sedmi mednarodni bienalni konferenci EASA (European Association of Social Anthropologists); naslov prispevka: *Discussing Nation's Reproduction in Post-Socialist Slovenia: Voices of Fertility Experts, Media, and the Public*. Kopenhagen, Danska, 14.–17. 8.

Andrej Kveder

- *A question-based approach to item nonresponse modelling*. Predstavljeno na »International Conference on Improving Surveys«, Kopenhagen, Danska, 25.–28. 8.
- *Integrating respondents' and questions' characteristics within a single item nonresponse model – possible approaches*. Predstavljeno na »International Conference on Methodology and Statistics«, Ljubljana, 15.–18. 9.

Irena Rožman

- *Considering human reproduction in Slovenian anthropology – the contribution of Božo Škerlj*. Zagreb, 30. 8.– 3. 9.
- *Zgodovinski oris babišva na Slovenskem*. Višja zdravstvena šola Ljubljana, 14. 5.

Lilijana Šprah

- Predstavitev študije *Preučevanje delavnega spomina s funkcijskim magnetno resonančnim slikanjem možganov* na 5. Mednarodni multi-konferenci Informacijska družba 2002, Inštitut Jožef Štefan, Ljubljana, 14.–18. 10.
- Moderatorica in diskutantka na vabljenem predavanju dr. Philip McGuire: *Neuroimaging studies of psychosis*, na povabilo Inštituta za varovanje zdravlja, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, 8. 5.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Majda Černič Istenič

Forth Informal Working Group Meeting on the new European Comparative Survey »Acceptance of Population-related Policies« (PPA2), Shlangenbad, Nemčija, 5.– 7. 6.

Andrej Kveder

Študijski obisk na »55th Summer Institute in Survey Research Techniques«, Ann Arbor, ZDA, 4. 6.–26. 7. Prisostvoval je na dveh izobraževanjih in sicer: Multi-Level Analysis of Survey Data Building and Testing Structural Equation Models.

Urška Rajgelj

Študijski obisk na »55th Summer Institute in Survey Research Techniques«, Ann Arbor, ZDA, 1.–26. 7.

PEDAGOŠKO DELO

Majda Černič Istenič

- *Ruralna sociologija*. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za agronomijo, Katedra za agrarno ekonomiko, ruralno sociologijo, razvoj podeželja.

Lilijana Šprah

- *Nevrobiologija odvisnosti*. Vabljen predavatelj na podiplomskem študiju iz psihopatologije, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Psihatrija.
- *Povezava med nevrokognitivno psihologijo in funkcionalnimi diagnostičnimi metodami*. Seminar na podiplomskem študiju iz psihopatologije, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Psihatrija.
- *Prepoznavanje molenj v transmisiji ob uporabi in zlorabi psihoaktivnih snovi*. Vabljen predavatelj v Ciklusu predavanj nevrofiziologija in nevropsihiologija možganskega delovanja na specializacijskem študiju psihoterapije, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Psihatrija.

Andrej Kveder

- *Logistična regresija*. Predavanje in vaje v okviru predmeta Izbrana poglavja iz statistike, dodiplomski študij Sociologija – družboslovna informatika na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

KORDAŠ, Marjan, RUPNIK, Marjan, RUNOVČ, Franc, SKET, Dušan. Cardiovascular physiology : simulation of steady state and transient phenomena by using the equivalent electronic circuit. *Comput. methods programs biomed.* [Print ed.], 2002, letn. 67, str. 1-12.

KORDAŠ, Marjan, BOŠNJAK, Roman. Circulatory effects of internal jugular vein compression : a computer simulation study. *Med. biol. eng. comput.*, July 2002, letn. 40, št. 4, str. 423-431.

KORDAŠ, Marjan, PODNAR, Tomaž, RUNOVČ, Franc. Simulation of cardiovascular physiology : the diastolic

function(s) of the heart. *Comput. biol. med.* [Print ed.], 2002, vol. 32, no. 3, 363-377 f.

Strokovni članek

KVEDER, Andrej, OBERSNEL KVEDER, Dunja, ANDOLŠEK-JERAS, Lidija. Majhne porodnišnice - da ali ne : kje naj ženske rodijo in kdo naj jim pri porodu pomaga, razpravljajo že desetletja tako ženske kot tudi strokovnjaki. *Isis (Ljub.)*, feb. 2002, leto 11, št. 1, str. 57-60, tabele, graf. prikazi.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

ŠPRAH, Lilijana, KORITNIK, Blaž, REPOVŠ, Grega,

ŠEŠOK, Sanja, KNIFIC, Jernej, DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana. Preučevanje delovnega spomina s funkcijskim magnetnoresonančnim slikanjem možganov. V: DETELA, Andrej (ur.), GAMS, Matjaž (ur.), REPOVŠ, Grega (ur.). *Kognitivne znanosti: zbornik C 5. mednarodne multi-konference Informacijska družba IS'2002, 14.-18.oktober 2002: proceedings C of the 5th International Multi-Conference Information Society IS' 2002, 14-18th October 2002, Ljubljana, Slovenia*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 2002, str. 187-190, ilustr.

Objavljeni strokovni prispevek na konferenci

KORDAŠ, Marjan, MEGLIČ, M..., SEVER, M..., RUNOVČ, Franc. Nastajanje, plazemska koncentracija ter izločanje kreatinina v stacionarnem ter prestacionarnem stanju (simulacija z analognim elektronskim vezjem). V: KANDUS, Aljoša (ur.), BUTUROVIČ PONIKVAR, Jadranka (ur.), BREN, Andrej F. (ur.). *Nefrologija 2002: obravnava motenj elektrolitskega, vodnega in acidobaznega ravnotežja*. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Interna klinika, Klinični center, 2002, str. 4-6.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

KORDAŠ, Marjan, MILISAV, Irina, RUNOVČ, Franc. Tolerančni test za glukozo. V: MILISAV, Irina (ur.). *Fiziomika: izbrane vaje iz celične in splošne fiziologije*. 1. izd. Ljubljana: LN-MCP, Institut za patološko fiziologijo, Medicinska fakulteta: Celica, 2002, str. 13-16.

KORDAŠ, Marjan, RUNOVČ, Franc. Merjenje volumna zunajcelične tekočine. V: MILISAV, Irina (ur.). *Fiziomika: izbrane vaje iz celične in splošne fiziologije*. 1. izd. Ljubljana: LN-MCP, Institut za patološko fiziologijo, Medicinska fakulteta: Celica, 2002, str. 25-27.

KVEDER, Andrej. Data quality issues in comparative fertility and family surveys. V: KLIJZING, Erik (ur.), CORIJN, Martine (ur.). *Dynamics of fertility and partnership in Europe: insights and lessons from comparative research*. New York; Geneva: United Nations, 2002, str. 145-155, tabele.

SUMMARY

The members of Institute for Medical Sciences continued with the research efforts on urban-rural difference in fertility behaviour. The introduction of elaborate typology of heterogeneous countryside areas in Slovenia aided the analytical efforts to account for the differences among the respondents' transition into adulthood and parenthood.

In-depth interviews were carried out in order to investigate the relationship between fertility behaviour and different forms of family organisations, national identifications, and social boundaries. The research locale includes settlements in the Slovenian-Croat border region of the locals of both, Orthodox and Greek-Catholic communities.

Methodological research focused mainly on the continuation of the previous research on item nonresponse. New analytical approaches showed that the influences of the factors on item nonresponse tend to differentiate when presented in a joined two-level model from the influences observed in single level models. The results of the completed analysis of risk factors for teenage pregnancy have indicate that the adolescents who experienced teen-age pregnancy tend to start with sexual intercourse significantly earlier and use contraceptives less then other women.

On the drug addiction field we conducted the study with ibogaine, where we have studied how ibogaine interfered with dopamine mesolimbic system. Our research findings indicated that ibogaine-enhanced sensitization of dopaminergic neurotransmission system probably underlies diminished drug craving and alleviation of withdrawal symptoms described also in former studies.

Preliminary research on suicide media reporting showed that the most frequent explanations for a high rate of suicide is the nature of the Slovenian national character, and social effects of the process of modernization. Analysed clippings reflect the inherently discussed dilemma in social sciences: reproducing the clear line between individual right and collective commitment.

High incidence of suicidal behaviour and alcohol addiction in Slovenia, provoked the hypothesis whether the knowledge of neuropsychological characteristics would help clinician to find endangered patients and include prevention in therapeutic plan. The application of functional magnetic resonance method was developed in order to recognize some emotional and cognitive characteristics that could determine the suicidal state of mind.

ZNANSTVENI SVET

Akademiki prof. dr. Kajetan Gantar (predsednik), prof. dr. Vasilij Melik in dr. Mitja Zupančič, doc. dr. Tomaž Erzar, Martin Grum, doc. dr. Mateja Matjašič Friš, doc. dr. Andrej Vovko.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnik: doc. dr. Andrej Vovko, znanstveni svetnik.

Znanstvena sodelavca: doc. dr. Tomaž Erzar (do 15. 3.), doc. dr. Mateja Matjašič Friš.

Višji strokovni sodelavec: Martin Grum.

TEMELJNE RAZISKAVE

Biografske in bibliografske raziskave z dokumentacijo (dolgoročni program)

Vodja raziskovalnega programa: A. Vovko.

Metodološki vidiki biobibliografskih raziskav
Vodja projekta: A. Vovko.

Po odhodu znanstvenega sodelavca dr. Tomaža Erzarja na novo delovno mesto zunaj ZRC SAZU ga je v programski skupini Biografske in bibliografske raziskave z dokumentacijo po dogovoru z vodstvom ZRC in Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU začasno nadomestila znanstvena sodelavka dr. Petra Svoljšak. Delo na Inštitutu je potekalo podobno kot v prejšnjih letih in je bilo usmerjeno predvsem v tri temeljne naloge: v dopolnjevanje biografsko-hibliografske podatkovne zbirke, proučevanje in objavljanje bio-bibliografskih raziskav in pripravljanje gradiva za novi *Slovenski biografski leksikon*. Biografsko-bibliografska podatkovna zbirka je dostopna tako klasično v osebnih mapah arhiva *SBL* kot postopoma tudi v obliki računalniških zapisov. Konec leta je bilo v klasični zbirki 12.693 map, v katerih so zhrani podatki o vidnih osebnostih in družinah, pomembnih za slovensko preteklost in sedanost. Na prošnjo institucionalnih in individualnih uporabnikov je bilo pripravljenih več tudi zelo

obsežnih pisnih informacij, podanih je bilo tudi preko 600 ustnih in telefonskih bio-bibliografskih informacij, predvsem avtorjem člankov za dopolnilni zvezek *Enciklopedije Slovenije*, kot tudi drugim posameznim raziskovalcem, zlasti študentom. Nadaljevali smo vpisovanje v računalniško *Slovensko bio-bibliografsko podatkovno zbirko*, ki je bila dopolnjena z nekaterimi novimi iskalnimi polji. V tem času so bili iz različnih virov pridobljeni in vneseni podatki za novih 1.674 osebnosti, v računalniško obliko pa je bil vnesen celotni obstoječi arhiv *SBL*-a. Omenjena podatkovna zbirka vsebuje tako ob koncu leta 2002 osnovne podatke o 19.178 slovenskih oz. na slovenskem ozemlju delujočih ter s slovenstvom povezanih osebnostih in družinah. Arhiv *SBL*-a je bil v tem času dopolnjen z novim gradivom, poleg tekočega gradiva (izrezki iz časopisja) tudi z drugim, med njim z neobjavljenimi rokopisnimi portreti nekaterih predvojnih politikov, ki jih je napisal dr. France Koblar, urednik *Doma in sveta*.

Nadaljevalo se je raziskovanje, pripravljanje za objavo in objavljanje drugih biografsko-bibliografskih tem. V okviru priprav na novi *Slovenski biografski leksikon* so sodelavci Inštituta zbirali in dopolnjevali podatke o slovenskih osebnostih doma in v tujini, v veliki meri tudi o tistih doslej pretežno zamolčanih ali neustrezno ovrednotenih. Pri tem je bilo posebno poudarjeno zbiranje, preverjanje ter objavljanje biografskih in bibliografskih podatkov o osebnostih iz severovzhodne Slovenije, predvsem o mecenu dr. Pavlu Turnerju in začetniku južnoslovanske stenografije Antonu Bezenšku ter priprava objave celotne Turnerjeve korespondence (dr. Mateja Matjašič Friš), o preko dvajset slovenskih duhovnikov na Primorskem med I. svetovno vojno in v času italijanske okupacije oz. zasedbe po njej (dr. Petra Svoltjšak), o misijonarju v Ameriki in sadjarju Francu Pircu in pedagogu ter muzejskem delavcu Francetu Ostanku, o slovenskih beguncih iz Primorske v Prekmurju, o članih Družbe sv. Mohorja, Družbe sv. Cirila in Metoda in Slovenske Matice na matičnem slovenskem ozemlju, v zamejstvu in izseljenstvu, med drugim v dekaniji Šmarje - Sap, na Igu, v Gorici, Gradcu in na Dunaju ter o značilnih vidikih pisanja nekaterih manj znanih slovenskih revij, predvsem o *Slovenskem Braniku* iz let 1908–1914 in njegovih stališčih do delovanja nemških nacionalističnih organizacij Deutscher Schulverein in Südmark na slovenskem ozemlju (dr. Andrej Vovko), o vidnih slovenskih filozofov ter proučevanje novih paradigem v biografiki ter metod psihoanalitičnega in biblioteološkega razumevanja posameznika in njegovih odnosov (dr. Tomaž Erzar). Proti koncu priprave za tisk je publikacija *Odborniki in članstvo podružnic*

Družbe sv. Cirila in Metoda 1885–1918, ki bo izšla v inštitutski seriji *Življenja in dela*, Biografske in bibliografske študije, predvidoma sredi leta 2003. Nadaljevale so se priprave za tisk predloga geslovnika za novi *Slovenski biografski leksikon* in *Leksikona slovenskih psevdonimov*, začele pa priprave za pregled starejših slovenskih prevajalcev.

M. Grum je nadaljeval delo v okviru Področnega specializiranega informacijskega centra za humanistiko, predvsem pri načrtovanju razvoja informacijske infrastrukture. Osrednja pozornost je bila namenjena razvoju metodologije in pripomočkov za usklajeno vsebinsko obdelavo dokumentov v okviru sistema COBISS. V okviru te dejavnosti so različni področni informacijski centri v letu 2002 prevedli celotni seznam predmetnih oznak SEARS-a v slovenščino. Pri prevajanju je iz ZRC SAZU sodelovalo osem strokovnjakov za različna področja. M. Grum je pri tem opravil koordinacijo prevajanja in prevedel predmetne oznake s področja literarnih ved. Udeležil se je tudi sestankov vodij specializiranih centrov, na katerih so obravnavali težave pri prevajanju. Z ostalimi vodji specializiranih informacijskih centrov in s strokovnjaki iz osrednjih slovenskih knjižnic je sodeloval pri prenovi tipologije dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS. Prenova je po predhodnih pripravah potekala na petih celodnevni delovnih sestankih v IZUM-u v Mariboru.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- T. Erzar je član uredniškega odbora filozofske znanstvene revije *Problemi*.
- M. Grum je predsednik Sindikata inštitutov ZRC SAZU in SAZU in član uredniškega odbora *Gorenjskega biografskega leksikona*.
- M. Matjašič Friš je članica uredniškega odbora in tehnična urednica humanistične znanstvene revije *Studia historica Slovenica*.
- A. Vovko je član glavnega uredniškega odbora *Enciklopedije Slovenije* ter član uredniških odborov znanstvenih revij *Šolska kronika*, *Dve domovini/Two Homelands* in *Studia Historica Slovenica*.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Andrej Vovko

- *V kraljestvu kondorjev in neviht, Pol stoletja andizma slovenskih izseljencev v Argentini, Izdano v spomin dr. Vojku Arku*. Vodenje tiskovne konference

na Svetovnem slovenskem kongresu, Ljubljana, po svetu izseljenskega društva Slovenija v svetu, Ljubljana, 1. 2.

- *France Ostanek kot narodoobrambni delavec*. Referat na znanstvenem srečanju ob stoletnici njegovega rojstva, Slovenski šolski muzej, Ljubljana, 6. 6.
- *Primorski emigranti v Prekmurju med obema svetovnima vojnama. v 20. stoletje*. Referat na mednarodnem znanstvenem simpoziju »Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem prostoru: sosodstvo Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije«, Radenci, 23. 10.

PEDAGOŠKO DELO

Tomaž Erzar

Temeljni pojmi družinske in zakonske terapije. Predavanja in vaje na podiplomskem programu specializacije Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

Mateja Matjašič Friš

Ergonomija z varstvom pri delu. Predavanja in vaje na Fakulteti za gradbeništvo Univerze v Mariboru.

Andrej Vovko

Novejša kulturna zgodovina. Predavanja in vaje na Oddelku za sociologijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru.

Sodelovanje pri individualnih podiplomskih programih Marjetke Balkovec Debevec, dr. Mateje Matjašič Friš in Filipa Čučka na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter Boštjana Gučka na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

MENTORSTVO

Andrej Vovko je kot somentor sodeloval pri pripravi doktorske disertacije mag. s. M. Jasne Kogoj na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani in pri pripravi magistrskih nalogah Marjetke Balkovec Debevec in dr. Mateje Matjašič Friš na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Bil je mentor pri uspešno opravljenih diplomski nalogi Adrijane Kranjc in zaključni seminarski nalogi Sonje Marolt ter komentor pri uspešno opravljenih diplomskih nalogah Karin Blas, Mihe Brenčiča, Vesne Gubenšek Bezgovšek, Martine Kerec, Anemari Kohne, Mirana Železnika in Gregorja Žižka, vseh na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

MATJAŠIČ FRIŠ, Mateja. "Bog in Slovenci" : Anton Bezenšek v pismih prijatelju dr. Pavlu Turnerju. *Stud. Hist. Slov.*, 2002, letn. 2, št. 2, str. 399-430.

VOVKO, Andrej. Iz delovanja Franceta Ostanka v Družbi sv. Cirila in Metoda. *Šol. kron.*, 2002, letn. 11(35), št. 2, str. 241-256.

VOVKO, Andrej. Udje Družbe sv. Mohorja v dekaniji Šmarje-Sap v letih 1861-1918. *Zb. občin Grosuplje Ivančna Gorica Dobropolje*, 2002, št. 22, str. 23-39.

Pregledni znanstveni članek

VOVKO, Andrej. Slovensko šolstvo na prehodu iz 19. v 20.stoletje. V: JERNEJČIČ, Robert A. (ur.). *Zbornik simpozija ob stoletnici začetka gradnje prve slovenske gimnazije, [8. novembra 2001]*. Ljubljana: Zavod sv. Stanislava, 2002.

VOVKO, Andrej. Udje Družbe sv. Mohorja v Matajurju, Špetru Slovenov in Vidmu do 1918. *Trirkov koledar*, 2002, str. 110-124, tabele.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

VOVKO, Andrej. Stališča Straže v viharju do nekaterih sodobnih vprašanj. V: ŠKULJ, Edo (ur.). *Ehrlichov simpozij v Rimu*, (Simpoziji v Rimu, 19). Celje: Mohorjeva družba, 2002, str. 221-233.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

VOVKO, Andrej. Izanski člani Družbe sv. Mohorja v letih 1864-1954. V: PREINFALK, Miha (ur.). *Krim odmev bo dal : zbornik občine Ig 2002*. Ig: Občina, 2002, str. 155-176, tabele.

VOVKO, Andrej. Navzočnost Cerkve v šolstvu. V: BENEDIK, Metod (ur.), JUHANT, Janez (ur.), KOLAR, Bogdan (ur.). *Cerkev na Slovenskem v 20. stoletju*. Ljubljana: Družina, 2002, str. 369-386.

Samostojni strokovni sestavek v monografiji

ERZAR, Tomaž. Filozofija. Aleš Ušeničnik. Str. 55, portret. Alma Sodnik. Str. 56, portret. Anton Stres. Str. 60, portret. Dušan Pirjevec. Str. 57, portret. France Veber. Str. 54, portret. Ivan Urbančič. Str. 58, portret. Marko Rupnik. Str. 63, portret. Mladen Dolar. Str. 62, portret.

Slavoj Žižek. Str. 61, portret. Tine Hribar. Str. 59, portret. V: LEILER, Zenja (ur.), BERGER, Aleš (ur.), BARBO, Matjaž. *Slovenska kultura v XX. stoletju*. Ljubljana: Mladinska knjiga: Delo, 2002,

VOVKO, Andrej. In v meni večno živijo gore. V: POTOČNIK, Matija (ur.), LAJEVEC, Eva (ur.), VOVKO, Andrej (ur.). *Sempetrski spomini: od Mira Permeta do Boruta Lajevca*. Ljubljana: zakonska skupina v župniji sv. Petra: Družina, 2002, str. 395-404.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Znanstvena monografija

ERZAR, Tomaž. *Slovo od Freuda : moški narcizem in zanikana čutenja v teoriji nagonov in v relacijsko-sistemski teoriji*, (Monografije FDI, 3). Ljubljana: Brat Frančišek: Frančiškanski družinski inštitut, 2002. 165 str.

SUMMARY

The Institute for Bio-bibliographical Studies which started its activities in January 2000, as an completely autonomous entity and as a successor of the Section for biography, bibliography and documentation of the Institute of Slovenian Literature and Literary Science, dedicated the most of its documentary, research and publishing work in the year 2002 to three principal fields: biographical and bibliographical data base, researching and publishing of various methodological and other biographical and bibliographical research studies, and the long term preparation work for the new edition of the Slovenian Biographical Lexicon.

The work on the biographical and bibliographical database continued and was intensified both in classic and electronics forms. New emphasis was given to the latter. So far there are 19.178 entries of biographical and bibliographical data of in important personalities and families. The biographical and bibliographical studies included the research of the curriculum vitae of famous Slovenian personalities, among them Franc Pirc, France Ostanek, Pavel Turner, Lavoslav Gregorec, Ph.d., Janoš Golc, Anton Bezenšek and others, the research of Slovenian emi-

gration personalities especially in Argentina, and Slovenian philosophers, Slovenian pseudonyms, Slovenian personalities from Slovensko primorje (Littoral) in years 1914-1918, Slovenian emigrants from Italy after World War I, the members of The Society of St. Hermagoras, The Society of Saint Cyril and Methodius and Slovenska Matica (Slovenian Literary Society), especially in Gradec (Graz), Dunaj (Wien), Gorica (Gorizia) and in other geographical places in Slovenia and abroad. Strong emphasis was given to the biographical and bibliographical methodological research, especially to the preparation and further development of the information infrastructure for humanistic studies connected with the COBISS system. The Institute continued the preparations for the registers of the members of the branch organizations of the Society of Saint Cyril and Methodius of personalities to be included in the new Slovenian Biographical Lexicon, and for the Lexicon of Slovenian pseudonyms which will be gradually published in Institute's own series of scientific publications *Življenja in dela*, *Biografsko bibliografske študije* (The Lives and the Deeds, Biographical and Bibliographical Studies).

ZNANSTVENI SVET

Dr. Milan Orožen Adamič (predsednik), akademik
prof. dr. Igor Vrišer, dr. Matej Gabrovec, dr. Andrej
Kranjc, dr. Drago Perko, dr. Ivan Šprajc, dr. Maja
Topole.

PERSONALNA SESTAVA

Vodja: doc. dr. Ivan Šprajc, višji znanstveni sodelavec.

Sekcija za prostorske študije

Vodja: izr. prof. dr. Zoran Stancič, višji znanstveni sodelavec.

Znanstvena sodelavca: dr. Krištof Oštir, dr. Tomaž Podobnikar.

Asistentka: Tatjana Veljanovski.

Sekcija za antropologijo

Vodja: doc. dr. Borut Telban, višji znanstveni sodelavec.

Višji znanstveni sodelavec: doc. dr. Ivan Šprajc.
Asistentka z doktoratom: dr. Tatiana Bajuk Senčar.
Asistentka: Nataša Gregorič.

TEMELJNE RAZISKAVE

Antropološke raziskave

Vodja raziskovalnega programa: I. Šprajc.

Sodelavci: B. Telban, K. Oštir, Z. Stancič, T. Bajuk Senčar, T. Podobnikar, T. Veljanovski.

Raziskovalni program obsega antropološke študije v najširšem smislu besede. Gre torej za preučevanje človeka kot družbenega in kulturnega bitja v različnih obdobjih in geografskih predelih. S pomočjo procesualne in primerjalne analize preučujemo različne družbe in kulture ne le kot izolirane, statične in tradicionalne enote, temveč kot del širšega, stalno spreminjajočega se družbenega, političnega in kulturnega prostora. Raziskovalna skupina razvija in aplicira nove metodologije, upošteva aktualne družboslovne teorije in se v svojih interpretacijah

opira na rezultate lastnega terenskega dela. Poudarek je na natančnih študijah geografsko omejenih področij v različnih predelih sveta, te pa služijo kot osnova za primerjalne analize, teoretična posploševanja in za vključevanje tovrstnih raziskav tako v slovenski prostor kot v globalni kontekst.

Program, vezan na specializacijo posameznih raziskovalcev, je trenutno osredotočen na socialno-oz. kulturnoantropološke raziskave na Papui Novi Gvineji, arheologijo in arheoastronomijo Mezoamerike in posebne teme socialne antropologije na področju Slovenije. V obdelavah posameznih tem vključujemo uporabo geografskih informacijskih sistemov in tehnik daljinskega zaznavanja, zlasti optičnih in radarskih satelitskih posnetkov. V letu 2002 je imela ta metodologija pomembno vlogo predvsem v arheoloških raziskavah v jugovzhodni Mehiki.

Avtomatska registracija satelitskih posnetkov

Vodja: K. Oštir.

Sodelavka: T. Veljanovski.

Registracija satelitskih posnetkov je eden osnovnih postopkov pri daljinskem zaznavanju. Zaradi povečanja števila posnetkov, kijih dnevno zajamejo najrazličnejši senzorji, postaja vse bolj pomembna avtomatska poravnava podob. V zadnjih letih so se pojavile številne tehnike za registracijo različnih podob v raznoterih aplikacijah. Glavni namen projekta je primerjalna študija najnovejših tehnik registracije in razvoj novih metod za samodejno poravnavo podob. Rezultati študije bodo uporabnikom satelitskih posnetkov omogočili izbiro registracijskih algoritmov, ki so za posamezno aplikacijo na justreznejši.

Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu države Campeche, Mehika

Vodja projekta: I. Šprajc.

Sodelavca: T. Podobnikar, K. Oštir.

Projekt, ki ga je financirala *Foundation for the Advancement of Mesoamerican Studies* (ZDA), podprla pasta ga tudi ZRC SAZU in *Instituto Nacional de Antropología e Historia*, Mehika, je predstavljal četrto sezono terenskih pregledov v centralnih nižavjih polotoka Yucatana. Med lani registriranimi najdišči, ki so povečini iz klasičnega obdobja (ca. 250–900 n. št.), izstopajo trije večji centri z obsežnimi arhitektonskimi kompleksi. Dokumentirali smo lokacijo in osnovne značilnosti najdišč, pobrali vzorce površinskega materiala in opravili geodetske posnetke urbanih jeder dveh večjih najdišč.

APLIKATIVNE RAZISKAVE

Uporaba tehnologije GIS pri načrtovanju omrežja mobilnih komunikacij (Ministrstvo za šolstvo znanost in šport in Mobitel d.d.)

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavec: T. Podobnikar.

V okviru projekta se ukvarjamo s proučevanjem možnosti uporabe geografskih informacijskih sistemov pri načrtovanju sodobnih omrežij mobilne telefonije. Glavni namen projekta je poiskati optimalne tehnike priprave prostorskih podatkov z zadostno ločljivostjo in natančnostjo. Poleg tega želimo preučiti širjenje radijskih valov predvsem v urbanem prostoru. Razviti nameravamo model širjenja valovanja z upoštevanjem večkratnih odbojev in ga vključiti v postopek načrtovanja omrežja v podjetju Mobitel.

AQUADAPT: Strategic tools to support adaptive, integrated water resource management under changing utilisation conditions at catchment level: A co-evolutionary approach

WP5: Historical and archaeological evidence for co-evolutionary dynamics in Slovenia

Vodja projekta: K. Oštir.

Sodelavci: T. Veljanovski, T. Podobnikar, Ž. Ramšak (zunanji sodelavec).

Namen projekta AQUADAPT je raziskava in razvoj znanj za strateško načrtovanje in upravljanje z vodnimi viri v polsuhih območjih, in sicer z vidika razpoložljivosti zalog pitne vode in karakteristične porabe vode v različnih družbenih strukturah in okoljih. Pristop raziskav sledi ko-evolucijsko idejo o zvezah in razmerjih med razpoložljivimi naravnimi viri ter sodobnimi uporabniki vodnih zalog. V projektu sodeluje 13 akademskih in poslovnih partnerjev iz 7 držav. Vloga ZRC SAZU v projektu je večstranska raziskava dinamike naseljevanja človeka v pokrajini skozi čas v odvisnosti od (ne)dostopnosti vodnih virov. Omenjene raziskave se opravljajo pod okriljem delovnega paketa 5 (WP5). Prispevek Prostorsko-informacijske enote je integracija obstoječih prostorskih podatkov za delovno območje projekta (jugozahodna Slovenija) v geografski informacijski sistem ter podpora k prostorskim analizam in kartografski vizualizaciji proučevane naveze človek-okolje-voda.

WP2: *Socio-cultural determinants of water utilisation*

Vodja projekta: T. Veljanovski.

Sodelavci: N. Ravbar (IZRK), M. Petrič (IZRK), T. Podobnikar.

Cilj delovnega paketa 2 (WP2) je določiti skupne

determinante in identificirati razlike uporabe vode na različnih vodooskrbnih območjih in oskrbnih nivojih ter z ozirom na različne profile uporabnikov (stanovanjska raba, industrijska, kmetijska, turizem). V ta namen se s sociološko-ekonomskimi metodami analizira navade uporabnikov, njihov odnos do vode ter njihovo odzivanje na spremembe (kakovost vode, stabilnost oskrbe, ekonomske spremembe, ekološka zavest ...). Ugotovitve bodo temeljna podlaga za učinkovitejšo upravljanje z vodo na občutljivih območjih, v skladu z evropskimi direktivami za to področje. Sodelujejo štiri države: Španija, Francija, Velika Britanija in Slovenija. Analizo za delovno območje jugozahodne Slovenije opravljata Prostorsko informacijska enota in Inštitut za raziskovanje krasi.

Turizem in globalizacija (Kompas, d.d.)

Vodja projekta: T. Bajuk Senčar.

Sodelavca: B. Telban, T. Podobnikar.

Projekt ocenjuje učinke globalizacije na kulture v svetu, ki ga oblikujejo vedno bolj pogoste in intenzivne povezave med kulturami. Ali ima zadovoljitev potrebe po drugačnosti, ki je konzumirana kot dobičkonosni turizem, kvarne učinke za te kulture in ljudi? Ali pa je bolj res, da različne kulture in družbe niso zgolj pasivne žrtve turizma temveč nastopajo kot aktivne soudeležence globalnih procesov in tako lahko ustvarjalno izkoriščajo turizem za svoje ekonomske in kulturne cilje? Pričujoča študija bo odgovorila na ta vprašanja z raziskavo prakse turizma na terenu, vključno z slovenskim turizmom v času, ko se Slovenija vedno bolj integrira v globalne tokove.

Izdelava digitalnega modela reliefa Slovenije

(Geodetska uprava RS)

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavec: K. Oštir.

Izdelava visoko kakovostnega digitalnega modela reliefa Slovenije in okolice je pomembna za širok spekter analiz na vseh raziskovalnih, pedagoških in uporabniških področjih, ki so kakorkoli vezana na prostor, v katerem živimo. Izdelujemo ga brez dodatnega zajema podatkov. Uporabljamo le obstoječe podatke kartografskega izvora, geodetskih meritev, fotogrametričnega zajema ter daljinskega zaznavanja. Pri tem uporabljamo lastni metodi hkratne interpolacije virov in utežnega seštevanja virov z geomorfološkimi popravki, s katerima lahko dobimo geomorfološko in statistično kar se da dober model reliefa. Projekt je financiralo Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Adriatic Island Project

Vodja projekta: T. Podobnikar.

Sodelavci: Z. Stančič, T. Veljanovski, K. Oštir.

V okviru projekta, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od 6000 l. pr. n. št. do 600 n. št., se ukvarjamo z analizami naravnega okolja in kulturne krajine na območju Srednjedalmatinskih otokov Hvar, Brač, Šolta, Vis ter drugih manjših. Pri uporabljamo arheološke podatke in podatke naravnega okolja, pridobljene iz različnih virov. Pri projektu sodelujemo s Field Archaeology Unit, University of Birmingham, University of Toronto in Arheološkim muzejem v Splitu.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

- T. Bajuk Senčar je sodelovala pri pisanju gesel za *Leksikon etnologije Slovencev*, ki ga pripravlja Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU.
- N. Gregorič je od junija članica Evropske zveze Oceanistov (European Society for Oceanists). Udeležila se je konference Evropske zveze Oceanistov »Recovering the Past« na Univerzi na Dunaju, Avstrija, 4.–6. 7.
- K. Oštir je recenzent revije *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*.
- T. Podobnikar se je udeležil srečanja in predstavitve satelitov QuickBird in Envisat Evropske vesoljske agencije Eurimage Meeting v Rimu, Italija, 20.–22. 3.; in konference »Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology conference, The Digital Heritage of Archaeology«, v Heraklionu, Grčija, 2.–6. 4.
- Z. Stančič je državni sekretar na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije, član upravnega odbora Computer Applications in Archaeology in generalni sekretar Union International des Sciences Prehistoriques et Protohistoriques, Commission IV.
- I. Šprajc je recenzent revij *Latin American Antiquity* in *Archaeoastronomy: The Journal of Astronomy in Culture*, in podpredsednik Izvršnega komiteja Société Européenne pour l'Astronomie dans la Culture.
- B. Telban je predstojnik oddelka za antropologijo na Fakulteti za humanistične študije Koper. V maju leta 2002 je bil izvoljen za nacionalnega koordinatorja za področje antropologije in za člana sveta za humanistiko pri MŠŠ (za obdobje treh let). Ponovno je bil izvoljen za člana upravnega odbora ESFO (European Society for Oceanists), medtem ko mu je funkcija podpredsednika pote-

kla. Uredil je posebno številko revije *Poligrafi* z naslovom »Ples življenja, pies smrti« in postal član mednarodnega uredniškega odbora pri *Journal of the Finnish Anthropological Society*.

KNJIŽNICA IN DOKUMENTACIJA

V knjižnici je zbranih preko 1200 bibliografskih enot (člankov in knjig), ki se pretežno nanašajo na Geografske informacijske sisteme, daljinsko zaznavanje, arheologijo in antropologijo. Prejemamo znanstvene revije *International Journal of Remote Sensing*, *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing*, *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, *International Journal of Geographical Information Science*, *GIM International*, *Latin American Antiquity*, *Ancient Mesoamerica*, *Mexicon*, *Archaeoastronomy: Supplement to Journal for the History of Astronomy*, *Archaeoastronomy: The Journal of the Center for Archaeoastronomy*. Zbrana in urejena je baza podatkov o arheoloških najdiščih in arheološki kulturni dediščini Srednjedalmatinskih otokov ter bibliografska baza podatkov za Mezoameriko.

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Instituto Nacional de Antropologia e Historia, Mehika: sodelovanje v okviru projekta »Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu države Campeche, Mehika«.
- Institut für Ethnologie, Kultur- und Sozialanthropologie, Universität Wien: sodelovanje pri skupni organizaciji konference ESFO (European Society for Oceanists), ki je bila julija na Dunaju, Avstrija.
- Institut für Photogrammetrie und Fernerkundung, Technische Universität Wien: sodelovanje pri razvoju programa za izdelavo digitalnega modela reliefa SCOP.
- Filozofski fakultet, Zadar, Hrvaška: sodelovanje na bilateralnem projektu razvoja novih tehnologij upravljanja s kulturno dediščino.
- Institute of Archaeology and Antiquity, University of Birmingham, Velika Britanija; University of Toronto, Kanada; Arheološki muzej v Splitu, Hrvaška: sodelujemo že petnajsto leto na skupnem projektu »Adriatic Islands Project«, katerega osnovni namen je raziskovanje stikov, trgovine in kolonizacije na področju Jadrana od 6000 l. pr. n. št. do 600 n. št.
- Institute of Archaeology and Antiquity, University of Birmingham, Velika Britanija: sodelujemo

pri pripravi projekta »The Cetina Valley Project«, ki ga sofinancirata The British Academy in Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

- Institut d'Art et d'Archeologie, Université de Paris I, Sorbonne, Francija, prof. Sander van der Leeuw in sodelavci: sodelovanje pri pripravi in uvajanju geografskih informacijskih sistemov v arheološke prostorske raziskave.
- European Space Agency; Jerome Bequignon in sodelavci: sodelovanje pri raziskavah v okviru programa »Space and Major Disasters«.

OBISKI V INŠTITUTU

- Prof. dr. Michael Vischer, antropolog z University of Helsinki, Finska, 11.–16. 4.: predavanje v soorganizaciji Društva antropologov Slovenije, 15. 04.
- Arheolog Nikša Vujnović iz Sućuraja na Hvaru, Hrvaška, 20. 4.: delovni obisk.
- Katarina Pandurov iz Centra za planiranje urbanog razvoja, Beograd, Jugoslavija, 29. 8.: delovni obisk.
- Arheolog prof. dr. Norman Hammond, z Boston University, ZDA, 24.–28. 6.: javni predavanji *Nova spoznanja o Majih in La Milpa: klasično majevsko mesto v Belizeju*, 26. in 27. 6., ZRC SAZU.
- Antropologinja prof. dr. Christina Toren z Brunel University, Velika Britanija, november: delovni obisk.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Tatiana Bajuk Senčar

- *Rethinking difference in a globalized world: the role of economic discourse in post-communist Slovenia*, vabljeni predavanje na 7. dveletni konferenci European Association of Social Anthropologists, Copenhagen, Danska, 14.–17. 8.

Nataša Gregorič

- *Stereotipi. Primer kanibalizma*, predavanje pri predmetu Javno mnenje na Fakulteti za družbene vede, 9. 1.
- *Terensko delo: vir antropološkega znanja*, predavanje in vodeni seminar pri predmetu Kultura in družba na Fakulteti za humanistične studije v Kopru, 15. 10.
- *Spreminjanje pogledov na evolucijo*, predavanje in vodeni seminar pri predmetu Kultura in družba na Fakulteti za humanistične studije v Kopru, 22. 10.

Krištof Oštir

- *Opazovanje Zemlje iz vesolja – osnove daljinskega zaznavanja*, predavanje v okviru Stalnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev fizike, 18. 10.
- *Uporaba daljinskega zaznavanja pri opazovanju plazu v Logu pod Mangartom*, vabljeni predavanje na simpoziju »Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001–2002«.

Tomaz Podobnikar

- *Application of satellite remote sensing in natural resource management*, predavanje na University of Novi Sad, Faculty of Natural Science, Institute of Geography, Jugoslavija, 25. 2.
- *Advanced terrain modelling from various data sources of different quality*, poster na »5th AGILE conference on Geographic Information Science«, Palma de Mallorca, Španija, 25.–27. 4.
- *Terrain Modelling (from Various Data Sources of Different Quality)*, vabljeni predavanje na ISGM (15th International Geodetic Student Meeting), Ljubljana, 30. 4.
- *Remote sensing and GIS applications in spatial research*, vabljeni predavanje na »Contemporary Trends in Tourism and Hotel Management 2002«, Novi Sad–Sombor, Jugoslavija, 10. 10.
- *Remote sensing and GIS applications in spatial research*, vabljeni predavanje na Communication 2002: »XXVII CEP's International Annual Conference of Urban Planners«, Subotica–Palic, 11. 10.

Ivan Šprajc

- *Nova arheološka odkritja: po sledih Majev v osrčju Yucatana*, predavanje v Cankarjevem domu, Ljubljana, 31. 1.
- *Reconocimiento arqueológico en el sureste de Campeche: temporada de 2002*, vabljeni predavanje na »XII Encuentro Internacional: Los Investigadores de la Cultura Maya«, Campeche, Mehika, 12.–16. 11.

Borut Telban

- *Odnos do telesa*. Sodelovanje na okrogli mizi, Enajsta akademija, Zavod za izobraževanje, svetovanje in raziskovanje na področju športa, znanosti in umetnosti. Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani, 16. 5.
- *Oseba in kozmos na Papui Novi Gvineji*, predavanje podiplomskim študentom psihologije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, 24. 5.
- Vodenje antropološkega seminarja na mednarodnem humanističnem taboru z naslovom »Človek kot središče sveta: od antike do danes« v organi-

zaciji študentov Fakultete za humanistične študije Koper, Kuk nad Kobaridom, 25. 5.

- *Odnos do smrti na Novi Gvineji*. Predavanje študentom teološke fakultete, Ljubljana, 28. 5.
- Otvoritveni govor, vodenje sekcije Pacific Modernities in predavanje *Local worlds and global objects* na »Fifth Conference of the European Society of Oceanists«, Dunaj, Avstrija, 4.–6. 7.
- *Elementary education in Amboin sub-district, Papua New Guinea*, predavanje na konferenci »World's Indigenous Peoples: Perspectives and Processes«, Okanagan University College, Kelowna, Kanada, 16.–18. 10.
- *Humanistika in hegemonistični procesi*, predavanje na konferenci »Za odgovorno znanost: humanistika v Sloveniji na začetku 21. stoletja«, ZRC SAZU, 14.–15. 11.
- *Terensko delo v antropologiji*, predavanje na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani pri predmetu Epistemologija družboslovnega raziskovanja, 18. 11.

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Nataša Gregoric

- *Departmental Visitor* na Oddelku za antropologijo, Raziskovalne šole pacifiških in azijskih študij na Avstralski nacionalni univerzi v Canberri, Avstralija, 23. 2.–1. 5.
- Terenske raziskave v vasi Bwaidoka na otoku Goodenough, Papua Nove Gvineje, 28. 2.–30. 4.
- Obisk Oddelka za antropologijo na Univerzi Papua Nova Gvineja in sodelovanje z oddelkom pri terenski raziskavi na otoku Goodenough, 26. 2.–30. 4.

Tomaz Podobnikar in Tatjana Veljanovski

- Udeležba na polletnem sestanku za projekt AQU-ADAPT in na sestanku delovne sekcije WP2, Montpellier, Francija, v organizaciji BRGM (Bureau de recherches géologiques et minières), 24.–26. 10.

Ivan Šprajc

- Terenske raziskave v Mehiki, v okviru projekta *Arheološko rekognosciranje na jugovzhodu države Campeche*, Mehika, marec–junij.

Borut Telban

- Obisk *University of British Columbia*, Vancouver, Kanada, 20.–21. 10.

PEDAGOŠKO DELO

Krištof Oštir

- *Daljinsko zaznavanje*, predavanja na Oddelku za geodezijo in Oddeku za gradbeništvo Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (60 ur).
- *Daljinsko zaznavanje*, interdisciplinarni podiplomski študij varstva okolja na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.
- *Izbrana poglavja iz teorije in metodologije daljinskega zaznavanja*, podiplomski študije na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Borut Telban

- *Kultura in družba*, predavanja in seminarji na Fakulteti za humanistične študije Koper (60 ur).
- Nosilec in izvajalec predmetov *Medicinska antropologija* ter *Antropologija duha/telesa* na individualnih podiplomskih študijskih programih (filozofija, etnologija in kulturna antropologija) na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

- Član komisije pri zagovoru diplom Marka Bulca (18. 9.) in Žive Humer (27. 9.) ter pri zagovoru magisterija Mirana Suše (20. 11.) na FDV v Ljubljani.

MENTORSTVO

Krištof Oštir je bil mentor diplomantomu Klemenu Zaksu in Andreji Švab.

Borut Telban je bil mentor diplomantu Marku Bulcu, komentor diplomatkam Živi Humer in Jani Šimenc ter je komentor magistrandoma Jaki Repiču in Vesni Ocepek. Je tudi mentor pri magisteriju mlade raziskovalke Nataše Gregorič.

Tomaž Podobnikar je bil somentor diplomantu Klemenu Zaksu.

Ivan Šprajc je bil somentor arheologinji Saši Čaval pri magistrskem študiju.

IZBRANA BIBLIOGRAFIJA, vir: vzajemna baza podatkov COBISS/COBIB

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek

ŠPRAJC, Ivan, JUÁREZ COSSÍO, Daniel. Observaciones para el estudio de alineaciones astronómicas y simbólicas en San Juan el Alto Plazuelas, Guanajuato. *Arqueología (Méx.)*, jul.-dic. 2001, vol. 26, str. 15-33, tabele, fotogr.

ŠPRAJC, Ivan. Alineamientos astronómicos en el sitio arqueológico Cerro de la Estrella, D.F. *Cuicuilco, Nueva época*, ene.-abr. 2001, vol. 8, n. 21, str. 251-262, tabele.

TELBAN, Borut. Medical ethics and the body across cultures. *Anthropol. noteb.*, 2002, letn. 8, št. 1, str. 30-40.

TELBAN, Borut. The role of personal character in a New Guinea ritual. *Suom. antropol.*, dec. 2002, letn. 27, št. 4, str. 2-18.

Strokovni članek

OŠTIR, Krištof. Mathematica za množice : CalculationCenter 1.0. Št. 1, str. 52-53, ilustr. Nove moči legendarnih stavcev. Št. 2, str. 72-74, ilustr. Oblikovanje za zahtevne. Št. 2, str. 76-77, ilustr. OmniPage bere po naše. Št. 1, str. 50-51, ilustr. Sodobni Gutenbergi. Št. 2, str. 71, ilustr. Uporaba tehnologije GIS v Sloveniji. Št. 1, str. 86-90, ilustr. Urejevalnik dolgih dokumentov. Št. 2, str.

78-79, ilustr. Urejevalnik za vsakogar. Št. 9, str. 71-72, ilustr. V. *Monitor (Ljubl.)*. [Tiskana izd.], 2002, letn. 12.

PODOBNIKAR, Tomaž. Razvoj predstavitev površja Zemlje. *Geod. vestn.*, 2002, letn. 46, št. 3, str. 201-209, ilustr.

STANČIČ, Zoran. 244 project within the 5th framework programme. *Slov. wkly. (Print ed.)*. [Tiskana izd.], 5. mar. 2002, let. 9, št. 9, str. 10-13.

ŠPRAJC, Ivan. Arheoastronomija. Igra svetlobe in sence v arhitekturi Majev. Koledar in astronomija Majev. Orientacije v arhitekturi Majev. <http://www.kvarkadabra.net>. *Kvarkadabra*.

TELBAN, Borut. Humanistika med lokalnostjo in globalnostjo. *Večer (Marib.)*. [Tiskana izd.], 26. nov. 2002, leto 58, str. 20 (Znanost), fotogr.

TELBAN, Borut. Starost v novogvinejski skupnosti. *Panika (Ljubljana)*, [2002], letn. 7, št. 1, str. 23-25, ilustr.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

OŠTIR, Krištof, VELJANOVSKI, Tatjana, PODOBNIKAR, Tomaž, STANČIČ, Zoran. Uporaba daljinskega zaznavanja pri opazovanju plazov v Logu pod Mangartom. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLAD-

NIK, David (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*. Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 197-209, ilustr.

PODOBNIKAR, Tomaž. Advanced terrain modelling from various data sources of different quality. Poster. Various data sources of different quality for DTM production. Str. 517-521. V: RUIZ, Maurici (ur.). *Proceedings*. Palma, 2002,

PODOBNIKAR, Tomaž. Metode vizualnih kontrol kakovosti prostorskih podatkov. V: PODOBNIKAR, Tomaž (ur.), PERKO, Drago (ur.), KREVS, Marko (ur.), STANČIČ, Zoran (ur.), HLADNIK, David (ur.). *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001-2002*. Ljubljana: Založba ZRC, 2002, str. 41-53, ilustr.

STANČIČ, Zoran, OŠTIR, Krištof, PODOBNIKAR, Tomaž, VELJANOVSKI, Tatjana, PARAZAJDA, Uroš. From archaeological fieldwork to virtual archaeology. V: NICCOLUCCI, Franco (ur.). *Virtual archaeology : proceedings of the VAST Euroconference, Arezzo 24-25 November 2000*, (BAR International Series, 1075). Oxford: Archaeopress, 2002, str. 165-169, ilustr.

ŠPRAJC, Ivan. Alineamientos astronómicos en Tenayuca, México. V: BRODA, Johanna (ur.), IWANISZEWSKI, Stanislaw (ur.), MONTERO, Arturo (ur.). *La montaña en el paisaje ritual*. 1a ed. México, D.F.: Dirección General de Publicaciones del Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, CONACULTA, 2001, str. 217-243, tabele, fotogr.

Samostojni znanstveni sestavek v monografiji

TELBAN, Borut. Pies kulture in kultura plesa : primeri iz Nove Gvineje in širšega Pacifika. V: TELBAN, Borut (ur.). *Pies življenja, pies smrti*, (Poligrafi, letn. 8 (2003), št. 27-28). Ljubljana: Nova revija, 2003, str. 7-30.

Geslo - sestavek v enciklopediji, leksikonu, slovarju ...

ŠPRAJC, Ivan. Venus. V: CARRASCO, David (ur.). *The Oxford encyclopedia of Mesoamerican cultures : the civilizations of Mexico and Central America*. Oxford [etc.]: Oxford University Press, 2001, vol. 3: Pigme-Zumá, Index, str. 310-312, fotogr.

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

Priročnik, slovar, leksikon, atlas, zemljevid

OŠTIR, Krištof, PAHOR, David, DROBNIČ, Matija, BATAGELJ, Vladimir, BRATINA, Simon, DJURDJIČ, Vladimir, GABRIJELČIČ, Primož, GAMS, Matjaž, KLANČAR, Matjaž, KLJUČEVŠEK, Rado, KOKLIČ, Jana, MESOJEDEC, Uroš, POTRČ, Matjaž, ROBIČ, Borut, SEČNIK, Davorin, SIMIČ, Slobodan, TOTH, Jasna. *Leksikon računalništva in informatike*. Ljubljana: Pasadena, 2002. 786 str.

SUMMARY

The Spatial Information Centre conducts research in two areas. The Division for Spatial Studies explores geographical information systems (GIS) and remote sensing techniques and their application in various natural sciences and humanities, while the Anthropology Division is focused on anthropological studies in Slovenia and Papua New Guinea, as well as on Maya archaeology and Mesoamerican archaeoastronomy.

Our activities within particular projects included

automatic registration of satellite imagery, application of GIS in mobile communication network planning in Slovenia and in the archaeological research of Adriatic islands, Croatia, elaboration of digital relief model of Slovenia, archaeological reconnaissance works in southeastern Campeche, Mexico, a study of the effects of tourism in globalisation processes, and a research on socio-cultural determinants and historical dynamics of water management in Slovenia.

ORGANIZACIJSKA SHEMA ZRC SAZU	4
DIREKTORJEVO POROČILO	5
UPREVNİ ODBOR	6
KOLEGIJ	6
ZNANSTVENI SVET	7
UPRAVA	8
Poslovno poročilo	8
Kadrovska analiza	9
Koledar preireditev za zunanje javnosti v letu 2001	9
Generacije znanosti VIII – NAGRADE IN PRIZNANJA ZRC SAZU	13
Historični seminar ZRC v letu 2001	16
INFRASTRUKTURNA SKUPINA	17
Založba ZRC	17

INŠTITUTI IN RAZISKOVALNE ENOTE

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA	21
INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU	39
ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA	49
UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA	59
MUZIKOLOŠKI INŠTITUT	65
INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE	73
INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE	81
GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT	95
INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO	105
FILOZOFSKI INŠTITUT	113
GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA	123
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA	143
PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA	159
BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA	165
INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE	175
INŠTITUT ZA BIOGRAFIJO IN BIBLIOGRAFIJO	181
PROSTORSKOINFORMACIJSKA ENOTA	185